

23.05.2019 r.

TREŚĆ PODPISÓW WSZYSTKICH EKSPONATÓW GALERII SZTUKI STAROŻYTNEJ MNW

- I. starożytny Egipt: od str. 1
- II. cywilizacja starożytnego Bliskiego Wsch.: od str. 154
- III. starożytna Grecja: od str. 196
- IV. starożytny Rzym: od str. 318

I. starożytny Egipt

ROZMIESZCZENIE PODPISÓW DLA POSZCZEGÓLNYCH GABLOT – EGIPT

GA_01_01

Było: osobne podpisy oprócz sekcji „Modele hieroglifów”, wprowadzenia na folii na szybie lub plecach gabloty

Nowa propozycja: podpisy zbiorcze dla całej zawartości na ścianie obok gabloty; tytuły gablot tu i wszędzie na szybie?

Rzeźba królewska i prywatna

Royal and private sculpture

1. Fragment figurki kobiety

Edfu, późna XII dynastia (ok. 1874–1808 p.n.e.)
bazalt

Fragmentary figurine of a woman

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Edfu, late 12th Dynasty (c. 1874–1808 BC)
basalt

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139281 MNW

2. Głowa figurki mężczyzny
Edfu, XIX–XX dynastia (ok. 1295–1069 p.n.e.)
wapień

Head of a man
Edfu, 19th–20th Dynasty (c. 1295–1069 BC)
limestone

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum, nr
inw. / inv. no. 140718 MNW

3. Głowa figurki kapłana
XXV dynastia (ok. 747–656 p.n.e.)
bazalt

Head of a figurine of a priest
25th Dynasty (c. 747–656 BC)
basalt

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / formerly in the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv.no. 143186 MNW

4. Głowa figurki kapłana
XXX dynastia (380–343 p.n.e.)
bazalt

Head of a priest
30th Dynasty (380–343 BC)
basalt

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 143184 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie”
współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII*
oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i
Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

5. Głowa króla z figurki sfinksa

Okres Późny (664–332 p.n.e.)

kartonaż

Head of a king – fragment of a sphinx figurine

Late Period (664–332 BC)

cartonnage

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 143182 MNW

6. Głowa księcia ptolemejskiego – Cezariona

Okres Ptolemejski (44–30 p.n.e.)

bazalt

Head of a Ptolemaic Prince – Caesarion

Ptolemaic Period (44–30 BC)

basalt

nr inw. / inv. no. 148171 MNW

7. Twarz – fragment figurki

Okres Ptolemejski (332–30 p.n.e.)

fajans egipski

Face – fragment of a figurine

Ptolemaic Period (332–30 BC)

Egyptian faience

z kolekcji von Minutoli / from the von Minutoli collection
nr inw. / inv. no. 199010 MNW

8. Głowa starszego mężczyzny

Okres Rzymski, I w. n.e.

wapień

Head of an elderly man

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Roman Period, 1st century AD
limestone

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 143183 MNW

9. Głowa mężczyzny w diademie
Edfu, Okres Rzymski, II w. n.e.
glina

Head of a man wearing a diadem
Edfu, Roman Period, 2nd century AD
clay

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 141034 MNW

10. Figurka mężczyzny
Edfu, XII dynastia, panowanie Amenemhata III (ok. 1855–1808 p.n.e.)
dioryt

Figurine of a man
Edfu, 12th Dynasty, reign of Amenemhat III (c. 1855–1808 BC)
diorite

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 140821 MNW

11. Figurka mężczyzny
Średnie Państwo (ok. 2055–1650 p.n.e.)
drewno

Figurine of a man
Middle Kingdom (c. 2055–1650 BC)
wood

nr inw. / inv. no. 148566 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś* priorytetowa *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* Programu Operacyjnego *Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ)*.

12. Figurka kapłana Ib
Edfu, pocz. XVIII dynastii (ok. 1550–1525 p.n.e.)
wapień

Figurine of a priest named Ib
Edfu, beginning of the 18th Dynasty (c. 1550–1525 BC)
limestone

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139326 MNW

13.–14. Dwie figurki kobiet
Deir el-Medina, Nowe Państwo (ok. 1550–1069 p.n.e.)
drewno

Two figurines of women
Deir el-Medina, New Kingdom (c. 1550–1069 BC)
wood

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 141418 MNW, 141435 MNW

15. Kapłan z posążkiem boga Ozyrysa
XXVI dynastia (664–525 p.n.e.)
szarogłaz

Priest with a figurine of the god Osiris
26th Dynasty (664–525 BC)
greywacke

nr inw. / inv. no. 147760 MNW

16. Klęczący król – Necho II (?) – kopia

Kneeling king – Necho II (?) – copy

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* Programu Operacyjnego *Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ)*.

oryginał: XXVI dynastia, panowanie Necho II (610–595 p.n.e.), brąz,
Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie (Wil. 5433)
original: 26th Dynasty, reign of king Necho II (610–595 BC), bronze,
Museum of King Jan III's Palace at Wilanów (Wil.5433)
nr inw. / inv. no. Vr.St.12

17. Klęczący mężczyzna z tacą ofiarną
Okres Późny (664–332 p.n.e.)
brąz

Kneeling man with an offering tray
Late Period (664–332 BC)
bronze

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. E 17440

18. Figurka klęczącego mężczyzny
Okres Późny (664–332 p.n.e.)
brąz

Figurine of a kneeling man
Late Period (664–332 BC)
bronze

nr inw. / inv. no. 198642 MNW

19. Posąg mężczyzny
VI dynastia (ok. 2345–2181 p.n.e.)
drewno

Statue of a man
6th Dynasty (c. 2345–2181 BC)
wood

darczyńca/ donated by Mieczysław Geniusz
nr inw. / inv. no. 236612 MNW

20. Posąg kroczącej kobiety

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Średnie Państwo (ok. 2055–1650 p.n.e.)
drewno

Statue of a striding woman
Middle Kingdom (c. 2055–1650 BC)
wood

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. N 2295–AF 443

Szkice rzeźbiarskie, modele rzeźb i reliefów oraz płytki wotywne

Oprócz typowych szkiców rzeźbiarskich w postaci nieukończonych reliefów i rzeźb, w Okresie Późnym i Ptolemejskim pojawiła się grupa obiektów o niejasnym przeznaczeniu: określane są jako modele mistrzowskie lub jako obiekty wotywne; być może służyły obu celom.

Preparatory sketches, models for sculptures and reliefs, and votive plaques

In addition to typical preparatory sketches in the form of unfinished reliefs and sculptures, the Late and Ptolemaic Periods brought the emergence of a category of objects with an unclear purpose, defined as sculptor's models or as votive gifts; perhaps they served both purposes.

21. Szkic głowy króla Ramzesa III
Edfu, XX dynastia (ok. 1184–1153 p.n.e.)
wapień

Preparatory sketch of the head of Ramesses III
Edfu, 20th Dynasty (c. 1184–1153 BC)
limestone

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 141274 MNW

22. Model rzeźbiarski – głowa Nektanebo I lub II
XXX dynastia (380–343 p.n.e.)
wapień

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Sculptor's model – head of Nectanebo I or II
30th Dynasty (380–343 BC)
limestone

darczyńca / donated by Janusz Poniatowski
nr inw. / inv. no. 149801 MNW

23. Model rzeźbiarski – głowa Ptolemeusza II
panowanie Ptolemeusza II (285–246 p.n.e.)
wapień

Sculptor's model – head of Ptolemy II
Reign of Ptolemy II (285–246 BC)
Limestone

darczyńca / donated by Kazimierz Michałowski
nr inw. / inv. no. 149922 MNW

24. Plakietka wotywna z dzieckiem Horusem
Edfu, XXVI dynastia (664–526 p.n.e.)
wapień

Votive plaque with Horus the child
Edfu, 26th Dynasty (664–526 BC)
limestone

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 140746 MNW

25. Dwustronna plakietka wotywna z przedstawieniem króla Amazisa
Edfu, XXVI dynastia, panowanie Amazisa (570–526 p.n.e.)
wapień

Double-sided votive plaque with an image of the king Amasis
Edfu, 26th Dynasty, reign of Amasis (570–526 BC)
limestone

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 141276 MNW

26. Model rzeźbiarski – bogini
Edfu, Okres Ptolemejski (332–30 p.n.e.)
wapień

Sculptor's model – a goddess
Edfu, Ptolemaic Period (332–30 BC)
limestone

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 141299 MNW

27. Szkic postaci króla na siatce proporcji
Edfu, Okres Ptolemejski (332–30 p.n.e.)
wapień

Sketch drawing of a king in a grid
Edfu, Ptolemaic Period (332–30 BC)
limestone

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139967 MNW

Modele hieroglifów / Models of hieroglyphs:

28. Gęś (hieroglif „sa”, syn)
Goose (hieroglyph “sa”, son)

29. Sokół (część hieroglifu „hor”, Horus)
Falcon (a part of the hieroglyph “hor”, Horus)

30. Lampart (część hieroglifu oznaczającego siłę)
Leopard (a part of the hieroglyph denoting strength)

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

31. Sztandar (hieroglif „neczer”, bóg)
Standard (hieroglyph “netjer”, god)

32. Sowa (hieroglif „m”, znak alfabetu lub przyimek)
Owl (hieroglyph “m”, alphabet sign or preposition)

Edfu, Okres Ptolemejski (332–30 p.n.e.)
wapień

Edfu, Ptolemaic Period (332–30 BC)
limestone

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139969 MNW, 139297 MNW, 140638 MNW, 140651 MNW, 140820 MNW

reliefy na ścianie powyżej gabloty

Bez zmian: *wspólny podpis na ścianie z obrysami reliefów:*

Fragmenty reliefów ze świątyni grobowej Niuserre Fragments of reliefs from the mortuary temple of Nyuserre

1. Mężczyźni niosący ofiary

Offering bearers

2. Ofiary grobowe

Funerary offerings

Abusir, V dynastia, panowanie Niuserre (ok. 2445–2421 p.n.e.)
wapień

Abusir, 5th Dynasty, reign of Nyuserre (c. 2445–2421 BC)
limestone

nr inw. / inv. no. 198849 MNW, 199584 MNW

Fragmenty architrawów i dekoracji ściennej ze świątyni Horusa w Buhen

Fragments of architraves and wall decoration from the Horus temple at Buhen

3. Kartusze Thotmesa III: Mencheperre Džehutimes

Cartouches of Thutmose III: Menkheperre Djehutymes

4. Fragment imienia horusowego Thotmesa III:

Byk [potężny ukazujący się w Tebach]

Fragment of the Horus name of Thutmose III:

[Mighty] bull [appearing in Thebes]

5. Fragment tekstu: ...dla ojca Horusa...

Fragment of an inscription: ...for his father Horus...

6. Fragment tekstu: ...uczynił jako pomnik...

Fragment of an inscription: ...he made it as a monument...

7. Fragment tekstu: ...który czuwa nad tym, który go stworzył...

Fragment of an inscription: ...who is watchful over his creator...

Faras, XVIII dynastia, panowanie Thotmesa III (ok. 1479–1425 p.n.e.) piaskowiec

Faras, 18th Dynasty, reign of Thutmose III (c. 1479–1425 BC)

sandstone

z polskich wykopalisk w Faras / from Polish excavations in Faras

nr inw. / inv. no. 234648 MNW, 149396 MNW, 149398 MNW, 149852 MNW, 149401 MNW

Fragmenty dekoracji ściennej ze świątyni w Akszy **Fragments of wall decoration from the temple at Aksha**

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

8. Kapłani niosący świętą barkę

Priests carrying the sacred bark

9. Ramzes II składa ofiarę bogu

Ramesses II making an offering to a god

Faras, XIX dynastia, panowanie Ramzesa II (ok. 1279–1213 p.n.e.)
piaskowiec

Faras, 19th Dynasty, reign of Ramesses II (c. 1279–1213 BC)
sandstone

z polskich wykopaliisk w Faras / from Polish excavations in Faras
nr inw. / inv. no. 234654, 234651 MNW

Bez zmian: tu też będzie wspólny podpis na ścianie z obrysami stel:

Stele wotywne Votive stelae

Stele 1–6 umieszczone były jako wota w korytarzach mastaby nomarchy Edfu imieniem Izi. Ten żyjący w czasach VI dynastii dostojnik po śmierci zyskał opinię świętego; uważano, że jego wstawiennictwo pomaga w uzyskaniu łask od bogów.

Stelae 1–6 were placed as votive offerings in corridors of the mastaba of Izi, a nomarch of Edfu. This official, who lived in the time of the 6th Dynasty, was regarded as a saint after his death; his intervention was thought to help gain favour with the gods.

1. Fragment steli pary małżonków Edfu (?), XI/XII dynastia (ok. 2000 p.n.e.)

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

wapień

Stela fragment with standing couple
Edfu (?), 11th/12th Dynasty (c. 2000 BC)
limestone

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 141282 MNW

2. Stela kapłana-lektora, „pisarza okręgów” i „zwierzchnika całego miasta” Sobekhenu

Edfu, XII dynastia, pocz. panowania Senusereta I (ok. 1965–1950 p.n.e.) wapień

Stela of Sobekhenu, a lector-priest, “Scribe of Districts” and “Overseer of the
Whole Town”
Edfu, 12th Dynasty, early reign of Senuseret I (c. 1965–1950 BC)
limestone

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 141264 MNW

3. Stela „zwierzchnika Dziesiątek z Południa” Izięgo

Abydos, XIII dynastia (ok. 1800–1750 p.n.e.)
wapień

Stela of Izi, “Chief of Tens of Upper Egypt”
Abydos, 13th Dynasty (c. 1800–1750 BC)
limestone

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 141265 MNW

4. Stela „starszego portalu” Hor-aa i jego ojca Hor-hotepa

Edfu, XIII dynastia, panowanie Sobekhotepa IV (ok. 1733–1724 p.n.e.)
wapień

Stela of Hor-aa, an “Elder of the Portal”, and his father Hor-hotep
Edfu, 13th Dynasty, reign of Sobekhotep IV (c. 1733–1724 BC)

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

limestone

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 141262 MNW

5. Stela „odźwiernego komnaty z zaopatrzeniem” Kemehu
Edfu, XIII dynastia (ok. 1800–1700 p.n.e.)
wapień

Stela of Kemehu, “Doorkeeper of the Chamber of Incoming Goods”
Edfu, 13th Dynasty (c. 1800–1700 BC)
limestone

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 141263 MNW

6. Stela wojskowego Iki
Teby (?), XIII dynastia (ok. 1700–1650 p.n.e.)
wapień

Stela of Iki, “Soldier of the Town”
Thebes (?), 13th Dynasty (c. 1700–1650 BC)
limestone

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 141295 MNW

7. Fragment steli chorążego Dżehutymesa
Memfis, XVIII dynastia (ok. 1350–1300 p.n.e.)
wapień

Stela fragment of Djehutymes, a standard-bearer
Memphis, 18th Dynasty (c. 1350–1300 BC)
limestone

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 141280 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Z komentarzem [MD1]: Ikona i numer identyfikacyjny [102]
do aplikacji mobilnej

8. Stela kapłana-lektora imieniem Peraa(er)neheh
Sakkara, XIX dynastia (ok. 1295–1186 p.n.e.)
wapień

Stela of Peraa(er)neheh, a lector-priest
Saqqara, 19th Dynasty (c. 1295–1186 BC)
limestone

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142294 MNW

9. Stela ku czci „wspaniałego ducha *akh Re*” Bukena
Deir el-Medina, XIX dynastia (ok. 1295–1186 p.n.e.)
wapień

Stela in honour of Buken, a “glorious *akh* spirit of Re”
Deir el-Medina, 19th Dynasty (c. 1295–1186 BC)
limestone

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. E 13062

10. Stela z mężczyzną adorującym boga Re-Harakhte
Edfu (?), Okres Rzymski, I–II w.
piaskowiec

Stela with a man adoring Re-Harakhte
Edfu (?), Roman Period, 1st–2nd century AD
sandstone

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 141292 MNW

Bez zmian: Rzeźby wolnostojące różne, osobne podpisy na postumentach:

Bogini Sachmet z głową lwicy

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII* oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Karnak, XVIII dynastia, panowanie Amenhotepa III (ok. 1390–1352 p.n.e.)
granodioryt

The lioness-headed goddess Sakhmet
Karnak, 18th Dynasty, reign of Amenhotep III (c. 1390–1352 BC)
granodiorite

Z komentarzem [MD2]: Ikona i numer identyfikacyjny [101]
do aplikacji mobilnej

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. A1–N1

Fragment posągu boga Amona z rysami faraona Tutanchamona
Karnak, XVIII dynastia, panowanie Tutanchamona (ok. 1336–1327 p.n.e.) sjenit

Fragment of a statue of the god Amun with the facial features of Tutankhamun
Karnak, 18th Dynasty, reign of Tutankhamun (c. 1336–1327 BC)
syenite

z kolekcji Sabatier, depozyt Muzeum Luwru / from the Sabatier collection, on loan from the Louvre
Museum
nr inw. / inv. no. E 10376

Sfinks z tytułurą Thotmesa III
XVIII dynastia, panowanie Thotmesa III (ok. 1479–1425 p.n.e.)
piaskowiec

Sphinx of King Thutmose III
18th Dynasty, reign of Thutmose III (c. 1479–1425 BC)
sandstone

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 141267 MNW

Bóg pisma Thot pod postacią pawiana
Edfu, Okres Ptolemejski (332–30 p.n.e.)
piaskowiec

Thoth, the god of writing, in the form of a baboon
Edfu, Ptolemaic Period (332–30 BC)

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

sandstone

depozyt Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 141271 MNW

GA_01_03

SARKOFAGI I MUMIE ZWIERZĄT

było: jedna folia/tabliczka z tekstem wprowadzającym + siedem niezależnych tabliczek dla każdego obiektu - jeśli się zmieszczą)

nowa propozycja: folia na szybę z tekstem wprowadzającym; jeśli tabliczki do indywidualnych obiektów nie zmieszczą się w gablocie - druga folia z podpisami na szybę

Sarkofagi i mumie zwierząt / Animal coffins and mummified animals

Wiele zwierząt czczono jako przedstawicieli (*ba*) bogów na ziemi, dlatego je mumifikowano i uroczyście grzebano, bądź ofiarowano jako wota w świątyni. Mumifikowano również zwierzęta domowe i składano do grobu wraz z właścicielem.

Ancient Egyptians worshipped a large range of animal species considering them representatives of the gods on earth, so they were mummified and solemnly buried or submitted as votive offerings in temples. Beloved pets, such as cats, dogs and monkeys, were mummified as well and kept safe until their owner's death to be buried beside them.

1. Sarkofag kota

Okres Późny (664–332 p.n.e.)

drewno

Cat coffin

Late Period (664–332 BC)

wood

z kolekcji Clot-Bey, depozyt Muzeum Luwru / from the Clot-Bey collection, on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. N 3932

2. Sarkofag ryby
Okres Późny (664–332 p.n.e.)
drewno

Fish coffin
Late Period (664–332 BC)
wood

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. N 2898 A

3. Mumia ibisa (bez głowy)
Okres Późny – Okres Ptolemejski (664–30 p.n.e.)
mumia, tkanina

Mummy of an Ibis (head missing)
Late Period – Ptolemaic Period (664–30 BC)
animal remains, linen

darczyńca / donated by the Yorkshire Museum in York
nr inw. / inv. no. Vr.St.182

4. Mumia sokoła
Okres Późny – Okres Ptolemejski (664–30 p.n.e.)
mumia, tkanina

Mummy of a falcon
Late Period – Ptolemaic Period (664–30 BC)
animal remains, linen

nr inw. / inv. no. 139010 MNW

5. Mumia kota
Okres Późny – Okres Ptolemejski (664–30 p.n.e.)

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

mumia, tkanina

Mummy of a cat

Late Period – Ptolemaic Period (664–30 BC)

animal remains, linen

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. N 2678 B

6. Mumia krokodyla

Okres Późny – Okres Ptolemejski (664–30 p.n.e.)

mumia, tkanina

Mummy of a crocodile

Late Period – Ptolemaic Period (664–30 BC)

animal remains, linen

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. N 2901

7. Sarkofag węża

Okres Późny (664–332 p.n.e.)

brąz

Snake coffin

Late Period (664–332 BC)

bronze

z kolekcji Michała Tyszkiewicza, depozyt Muzeum Luwru / from the collection of Michał Tyszkiewicz, on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. E 3813

GA_01_04

MUMIA BARANA

było: niezależna tabliczka

nowa propozycja: niezależna tabliczka lub folia w zależności od tego, jaki układ podpisów zostanie ostatecznie zaakceptowany w gablocie GA_01_03

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Mumia barana

Elefantyna, Okres Późny (664–332 p.n.e.)
mumia w kartonażu

Mummy of a ram

Elephantine, Late Period (664–332 BC)
animal remains, linen, cartonnage

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. E 12666

GA_01_05

Była: tytuł gabloty i podpis zbiorczy na plecach gabloty, zakomponowany w zależności od miejsca, w prostokącie, oprócz obiektów na dolnym poziomie, gdzie miały być indywidualne podpisy

Nowa propozycja: podpis zbiorczy na pulpicie z przodu gabloty, w trzech częściach odpowiadających trzem częściom gabloty

GA_01_05, lewa strona

Panteon egipski – bóstwa antropomorficzne Egyptian anthropomorphic gods

1.–6. Triada Amona z Karnaku (Amon, Mut, Chonsu):
Triad of Amun from Karnak (Amun, Mut, Khonsu):

1. Bóg Amon-Re

XXVI dynastia (664–525 p.n.e.)
brąz

The god Amun-Re

26th Dynasty (664–525 BC)
bronze

z kolekcji Michała Tyszkiewicza, depozyt Muzeum Luwru / from the Michał Tyszkiewicz collection, on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. E 3765

2. Bóg Amon

III Okres Przejściowy (ok. 1069–747 p.n.e.)
brąz

The god Amun
Third Intermediate Period (c. 1069–747 BC)
bronze

nr inw. / inv. no. 237591 MNW

3. Bóg Amon-Min

Okres Późny (664–332 p.n.e.)
brąz

The god Amun-Min
Late Period (664–332 BC)
bronze

z kolekcji Rousset Bey, depozyt Muzeum Luwru / from the Rousset Bey collection, on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. E 5807

4. Bogini Mut

Sakkara, XIX dynastia lub III Okres Przejściowy (ok. 1295–656 p.n.e.)
brąz

The goddess Mut
Saqqara, 19th Dynasty or Third Intermediate Period (c. 1295–656 BC)
bronze

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. AF 289

5. Bóg Chonsu

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Sakkara, Okres Późny (664–332 p.n.e.)
brąz

The god Khonsu
Saqqara, Late Period (664–332 BC)
bronze

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. N 5089

6. Bóg Chonsu (fragment figurki)
XXVI dynastia (664–525 p.n.e.)
szarogłaz

Fragmentary figurine of the god Khonsu
26th Dynasty (664–525 BC)
greywacke

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 143185 MNW

*

7. Bogini Neith
XXVI dynastia (664–525 p.n.e.)
brąz

The goddess Neith
26th Dynasty (664–525 BC)
bronze

nr inw. / inv. no. 198636 MNW

8. Bogini Satet
Okres Późny (664–332 p.n.e.)
brąz

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

The goddess Satis
Late Period (664–332 BC)
bronze

nr inw. / inv. no. 198632 MNW

9. Bogini
XXII dynastia (ok. 945–715 p.n.e.)
brąz tauszowany złotem

Goddess
22nd Dynasty (c. 945–715 BC)
bronze inlaid with gold

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 147084 MNW

10. Rzeźba bogini Nut (?)
Edfu, Okres Późny (664–332 p.n.e.)
drewno

Statue of the goddess Nut (?)
Edfu, Late Period (664–332 BC)
wood

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139382 MNW

11. Bóg Ptah
Okres Późny (664–332 p.n.e.)
brąz

The god Ptah
Late Period (664–332 BC)
bronze

nr inw. / inv. no. 198640 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

12. Bóg Ptah

XVIII dynastia (ok. 1550–1295 p.n.e.)
fajans egipski

The god Ptah

18th Dynasty (c. 1550–1295 BC)
Egyptian faience

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 143187 MNW

13. Głowa Zeusa-Serapisa

Tell Atrib, Okres Rzymski, I w.n.e.
marmur, stiuk

Head of Zeus-Serapis

Athribis, Roman Period, 1st century AD
Marble, stucco

z polskich wykopaliisk w Tell Atrib / from Polish excavations in Tell Atrib
nr inw. / inv. no. 149639 MNW

14. Bóg Harpokrates-Heron na koniu

Okres Rzymski, II w.n.e.
glina

The god Harpocrates-Horus on a horse

Roman Period, 2nd century AD
clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142395 MNW

15. Bóg Szu

El-Kantara, Okres Ptolemejski (332–30 p.n.e.)
fajans egipski

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

The god Shu

El-Qantara, Ptolemaic Period (332–30 BC)

Egyptian faience

darczyńca rotmistrz Antoni Czechowicz / donated by the cavalry captain Antoni Czechowicz

nr inw. / inv. no. 237957 MNW

16. Ubóstwiony Imhotep

Okres Późny (664–332 p.n.e.)

brąz

Figurine of deified Imhotep

Late Period (664–332 BC)

bronze

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum

nr inw. / inv. no. N 5117

17. Bóg Nefertum

Okres Późny (664–332 p.n.e.)

brąz

The god Nefertum

Late Period (664–332 BC)

bronze

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 147082 MNW

18.–28. Bóstwa z kręgu ozyriańskiego (Ozyrys, Izyda, Horus):

Gods of the Osirian circle (Osiris, Isis, Horus):

18. Głowa figurki boga Ozyrysa w koronie *atef* – kopia

Head of a figurine of the god Osiris wearing the *atef* crown – a copy

oryginał: poł. XXVI dynastii (1. poł. VI w. p.n.e.), szarogłaz, Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie (Wil. 5458)

original: mid-26th Dynasty, (1st half of the 6th century BC), greywacke, Museum of King Jan III's Palace at Wilanów (Wil.5458)

nr inw. / inv. no. Vr.St.13

19. Bóg Ozyrys

XXVI dynastia (664–525 p.n.e.)

brąz

Z komentarzem [MD3]: Ikona i numer identyfikacyjny [140]
do audiodeskcpcji

The god Osiris

26th Dynasty (664–525 BC)

bronze

nr inw. / inv. no. 147823 MNW

20. Bogini Izyda karmiąca Horusa

XXVII-XXX dynastia (525–332 p.n.e.)

brąz inkrustowany

Statuette of Isis nursing Horus

27th–30th Dynasties (525–332 BC)

bronze inlaid with gold

nr inw. / inv. no. 147824 MNW

21. Horus dziecko – Harpokrates

Sakkara, Okres Późny–Okres Ptolemejski (664–30 p.n.e.)

brąz

Horus the Child – Harpocrates

Saqqara, Late Period–Ptolemaic Period (664–30 BC)

bronze

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum

nr inw. / inv. no. N 5092

22. Głowa bogini Izydy – fragment figurki

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Okres Późny (664–332 p.n.e.)
fajans egipski

Head of the goddess Isis – fragment of a figurine
Late Period (664–332 BC)
Egyptian faience

z kolekcji Potockich z Krzeszowic / from the Potocki of Krzeszowice collection
nr inw. / inv. no. 148240 MNW

23. Izyda karmiąca Horusa – fragmenty dwóch figurek
Okres Późny (664–332 p.n.e.)
fajans egipski

The goddess Isis nursing Horus – fragments of two figurines
Late Period (664–332 BC)
Egyptian faience

nr inw. / inv. no. 199855/a-b MNW

24. Plakietka z przedstawieniem Horusa dziecko, Izydy i Neftydy
El-Kantara, Okres Ptolemejski (332–30 p.n.e.)
fajans egipski

Plaque with a representation of Horus the Child, Isis and Nephthys
El-Qantara, Ptolemaic Period (332–30 BC)
Egyptian faience

darczyńca rotmistrz Antoni Czechowicz / donated by the cavalry captain Antoni Czechowicz
nr inw. / inv. no. 237958 MN

25. Bogini Izyda karmiąca Horusa
III Okres Przejściowy (ok. 1069–747 p.n.e.)
porfir

The goddess Isis nursing Horus
Third Intermediate Period (c. 1069–747 BC)

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* Programu Operacyjnego *Infrastruktura i Środowisko* 2014-2020 (POIiŚ).

porphyry

nr inw. / inv. no. 139020 MNW

26. Bogini Izyda karmiąca Horusa
XXVI dynastia (664–525 p.n.e.)
brąz

The goddess Isis nursing Horus
26th Dynasty (664–525 BC)
bronze

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. N 3990

27. Bóg Ozyrys
XXVI dynastia (664–525 p.n.e.)
brąz inkrustowany złotem

The god Osiris
26th Dynasty (664–525 BC)
bronze inlaid with gold

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 147085 MNW

28. Bóg Ozyrys
III Okres Przejściowy (ok. 1069–656 p.n.e.)
drewno złoczone, brąz

The god Osiris
Third Intermediate Period (c. 1069–656 BC)
gilded wood, bronze

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. AF 1655 bis

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

GA_01_05, środek

Obiekty rytualne i wotywne Ritual and votive objects

1. Ołtarzyk „rogaty” pełniący funkcję kadzielnicy
Tell Atrib, Okres Ptolemejski (332–30 p.n.e.)
glina

Incense burner in the form of a “horned” altar
Tell Atrib, Ptolemaic Period (332–30 BC)
clay

z polskich wykopaliś w Tell Atrib / from Polish excavations in Tell Atrib
nr inw. / inv. no. 238059 MNW

2. Thymiaterion (kadzielnica) w formie ołtarzyka
Edfu, Okres Ptolemejski (332–30 p.n.e.)
stiuk

Thymiaterion (incense burner) in the form of an altar
Edfu, Ptolemaic Period (332–30 BC)
stucco

z francusko-polskich wykopaliś w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139294 MNW

3. Przeciwwaga naszyjnika *menit* zwieńczona egidą z głowami bóstw Szu i Tefnut
Ciężkie egipskie naszyjniki opatrzone były opadającą na plecy przeciwwagą, dekorowaną zwykle motywami związanymi z bóstwami opiekuńczymi i odrodzeniem.
XXVI dynastia (664–525 p.n.e.)
brąz

Counterpoise of a *menit* necklace surmounted with an aegis with heads of deities Shu and Tefnut

Heavy Egyptian necklaces consisted of a front collar of strung beads and a counterweight in the back, decorated with motifs related to protective deities and regeneration.

26th Dynasty (664–525 BC)

bronze

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. AF 6321

4.–6. Fragmenty wotywnych sistrów (grzechotek) naosowych, zdobionych głową Hathor

Okres Późny – Okres Ptolemejski (664–30 p.n.e.)

fajans egipski

Fragmentary votive naos-shaped sistra (rattles), each surmounted with a head of Hathor

Late Period – Ptolemaic Period (664–30 BC)

Egyptian faience

(4) z kolekcji Tyszkiewiczów z Łohojska / from the Tyszkiewicz of Łohojsk collection

(5) depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum

(6) z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 236909 MNW, AF 2939, 142675 MNW

7. Rękojeść egidy (rytualnego instrumentu w kształcie szerokiego naszyjnika zwieńczonego głową bóstwa) w formie przeciwwagi naszyjnika *menit*

Okres Późny (664–332 p.n.e.)

brąz

Handle of an aegis (a ritual instrument in the form of a broad necklace surmounted with a head of a deity) shaped like a counterpoise of a *menit* necklace

Late Period (664–332 BC)

bronze

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. AF 6322

8. Sistrum łukowe – instrument muzyczny, rodzaj grzechotki
Okres Ptolemejski (332–30 p.n.e.)
brąz

Arched sistrum (a musical rattling instrument)
Ptolemaic Period (332–30 BC)
bronze

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. E 21603

9. Situla – naczynie kultowe
XXVII dynastia (525–404 p.n.e.)
brąz

Situla (a ritual vessel)
27th Dynasty (525–404 BC)
bronze

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. E 10728

10.–20. Figurki związane z rytuałami płodności i uzdrawiającymi:
Figurines used in fertility and healing rituals:

10. Stela-naos z postacią kobiecą
Tell Atrib, Okres Późny – Okres Ptolemejski (664–30 p.n.e.)
wapień

Stela-naos with a female figure
Tell Atrib, Late Period – Ptolemaic Period (664–30 BC)
limestone

z polskich wykopalisk w Tell Atrib / from Polish excavations in Tell Atrib
nr inw. / inv. no. 238069 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearranżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

11. Fragment plakiety wotywniej w formie naosu z boginią płodności Izydą-
Hathor (?) i Besami

Okres Późny – Okres Ptolemejski (664–30 p.n.e.)
glina

Votive plaque fragment in the form of a shrine with the fertility goddess Isis-
Hathor (?) and Bes figures

Late Period – Ptolemaic Period (664–30 BC)
clay

nr inw. / inv. no. 237835 MNW

12. Naos z figurką nagiej bogini

Okres Późny – Okres Ptolemejski (664–30 p.n.e.)
wapień

Naos with a figure of a nude goddess

Late Period – Ptolemaic Period (664–30 BC)
limestone

nr inw. / inv. no. 199313 MNW

13. Grupa erotyczna

Edfu, Okres Rzymski, I–III w. n.e.
wapień

Erotic group

Edfu, Roman Period, 1st–3rd century AD
limestone

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139303 MNW

14.–15. Figurki falliczne

Edfu, Okres Rzymski, I–III w. n.e.
wapień, fajans egipski

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Ityphallic figurines

Edfu, Roman Period, 1st–3rd century AD

limestone, Egyptian faience

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 140733 MNW, 141549 MNW

16. Figurka kobiety na łożu

Edfu, Nowe Państwo – III Okres Przejściowy (ok. 1550–656 p.n.e.)

glina

Figurine of a woman on a bed

Edfu, New Kingdom – Third Intermediate Period (c. 1550–656 BC)

clay

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 140949 MNW

17. Fragment figurki kobiety na łożu

Edfu, Nowe Państwo – III Okres Przejściowy (ok. 1550–656 p.n.e.)

glina

Fragment of a figurine of a woman on a bed

Edfu, New Kingdom – Third Intermediate Period (c. 1550–656 BC)

clay

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 140946 MNW

18. Fragment figurki kobiety na łożu

Tell Atrib, Nowe Państwo – Okres Późny (ok. 1550–332 p.n.e.)

wapień

Fragment of a figurine of a woman on a bed

Tell Atrib, New Kingdom – Late Period (c. 1550–332 BC)

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

limestone

z polskich wykopalisk Tell Atrib / from Polish excavations in Tell Atrib
nr inw. / inv. no. 149010 MNW

19. Fragment figurki kobiety na łożu
Edfu, XVIII dynastia (ok. 1550–1069 p.n.e.)
glina

Fragment of a figurine of a woman on a bed
Edfu, 18th Dynasty (c. 1550–1069 BC)
clay

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 141029 MNW

20. Figurka kobiety
Edfu, Średnie Państwo (ok. 2055–1650 p.n.e.)
glina

Female figurine
Edfu, Middle Kingdom (c. 2055–1650 BC)
clay

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139385 MNW

21. Domowa kapliczka poświęcona bogini żywności i plonów Renenutet
Deir el-Medina, XIX dynastia (ok. 1295–1186 p.n.e.)
wapień

Household shrine dedicated to Renenutet, the goddess of nourishment and
crops
Deir el-Medina, 19th Dynasty (c. 1295–1186 BC)
limestone

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 141480 MNW

22. Fragment domowej kapliczki z klęczącym mężczyzną imieniem Paser
Deir el-Medina, XIX dynastia (ok. 1295–1186 p.n.e.)
wapień

Household shrine fragment with a silhouette of a kneeling man named Paser
Deir el-Medina, 19th Dynasty (c. 1295–1186 BC)
limestone

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 140716 MNW

23. Kapłani niosący naos z bogiem Serapisem
Okres Ptolemejski (332–30 p.n.e.)
glina

Priests carrying a naos of the god Serapis
Ptolemaic Period (332–30 BC)
clay

nr inw. / inv. no. 199547 MNW

24. Model naosu
Edfu, Okres Rzymski, I–II w. n.e.
wapień

Naos model
Edfu, Roman Period, 1st–2nd century AD
limestone

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139383 MNW

GA_01_05, prawa strona

Hybrydy, monstra i święte zwierzęta Hybrids, monsters, and sacred animals

1. Bóg Upuaut pod postacią szakala
Okres Późny (664–332 p.n.e.)
brąz

The god Wepwawet as a jackal
Late Period (664–332 BC)
bronze

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. AF 6324

2. Bóg Anubis jako szakalogłowe bóstwo o węzowych splotach
Okres Rzymski, kon. I–II w. n.e.
brąz

The god Anubis as a jackal-headed deity with serpentine coils
Roman Period, late 1st–2nd century AD
bronze

nr inw. / inv. no. 148140 MNW

3. Fragment figurki kota
Okres Późny (664–332 p.n.e.)
brąz

Fragment of a cat figurine
Late Period (664–332 BC)
bronze

nr inw. / inv. no. 199073 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

4. Kot – święte zwierzę bogini Bastet
Okres Późny (664–332 p.n.e.)
brąz

Figurine of a cat – the sacred animal of the goddess Bastet
Late Period (664–332 BC)
bronze

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. E 10736

5. Bogini Bastet o kociej głowie
Okres Ptolemejski (332–30 p.n.e.)
brąz

The cat-headed goddess Bastet
Ptolemaic Period (332–30 BC)
bronze

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 147073 MNW

6. Kot siedzący na kolumnie papirusowej
Okres Późny (664–332 p.n.e.),
brąz

Figurine of a cat seated on a papyrus column
Late Period (664–332 BC)
bronze

darczyńca / donated by Ryszard Górniak
nr inw. / inv. no. 237740 MNW

7. Bogini Uadżit z głową lwicy
XXVI dynastia (664–525 p.n.e.)
brąz

The lioness-headed goddess Wadjet

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

26th Dynasty (664–525 BC)
bronze

z kolekcji Rousset Bey, depozyt Muzeum Luwru / from the Rousset Bey collection, on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. E 5874

8. Bogini Uadżit z głową lwicy
Okres Późny – Okres Ptolemejski (664–30 p.n.e.)
fajans egipski

The lioness-headed goddess Wadjet
Late Period – Ptolemaic Period (664–30 BC)
Egyptian faience

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 143188 MNW

9. Bóg Mahes z głową lwa
XXVI dynastia (664–525 p.n.e.)
brąz

The lion-headed god Mahes
26th Dynasty (664–525 BC)
bronze

nr inw. / inv. no. 199831 MNW

10. Karzeł Pataikos
Okres Późny (664–332 p.n.e.)
fajans egipski

Dwarf god Pataikos
Late Period (664–332 BC)
Egyptian faience

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. AF 6316

11. Karzeł Pataikos
Okres Późny (664–332 p.n.e.)
fajans egipski

Dwarf god Pataikos
Late Period (664–332 BC)
Egyptian faience

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142677 MNW

12. Bóg Horus-dziecko deptający krokodyla
III Okres Przejściowy (ok. 1069–656 p.n.e.)
fajans egipski

The god Horus the Child treading on crocodiles
Third Intermediate Period (c. 1069–656 BC)
Egyptian faience

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142686 MNW

13. Bóg Bes panteistyczny
Okres Ptolemejski (332–30 p.n.e.)
brąz

Figure of the Pantheistic god Bes
Ptolemaic Period (332–30 BC)
bronze

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. E 3650

14. Stela magiczna zwieńczona maską boga Besa
Okres Późny – Okres Ptolemejski (664–30 p.n.e.)

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* Programu Operacyjnego *Infrastruktura i Środowisko* 2014-2020 (POIiŚ).

drewno

Cippus of Horus (magical stela) with a Bes-head at the top

Late Period – Ptolemaic Period (664–30 BC)

wood

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 143196 MNW

15. Maska boga Besa – fragment naczynia

Tell Atrib, Okres Rzymski, I–III w. n.e.

glina

Mask of the god Bes – vessel fragment

Tell Atrib, Roman Period, 1st–3rd century AD

clay

z polskich wykopalisk w Tell Atrib / from Polish excavations in Tell Atrib
nr inw. / inv. no. 149613 MNW

16. Bóg Bes w stroju legionisty

Edfu, Okres Rzymski I–III w. n.e.

glina

The god Bes in the costume of a legionary

Edfu, Roman Period, 1st–3rd century AD

clay

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 141024 MNW

17. Tańczący bóg Bes

Edfu, Okres Rzymski, I–III w. n.e.

glina

Dancing god Bes

Edfu, Roman Period, 1st–3rd century AD

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

clay

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 140936 MNW

18.Sokologłowy bóg Horus wojownik
XXVI dynastia (664–525 p.n.e.)
brąz

The falcon-headed god Horus the Warrior
26th Dynasty (664–525 BC)
bronze

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. E 10660

19.Bóg Montu o głowie sokoła
Okres Późny (664–332 p.n.e.)
brąz

The falcon-headed god Montu
Late Period (664–332 BC)
bronze

depozyt Muzeum Luwru, on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. N 3732

20.Aplika z przedstawieniem sokołogłowego boga Re
Okres Późny (664–332 p.n.e.)
brąz

Applied ornament with the falcon-headed god Re
Late Period (664–332 BC)
bronze

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. AF 739

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

21. Bóg Heriszef o głowie barana
Okres Późny – Okres Ptolemejski (664–30 p.n.e.)
brąz

The ram-headed god Heryshef
Late Period – Ptolemaic Period (664–30 BC)
bronze

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 236836 MNW

22. Byk Apis – święte zwierzę boga Ptaha
Okres Późny (664–332 p.n.e.)
brąz

Apis bull – sacred animal of Ptah
Late Period (664–332 BC)
bronze

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 236808 MNW

23. Byk Apis – święte zwierzę boga Ptaha
XXVI dynastia (664–525 p.n.e.)
brąz

Apis bull – sacred animal of the god Ptah
26th Dynasty (664–525 BC)
bronze
nr inw. / inv. no. 147834 MNW

24. Figurka ibisa, ptaka boga Thota
Sakkara, Okres Późny (664–332 p.n.e.)
brąz

Figurine of an ibis – the bird of the god Thoth
Saqqara, Late Period (664–332 BC)

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

bronze

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. N 5145

25. Bóg Thot pod postacią pawiana
XII dynastia (ok. 1985–1795 p.n.e.)
fajans egipski

The god Thoth as a baboon
12th Dynasty (c. 1985–1795 BC)
Egyptian faience

z kolekcji Tyszkiewiczów z Łohojska / from the Tyszkiewicz of Łohojsk collection
nr inw. / inv. no. 236846 MNW

26. Bóg Thot o głowie ibisa
Okres Późny (664–332 p.n.e.)
fajans egipski

The ibis-headed god Thoth
Late Period (664–332 BC)
Egyptian faience

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 143407 MNW

27. Bóg Sobek pod postacią krokodyla
Edfu, XII dynastia (ok. 1985–1795 p.n.e.)
kość

The god Sobek as a crocodile
Edfu, 12th Dynasty (c. 1985–1795 BC)
bone

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139623 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* Programu Operacyjnego *Infrastruktura i Środowisko* 2014-2020 (POIiŚ).

28. Bogini Selkit pod postacią skorpiona
Okres Późny (664–332 p.n.e.)
brąz

The goddess Selkit as a scorpion
Late Period (664–332 BC)
bronze

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. N 5017

29. Ichneumon – święte zwierzę boga Atuma
Okres Późny (664–332 p.n.e.)
brąz

Ichneumon – sacred animal of the god Atum
Late Period (664–332 BC)
bronze

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. N 3780

30. Ryba Lates (okoń nilowy), poświęcona bogini Neith
wyrób nowożytny
granodioryt

The *Lates* fish (Nile perch), sacred to the goddess Neith
modern manufacture
granodiorite

depozyt prywatny / on private loan
nr inw. / inv. no. Dep. 11422 MNW

31. Kobra w koronie atef
Okres Późny (664–332 p.n.e.)
brąz

Cobra wearing the *atef* crown

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Late Period (664–332 BC)
bronze

z kolekcji Rousset Bey, depozyt Muzeum Luwru / from the Rousset Bey collection, on loan from the Louvre
nr inw. / inv. no. E 5824

32. Figurka kobry
XVIII dynastia (ok. 1550–1295 p.n.e.)
drewno, fajans egipski

Figurine of a cobra
18th Dynasty (c. 1550–1295 BC)
wood, Egyptian faience

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. N 4197, E 3734

33. Ureusz – element fryzu
Nowe Państwo (ok. 1550–1069 p.n.e.)
drewno

Uraeus – fragment of a frieze
New Kingdom (c. 1550–1069 BC)
wood

nr inw. / inv. no. 198648 MNW

GA_01_06, prawa strona

Egiptomania

Dziedzictwo starożytnego Egiptu od dawna zajmuje ważne miejsce w kulturze materialnej całego świata. Egipt stał się szczególnie modny po wyprawie Napoleona, kiedy to fascynacja kulturą egipską zaowocowała powstaniem charakterystycznego stylu w architekturze i sztuce, wykorzystującego egipskie formy i elementy dekoracyjne, takie jak egzotyczne stroje, hieroglify, uskrzydłone dyski słoneczne, sfinksy czy obeliski.

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Egyptomania

The legacy of ancient Egypt has long occupied an important place in material culture throughout the world. Egypt became especially à la mode after Napoleon's campaign in Egypt, when fascination with Egyptian culture led to the emergence of a special style in architecture and decorative arts. This style drew inspiration from Egyptian forms and ornaments, such as exotic dress, hieroglyphs, winged sun discs, sphinxes and obelisks.

1. Świecznik z figurą bogini w egipskim stroju i z pseudo-hieroglifami na podstawie

Francja (?), 1. ćw. XIX w.

drewno malowane i złoczone

Candelabrum with a goddess in Egyptian dress and pseudo-hieroglyphs on the base

France (?), 1st quarter of the 19th century

painted and gilded wood

nr inw. / inv. no. SZMb 2840 MNW

2. Kandelabr dwuświecowy z figurką kobiety w stroju „egipskim”

Francja (?), pocz. XIX w.

brąz odlewany i złożony, marmur biały

Candelabrum with two branches, with a female figure clad in “Egyptian” dress

France (?), early 19th century

bronze ormolu and white marble

darczyńca / donated by Leon Błaszkowski

nr inw. / inv. no. SZM 6659 MNW

3. Filiżanka ze spodkiem zdobiona motywami egipskimi

Austria, Wiedeń, 1802

porcelana

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Cup and saucer with Egyptian motifs
Austria, Vienna, 1802
porcelain

z kolekcji Stanisława Ryszarda Ryszarda / from the collection of Stanisław Ryszard Ryszard
nr inw. / inv. no. 124376/1–2 MNW

4. Para rytonów z figurkami w egiptyzującym stylu
Francja, Sèvres (?), pocz. XIX w.
porcelana złocona i malowana

Pair of rhyta with Egyptianising figures
France, Sèvres (?), beginning of the 19th century
gilded and painted porcelain

nr inw. / inv. no. SZC 1232/1–2 MNW

(poza gablotą, na postumencie):

Figura Egipcjanki
Francja, 4. ćw. XIX w.
żeliwo

Figure of an Egyptian woman
France, 4th quarter of the 19th century
cast iron

nr inw. / inv. no. SZM 1729 MNW

GA_01_06 – lewa strona

Początki cywilizacji egipskiej

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Cywilizacja egipska rozwijała się na długo przed epoką pierwszych faraonów. Już ok. 6000 p.n.e. na terytorium Egiptu istniało wiele neolitycznych osad. Czas ok. 4000 p.n.e. określamy jako Okres Predynastyczny (egiptologia dzieli go na części Nagada I, II i III). Pod jego koniec niezależne królestwa połączyły się, a pierwszym władcą I dynastii zjednoczonego Egiptu (lub ostatnim władcą tzw. dynastii 0) został Narmer. Obiektem typowym dla Okresu Predynastycznego są palety kosmetyczne służące do rozcierania szminek do oczu; przedmioty te, nierzadko bogato dekorowane, z czasem nabrały rytualnego lub magicznego znaczenia. Na najsłynniejszej z nich, przechowywanej w Muzeum Kairskim tzw. palecte Narmera, prawdopodobnie złożonej jako wotum w świątyni w Hierakonpolis, znajdują się rysunki opowiadające o zjednoczeniu Egiptu.

The beginnings of Egyptian civilisation

Egyptian civilisation thrived long before the time of the first pharaohs. Numerous Neolithic settlements existed in the land of Egypt as early as c. 6000 BC. The period c. 4000 BC is referred to as the Predynastic Period (Egyptologists subdivide it further into Naqada I, II and III). As it came to an end, formerly independent kingdoms were united under the reign of Narmer, the first ruler of Egypt's 1st Dynasty (or the last ruler of the so-called Dynasty Zero). A group of objects typical for the Predynastic Period are cosmetic palettes used for grinding pigments applied as eye-paint; over time, these often richly decorated artefacts gained ritual and magical significance. The most famous of them is the so-called Narmer Palette, held in the Egyptian Museum in Cairo. This object, probably deposited as a votive offering in the temple at Hierakonpolis, is adorned with scenes that tell the story of Egypt's unification.

1.–4. Fragmenty naszyjnika
Kadero (Sudan), 5 tys. p.n.e.
skorupa strusiego jaja, karneol

Fragments of a necklace
Kadero (Sudan), 5th millennium BC
ostrich eggshell, carnelian

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

z polskich wykopalisk w Kadero / from Polish excavations in Kadero
nr inw. / inv. no. 235199 MNW, 235200 MNW, 235201 MNW, 235202 MNW

5. Pół główicy maczugi dyskowatej
Edfu, Okres Predynastyczny, Nagada I (ok. 3900–3500 p.n.e.)
dioryt

Half of a disc-shaped macehead
Edfu, Predynastic Period, Naqada I (c. 3900–3500 BC)
diorite

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 140673 MNW

6. Głowica maczugi gruszkowatej
Edfu, Okres Predynastyczny, Nagada II/III (ok. 3500–3050 p.n.e.)
granit

Pear-shaped macehead
Edfu, Predynastic Period, Naqada II/III (c. 3500–3050 BC)
granite

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 140675 MNW

7. Siekierka
Edfu, Okres Predynastyczny, 4 tys. p.n.e.
bazalt

Axe head
Edfu, Predynastic Period, 4th millennium BC
basalt

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 138792 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

8. Paletka romboidalna

Okres Predynastyczny, 1. poł. 4 tys. p.n.e.
szarogłaz

Rhomboidal palette

Predynastic Period, 1st half of the 4th millennium BC
greywacke

nr inw. / inv. no. 199562 MNW

9. Paletka prostokątna

Okres Predynastyczny, 2. poł. 4 tys. p.n.e.
szarogłaz

Rectangular palette

Predynastic Period, 2nd half of the 4th millennium BC
greywacke

nr inw. / inv. no. 199302 MNW

10. Miseczka

Okres Predynastyczny, Naqada I (ok. 3900–3500 p.n.e.)
glina

Bowl

Predynastic Period, Naqada I (c. 3900–3500 BC)
clay

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum

nr inw. / inv. no. N 6328

11. Naczynie kosmetyczne

Okres Predynastyczny, Naqada II/III (ok. 3500–3050 p.n.e.)
serpentynit

Cosmetic vessel

Predynastic Period, Naqada II/III (c. 3500–3050 BC)
serpentine

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. E 23349

12. Naczynie z malowanymi spiralami
Okres Predynastyczny, Nagada II (ok. 3500–3200 p.n.e.)
glina

Squat jar with painted spiral motif
Predynastic Period, Naqada II (c. 3500–3200 BC)
clay

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. E 10797

13. Naczynie z przedstawieniem łodzi
Okres Predynastyczny, Nagada II (ok. 3500–3200 p.n.e.)
glina

Squat jar with boat scenes
Predynastic Period, Naqada II (c. 3500–3200 BC)
clay

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. E 11429

14. Naczynie z falistymi uchwytami
Abusir el-Meleq, Okres Predynastyczny, Nagada II/III (ok. 3500–3050 p.n.e.)
glina

Wavy-handled jar
Abusir el-Meleq, Predynastic Period, Naqada II/III (c. 3500–3050 BC)
clay

nr inw. / inv. no. 198600 MNW

15. Naczynie cylindryczne z kreskowaną dekoracją
Abusir el-Meleq, Okres Predynastyczny, Nagada III (ok. 3200–3050 p.n.e.)

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

glina

Cylindrical jar with cross-hatching pattern
Abusir el-Meleq, Predynastic Period, Naqada III (c. 3200–3050 BC)
clay

nr inw. / inv. no. 198595 MNW

GA_01_07

BIŻUTERIA

było: osobne tabliczki/folie na plecach gabloty + tabliczka/folia z tytułem gabloty

nowa propozycja: podpisy dla wszystkich obiektów na dodatkowym pulpicie na zewnątrz gabloty, w środku gabloty numerki/odnośniki do obiektów

Biżuteria / Jewelry

Naszyjniki / Necklaces

1. Naszyjniki

Edfu, Średnie Państwo (ok. 2055–1650 p.n.e.)
amazonit (?), steatyt, karneol, fajans egipski, ametyst, szkło, skaień

Necklaces

Edfu, Middle Kingdom (c. 2055–1650 BC)
amazonite (?), steatite, carnelian, Egyptian faience, amethyst, glass, feldspar

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139325 MNW, 142080 MNW, 142078 MNW, 142075 MNW
darczyńca / donated by Krzysztof Klinger, nr inw. / inv. no. 147725 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

2. Naszyjniki z amuletów i paciorków
XVIII dynastia (ok. 1550–1295 p.n.e.)
fajans egipski

Necklaces of amulets and beads
18th Dynasty (c. 1550–1295 BC)
Egyptian faience

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 143424 MNW, 143176/2 MNW, 143180 MNW, 143175 MNW, 143015 MNW
nr inw. / inv. no. 147685 MNW

3. Naszyjniki z amuletów i paciorków
Nowe Państwo–Okres Późny (ok. 1550–332 p.n.e.)
fajans egipski

Necklaces of amulets and beads
New Kingdom–Late Period (c. 1550–332 BC)
Egyptian faience

nr inw. / inv. no. 199512 MNW, 199510/1 MNW
depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum: nr inw. / inv. no. AF 2770
nr inw. / inv. no. 149211 MNW
darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski: nr inw. / inv. no. 236447 MNW
dep. prywatny / on private loan: nr inw. / inv. no. Dep. 11423 MNW

4. Zestawy amuletów
III Okres Przejściowy (ok. 1069–656 p.n.e.)
fajans egipski

Sets of amulets
Third Intermediate Period (c. 1069–656 BC)
Egyptian faience

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 143016 MNW, 143426 MNW

5. Naszyjniki z przypadkowych paciorków

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* Programu Operacyjnego *Infrastruktura i Środowisko 2014-2020* (POIiŚ).

różne okresy
fajans egipski, szkło, karneol

Necklaces of random beads
various periods
Egyptian faience, glass, carnelian

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 142079 MNW
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 143179 MNW_143181 MNW

6. Pierścień ze skaraboidem zdobionym rozetą
II Okres Przejściowy (ok. 1650–1550 p.n.e.)
złoto, wapień glazurowany

Finger ring with scaraboid decorated with rosette motif
Second Intermediate Period (c. 1650–1150 BC)
gold, glazed limestone

z kolekcji Potockich z Krzeszowic / from the Potocki of Krzeszowice collection
nr inw. / inv. no. 148238 MNW

7. Pierścień ze skarabeuszem z kryptograficzną inskrypcją
XVIII dynastia (ok. 1550–1295 p.n.e.)
złoto, fajans egipski

Finger ring with scarab and cryptographic inscription
18th Dynasty (c. 1550–1295 BC)
gold, Egyptian faience

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. AF 2457

8. Pierścień z okiem *udżat* i imieniem Amon-Re
XVIII dynastia (ok. 1550–1295 p.n.e.)
złoto, fajans egipski

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Finger ring with *udjat* eye and the name of Amun-Re
18th Dynasty (c. 1550–1295 BC)
gold, Egyptian faience

z kolekcji Potockich z Krzeszowic / from the Potocki of Krzeszowice collection
nr inw. / inv. no. 148239 MNW

9. Pierścień ze skarabeuszem i kryptogramem Amona
XVIII dynastia (ok. 1550–1295 p.n.e.)
złoto, kamień półszlachetny

Finger ring with scarab and cryptogram of Amun
18th Dynasty (c. 1550–1295 BC)
gold, semi-precious stone

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 148413 MNW

10. Pierścień z imieniem Hesy-en-Mut („w łaskach u Mut”)
XVIII dynastia (ok. 1550–1295 p.n.e.)
złoto

Finger ring with the name of Hesy-en-Mut (“favoured by Mut”)
18th Dynasty (c. 1550–1295 BC)
gold

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. E 10700

11. Pierścień z formułą kryptograficzną
XVIII dynastia (ok. 1550–1295 p.n.e.)
złoto

Finger ring with cryptographic formula
18th Dynasty (c. 1550–1295 BC)
gold

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 148407 MNW

12. Pierścień arcykapłana bogini Bastet, Hapimena
Leontopolis (?), XXVI dynastia (664–525 p.n.e.)
złoto

Finger ring of Hapimen, high priest of the goddess Bastet
Leontopolis (?), 26th Dynasty (664–525 BC)
gold

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 148411 MNW

13. Para kolczyków
Okres Ptolemejski (332–30 p.n.e.)
złoto

Earrings
Ptolemaic Period (332–30 BC)
gold

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. AF 2363 C

14. Ozdoba włosów (para pierścieni)
Sesebi (Sudan), XVIII dynastia (ok. 1550–1069 p.n.e.)
szkło

Elements of wig decoration (pair of penannular rings)
Sesebi (Sudan), 18th Dynasty (c. 1550–1295 BC)
glass

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. E 15651

15. Ozdoba włosów (pierścienie)
Nowe Państwo (ok. 1550–1069 p.n.e.)
fajans egipski

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Elements of wig decoration (set of rings)
New Kingdom (c. 1550–1069 BC)
Egyptian faience

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 143165 MNW, 143166 MNW

16. Ozdoby uszu (przetyczki i kolczyki)
XVIII dynastia (ok. 1550–1295 p.n.e.)
szkło

Ear studs and hoops
18th Dynasty (c. 1550–1295 BC)
glass

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142995 MNW
z kolekcji von Minutoli / from the von Minutoli collection
nr inw. / inv. no. 200320 MNW, 200058/1–2 MNW

17. Pierścionki dla zmarłych
Rings for the dead

XVIII dynastia (ok. 1550–1295 p.n.e.)
fajans egipski

18th Dynasty (c. 1550–1295 BC)
Egyptian faience

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 143110–143113 MNW, 143115 MNW
depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum: nr
inw. / inv. no. 236814 MNW, 236822 MNW
darczyńca / donated by Alfred Kublicki: nr inw. / inv. no. 148707 MNW
nr inw. / inv. no. 198666 MNW, 200001/5 MNW

Przybory kosmetyczne / Toiletries

18. Naczynka kosmetyczne na maści i szminki ze Średniego Państwa

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Edfu, XII–XIII dynastia (ok. 1985–1650 p.n.e.)
serpentyt, dioryt, alabaster egipski

Cosmetic containers for ointments and paints
Edfu, 12th–13th Dynasties (c. 1985–1650 BC)
serpentine, diorite, Egyptian alabaster

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 140704 MNW, 139346 MNW, 140666 MNW, 139340 MNW, 140691 MNW

19. Naczynka na kohl (szminkę do oczu) z Nowego Państwa
XVIII–XIX dynastia (ok. 1550–1186 p.n.e.)
szkło, steatyt, alabaster egipski i brekcja

Kohl pots (eye-paint containers)
18th–19th Dynasties (c. 1550–1186 BC)
glass, steatite, Egyptian alabaster, breccia

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142588 MNW
depozyt Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. SE 367, E 14454

20. Alabastron na wonne olejki
Okres Późny (664–332 p.n.e.)
alabaster egipski

Alabastron for scented oils
Late Period (664–332 BC)
Egyptian alabaster

nr inw. / inv. no. 198673/a–b MNW

21. Paletka (z rozcieraczem) do ucierania szminek
Edfu, Średnie Państwo (ok. 2055–1650 p.n.e.)
bazalt

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie”
współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII*
oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i
Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Palette and grinder for grinding pigments
Edfu, Middle Kingdom (c. 2055–1650 BC)
basalt

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139274 MNW, 139278 MNW

22. Pudełko toaletowe w kształcie kaczki
Nowe Państwo (ok. 1550–1069 p.n.e.)
drewno

Cosmetic box in the shape of a duck
New Kingdom (c. 1550–1069 BC)
wood

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142679 MNW

23. Łyżeczka kosmetyczna w kształcie rybki
Edfu, Nowe Państwo (ok. 1550–1069 p.n.e.)
oliwinit

Cosmetic spoon in the shape of a fish
Edfu, New Kingdom (c. 1550–1069 BC)
olivinite

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139283 MNW

24. Łyżeczka kosmetyczna w kształcie kartusza
Nowe Państwo (ok. 1550–1069 p.n.e.)
drewno

Cosmetic spoon in the shape of a cartouche
New Kingdom (c. 1550–1069 BC)
wood

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. N 1744 C

25.Łyżeczka kosmetyczna w kształcie pływaczki
Nowe Państwo (ok. 1550–1069 p.n.e.)
kość słoniowa

Cosmetic spoon in the form of a swimming girl
New Kingdom (c. 1550–1069 BC)
ivory

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. E 310 - N 1787 C

26.Łyżeczka kosmetyczna w kształcie kaczki
Nowe Państwo (ok. 1550–1069 p.n.e.)
alabaster egipski

Cosmetic spoon in the shape of a duck
New Kingdom (c. 1550–1069 BC)
Egyptian alabaster

z kolekcji Tyszkiewiczów z Łohojska / from the Tyszkiewicz of Łohojsk collection
nr inw. / inv. no. 236914 MNW

27.Lustro z uchwytem w kształcie łądygi papirusu
Średnie Państwo (ok. 2055–1650 p.n.e.)
miedź, drewno

Mirror with papyriform handle
Middle Kingdom (c. 2055–1650 BC)
copper, wood

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. N 2150

28.Lustro z uchwytem w kształcie nagiej dziewczyny

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

XVIII dynastia (ok. 1550–1295 p.n.e.)
miedź

Mirror with handle in the form of a nude girl
18th Dynasty (c. 1550–1295 BC)
copper

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. N 2149 B

29. Grzebienie

Edfu, Nowe Państwo (ok. 1550–1069 p.n.e.)
drewno

Combs
Edfu, New Kingdom (c. 1550–1069 BC)
wood

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 138838 MNW, 141359 MNW

30. Grzebienie

Okres Późny (664–332 p.n.e.)
drewno

Combs
Late Period (664–332 BC)
wood

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. N 1357 A–B

31. Obsadka wachlarza

Okres Późny (664–332 p.n.e.)
fajans egipski

Part of a handheld fan holder

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Late Period (664–332 BC)
Egyptian faience

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142912 MNW

(pawilon ptolemejski)

Bez zmian: tekst wprowadzający na ścianę pawilonu i podpis zbiorczy do bębnow kolumn (*ale bez obrysów*):

Fragmenty dekoracji dziedzińca ptolemejskiego w Edfu Fragments of decoration from the Ptolemaic temple courtyard in Edfu

Wszystkie fragmenty znalezione zostały w pobliżu wielkiej świątyni Horusa w Edfu i w większości pochodziły z budowli świątynnej zwanej *mammisi*, w której celebrowano rytuały związane z weselem bogini Hathor i kultem młodego boga Słońca, utożsamianego z osobą panującego władcy.

All fragments were found in the vicinity of the great temple of Horus in Edfu and most came from a temple building called *mammisi*, used to celebrate rituals connected with the wedding of Hathor and the cult of the young solar god identified with the ruling king.

(uwaga: skomasowany podpis do kolumn):

1.–5. Reliefowa dekoracja na fragmentach kolumn: emblematy hatoryckie i ureusze, bóg Bes, Horus-dziecko na kwiecie lotosu, król składający ofiarę bogini Hathor i boskiemu dziecku, muzykantki, tańczące postacie i gęsi nad kwiatami lotosu

Fragments of columns with relief decoration: Hathor emblems and uraei, Horus the Child on a lotus flower, the god Bes, the king making an offering to Hathor and the Divine Child, musicians, dancers and geese above lotus flowers

Edfu, I w. p.n.e. – I w. n.e.
piaskowiec

Edfu, 1st century BC – 1st century AD
sandstone

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 141290 MNW, 139372 MNW, 139373 MNW, 139371 MNW, 139374 MNW

Bez tytułu: osobne tabliczki wewnątrz pawilonu:

Kapitel

Edfu, I w. p.n.e. – I w. n.e.
piaskowiec

Capital

Edfu, 1st century BC – 1st century AD
sandstone

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139376 MNW

Fragment kapitelu hatoryckiego

Edfu, I w. p.n.e. – I w. n.e.
piaskowiec

Fragment of a Hathor capital

Edfu, 1st century BC – 1st century AD
sandstone

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139378 MNW

Naos poświęcony Dalekiej Bogini

Edfu, I w. p.n.e. – I w. n.e.
piaskowiec

Naos dedicated to the Distant Goddess
Edfu, 1st century BC – 1st century AD
sandstone

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 141278 MNW

Podstawa ołtarza zdobiona wizerunkami bogini Hathor, boskiego dziecka i boga Besa

Edfu, I w. p.n.e. – I w. n.e.
piaskowiec

Base of an altar decorated with representations of the goddess Hathor, the divine child and the god Bes
Edfu, 1st century BC – 1st century AD
sandstone

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139377 MNW

Bóg Horus jako sokół
Edfu, I w. p.n.e. – I w. n.e.
piaskowiec

The god Horus as a falcon
Edfu, 1st century BC – 1st century AD
sandstone

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 141268 MNW

Bez zmian: *wspólny podpis z konturem trzech reliefów:*

1. Fragment ściany z półkolumną: Król składa w ofierze korony Górnego i Dolnego Egiptu
Edfu, I w. p.n.e. – I w. n.e.
piaskowiec

Fragment of a wall with engaged column: the king offering crowns of Upper and Lower Egypt to the gods
Edfu, 1st century BC – 1st century AD
sandstone

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139375 MNW

2. Węgar bramy z dekoracją reliefową: Król składa ofiarę bóstwom, z Hathor na czele
Edfu, I w. p.n.e. – I w. n.e.
piaskowiec

Jamb of a gate with relief decoration: king offering to the gods headed by Hathor
Edfu, 1st century BC – 1st century AD
sandstone

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139972 MNW

3. Blok z dekoracją reliefową: Król składa ofiarę Horusowi
Edfu, I w. p.n.e. – I w. n.e.
piaskowiec

Relief block: the king offering to the god Horus
Edfu, 1st century BC – 1st century AD
sandstone

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 141291 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś* priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

GA_01_08

(Monety ptolemejskie na oś czasu):

1. Aleksander Wielki z rogiem Amona, moneta Lizymacha (323–281 p.n.e.),
Tracja, tetrdrachma

srebro

Head of Alexander the Great with the horn of Ammon, a coin of Lysimachos
(323–281 BC), Thrace, tetrdrachm

silver

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 55286 MNW

2. Aleksander Wielki ze skórą słonia, moneta Ptolemeusza I Sotera (304–284
p.n.e.), Egipt, tetrdrachma

srebro

Head of Alexander the Great wearing an elephant skin, a coin of Ptolemy I Soter
(304–284 BC), Egypt, tetrdrachm

silver

nr inw. / inv. no. 154875 MNW

3. Ptolemeusz I Soter (304–284 p.n.e.), Egipt, tetrdrachma

srebro

Ptolemy I Soter (304–284 BC), Egypt, tetrdrachm

silver

z Państwowych Zbiorów Sztuki / from the State Collections of Art
nr inw. / inv. no. 219932 MNW (awers / obverse)

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

4. Ptolemeusz I Soter (304–284 p.n.e.), Egipt, tetradrachma
srebro

Ptolemy I Soter (304–284 BC), Egipt, tetradrachm
silver

z kolekcji Rafała Protassowickiego / from the Rafał Protassowicki collection
nr inw. / inv. no. 167644 MNW (rewers / reverse)

5. Ptolemeusz II Filadelfos (284–246 p.n.e.), Egipt, tetradrachma
srebro

Ptolemy II Philadelphos (284–246 BC), Egipt, tetradrachm
silver

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 53780 MNW

6. Ptolemeusz III Euergetes I (246–221 p.n.e.), Egipt, tetradrachma
srebro

Ptolemy III Euergetes I (246–211 BC), Egipt, tetradrachm
silver

z kolekcji Konrada Berezowskiego / from the Konrad Berezowski collection
nr inw. / inv. no. 167309 MNW

7. Ptolemeusz IV Filopator (221–205 p.n.e.), Egipt, tetradrachma
srebro

Ptolemy IV Philopator (221–205 BC), Egipt, tetradrachm
silver

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

z Państwowych Zbiorów Sztuki / from the State Collections of Art
nr inw. / inv. no. 106623 MNW

8. Ptolemeusz V Epifanes (205–180 p.n.e.), Egipt, tetradrachma
srebro

Ptolemy V Epiphanes (205–180 BC), Egypt, tetradrachm
silver

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 53775 MNW

9. Ptolemeusz VI Filometor (180–145 p.n.e.), Egipt, tetradrachma
srebro

Ptolemy VI Philometor (180–145 BC), Egypt, tetradrachm
silver

z Państwowych Zbiorów Sztuki / from the State Collections of Art
nr inw. / inv. no. 153023 MNW

10. Ptolemeusz VIII Euergetes II (170–116 p.n.e.), Egipt, tetradrachma
srebro

Ptolemy VIII Euergetes II (170–116 BC), Egypt, tetradrachm
silver

z kolekcji Rafała Protassowickiego / from the Rafał Protassowicki collection
nr inw. / inv. no. 167667 MNW

11. Ptolemeusz IX Soter II (116–80 p.n.e.), Egipt, tetradrachma
srebro

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* Programu Operacyjnego *Infrastruktura i Środowisko* 2014-2020 (POIiŚ).

Ptolemy IX Soter II (116–80 BC), Egipt, tetradrachm
silver

z kolekcji Rafała Protassowickiego / from the Rafał Protassowicki collection
nr inw. / inv. no. 167659 MNW

12. Ptolemeusz X Aleksander I (110–88 p.n.e.), Egipt, tetradrachma
srebro

Ptolemy X Alexander I (110–88 BC), Egipt, tetradrachm
silver

z kolekcji Rafała Protassowickiego / from the Rafał Protassowicki collection
nr inw. / inv. no. 167663 MNW

13. Ptolemeusz XII Neos Dionizos (80–50 p.n.e.), Egipt, tetradrachma
srebro

Ptolemy XII Neos Dionysos (80–50 BC), Egipt, tetradrachm
silver

z kolekcji Rafała Protassowickiego / from the Rafał Protassowicki collection
nr inw. / inv. no. 167657 MNW

14. Zeus Ammon na monecie Ptolemeusza VI Filometora (180–145 p.n.e.),
Egipt
brąz

Zeus Ammon depicted on a coin of Ptolemy VI Philometor (180–145 BC), Egipt
bronze

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

nr inw. / inv. no. 53828 MNW (awers / obverse)

15. Dwa orły na monecie Ptolemeusza VI Filometora (180–145 p.n.e.), Egipt
brąz

Two eagles depicted on a coin of Ptolemy VI Philometor (180–145 BC), Egypt
bronze

nr inw. / inv. no. 165692 MNW (rewers / reverse)

16. Izyda na monecie Ptolemeusza VI Filometora (180–145 p.n.e.), Egipt
brąz

Isis depicted on a coin of Ptolemy VI Philometor (180–145 BC), Egypt
bronze

nr inw. / inv. no. 165702 MNW

17. Kleopatra VII (51–30 p.n.e.), Egipt, tetradrachma
srebro

Cleopatra VII (51–30 BC), Egypt, tetradrachm
silver

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 54866 MNW

18. Juliusz Cezar, Republika Rzymska, 44 p.n.e., denar
srebro

Gaius Julius Caesar, Roman Republic, 44 BC, denarius
silver

nr inw. / inv. no. 107923 MNW

19. Marek Antoniusz, Republika Rzymska, 41 p.n.e., denar
srebro

Marcus Antonius, Roman Republic, 41 BC, denarius
silver

z kolekcji Ryszarda Tyla / from the Ryszard Tyl collection
nr inw. / inv. no. 216459 MNW

20. August (30 p.n.e. – 14 n.e.), Cesarstwo Rzymskie, denar
srebro

Augustus (30 BC – 14 AD), Roman Empire, denarius
silver

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 85362 MNW

GA_02_01 BRONŃ

było: 3 niezależne tabliczki do dwóch obiektów i jednej grupy strzał) na plecach gabloty

nowa propozycja: jedna tabliczka na ścianie obok gabloty po prawej stronie

Broń Weaponry

łuk
Średnie Państwo (ok. 2055–1650 p.n.e.)
drewno

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Bow
Middle Kingdom (c. 2055–1650 BC)
wood

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. N 1435 1

8 strzał (groty nowożytnie)
Średnie Państwo (ok. 2055–1650 p.n.e.)
trzcina, żelazo

Eight arrows (arrowheads modern)
Middle Kingdom (c. 2055–1650 BC)
reed, iron

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. AF 6320 A–H

Sztylet
Średnie Państwo (ok. 2055–1650 p.n.e.)
brąz, kość słoniowa

Dagger
Middle Kingdom (c. 2055–1650 BC)
bronze, ivory

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. AF 6323

GA_02_02 NACZYNNIA

było: Pięć osobnych folii, po jednej na przęsto:

- 1 - „Naczynia kamienne Okresu Wczesnodynastycznego i Starego Państwa” - 20 obiektów,
- 2 - „Naczynia gliniane ze Starego Państwa” - 8 **podpisów** (10 obiektów)

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

3 - „Naczynia gliniane i kamienne ze Średniego Państwa” - 10 obiektów

4 - „Naczynia gliniane, kamienne i fajansowe z Nowego Państwa” - 21 obiektów

5 - „Naczynia Okresu Późnego i Ptolemejsko–Rzymskiego” - 14 obiektów

w gablocie obok eksponatów powinny znaleźć się numery odnoszące się do obiektów zgodnie z podpisem

nowa propozycja: jedna tabliczka na ścianie obok gabloty po prawej stronie (tam gdzie drzwi do magazynku), w gablocie numerki/odnośniki do obiektów

półka pierwsza:

Naczynia kamienne Okresu Wczesnodynastycznego i Starego Państwa Stone vessels from the Early Dynastic Period and Old Kingdom

1. Talerz

Edfu, Okres Wczesnodynastyczny (ok. 3100–2686 p.n.e.)
łupek

Plate

Edfu, Early Dynastic Period (c. 3100–2686 BC)
schist

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 140719 MNW

2. Miseczka

Okres Wczesnodynastyczny (ok. 3100–2686 p.n.e.)
granit

Small bowl

Early Dynastic Period (c. 3100–2686 BC)
granite

nr inw. / inv. no. 199311 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

3. Naczynie

Okres Wczesnodynastyczny (ok. 3100–2686 p.n.e.)

wapień

Pot

Early Dynastic Period (c. 3100–2686 BC)

limestone

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum

nr inw. / inv. no. AF 6329

4. – 5. Misy

Edfu, Okres Wczesnodynastyczny (ok. 3100–2686 p.n.e.)

alabaster egipski

Bowls

Edfu, Early Dynastic Period (c. 3100–2686 BC)

Egyptian alabaster

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego

from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum

nr inw. / inv. no. 140616, 140710 MNW

6. Talerz

Abu Roasz, Okres Wczesnodynastyczny, I–II dynastia (ok. 3100–2686 p.n.e.)

alabaster egipski

Plate

Abu Roash, Early Dynastic Period, 1st–2nd Dynasties (c. 3100–2686 BC)

Egyptian alabaster

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum

nr inw. / inv. no. E 16644

7. Misa

Edfu, Okres Wczesnodynastyczny – Stare Państwo, II–III dynastia (ok. 2890–2613 p.n.e.)

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

alabaster egipski

Bowl

Edfu, Early Dynastic Period – Old Kingdom, 2nd–3rd Dynasties (c. 2890–2613 BC)
Egyptian alabaster

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 140703 MNW

8. Naczynie

Okres Wczesnodynastyczny – Stare Państwo, II–III dynastia (ok. 2890–2613 p.n.e.)
dioryt

Vessel

Early Dynastic Period – Old Kingdom, 2nd–3rd Dynasties (c. 2890–2613 BC)
diorite

nr inw. / inv. no. 200662 MNW

9. Naczynie

Edfu, Stare Państwo (ok. 2686–2181 p.n.e.)
granit

Squat jar

Edfu, Old Kingdom (c. 2686–2181 BC)
granite

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 138811 MNW

10. Misa

Abu Roasz, Stare Państwo (ok. 2686–2181 p.n.e.)
alabaster egipski

Bowl

Abu Roash, Old Kingdom (c. 2686–2181 BC)
Egyptian alabaster

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. E 16654

11. Naczynie na olejki
Edfu, Stare Państwo (ok. 2686–2181 p.n.e.)
alabaster egipski

Ointment jar
Edfu, Old Kingdom (c. 2686–2181 BC)
Egyptian alabaster

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 140712 MNW

12. Naczynie z profilowanym wylewem
Edfu, Stare Państwo (ok. 2686–2181 p.n.e.)
alabaster egipski

Vessel with profiled rim
Edfu, Old Kingdom (c. 2686–2181 BC)
Egyptian alabaster

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 140611 MNW

13. Naczynie na olejki
Edfu, Stare Państwo (ok. 2686–2181 p.n.e.)
alabaster egipski

Ointment jar
Edfu, Old Kingdom (c. 2686–2181 BC)
Egyptian alabaster

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 140699 MNW

14. Naczynie
Edfu, Stare Państwo (ok. 2686–2181 p.n.e.)
alabaster egipski

Vessel
Edfu, Old Kingdom (c. 2686–2181 BC)
Egyptian alabaster

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 140714 MNW

15. Naczynie z profilowanym wylewem
Edfu, Stare Państwo (ok. 2686–2181 p.n.e.)
alabaster egipski

Vessel with profiled rim
Edfu, Old Kingdom (c. 2686–2181 BC)
Egyptian alabaster

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 138807 MNW

16. Naczynko kuliste
Edfu, V dynastia (ok. 2494–2345 p.n.e.)
alabaster egipski

Small globular vessel
Edfu, 5th Dynasty (c. 2494–2345 BC)
Egyptian alabaster

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

nr inw. / inv. no. 140698 MNW

17. Naczynie kuliste z tytulaturą króla Unisa
Edfu, koniec V dynastii (ok. 2375–2345 p.n.e.)
alabaster egipski

Globular vessel inscribed with the name and titles of King Unas
Edfu, end of the 5th Dynasty (c. 2375–2345 BC)
Egyptian alabaster

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139966 MNW

18. Naczynie na olejki
Edfu, V dynastia (ok. 2494–2345 p.n.e.)
alabaster egipski

Ointment jar
Edfu, 5th Dynasty (c. 2494–2345 BC)
Egyptian alabaster

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139667 MNW

19. Naczynie na olejki z tytulaturą króla Merenre
VI dynastia (ok. 2287–2278 p.n.e.)
alabaster egipski

Ointment jar with the titles of King Merenra
6th Dynasty (c. 2287–2278 BC)
Egyptian alabaster

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. E 23140

20. Naczynie ofiarne z dzióbkiem

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII* oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Edfu, VI dynastia (ok. 2345–2181 p.n.e.)
alabaster egipski

Offering vessel with spout
Edfu, 6th Dynasty (c. 2345–2181 BC)
Egyptian alabaster

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139979 MNW

półka druga:

Naczynia gliniane ze Starego Państwa Pottery vessels from the Old Kingdom

Edfu, V–VI dynastia (ok. 2494–2181 p.n.e.)
glina

Edfu, 5th–6th Dynasties (c. 2494–2181 BC)
clay

1. Misa typu Medum wraz z postawą
Carinated “Meidum bowl” with stand
nr inw. / inv. no. 138666 MNW, 138597 MNW

2. Misa typu Medum
Carinated “Meidum bowl”
nr inw. / inv. no. 138601 MNW

3. Misa z dzbanem
Deep bowl with jug
nr inw. / inv. no. 138682, 138701 MNW

4. Naczynie z uchem
One-handed jar
nr inw. / inv. no. 138730 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

5. Naczynie z napisem hieratycznym

Vessel with hieratic text
nr inw. / inv. no. 138590 MNW

6. Naczynie

Vessel with pointed base
nr inw. / inv. no. 139160 MNW

7. Naczynie

Vessel
nr inw. / inv. no. 138729 MNW

8. Naczynie

Vessel
nr inw. / inv. no. 140122 MNW

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum

Naczynia gliniane i kamienne ze Średniego Państwa
Pottery and stone vessels from the Middle Kingdom

9.–11. Edfu, Średnie Państwo (ok. 2055–1650 p.n.e.)

alabaster egipski

Edfu, Middle Kingdom (c. 2055–1650 BC)

Egyptian alabaster

9. Jajowate naczynie z żebrowaną szyjką

Egg-shaped vessel with grooved neck
nr inw. / inv. no. 139334 MNW

10. Naczynie

Vessel
nr inw. / inv. no. 139916 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

11. Naczynie na olejki

Ointment jar

nr inw. / inv. no. 140192 MNW

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum

12.–16. Edfu, XII–XIII dynastia (ok. 1985–po 1650 p.n.e)

glina

Edfu, 12th–13th Dynasties (c. 1985–1650 BC)

clay

12. Naczynie typu "salad mixer"

"Salad mixer" type vessel

nr inw. / inv. no. 140084 MNW

13. Naczynie, z grobu XXXIII

Globular vessel, tomb XXXIII

nr inw. / inv. no. 140849 MNW

14. Naczynie na czterech nóżkach, z grobu XXXIII

Four-legged cup, tomb XXXIII

nr inw. / inv. no. 140082 MNW

15. Naczynie

Vessel

nr inw. / inv. no. 140092 MNW

16. Naczynie

Vessel

nr inw. / inv. no. 200677 MNW

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum

17.–18. Średnie Państwo (ok. 2055–1650 p.n.e.)

alabaster egipski

Middle Kingdom (c. 2055–1650 BC)

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Egyptian alabaster

17. Kuliste naczynie z szeroką szyjką

Globular vessel with wide neck

nr inw. / inv. no. E 6114

18. Misa

Bowl

nr inw. / inv. no. N 1077 I

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum

półka trzecia:

Naczynia gliniane, kamienne i fajansowe z Nowego Państwa **Pottery, stone and faience vessels from the New Kingdom**

1. Naczynie z dekoracją floralną

Edfu, XVIII dynastia (ok. 1550–1295 p.n.e.)

glina

Vessel with floral decoration

Edfu, 18th Dynasty (c. 1550–1295 BC)

clay

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum

nr inw. / inv. no. 138607 MNW

2. Naczynie podwójne

XVIII dynastia (ok. 1550–1295 p.n.e.)

glina

Double vessel – pilgrim flask and small jar

18th Dynasty (c. 1550–1295 BC)

clay

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. AF 2899

3. Naczynie dekorowane malowanymi liniami
Edfu, XVIII dynastia (ok. 1550–1295 p.n.e.)
glina

Vessel with painted band decoration
Edfu, 18th Dynasty (c. 1550–1295 BC)
clay

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. inv. no. 139105 MNW

4. Naczynie z malowanymi płatkami lotosu
Deir el-Medina, XVIII dynastia (ok. 1550–1295 p.n.e.)
glina

Small vessel decorated with lotus flower motif
Deir el-Medina, 18th Dynasty (c. 1550–1295 BC)
clay

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139047 MNW

5. Naczynie dekorowane malowanymi liniami
Deir el-Medina, XVIII dynastia (ok. 1550–1295 p.n.e.)
glina

Vessel with painted band decoration
Deir el-Medina, 18th Dynasty (c. 1550–1295 BC)
clay

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 140857 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* Programu Operacyjnego *Infrastruktura i Środowisko 2014-2020* (POIiŚ).

6. Dzbanuszek

Deir el-Medina, XVIII dynastia (ok. 1550–1295 p.n.e.)

glina

Juglet

Deir el-Medina, 18th Dynasty (c. 1550–1295 BC)

clay

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139064 MNW

7. Naczynie z dekoracją liniową

XVIII dynastia (ok. 1550–1295 p.n.e.)

glina

Vessel with linear decoration

18th Dynasty (c. 1550–1295 BC)

clay

darczyńca / donated by Mieczysław Geniusz
nr inw. / inv. no. 236732 MNW

8. Naczynie

XVIII dynastia (ok. 1550–1295 p.n.e.)

glina

Small vessel

18th Dynasty (c. 1550–1295 BC)

clay

nr inw. / inv. no. 199535 MNW

9. Miseczka z dekoracją w formie ciemnego pasa wokół wylewu

Deir el-Medina, XVIII dynastia (ok. 1550–1295 p.n.e.)

glina

Bowl decorated with a dark band along the rim

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Deir el-Medina, 18th Dynasty (c. 1550–1295 BC)
clay

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 140125 MNW

10. Naczynie
Nowe Państwo (ok. 1550–1069 p.n.e.)
alabaster egipski

Vessel
New Kingdom (c. 1550–1069 BC)
Egyptian alabaster

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. AF 6330

11. Naczynie na olejki
XVIII dynastia (ok. 1550–1295 p.n.e.)
fajans egipski

Ointment jar
18th Dynasty (c. 1550–1295 BC)
Egyptian faience

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 143210 MNW

12. Misa malowana w kropki
Deir el-Medina, Nowe Państwo (ok. 1550–1069 p.n.e.)
glina

Dot-painted bowl
Deir el-Medina, New Kingdom (c. 1550–1069 BC)
clay

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139050 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

13. Amfoka z namalowanym naszyjnikiem z kwiatów
XX dynastia (ok. 1186–1069 p.n.e.)
glina

Small amphora with a painted floral garland
20th Dynasty (c. 1186–1069 BC)
clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 143204 MNW

14. Misa do przędzenia
Edfu, Nowe Państwo (ok. 1550–1069 p.n.e.)
glina

Spinning bowl
Edfu, New Kingdom (c. 1550–1069 BC)
clay

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 138568 MNW

15. Miseczka
XVIII dynastia (ok. 1550–1295 p.n.e.)
fajans egipski

Bowl
18th Dynasty (c. 1550–1295 BC)
Egyptian faience

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 143209 MNW

16. Moździerz
Nowe Państwo (ok. 1550–1069 p.n.e.)
alabaster egipski

Mortar
New Kingdom (c. 1550–1069 BC)
Egyptian alabaster

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. N 1132

17. Naczynie w kształcie manierki
XVIII–XIX dynastia (ok. 1550–1186 p.n.e.)
alabaster egipski

“Pilgrim” bottle
18th–19th Dynasties (c. 1550–1186 BC)
Egyptian alabaster

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 143198 MNW

18. Naczynie na stopce
XVIII dynastia (ok. 1550–1295 p.n.e.)
alabaster egipski

Vessel with a ring base
18th Dynasty (c. 1550–1295 BC)
Egyptian alabaster

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. AF 145

19. Naczynie z dekoracją liniową
Deir el-Medina, XVIII dynastia (ok. 1550–1295 p.n.e.)
glina

Vessel with linear decoration
Deir el-Medina, 18th Dynasty (c. 1550–1295 BC)
clay

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

nr inw. / inv. no. 139063 MNW

20. Amfora
XVIII–XIX dynastia (ok. 1550–1186 p.n.e.)
alabaster egipski

Small amphora
18th–19th Dynasties (c. 1550–1186 BC)
Egyptian alabaster

depozyt prywatny / on private loan
nr inw. / inv. no. 143222 MNW

21. Naczynie w kształcie situli z wrytym naszyjnikiem z kwiatów
XIX dynastia (ok. 1295–1186 p.n.e.)
alabaster egipski

Situla-shaped vase with an incised floral garland
19th Dynasty (c. 1295–1186 BC)
Egyptian alabaster

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. AF 169 - N 1110

półka czwarta:

Naczynia Okresu Późnego i Ptolemejsko–Rzymskiego Vessels of the Late and Graeco-Roman Periods

1. - 2. Alabastron
Okres Późny (664–332 p.n.e.)
alabaster egipski

Alabastron

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Late Period (664–332 BC)
Egyptian alabaster

nr inw. / inv. no. 147558 MNW
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 143199 MNW

3. Kubek z imieniem Nesi-Chonsu, żony Pinodzema II
Deir el-Bahari, XXI dynastia (ok. 990–969 p.n.e.) fajans egipski

Cup with the name of Nesi-Khonsu, the wife of Pinodjem II
Deir el-Bahari, 21st Dynasty (c. 990–969 BC)
Egyptian faience

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 143205 MNW

4. - 5. Manierka noworoczna
XXVI dynastia (664–525 p.n.e.)
fajans egipski

New year flask
26th Dynasty (664–525 BC)
Egyptian faience

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 143214 MNW, 143208 MNW

5. - 6. Flaszka
Okres Późny (664-332 p.n.e.)
glina

Flask
Late Period (664–332 BC)
clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

nr inw. / inv. no. 143201 MNW, 143207 MNW

7. Kubek

Edfu, XXVI dynastia (664–525 p.n.e.)
brekcja

Cup

Edfu, 26th Dynasty (664–525 BC)
breccia

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139917 MNW

8. Naczynie w malowane pasy

kon. Okresu Późnego – Okres Ptolemejski (ok. 380–30 p.n.e.)
glina

Globular vessel with painted bands
end of Late Period – Ptolemaic Period (c. 380–30 BC)
clay

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. AF 180

9. Naczynie

Okres Ptolemejski (332–30 p.n.e.)
granodioryt

Vessel

Ptolemaic Period (332–30 BC)
granodiorite

nr inw. / inv. no. 199312 MNW

10. Butla pielgrzymia

Edfu, Okres Ptolemejski (332–30 p.n.e.)

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

glina

“Pilgrim” flask

Edfu, Ptolemaic Period (332–30 BC)

clay

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139138 MNW

11. Naczynie w pasy

Edfu, Okres Ptolemejski (332–30 p.n.e.)

glina

Small jar with painted bands

Edfu, Ptolemaic Period (332–30 BC)

clay

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 140096 MNW

12. Askos

Edfu, Okres Ptolemejski (332–30 p.n.e.)

glina

Askos

Edfu, Ptolemaic Period (332–30 BC)

clay

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139254 MNW

13. Dzbanek

Edfu, Okres Ptolemejski (332–30 p.n.e.)

glina

Jug

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Edfu, Ptolemaic Period (332–30 BC)
clay

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139166 MNW

14. Miseczka
Okres Ptolemejski (332-30 p.n.e.)
fajans egipski

Bowl
Ptolemaic Period (332–30 BC)
Egyptian Faience

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 143213 MNW

15. Dzbaneł
Edfu, Okres Ptolemejski (332–30 p.n.e.)
fajans egipski

Jug
Edfu, Ptolemaic Period (332–30 BC)
Egyptian faience

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139653 MNW

16. Naczynie
Okres Ptolemejsko–Rzymski (332 p.n.e.–ok. 100 n.e.)
fajans egipski

Vessel
Ptolemaic–Roman Period (332 BC–c. 100 AD)
Egyptian faience

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 143212 MNW

17. Miseczka
Edfu, Okres Rzymski, I–II w. n.e.
fajans egipski

Bowl
Edfu, Roman Period, 1st–2nd century AD
Egyptian faience

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 140376 MNW

18. Naczynie kultowe z przedstawieniem boga Nilu
Okres Ptolemejsko – Rzymski, I w. p.n.e.–I w. n.e.
glina

Ritual vessel with a figure of the Nile god
Ptolemaic Period – Roman Period, 1st century BC–1st century AD
clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142398 MNW

GA_02_03 USZEBTI

było: tekst wprowadzający: osobna tabliczka lub folia; obiekty od 1 do 36(a-j) podpisy na jednej tabliczce/folii, w gablocie obok poszczególnych eksponatów umieszczone odpowiadające im numery z tabliczki/folii

obiekty z grupy „sprzęt rolniczy, jakim posługiwali się uszebti” wspólnie na osobnej tabliczce/folii lub osobne tabliczki do każdego z trzech obiektów - do ustalenia **nowa propozycja:** jedna tabliczka na ścianie obok gabloty po lewej stronie, w gablocie numerki/odnośniki do obiektów

Uszebti / Shabtis

Figurki uszebti pojawiły się w wyposażeniu grobowym w czasach Średniego Państwa. Ich zadaniem było przejęcie obowiązków właściciela grobu, w przypadku gdyby został wezwany do ich wykonania. Obowiązki wykonywane przez uszebti związane były ściśle z pracami na Polach Ozyrysa – w raju wyobrażanym na podobieństwo uprawnych terenów Egiptu. Polegały one głównie na nawadnianiu i uprawie pól, odpowiednim utrzymaniu kanałów irygacyjnych, przenoszeniu piasku. Rolę uszebti podkreślają posiadane przez nie narzędzia – motyki, kilofy, kosze, a także umieszczany na nich tekst – zaklęcie z rozdziału VI Księgi Umarłych. Początkowo statuetki te miały reprezentować samego zmarłego. Z początkiem Nowego Państwa uszebti stopniowo uległy pewnego rodzaju depersonalizacji i zaczęły być traktowane jak niewolnicy właściciela grobu, wykonujący za niego niezbędne prace. Liczba umieszczanych wówczas w grobie uszebti znacząco wzrosła, a one same stały się przedmiotem masowej produkcji.

Funerary figurines known as shabtis first appeared as part of funerary equipment during the Middle Kingdom. Shabtis were placed in a tomb so the owner's spirit would not have to do agricultural work in the afterlife. The figurines were intended to substitute for the owner if he or she was asked to till the fields, irrigate the land, or transport sand from east to west. To stress their purpose, shabtis are often depicted clutching a pick and a hoe, and with a basket hanging over one or both shoulders. The figurines are often inscribed with the "shabti spell" – chapter 6 of the Book of the Dead. At first, the figurines functioned merely as representations of the deceased. In the beginning of the New Kingdom shabtis gradually underwent a process of depersonalization and began to be treated as slaves of the tomb owner, performing the necessary work for him. The number of shabtis placed in tombs significantly increased, and the figurines became objects of mass production.

półka pierwsza:

1. Uszebti

XVIII dynastia (ok. 1550–1295 p.n.e.)

drewno

Shabti
18th Dynastia (c. 1550–1295 BC)
wood

nr inw. / inv. no. 147940 MNW

2. Uszebti Ramesa
XVIII dynastia (ok. 1550–1295 p.n.e.)
drewno

Shabti of Rames
18th Dynastia (c. 1550–1295 BC)
wood

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. E 10502

3. Uszebti Romy
XVIII/XIX dynastia, (ok. 1350/1250 p.n.e.)
drewno

Shabti of Roma
18th/19th Dynasty (c. 1350–1250 BC)
wood

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. N 2684

4. Model sarkofagu antropoidalnego
Edfu, XVIII–XIX dynastia (ok. 1550–1186 p.n.e.)
drewno

Model of an anthropoid shabti coffin
Edfu, 18th–19th Dynasties (c. 1550–1186 BC)
wood

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* Programu Operacyjnego *Infrastruktura i Środowisko* 2014-2020 (POIiŚ).

nr inw. / inv. no. 139668 MNW

5. Uszebti w stroju żywych
Deir el-Medina, XIX dynastia (ok. 1295–1186 p.n.e.)
drewno

Shabti in the dress of daily life
Deir el-Medina, 19th Dynasty (c. 1295–1186 BC)
wood

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. N 2684

6. Uszebti w stroju żywych
XIX dynastia (ok. 1295–1186 p.n.e.)
wapień

Shabti in the dress of daily life
19th Dynasty (c. 1295–1186 BC)
limestone

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. N 2925

7. Uszebti pani As
XIX–XX dynastia (ok. 1295–1069 p.n.e.)
fajans egipski

Shabti of Lady As
19th–20th Dynasties (c. 1295–1069 BC)
Egyptian faience

z kolekcji von Minutoli / from the von Minutoli collection
nr inw. / inv. no. 198952 MNW

8. Uszebti
XIX dynastia (ok. 1295–1186 p.n.e.)
glina

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś* priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Shabti

19th Dynastia (c. 1295–1186 BC)

clay

nr inw. / inv. no. 200104 MNW

9. Uszebti

XIX–XX dynastia (ok. 1295–1069 p.n.e.)

glina

Shabti

19th–20th Dynasties (c. 1295–1069 BC)

clay

darczyńca / donated by Mieczysław Geniusz

nr inw. / inv. no. 236657 MNW

10. Uszebti Renu

XIX–XX dynastia (ok. 1295–1069 p.n.e.)

fajans egipski

Shabti of Renu

19th–20th Dynasties (c. 1295–1069 BC)

Egyptian faience

nr inw. / inv. no. 199147 MNW

półka druga:

11. Model sarkofagu skrzynkowego

Deir el-Medina, XIX–XX dynastia (ok. 1295–1069 p.n.e.)

glina

Model of a rectangular shabti coffin

Deir el-Medina, 19th–20th Dynasties (c. 1295–1069 BC)

clay

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 141829 MNW

12. Uszebti Romy
XX dynastia (ok. 1186–1069 p.n.e.)
alabaster egipski

Shabti of Roma
20th Dynasty (c. 1186–1069 BC)
Egyptian alabaster

z kolekcji Rousset Bey, depozyt Muzeum Luwru / from the Rousset Bey collection, on loan from the
Louvre Museum
nr inw. / inv. no. E 5573

13. Uszebti królowej Henuttaui
XXI dynastia (ok. 1069–945 p.n.e.)
fajans egipski

Shabti of queen Henuttawy
21st Dynasty (c. 1069–945 BC)
Egyptian faience

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142664 MNW

14. Uszebti królowej Maatkare
XXI dynastia (ok. 1069–945 p.n.e.)
fajans egipski

Shabti of Queen Maatkare
21st Dynasty (c. 1069–945 BC)
Egyptian faience

nr inw. / inv. no. 148012 MNW

15. Nadzorca uszebti Amenemone

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

XXI dynastia (ok. 1069–945 p.n.e.)
fajans egipski

Overseer shabti of Amenemone
21st Dynasty (c. 1069–945 BC)
Egyptian faience

nr inw. / inv. no. 149205 MNW

16. Uszebti Aset-em-achbit
XXI–XXIII dynastia (ok. 1069–715 p.n.e.)
fajans egipski

Shabti of Aset-em-akhbit
21st–23rd Dynasties (c. 1069–715 BC)
Egyptian faience

z kolekcji Leopolda Binental / from the collection of Leopold Binental
nr inw. / inv. no. 138379 MNW

17. Grupa figurek uszebti Nespakaiszuti,
Deir el-Medina, XXI dynastia (ok. 1069–945 p.n.e.)
glina

Set of shabtis of Nespakaishuti
Deir el-Medina, 21st Dynasty (c. 1069–945 BC)
clay

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum: nr
inw. / inv. no. 141575 MNW, 141576 MNW, 141776 MNW, 141781 MNW
nr inw. / inv. no. 198693 MNW

18. Uszebti Amenmose
III Okres Przejściowy (ok. 1069–656 p.n.e.)
fajans egipski

Shabti of Amenmose
Third Intermediate Period (c. 1069–656 BC)

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Egyptian faience

nr inw. / inv. no. 199143 MNW

19. Uszebti z koszyczkami na plecach
XXI–XXIII dynastia (ok. 1069–715 p.n.e.)
fajans egipski

Shabtis with baskets painted on their backs
21st–23rd Dynasties (c. 1069–715 BC)
Egyptian faience

nr inw. / inv. no. 199487 MNW

z kolekcji von Minutoli / from the von Minutoli collection: nr inw. / inv. no. 200049 MNW

20. Uszebti Padipepa
XXVI dynastia (664–525 p.n.e.)
fajans egipski

Shabti of Padipep
26th Dynasty (664–525 BC)
Egyptian faience

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142663 MNW

21. Uszebti Padipepa
XXVI dynastia (?), (664–525 p.n.e.)
fajans egipski

Shabti of Padipep
26th Dynasty (?) (664–525 BC)
Egyptian faience

nr inw. / inv. no. 148567 MNW

22. Uszebti Wahibre-em-acheta

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

XXVI dynastia (664–525 p.n.e.)
fajans egipski

Shabti of Wahibre-em-akhet
26th Dynasty (664–525 BC)
Egyptian faience

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142660 MNW

23. Uszebti Padi-Amon-nesuta
XXVI dynastia (664–525 p.n.e.)
fajans egipski

Shabti of Padi-Amon-nesut
26th Dynasty (664–525 BC)
Egyptian faience

z kolekcji Tyszkiewiczów z Łochojska / from the Tyszkiewicz of Łochojsk collection
nr inw. / inv. no. 236854 MNW

24. Uszebti Semen-Ptah-Psamtyka
Okres Późny (664–332 p.n.e.)
fajans egipski

Shabti of Semen-Ptah-Psamtek
Late Period (664–332 BC)
Egyptian faience

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142662 MNW

półka trzecia:

25. Uszebti Dzed-Hora
XXX dynastia (380–343 p.n.e.)
fajans egipski

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Shabti of Djed-Hor
30th Dynasty (380–343 BC)
Egyptian faience

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142668 MNW

26. Uszebti generała Pachaasa
Giza, XXX dynastia (380–343 p.n.e.)
fajans egipski

Shabti of General Pakhaas
Giza, 30th Dynasty (380–343 BC)
Egyptian faience

z kolekcji Antoniego Madeyskiego / from the collection of Antoni Madeyski
nr inw. / inv. no. 228030 MNW

27. Uszebti Udża-Hora
XXX dynastia (380–343 p.n.e.)
fajans egipski

Z komentarzem [MD4]: Ikona i numer identyfikacyjny [104]
do aplikacji mobilnej

Shabti of Wdja-Hor
30th Dynasty (380–343 BC)
Egyptian faience

nr inw. / inv. no. 149200 MNW

28. Uszebti generała Czai-Hor-paty
XXX dynastia (380–343 p.n.e.)
fajans egipski

Shabti of General Chay-Hor-pata
30th Dynasty (380–343 BC)
Egyptian faience

z kolekcji Tyszkiewiczów z Łohojska / from the Tyszkiewicz of Łohojsk collection
nr inw. / inv. no. 236842 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

29.Uszebti Psamtyk-seneba
Okres Późny (664–332 p.n.e.)
fajans egipski

Shabti of Psamtek-seneb
Late Period (664–332 BC)
Egyptian faience

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142666 MNW

30.Uszebti Czai-Inher-imu
Okres Późny (664–332 p.n.e.)
fajans egipski

Shabti of Chai-Inher-imu
Late Period (664–332 BC)
Egyptian faience

nr inw. / inv. no. 200698 MNW

31.Uszebti Psamtyk-sa-Neitha
Okres Późny (664–332 p.n.e.)
fajans egipski

Shabti of Psamtek-sa-Neith
Late Period (664–332 BC)
Egyptian faience

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. E 3958

32.Przykłady niestarannie wykonanych figurek uszebti
Okres Późny (664–332 p.n.e.)
fajans egipski

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Examples of crudely made shabtis
Late Period (664–332 BC)
Egyptian faience

nr inw. / inv. no. 147988 MNW, 148581 MNW, 149203 MNW, 199148 MNW, 199480 MNW

33. Uszebti Hornachta
Okres Późny/Ptolemejski (ok. 380–280 p.n.e.)
fajans egipski

Shabti of Hornakht
Late/Ptolemaic Period (c. 380–280 BC)
Egyptian faience

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142669 MNW

34. Uszebti anonimowe
Hermopolis, Okres Ptolemejski (332–30 p.n.e.)
fajans egipski

Anonymous shabti
Hermopolis, Ptolemaic Period (332–30 BC)
Egyptian faience

depozyt prywatny / on private loan
nr inw. / inv. no. 200541 MNW

35. Małe figurki uszebti, wyrabiane masowo
Small, mass-produced shabtis

a) Nowe Państwo (ok. 1550–1069 p.n.e.)
fajans egipski

New Kingdom (c. 1550–1069 BC)

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Egyptian faience

darczyńca / donated by Czesława Piątkowska
nr inw. / inv. no. 148825 MNW

b)– d) Edfu, III Okres Przejściowy (ok. 1069–656 p.n.e.)
glina

Edfu, Third Intermediate Period (c. 1069–656 BC)
clay

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 141774 MNW, 141779 MNW, 141783 MNW

e) – f) III Okres Przejściowy (ok. 1069–656 p.n.e.)
fajans egipski

Third Intermediate Period (c. 1069–656 BC)
clay

nr inw. / inv. no. 200097 MNW, 147687 MNW

g) XXVII–XXX dynastia (525–332 p.n.e.)
fajans egipski

27th–30th Dynasties (525–332 BC)
Egyptian faience

nr inw. / inv. no. 199496 MNW

h) Okres Późny (664–332 p.n.e.)
fajans egipski

Late Period (664–332 BC)
Egyptian faience

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* Programu Operacyjnego *Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ)*.

nr inw. / inv. no. 149206 MNW

i) – j) Okres Późny/Ptolemejski (ok. 380–280 p.n.e.)
fajans egipski

Late Period/Ptolemaic Period (c. 380–280 BC)
Egyptian faience

darczyńca / donated by Krzysztof Klinger
nr inw. / inv. no. 147709 MNW, 147710 MNW

36. Forma do figurki uszebti
Okres Ptolemejski (332–30 p.n.e.)
glina

Mould for making shabtis
Ptolemaic Period (332–30 BC)
clay

nr inw. / inv. no. 238709 MNW

półka czwarta:

**Sprzęt rolniczy, jakim posługiwały się uszebti
Agricultural equipment used by shabtis**

37. Motyka
Nowe Państwo (ok. 1550–1069 p.n.e.)
drewno i sznur

Hoe
New Kingdom (c. 1550–1069 BC)
wood, rope

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. N 1394

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

38. Naczynie

Edfu, Średnie Państwo (ok. 1650–1550 p.n.e.)
glina

Jar

Edfu, Middle Kingdom (c. 1650–1550 BC)
clay

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139248 MNW

39. Koszyczki

Deir el-Medina, Nowe Państwo (ok. 1550–1069 p.n.e.)
włókno palmowe, słoma

Baskets

Deir el-Medina, New Kingdom (c. 1550–1069 BC)
palm fibre, straw

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 141601 MNW, 141602 MNW

GA_02_04A

Było: podpis odnoszący się do papirusu Bakai jest długi na całą długość papirusu (ok. 7,5 m) i zawiera dodatkowo tłumaczenia 23 fragmentów tekstu (w osobnym pliku), do rozmieszczenia w odpowiednich miejscach:

Nowa propozycja: ze względu na zakrzywienie papirusu teksty trzeba będzie podzielić na części i dopasowywać do wolnego miejsca

Księga Umarłych piastunki Bakai

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII* oś priorytetowa *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* Programu Operacyjnego *Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ)*.

Teby Zachodnie, 18 dynastia (ok. 1550–1295 p.n.e.)
papyrus

Księga Umarłych to zbiór zaklęć i formuł religijnych, zawierających wszelkie informacje przydatne dla duszy wędrującej po zaświatach: wiadomości o topografii państwa Ozyrysa, imiona strażników kolejnych bram zaświatowych, zaklęcia chroniące przed niebezpieczeństwami i umożliwiające przemianę w nieśmiertelne istoty, a wreszcie opis sądu zmarłych i Pól Trzciny, dokąd udawali się zmarli „usprawiedliwieni”, czyli oczyszczeni na sądzie Ozyrysa.

The Book of the Dead of the nurse Bakai
Western Thebes, 18th Dynasty (c. 1550–1295 BC)
papyrus

The Book of the Dead is a collection of spells and religious formulae containing all the information that is useful for the soul during its journey through the netherworld: details of the topography of the realm of Osiris, names of guardians of the consecutive gates of the underworld, spells protecting from danger and permitting transformation into immortal beings, and finally a description of the judgement of the dead and of the Field of Reeds, the destination of the "justified" dead vindicated in the Judgement of Osiris.

z kolekcji Tyszkiewiczów z Łohojska / from the Tyszkiewicz of Łohojsk collection
nr inw. / inv. no. 237128/1–3 MNW

GA_02_04B

Bez zmian: osobne podpisy:

Papyrus hieratyczny z modlitwą do Ozyrysa w formie litanii, należący do pani Cheryt-aset-aa, z winiętami pokazującymi zmarłą na marach, podróż przez zaświaty, Sąd Ozyrysa i powitanie przez boginię nekropoli Hathor
I w. p.n.e – I w. n.e.
papyrus

Hieratic papyrus with a litany prayer to Osiris, owned by the lady Kheryt-aset-aa, with vignettes showing the deceased on a bier, the journey through the

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Z komentarzem [MD5]: Ikona i numer identyfikacyjny [105] do aplikacji mobilnej
Ikona i numer identyfikacyjny [141] do audiodeskrypcji

netherworld, the Judgment of Osiris and reception by the goddess of the necropolis, Hathor
1st century BC – 1st century AD
papyrus

z kolekcji Branickich z Suchej / from the Branicki of Sucha collection
nr inw. / inv. no. 147822 MNW

Papirus mitologiczny śpiewaczki Amona Ta-hem-en-Mut, ukazujący zmarłą adorującą boga Re-Harachte i bóstwa zaświatów
XXI dynastia (ok. 1069–945 p.n.e.)
papirus

Mythological papyrus of the songstress of Amun Ta-hem-en-Mut, with the deceased shown adoring the god Re-Harakhte and netherworld deities
21st Dynasty (c. 1069–945 BC)
papyrus

z kolekcji von Minutoli / from the von Minutoli collection
nr inw. / inv. no. 199628 MNW

(figurki z winiet Księgi Umarłych do gąbłoty GA_02_04B):

Pąk lotosu – symbol odrodzenia
XVIII dynastia (ok. 1550–1295 p.n.e.)
fajans egipski

Lotus bud – a symbol of resurrection
18th Dynasty (c. 1550–1295 BC)
Egyptian faience

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142621 MNW

Figurka sokoła Sokarisa, opiekuna nekropoli
Okres Późny – Okres Ptolemejski (664–30 p.n.e.)
drewno

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Figurine of the Sokar falcon, protector of the necropolis
Late Period – Ptolemaic Period (664–30 BC)
wood

z kolekcji Kazimierza Strączyńskiego / from the collection of Kazimierz Strączyński
nr inw. / inv. no. 149535 MNW

Figurka szakala Anubisa, boga mumifikacji i pana nekropoli
Nowe Państwo (ok. 1550–1069 p.n.e.)
drewno

Figurine of the Anubis jackal, the god of mummification and the lord of the
necropolis
New Kingdom (c. 1550–1069 BC)
wood

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. N 4094

Figurki duszy *ba* – personifikacji sił życiowych lub „osobowości”, przedstawianej
jako ptak z ludzką głową
Okres Późny – Okres Ptolemejski (664–30 p.n.e.)
drewno

Figurines of the soul *ba* – personification of the vital force or “personality”,
shown as a bird with a human head
Late Period – Ptolemaic Period (664–30 BC)
wood

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. N 4370–4371

Figurka Ozyrysa (pojemnik na papirus grobowy)
XIX–XXI dynastia (ok. 1295–945 p.n.e.)
drewno

Figurine of Osiris (a container for a funerary papyrus)
19th–21st Dynasties (c. 1295–945 BC)

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

wood

dawniej Muzeum Etnograficzne w Warszawie / previously in the Ethnographic Museum in Warsaw
nr inw. / inv. no. 200732 MNW

GA_02_05

Przykłady różnych rodzajów pisma Examples of different kinds of writing

Było: osobne podpisy oprócz etykietek i ostraków

Nowa propozycja: podpis zbiorczy na ścianie bocznej:

1. Fragment sarkofagu Uchhotepa z jego imieniem wypisanym hieroglifami

Meir, XII dynastia (ok. 1985–1795 p.n.e.)

drewno

Coffin fragment of Ukh-hotep with his name written in hieroglyphs

Meir, 12th Dynasty (c. 1985–1795 BC)

wood

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 142141/4 MNW

2. Papirus hieratyczny – list Senusereta do zarządcy świątyni

Lahun, XII dynastia (ok. 1985–1795 p.n.e.)

Hieratic papyrus – a letter of Senuseret to the overseer of a temple

Lahun, 12th Dynasty (c. 1985–1795 BC)

dawniej Berliner Papyrussammlung (P.10034)

previously in the Berliner Papyrussammlung (P.10034)

nr inw. / inv. no. 237619 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

3. Papirus demotyczny z archiwum kapłanów kultu grobowego (choachytów) w Dżeme

Teby Zachodnie, 54 rok pan. Ptolemeusza VIII (116 r. p.n.e., 6 lutego)

Demotic papyrus from the archive of funerary priests (chaochytes) in Djeme Western Thebes, 54th year of Ptolemy VIII (116 BC, 6 February)

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego, dawniej Berliner Papyrussammlung (P.3118)
on loan from the University of Warsaw Museum, previously in the Berliner Papyrussammlung (P.3118)
nr inw. / inv. no. 140158 MNW

4. Papirus grecki z potwierdzeniem wierzytelności

Edfu, 618 r. n.e.

Greek papyrus with acknowledgement of a debt
Edfu, 618 AD

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 141888 MNW

5. Paleta pisarza

Nowe Państwo (ok. 1550–1069 p.n.e.)
drewno

Scribal palette
New Kingdom (c. 1550–1069 BC)
wood

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. N 3024 - E 2740

6. Figurka pisarza

XVIII–XIX dynastia (ok. 1550–1186 p.n.e.)
bazalt

Figurine of a scribe
18th–19th Dynasties (c. 1550–1186 BC)

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* Programu Operacyjnego *Infrastruktura i Środowisko* 2014-2020 (POIiŚ).

basalt

z kolekcji von Minutoli / from the von Minutoli collection
nr inw. / inv. no. 148575 MNW

7. Fragment steli nadzorcy skarbcza Amona Amenmose
XX dynastia, panowanie Ramzesa III (ok. 1184–1153 p.n.e.)
fajans egipski

Fragmentary stela of Amenmose, Overseer of the Treasury of Amun
20th Dynasty, reign of Ramesses III (c. 1184–1153 BC)
Egyptian faience

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 143415 MNW

8. Fragment kartusza faraona Szeszonka
XXII dynastia (ok. 945–715)
gabro

Fragmentary cartouche of the pharaoh Sheshonq
22nd Dynasty (c. 945–715 BC)
gabbro

darczyńca / donated by Konrad Jażdżewski
nr inw. / inv. no. 147850 MNW

9.–11. Etykiety mumiowe – przywiązywane do mumii zmarłej osoby, zawierały jej imię, wiek w chwili śmierci i zazwyczaj krótką modlitwę.

Mummy labels – tied to the mummy of the deceased, they gave person's name, age at death and usually a short prayer.

9.–10. Etykiety mumiowe z tekstem demotycznym
Deir el-Medina, Okres Ptolemejski (332–30 p.n.e.)
drewno

Mummy labels with Demotic text

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Deir el-Medina, Ptolemaic Period (332–30 BC)
wood

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 141811 MNW, 141812 MNW

11. Etykieta z gałązką palmową i tekstem grecko-demotycznym
Okres Ptolemejski (332–30 p.n.e.)
drewno

Mummy label with a palm branch and Graeco-Demotic text
Ptolemaic Period (332–30 BC)
wood

z kolekcji Adolfa Deissmanna, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / from the Adolph
Deissmann collection, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 141802 MNW

12.–18. Ostraka to fragmenty naczyń glinianych lub odłamki wapienia, które
służyły jako podręczny i tani materiał pisarski.

Ostraca are sherds of pottery vessels or limestone chips used as accessible and
cheap writing material.

12. Ostrakon hieratyczny
Deir el-Bahari, Nowe Państwo (ok. 1550–1069 p.n.e.)
glina

Hieratic ostrakon
Deir el-Bahari, New Kingdom (c. 1550–1069 BC)
clay

darczyńca / donated by Piotr Zaremba
nr inw. / inv. no. 237833 MNW

13. Ostrakon grecki
Edfu, Okres Ptolemejski, I w. p.n.e.
glina

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie”
współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII*
oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i
Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Greek ostrakon
Edfu, Ptolemaic Period, 1st century BC
clay

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139898 MNW

14. Ostrakon demotyczny z datą napisaną po grecku
Edfu, Okres Rzymski, 28 maja 7 r. n.e.
glina

Demotic ostrakon with a date written in Greek
Edfu, Roman Period, 28 May, year 7
clay

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139791 MNW

15. Ostrakon grecki
Edfu, Okres Rzymski, 72 r. n.e.
glina

Greek ostrakon
Edfu, Roman Period, year 72 AD
clay

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 138938 MNW

16. Ostrakon grecki – pokwitowanie przekazu pieniężnego, wystawione dla
Tryfona, syna Nikona
Edfu, Okres Rzymski, 14 listopada 80 r. n.e.
glina

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Greek ostrakon – receipt for payment issued to Tryphon, son of Nikon
Edfu, Roman Period, 14 November, year 80 AD
clay

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 138952 MNW

17.Ostrakon demotyczno-grecki z pokwitowaniem podatku pogłównego
dla Trakidasa syna Nikisa
Edfu, Okres Rzymski, ok. 113 r. n.e.
glina

Demotic-Greek ostrakon with a poll-tax receipt for Trakidas, son of Nikis
Edfu, Roman Period, c. 113 AD
clay

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139858 MNW

18.Ostrakon grecki
Edfu, Okres Rzymski, 183–184 r. n.e.
glina

Greek ostrakon
Edfu, Roman Period, year 183–184 AD
clay

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 138918 MNW

GA_02_06

: pojedynczy podpis:

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś* priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Figurka Ozyrysa w koronie *hemhem*, należąca do muzykantki Amona Iset-em-achbit
Teby, XXX dynastia–wczesny Okres Ptolemejski, IV–III w. p.n.e.
drewno

Figure of Osiris wearing a *hemhem* crown, owned by the musician of Amun Iset-em-akhbit
Thebes, 30th Dynasty–early Ptolemaic Period, 4th–3rd century BC
wood

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. N 670

GA_02_08

Bez zmian: wprowadzenie i zbiorcze podpisy na plecach gabloty:

Skarabeusz sercowe i uskrzydłone/Heart scarabs and winged scarabs

Serce było uznawane przez Egipcjan za najważniejszy organ, ośrodek inteligencji, myśli i pamięci. Zmarłych wyposażano w amulet w kształcie wielkiego skarabeusza, na którego bazie wyryty był tekst rozdziału 30B z Księgi Umarłych, zaklinający serce, by podczas Sądu Ozyrysa nie świadczyło przeciwko umarłemu. Uskrzydłone skarabeusze mocowano na siatce mumiiowej na wysokości piersi.

The Egyptians believed the heart to be the most important organ responsible for intelligence, thought, and memory. The dead were given an amulet in the shape of a large scarab with the base inscribed with the text of chapter 30B from the Book of the Dead, beseeching the heart not to testify against the deceased at the Judgement of Osiris.

Winged scarabs were attached to the bead net at chest height.

1. Skarabeusz z ludzką głową

XVIII dynastia (ok. 1294–1186 p.n.e.)

serpentynit

Scarab with a human head

18th Dynasty (c. 1294–1186 BC)

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

serpentine

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. N 2800

2. Skarabeusz z imitacją sznura
Antioe, XVIII dynastia (ok. 1294–1186 p.n.e.)
serpentynt

Scarab with an imitation of a rope
Antioe, 18th Dynasty (c. 1294–1186 BC)
serpentine

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. E 12984

3. Skarabeusz z wyobrażeniem feniksa (ptaka *benu*)
Okres Późny (664–332 p.n.e.)
jaspis

Scarab with a depiction of a phoenix (*benu* bird)
Late Period (664–332 BC)
jasper

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. AF 6318

4. Złoty skarabeusz bez inskrypcji
Nowe Państwo lub Okres Późny (ok. 1550–332 p.n.e.)
jaspis

Gilded scarab with no inscription
New Kingdom or Late Period (c. 1550–332 BC)
jasper

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. AF 6326

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

5. Skarabeusz

Okres Późny (664–332 p.n.e.)

wapień

Scarab

Late Period (664–332 BC)

limestone

z kolekcji Tyszkiewiczów z Łohojska / from the Tyszkiewicz of Łohojsk collection
nr inw. / inv. no. 236904 MNW

6. Skarabeusz

Nowe Państwo lub Okres Późny (ok. 1550–332 p.n.e.)

łupek epidotowy

Scarab

New Kingdom or Late Period (c. 1550–332 BC)

schist

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. S 1986

7. Pektorał ze skarabeuszem

kon. Nowego Państwa (ok. 1100 p.n.e.)

drewno i kamień

Pectoral with scarab

end of New Kingdom (c. 1100 BC)

wood and stone

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. N 2747

8.–10. Uskrzydłone skarabeusze

Okres Późny (664–332 p.n.e.)

fajans egipski, drewno

Winged scarab

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Late Period (664–332 BC) Egyptian faience

z kolekcji Tyszkiewiczów z Łohojska / from the Tyszkiewicz of Łohojsk collection
nr inw. / inv. no. 236901 MNW, 236902 MNW
z kolekcji Potockich z Krzeszowic / from the Potocki of Krzeszowice collection
nr inw. / inv. no. 148234 MNW

GA_02_07

Była: osobne podpisy do dwóch obiektów, poza tym zbiorcze

Nowa propozycja: zbiorcze podpisy do wszystkich obiektów na ścinie filara

Amulety serce/heart amulets

Serce zmarłego chronione było również przez amulety w kształcie serca, które czasami były personifikowane – opatrzone głową.

The heart of the deceased was also protected by heart amulets, which were sometimes personified, or topped with heads.

1. Amulet serce z dyskiem słonecznym

Okres Późny (664–332 p.n.e.)
kryształ górski

Heart amulet with sun disc
Late Period (664–332 BC)
rock crystal (quartz)

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142877 MNW

2. Amulet serce (zrekonstruowany) zwieńczony kobiecą głową

kon. XVIII dynastii (ok. 1300 p.n.e.)
jaspis, łupek

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Heart amulet (reconstructed) topped with a female head
end of 18th Dynasty (c. 1300 BC)
jasper, schist

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142882 MNW

3.–7. Amulety *ib* (serce)
3.–6. XVIII dynastia (ok. 1550–1295 p.n.e.), szkło
7. Okres Późny (664–332 p.n.e.), kamień

ib (heart) amulets
3.–6. 18th Dynasty (c. 1550–1295 BC), glass
7. Late Period (664–332 BC), stone

3.–6. z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142996-142999 MNW
7. depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 236832 MNW

GA_03_01 PIRAMIDION I STOŻKI

było: (3 folie) - półka pierwsza - piramidion - wprowadzenie oraz podpis do piramidionu na jednej folii, obiekty od 1 do 4 na jednej folii, obiekty od 5 do 10 na jednej folii, na obu foliach podpisy umieszczone w poziomie - obok siebie a nie jeden pod drugim
nowa propozycja: jedna tabliczka na ścianie obok gabloty po prawej stronie, w gablocie numerki/odnośniki do obiektów

Elementy grobu – piramidion i stożki grobowe

Piramidiony to kamienne zwieńczenia ceglanych piramidek wznoszonych nad kaplicami grobowymi w Tebach Zachodnich w okresie Nowego Państwa, zaś stożki grobowe z wypalanej gliny, z odcisniętymi stemplem imionami i tytułami właściciela wciskano w fasadę grobowca nad wejściem lub zaznaczano nimi granice dziedzińca przed grobem.

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Elements of tombs – a pyramidion and funerary cones

Pyramidions are stone cappings of small, brick pyramids built on top of funerary chapels in Western Thebes during the New Kingdom; funerary cones of baked clay, with stamp impressions of names and titles of the owner, were inserted into the tomb's façade above the entrance or used to mark the borders of the forecourt.

1. Piramidion z grobu Turobai i jego syna Pasera
Deir el-Medina, XIX dynastia (ok. 1295–1186 p.n.e.)
wapień

Pyramidion from the tomb of Turobai and his son Paser
Deir el-Medina, 19th Dynasty (c. 1295–1186 BC)
limestone

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. E 14396

2. Stożek czwartego proroka Amona Neferhotepa
Teby Zachodnie, pocz. XVIII dynastii (ok. 1550–1458 p.n.e.)
glina

Funerary cone of Neferhotep, the fourth prophet of Amun
Western Thebes, early 18th Dynasty (c. 1550–1458 BC)
clay

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. N 707/1

3. Stożek księcia, królewskiego kanclerza i arcykapłana Amona, Hapuseneba
Teby Zachodnie, XVIII dynastia, panowanie Hatszepsut (ok. 1473–1458 p.n.e.)
glina

Funerary cone of Hapuseneb, Prince, Royal Chancellor, and High Priest of Amun
Western Thebes, 18th Dynasty, reign of Hatshepsut (c. 1473–1458 BC)
clay

darczyńca / donated by Mieczysław Geniusz
nr inw. / inv. no. 236683 MNW

4. Stożek astronoma Amona, pisarza Nachta
Teby Zachodnie, XVIII dynastia, panowanie Thotmesa IV (ok. 1400–1390 p.n.e.)
glina

Funerary cone of Nakht, Astronomer of Amun and scribe
Western Thebes, 18th Dynasty, reign of Thutmose IV (c. 1400–1390 BC)
clay

nr inw. / inv. no. 149199 MNW

5. Stożek szefa policji Medżaj, zwierzchnika obcych krajów – Syrii, dowódcy
rydwanów Jego Majestatu, Penre
Deir el-Medina, XIX dynastia, panowanie Ramzesa II (ok. 1279–1213 p.n.e.)
glina

Funerary cone of Penre, Chief of the Medjay Police, Overseer of Foreign Lands
(Syria), and Master of the Horse of His Majesty
Deir el-Medina, 19th Dynasty, reign of Ramesses II (c. 1279–1213 BC)
clay

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 141607 MNW

6. Cztery stożki Amenwahsu
Deir el-Medina, XIX dynastia, panowanie Seti I (ok. 1294–1279 p.n.e.) glina

Four funerary cones of Amenwahsu
Deir el-Medina, 19th Dynasty, reign of Sety I (c. 1294–1279 BC)
clay

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 141049 MNW, 141054 MNW, 141746 MNW, 142106 MNW

7. Stożek przełożonego kupców Czay (z dwukrotnie odcisniętym stemplem)
Teby Zachodnie, XIX–XX dynastia (ok. 1295–1069 p.n.e.)
glina

Funerary cone of Tjay, the Overseer of Merchants (double stamped)
Western Thebes, 19th–20th dynasties (c. 1295–1069 BC)
clay

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. E 14378

8. Stożek Tuy
Deir el-Medina, Nowe Państwo (ok. 1550–1069 p.n.e.)
glina

Funerary cone of Tuy
Deir el-Medina, New Kingdom (c. 1550–1069 BC)
clay

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 141606 MNW

9. Stożek królewskiego pisarza i kanclerza króla Dolnego Egiptu, jedynego i
ukochanego towarzysza, oczu króla Górnego Egiptu, uszu króla Dolnego
Egiptu, nadzorca podwójnego skarbcza pana Obu Krain Taharki, Ramose
Teby Zachodnie, XXV dynastia, panowanie Taharki (ok. 690–664 p.n.e.) glina

Funerary cone of Ramose, Royal Scribe and Chancellor of the King of Lower
Egypt, Sole and Beloved Companion, Eyes of the King of Upper Egypt, Ears of the
King of Lower Egypt, Overseer of the Treasuries of the Two Lands of the Lord of
the Two Lands, Taharqa
Western Thebes, 25th Dynasty, reign of Taharqa (c. 690–664 BC)
clay

z kolekcji von Minutoli / from the von Minutoli collection
nr inw. / inv. no. 199416 MNW

10. Stożek czwartego proroka Amona i burmistrza Teb Montuemhata

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie”
współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII*
oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i
Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Teby Zachodnie, XXV–pocz. XXVI dynastii (ok. 700–650 p.n.e.)
glina

Funerary cone of Montuemhat, the Fourth Prophet of Amun and Mayor of Thebes
Western Thebes, 25th–early 26th Dynasty (c. 700–650 BC)
clay

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. E 870-N707

11. Stożek kapłana Mina z Koptos i burmistrza Basy

Teby Zachodnie, XXVI dynastia, panowanie Psametyka I (664–610 p.n.e.) glina

Funerary cone of Basa, a priest of Min of Coptos and Mayor of Thebes
Western Thebes, 26th Dynasty, reign of Psamtek I (664–610 BC)
clay

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. AF 6331

12. Stół ofiarny z wyrzeźbionymi chlebami, lotosami i naczyniami na wodę

Okres Ptolemejski (332–30 p.n.e.)
granit

Offering table with carved bread loaves, lotus flowers and water jars
Ptolemaic Period (332–30 BC)
granite

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. N 375

13. Stół ofiarny księcia Ibi-aa z wyrzeźbionymi produktami spożywczymi i

formułą ofiarną

Edfu, późna XIII/XIV lub wczesna XVII dynastia (XVII w. p.n.e.)

wapień

Offering table of Prince Ibi-aa with relief representations of food and an offering formula in hieroglyphs
Edfu, 13th/14th or early 17th Dynasty (17th century BC)
limestone

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139936 MNW

GA_03_02 NACZYNNIA Z MASTABY IZI

była: podpisy do wszystkich obiektów na jednej folii na szybę, numerki/odnośniki do obiektów wewnątrz gabloty

nowa propozycja: bez zmian

Naczynia z mastaby Izi Vessels from the mastaba of Izi

Edfu, mastaba Izi, VI dynastia (ok. 2345–2181 p.n.e.)
miedź
Edfu, mastaba of Izi, 6th Dynasty (c. 2345–2181 BC)
copper

1. Kadzielniczka

Censer

nr inw. / inv. no. 139970 MNW

2. Misa z dzbanem

Deep bowl and jug

nr inw. / inv. no. 139964 MNW

3. Misa typu „Medum”

Carinated “Meidum bowl”

nr inw. / inv. no. 139909 MNW

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego,
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum

GA_03_03 NACZYNNIA Z MASTABY IZI

było: podpisy do wszystkich obiektów na jednej folii na szybę, numerki/odnośniki do obiektów wewnątrz gabloty

nowa propozycja: bez zmian

Naczynia z mastaby Izi Stone vessels from the mastaba of Izi

Edfu, mastaba Izi, pocz. VI dynastii (ok. 2345–2323 p.n.e.),
alabaster egipski

Edfu, mastaba of Izi, beginning of the 6th Dynasty (c. 2345–2323 BC)
Egyptian alabaster

1. Naczynie na olejki z kartuszem króla Teti na pokrywce
Cylindrical ointment jar bearing the name of King Tety on the lid
nr inw. / inv. no. 139962/a–b MNW

2. Błat stołu ofiarowego
Offering table
nr inw. / inv. no. 139963 MNW

3. Naczynie kuliste
Globular jar
nr inw. / inv. no. 140697 MNW

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum

(Sala 3 – ciemna)

Bez zmian: tekst wprowadzający na ścianie obok stel Sabni:

Architektura grobowa

Mastaba to rodzaj grobowca w formie zbliżonej do spłaszczonego prostopadłościanu o nachylonych ścianach. Wewnątrz mastaby znajdował się szereg pomieszczeń, często bogato dekorowanych scenami z życia codziennego,

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

oraz podziemny szyb z komorą grobową. Najważniejszym naziemnym pomieszczeniem była kaplica ze ślepymi wrotami, przed którymi składano ofiary. Ślepe wrota łączyły świat żywych ze światem zmarłych, *ka* (jeden z elementów osobowości) zmarłego mogło przez nie przenikać i korzystać z ofiar. Na stelach grobowych zmarły najczęściej przedstawiony jest za stołem ofiarnym.

Funerary architecture

A mastaba was a type of tomb resembling a flattened cuboid with inclined walls. The interior contained a series of rooms, often richly decorated with scenes of daily life, and a subterranean part leading to the burial chamber. The most important room above ground level was a chapel with a false door, before which the offerings were made. The false door connected the world of the living with the netherworld; *ka*, an element of the spirit of the deceased, could pass through the door and claim the offerings. On funerary stelae, the deceased is usually portrayed at the offering table.

Bez zmian: osobny podpis:

Ślepe wrota i dwa bloki z korytarza mastaby nomarchy Edfu imieniem Izi Edfu, pocz. VI dynastii (ok. 2345–2323 p.n.e.)
piaskowiec

False door and two corridor blocks from the mastaba of Izi, the nomarch of Edfu Edfu, early 6th Dynasty (c. 2345–2323 BC)
sandstone

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139944/1–3 MNW

Było: osobne podpisy

Nowa propozycja: zbiorczy podpis na ścianie obok Sabni:

1. Ślepe wrota z mastaby dostojnika Sabni Edfu, VI dynastia, panowanie Pepi II (ok. 2278–2184 p.n.e.)

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Z komentarzem [MD6]: Ikona i numer identyfikacyjny [106] do aplikacji mobilnej
Ikona i numer identyfikacyjny [142] do audiodeskrypcji

piaskowiec

False door from the mastaba of Sabni, a high-rank official
Edfu, 6th Dynasty, reign of Pepy II (c. 2278–2184 BC)
sandstone

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 141289 MNW

2.–3. Odrestaurowana stela ze ślepych wrót mastaby Sabni i jej kopia wykonana przed wojną
Edfu, VI dynastia, panowanie Pepi II (ok. 2278–2184 p.n.e.)
wapień

Restored stela from the false door of Sabni and its copy made before World War II
Edfu, 6th Dynasty, reign of Pepy II (c. 2278–2184 BC)
limestone

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 138874 MNW; Vr.St.58

4. Fragmenty dekoracji ściennej z mastaby dostojnika Tepemancha: sceny budowy łodzi i przynoszenia ofiar grobowych
Abusir, V dynastia, panowanie Niuserre (ok. 2445–2421 p.n.e.)
wapień

Decorated blocks from the mastaba of the official Tepemankh: boat-building and offering scenes
Abusir, 5th Dynasty, reign of Nyuserra (c. 2445–2421 BC)
limestone

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

nr inw. / inv. no. 199579/1–5 MNW

5. Stela grobowa z mastaby naczelnika powiatu imieniem Nefer
Edfu, I Okres Przejściowy (ok. 2181–2055 p.n.e.)
wapień

Funerary stela from the mastaba of Nefer, a district governor
Edfu, First Intermediate Period (c. 2181–2055 BC)
limestone

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 138814 MNW

GA_03_04

Sarkofagi, stoły i tace ofiarne Sarcophagi, tables and offering trays

Bez tytułu: osobne podpisy, na szybę gabloty:

Taca ofiarna
Edfu, grób XXXIII, XII dynastia (ok. 1985–1795 p.n.e.)
glina

Taca z wypalanej gliny z wymodelowanymi ofiarami – głową wołu, chlebami,
mięsiwem i miseczkami – była tańszym odpowiednikiem kamiennego stołu
ofiarnego.

Offering tray
Edfu, tomb XXXIII, 12th Dynasty (c. 1985–1795 BC)
clay

A tray of fired clay with offerings of food for the deceased – head of an ox, bread, cuts of meat, and bowls – modelled on the surface was a substitute for the more costly offering table of stone.

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 141476 MNW

Domek duszy
Edfu, XII dynastia (ok. 1985–1795 p.n.e.)
glina

„Domek duszy” to rozbudowana forma tacy ofiarnej, stosowanej w pochówkach uboższych warstw ludności w okresie Średniego Państwa. Składa się z modelu domu wraz z dziedzińcem, na którym składano ofiary.

Soul house
Edfu, 12th Dynasty (c. 1985–1795 BC)
clay

A “soul house” is an elaborate form of offering tray placed in burials of poor individuals of the Middle Kingdom. It consists of a model of a house with a forecourt where the food offerings were placed.

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
from Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139502 MNW

Dwie ścianki sarkofagu skrzyniowego – ścianka od strony głowy z wizerunkiem naczyń na święte oleje i ścianka od strony stóp z wizerunkiem sandałów i spichlerzy
Meir, XII dynastia (ok. 1985–1795 p.n.e.)
drewno

Two panels from a rectangular coffin: head end with depiction of vessels containing sacred oils, and foot end with depiction of sandals and granaries

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Meir, 12th Dynasty (c. 1985–1795 BC)
wood

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139938/1–2 MNW

Sarkofag skrzyniowy dostojnika Szemes-uchi
Meir, XII dynastia (ok. 1985–1795 p.n.e.)
drewno

Z komentarzem [MD7]: Ikona i numer identyfikacyjny [103]
do aplikacji mobilnej

Sarkofagi okresu Średniego Państwa dekorowane były na zewnątrz wizerunkiem Oczu Horusa *udjat* i formułami ofiarnymi, wewnątrz zaś znajdowały się zaklęcia z Tekstów Sarkofagów i wyobrażenia produktów żywnościowych, strojów i biżuterii, narzędzi, broni, sprzętów, naczyń i innych dóbr.

Box coffin of an official named Shemes-ukh
Meir, 12th Dynasty (c. 1985–1795 BC)
wood

In the Middle Kingdom, a pair of *udjat*-eyes and offering formulae were painted on the outside of the coffin, the inside was inscribed with Coffin Text spells and decorated with painted food offerings, items of clothing, pieces of jewellery, tools, weapons, furniture, vessels and many other goods.

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139937/a–b MNW

Sarkofag kobiety o imieniu Nubnen
Deir el-Medina, grób nr 1371, wczesna XVIII dynastia (ok. 1525–1425 p.n.e.)
drewno

Na początku 18 dynastii pojawiły się sarkofagi antropoidalne typu „białego”, naśladowujące całun mumiiowy przewiązany złotymi taśmami.

Coffin of the lady Nubnen
Deir el-Medina, tomb 1371, early 18th Dynasty (c. 1525–1425 BC)
wood

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Anthropoid coffins of the “white” type came into use at the beginning of the 18th Dynasty. These coffins imitated white mummy wrappings tied with golden bands.

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 138979/a–b MNW

Wiek sarkofagu mężczyzny o imieniu Setau
Deir el-Medina, późna XVIII dynastia (ok. 1479–1295 p.n.e.)
drewno

Sarkofagi typu „czarnego” popularne były od połowy 18 dynastii, a ich kolor nawiązywał do symboliki boga zmarłych Ozyrysa.

Coffin lid of Setau
Deir el-Medina, late 18th Dynasty (c. 1479–1295 BC)
wood

“Black” type coffins were popular in the second half of the 18th Dynasty. The black colour referred to the black flesh of Osiris, the god of the underworld.

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 138983 MNW

Sarkofag chłopca Userhata
Deir el-Medina, późna XVIII dynastia (ok. 1479–1295 p.n.e.)
drewno

Coffin of the boy Userhat
Deir el-Medina, late 18th Dynasty (c. 1479–1295 BC)
wood

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 138980/a–b MNW

Sarkofag kapłana „boskiego ojca Amona” Dzed-Chonsu-juf-anch
Teby Zachodnie, XXI/XXII dynastia (ok. 1000–900 p.n.e.)
drewno

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Sarkofagi z przełomu 21 i 22 dynastii cechują imponujące naszyjniki złożone z wielu rzędów paciorków i płatków kwiatów, pokrywające tors i uda antropoidalnego wieka. Resztę wieka i boki skrzyni zdobią wyobrażenia bóstw, którym zmarły lub jego żona składają ofiary.

Coffin of Djed-Khons-iuf-ankh, priest and “Divine Father of Amun”
Western Thebes, 21st/22nd Dynasties (c. 1000–900 BC)
wood

Coffins from the late 21st/early 22nd Dynasties feature huge, painted necklaces composed of many rows of beads and flower petals, covering the whole torso and thighs of the mummiform coffin lid. The remaining surface of a lid and sides of the coffin are decorated with figures of divinities adored by the deceased or his wife.

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 236806/a–b MNW

Wieko sarkofagu kapłana Padiamona
Teby Zachodnie, XXI/XXII dynastia (ok. 970–900 p.n.e.)
drewno

Pięknie rzeźbiona, malowana na brązowo twarz okolona pasiastą peruką; ogromny, wyjątkowo starannie malowany naszyjnik i drobiazgowo wypełnienie powierzchni wizerunkami bóstw i świętych symboli świadczą o wysokim statusie kapłana.

Coffin lid of the priest Padiamun
Western Thebes, 21st/22nd Dynasties (c. 970–900 BC)
wood

Beautifully carved brown face, huge, elaborate necklace and meticulously painted figures of divinities and sacred symbols, covering the whole surface of the coffin, testify to the high status of the priest.

nr inw. / inv. no. 148823 MNW

Sarkofag i mumia w kartonażu odźwiernego świątyni Amona Panepi
Teby Zachodnie, późna XXII dynastia (ok. 825–715 p.n.e.)
drewno, kartonaż, mumia

Za XXII dynastii zmumifikowane ciało zmarłego wkładano do rodzaju futerału z płótna usztywnionego gipsem lub żywicą, zwanego kartonażem, który pokrywano wizerunkami uskrzydłych bóstw opiekuńczych oraz świętych symboli. Fetysz Ozyrysa z Abydos, filar *djed*, najczęściej zajmuje centralne miejsce. Drewniany sarkofag, do którego wkładano kartonaż, dekorowano bardzo oszczędnie.

Coffin and a cartonnage case with the mummy of Panepy, the doorkeeper of the temple of Amun
Western Thebes, late 22nd Dynasty (c. 825–715 BC)
wood, cartonnage, mummy

Under the 22nd Dynasty, the mummified body of the deceased was enclosed in a sort of case made of linen stiffened with gypsum or resin, called cartonnage, decorated with images of winged protective deities and sacred symbols. The Abydos fetish of Osiris, the *djed* pillar, usually occupies the central place. The cartonnage was placed within a wooden coffin, which was usually sparsely decorated.

darczyńca / donated by the Yorkshire Museum in York
nr inw. / inv. no. 147801/1–2 MNW

Sarkofag kapłana Amenhotepa
Teby Zachodnie, wczesny Okres Ptolemejski, III w. p.n.e.
drewno

Jako że czarny kolor symbolizował odrodzenie po śmierci, obok polichromowanych wytwarzano również sarkofagi czarne, z żółtymi tekstami i rysunkami. Na dnie sarkofagu narysowana jest bogini nieba Nut.

Coffin of the priest Amenhotep

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Western Thebes, early Ptolemaic Period, 3rd century BC
wood

As the black colour symbolized rebirth after death, black coffins with yellow texts and drawings were produced in addition to multicoloured ones. The sky goddess Nut is depicted on the coffin floor.

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 236804/a–b MNW

Sarkofag kapłana Dżed-Hora
Akhmim, Okres Ptolemejski (332–30 p.n.e.)
drewno

Złota twarz na wieku sarkofagu sugeruje, że zmarły osiągnął stan świętości – złoto bowiem uważano za kolor ciała bogów.

Coffin of the priest Djed-Hor
Akhmim, Ptolemaic Period (332–30 BC)
wood

The golden face on the coffin lid suggests that the deceased obtained divine status, as gods were imagined as having golden skin.

nr inw. / inv. no. 148822/a-b MNW

Sarkofag i kartonaż kapłana Horusa i Thota imieniem Hor-Dżehuti oraz mumia nieznanego mężczyzny

Teby Zachodnie, Okres Rzymski, ok. 50 p.n.e.–50 n.e.
drewno, kartonaż, mumia

Toporny sarkofag i wielobarwny, złożony kartonaż należały do zmarłego kapłana, natomiast mumia ciężarnej kobiety, jak wykazały badania przeprowadzone w latach 2017-2019 w ramach Warsaw Mummy Project, została do nich włożona zapewne na początku XIX wieku, by podnieść kolekcjonerską wartość zestawu. Całość przywiózł z Egiptu malarz, rzeźbiarz i architekt Jan Wężyk Rudzki i ofiarował Królewskiemu Uniwersytetowi Warszawskiemu.

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Z komentarzem [MD8]: Ikona i numer identyfikacyjny [108] do aplikacji mobilnej
Ikona i numer identyfikacyjny [143] do audiodeskcrypcji

Coffin and cartonnage case of a priest of Horus and Thoth named Hor-Djehuty and a mummy of an unknown pregnant woman
Western Thebes, Roman Period, c. 50 BC–50 AD
wood, cartonnage, mummy

The crudely made coffin and multicoloured, gilt cartonnage case belong to the deceased priest, but the mummy is of a pregnant woman, as investigations conducted by the Warsaw Mummy Project in years 2017-2019 have shown. It was likely added to the ensemble at the beginning of the 19th century to increase its marketability. The whole set was brought from Egypt by painter, sculptor and architect Jan Wężyk Rudzki, who donated it to the Royal University of Warsaw.

dar Jana Wężyka Rudzkiego z 1826, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego
donated by Jan Wężyk Rudzki in 1826, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 236805/1–3 MNW

(Maski wiszące na ścianie nad sarkofagami):

Była: osobne podpisy

Nowa propozycja: podpis zbiorczy na szybie gabloty:

Na ścianie / On the wall:

1. Fragment wieka sarkofagu

XXII dynastia (ok. 945–715 p.n.e.)
drewno

Coffin lid fragment

22nd Dynasty (c. 945–715 BC)
wood

nr inw. / inv. no. 148824 MNW

2. Maska sarkofagu z fragmentem wieka

Deir el-Medina, XXVII dynastia–Okres Ptolemejski (525–30 p.n.e.)
drewno

Mask from a coffin with a fragment of a lid

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś* priorytetowa *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* Programu Operacyjnego *Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ)*.

Deir el-Medina, 27th Dynasty – Ptolemaic Period (525–30 BC)
wood

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139073 MNW

3. Maska sarkofagu
XXVII dynastia (?) (525–404 p.n.e.)
drewno

Mask from a coffin
27th Dynasty (?) (525–404 BC)
wood

dawniej Muzeum Azji i Pacyfiku w Warszawie / previously in the Asia and Pacific Museum in Warsaw
nr inw. / inv. no. 239304 MNW

Bez zmian: podpis zbiorczy do tego wyposażenia, na szybie:

Wyposażenie grobu z Nowego Państwa (ok. 1550–1069 p.n.e.)

Tomb equipment from the New Kingdom (c. 1550–1069 BC)

1. Wyplatane łóżko
Deir el-Medina
drewno, sitowie

Bed with woven webbing
Deir el-Medina
wood, rushes

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139068 MNW

2. Mata
Deir el-Medina
trzcina

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Z komentarzem [MD9]: Ikona i numer identyfikacyjny [107]
do aplikacji mobilnej

Mat
Deir el-Medina
reed

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139075 MNW

3. Sandały
papyrus

Sandals
papyrus

darczyńca / donated by the Yorkshire Museum in York
nr. inw. / inv. no. 147785/a-b MNW

4. Wezłowie
drewno

Headrest
wood

z kolekcji Rousset Bey, depozyt Muzeum Luwru / from the collection of Rousset Bey, on loan from the
Louvre Museum
nr inw. / inv. no. AF 1694 bis

5.–10. Pięć mis i naczynie
Deir el-Medina
glina

Five bowls and a vessel
Deir el-Medina
clay

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139044 MNW, 139051 MNW, 139053 MNW, 140851 MNW, 138988 MNW, 139059
MNW

8. Amfora z kartuszami Hatszepsut i Thotmesa III

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie”
współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII
oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i
Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Deir el-Medina, XVIII dynastia, panowanie Hatszepsut (ok. 1479–1458 p.n.e.)
glina

Amphora with cartouches of Hatshepsut and Thutmose III
Deir el-Medina, 18th Dynasty, reign of Hatshepsut (c. 1479–1458 BC)
clay

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139067 MNW

9. Forma do wypieku chleba

Deir el-Medina
glina

Bread mould
Deir el-Medina
clay

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego, on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139046 MNW

13.–14. Kosze z pokrywą

Deir el-Medina
trzcina, papirus

Baskets with lid
Deir el-Medina
reed, papyrus

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139070/a–b MNW, 139078/a-b MNW

15. Żarna

Deir el-Medina
granit

Grinder
Deir el-Medina

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

granite

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 141597/1-2 MNW

16. Taboret

Teby Zachodnie, XVIII dynastia (ok. 1550–1295 p.n.e.)

drewno

Stool

Western Thebes, 18th Dynasty (c. 155–1295 BC)

wood

z kolekcji Michała Tyszkiewicza, depozyt Muzeum Luwru / from the collection of Michał Tyszkiewicz, on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. E 3858

(skrzynki na podłodze w gablocie GA_03_04B, tekst na szybie gabloty):

Skrzynki kanopskie/ Canopic chests

Skrzynki te, podobnie jak urny, służyły do przechowywania zmumifikowanych wnętrzności. Zdobiono je najczęściej wizerunkami Czterech Synów Horusa i amuletami: węzłem Izdy *tit* i filarem Ozyrysa *djed*.

Canopic chests, like canopic jars, served as containers for mummified organs. They were usually decorated with painted images of the Four Sons of Horus and of amulets: the knot of Isis, *tyet*, and the pillar of Osiris, *djed*.

1. Skrzynka kanopska

XXV dynastia (ok. 747–656 p.n.e.)

drewno

Canopic chest

25th Dynasty (c. 747–656 BC)

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

wood

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 143191 MNW

2. Skrzynka kanopska z sokołem Sokarisem na dachu
XXVI dynastia (664–525 p.n.e.)
drewno

Canopic chest with falcon-shaped god Sokar on lid
26th Dynasty (664–525 BC)
wood

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 143423 MNW

3. Skrzynka kanopska z sokołem Sokarisem na dachu
pocz. Okresu Ptolemejskiego, IV/III w. p.n.e.
drewno

Canopic chest with falcon-shaped god Sokar on lid
Early Ptolemaic Period, 4th/3rd century BC
wood

nr inw. / inv. no. 142524 MNW

4. Skrzynka kanopska
Deir el-Medina, wczesny Okres Ptolemejski, III w. p.n.e.
drewno

Canopic chest
Deir el-Medina, early Ptolemaic Period, 3rd century BC

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* Programu Operacyjnego *Infrastruktura i Środowisko* 2014-2020 (POIiŚ).

wood

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 142168 MNW

GA_03_05

Było: tekst wprowadzający i osobne podpisy na szybie lub plecach gabloty
Nowa propozycja: tekst i podpisy zbiorcze na ścianach obok gabloty, oprócz podpisu do portretu fajumskiego – pod portretem:

1.–8. Maski mumiiowe i sarkofagowe/ Mummy masks and coffin masks

Maski kartonazowe osłaniające twarz zmarłej osoby i maski zerwane z drewnianych sarkofagów były chętnie przywożoną z podróży do Egiptu pamiątką. Wymodelowane w kartonażu lub drewnie twarze nie są portretami, przedstawiają zmarłe osoby o wyidealizowanych, młodych rysach. Kobięce twarze zwykle malowano na żółto, męskie – na brązowo.

Cartonnage masks covering the face of the deceased and coffin masks detached from wooden coffins were desirable souvenirs brought back from travels to Egypt. The faces modelled in cartonnage or wood are not portraits; instead, they represent the deceased with idealized, eternally young features. Female faces were usually painted in yellow and male ones in dark red or brown.

1. Maska sarkofagu

Deir el-Medina, późna XVIII dynastia (ok. 1400–1295 p.n.e.)
drewno

Coffin mask

Deir el-Medina, late 18th Dynasty (c. 1400–1295 BC)
wood

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

nr inw. / inv. no. 139943 MNW

2. Maska mumiowa
2 poł. XVIII dynastii (ok. 1350–1295 p.n.e.)
kartonaż

Mummy mask
2nd half of the 18th Dynasty (c. 1350–1295 BC)
cartonnage

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142474/1 MNW

3. Maska sarkofagu
Nowe Państwo–III Okres Przejściowy, XVI–VII w. p.n.e.
drewno

Coffin mask
New Kingdom – Third Intermediate Period, 16th–7th centuries BC
wood

darczyńca rotmistrz Antoni Czechowicz / donated by the cavalry captain Antoni Czechowicz
nr inw. / inv. no. 238329 MNW

4. Maska mumiowa
Okres Późny (664–332 p.n.e.)
kartonaż

Mummy mask
Late Period (664–332 BC)
cartonnage

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. N 2730

5. Maska sarkofagu
Okres Ptolemejski (332–30 p.n.e.)
drewno

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Coffin mask
Ptolemaic Period (332–30 BC)
wood

nr inw. / inv. no. 149196 MNW

6. Maska sarkofagu
Okres Rzymski, I–II w. n.e.
drewno

Coffin mask
Roman Period, 1st–2nd century AD
wood

darczyńca / donated by the Yorkshire Museum in York
nr inw. / inv. no. 147765 MNW

7. Maska mumiowa
Okres Rzymski, II w. (?) n.e.
stiuk

Mummy mask
Roman Period, 2nd century AD (?)
plaster

nr inw. / inv. no. 200749 MNW

8.–9. Maska i fragment całunu
Teby Zachodnie, Okres Rzymski, poł. III w. n.e.
kartonaż, płótno

Mask and fragment of a shroud
Western Thebes, Roman Period, mid-3rd century AD
cartonnage, stuccoed linen

z kolekcji Kazimierza Strączyńskiego / from the collection of Kazimierz Strączyński
nr inw. / inv. no. 149529 MNW, 149530 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

10. Figurka Ptaha-Sokarisa-Ozyrysa, boga śmierci i odrodzenia
Okres Ptolemejski (332–30 p.n.e.)
drewno polichromowane

Statue of Ptah-Sokar-Osiris, the god of death and resurrection
Ptolemaic Period (332–30 BC)
wood

depozyt prywatny / on private loan
nr inw. / inv. no. 139946 MNW

11. Figurka grobowa
Okres Rzymski, III–IV w. n.e.
drewno

Funerary statue
Roman Period, 3rd–4th century AD
wood

nr inw. / inv. no. 139011 MNW

12. Stela pani Taba
Deir el-Bahari, XXVI dynastia (664–525 p.n.e.)
drewno

Stela of lady Taba
Deir el-Bahari, 26th Dynasty (664–525 BC)
wood

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. E 9947

13. Stela Nacht-Mahes-eru
pocz. XXVI dynastii (664–610) p.n.e.
drewno

Stela of Nakht-Mahes-eru

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś* priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Early 26th Dynasty (664–610 BC)
wood

nr inw. / inv. no. 200593 MNW

14.–15. Figurki Sokarisa
Okres Późny–wczesny Okres Ptolemejski, VI–III w. p.n.e.
drewno

Sokar figurines
Late Period – early Ptolemaic Period, 6th–3rd century BC
wood

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. E 5677, N 3942

16.–28. Siatki i amulety mumiowe/Bead nets and amulets

Siatki sporządzone z niebieskich i wielobarwnych fajansowych paciorków okrywały jak całun ciało zmarłego i magicznie chroniły go przed demonami zaświatów. Na siatkę zwykle naszywano amulety.

Bead nets made of blue and multicoloured faience beads enveloped the body of the deceased like a shroud and granted magical protection against demons of the netherworld. The net was usually adorned with sewn-on amulets.

16.–19. Amulety z siatki mumiowej: Skarabeusz pektoralny, Imset, Hapi, Kebehsenuf
Okres Późny (664–332 p.n.e.)
fajans egipski

Amulets from a bead net: Pectoral scarab, Imsety, Hapy, Qebehenuf
Late Period (664–332 BC)
Egyptian faience

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś* priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

nr inw. / inv. no. 142889 MNW, 142867 MNW, 142874 MNW
nr inw. / inv. no. 200692 MNW

20. Pectorał z Anubisem
XIX–XX dynastia (ok. 1295–1069 p.n.e.)
fajans egipski

Pectoral with Anubis
19th–20th Dynasties (c. 1295–1069 BC)
Egyptian faience

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. N 2743

21.–25. Amulety z siatki mumiowej: Uskrzydłony skarabeusz pektoralny,
Duamutef, Imset, Hapi, Kebehsenuf
Okres Późny–Ptolemejski (664–30 p.n.e.)
fajans egipski

Amulets from a bead net: Winged pectoral scarab, Duamutef, Imsety, Hapy,
Qebehenuf
Late – Ptolemaic Period (664–30 BC)
Egyptian faience

Darczyńca rotmistrz Antoni Czechowicz / donated by the cavalry captain Antoni Czechowicz
nr inw. / inv. no. 238257-238261 MNW

26.–27. Dłonie z siatki mumiowej
Okres Późny (664–332 p.n.e.)
fajans egipski

Hands from a bead net
Late Period (664–332 BC)
Egyptian faience

z kolekcji Tyszkiewiczów z Łohojska / from the Tyszkiewicz of Łohojsk collection
nr inw. / inv. no. 236876–7 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

28. Siatka mumiowa z amuletami
Okres Późny–Ptolemejski (664–30 p.n.e.)
fajans egipski

Bead net with amulets
Late – Ptolemaic Period (664–30 BC)
Egyptian faience

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142474/2 MNW

29. Hypokephalos (krążek z tekstem z Księgi Umarłych wkładany pod głowę zmarłego) kapłana Amenhotepa
Teby Zachodnie, wczesny Okres Ptolemejski, III w. p.n.e.
płótno

Hypocephalus (a disc with excerpts from the Book of the Dead placed under the head of the deceased) of the priest Amenhotep
Western Thebes, early Ptolemaic Period, 3rd century BC
linen

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 238102 MNW

(w środkowym przęśle, osobny podpis):

Portret chłopca (z wstawką z innego portretu)
Egipt, Fajum, 2 poł. II w.
enkaustyka na drewnie

Portrait of a boy (with inset taken from another portrait)
Egypt, Fayum, late 2nd century AD
encaustic on wood

nr inw. / inv. no. 236767 MNW

GA_03_06

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś* priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Z komentarzem [MD10]: Ikona i numer identyfikacyjny [113] do aplikacji mobilnej

Bez zmian: osobny podpis

Bóg Anubis, pan nekropoli, w postaci szakala
Nowe Państwo (ok. 1550–1069 p.n.e.)
drewno

Anubis, protector of necropolis, in the form of a jackal
New Kingdom (c. 1550–1069 BC)
wood

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142295 MNW

GA_03_07

Bez zmian: wzdłuż gabloty dwa długie podpisy z objaśnieniami do scen na sarkofagu (w osobnym pliku):

Sarkofag kapłana Amona
Deir el-Medina, grób 1407, poł. XXI dynastii (ok. 990–967 p.n.e.)
drewno

Za XXI dynastii sarkofagi bogato dekorowano scenami mitologicznymi i ofiarnymi, przedstawieniami bóstw i świętych symboli, co było przejawem tzw. *horror vacui* – strachu przed pustką. Zwraca uwagę charakterystyczna kolorystyka: detale, malowane na niebiesko, zielono i czerwono, umieszczano na żółtym tle. W przypadku tego sarkofagu spod widocznej dekoracji przebija starsza dekoracja, co świadczy o tym, że sarkofag był przemalowywany i kilkakrotnie wykorzystany.

Coffin of a Priest of Amun
Deir el-Medina, tomb 1407, mid-21st Dynasty (c. 990–967 BC)
wood

During the 21st Dynasty, coffins are richly decorated with mythological and offering scenes, figures of divinities, and sacred symbols. Their characteristic features include “*horror vacui*” – avoidance of empty space – and the colour scheme: details are painted in blue, green and red on a yellow background.

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Interestingly, on this coffin fragments of older decoration emerge in some places from underneath the upper layer of paint, which means that this coffin was repainted and reused.

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 139072 MNW

(pod sarkofagiem wewnątrz z urnami):

Było: podpisy osobne na szybie

Nowa propozycja: podpis zbiorczy gdzieś nad wnęką

Urny kanopskie Canopic jars

Urny zwane kanopskimi służyły do przechowywania z mumifikowanych wnętrzności – płuc, wątroby, jelit i żołądka. Opiekę nad nimi sprawowali Czterej Synowie Horusa: Imseti z ludzką głową, Hapi z głową pawiana, Duamutef z głową szakala i Kebehsenuf z głową sokoła.

So-called canopic jars were used as containers for mummified organs: lungs, liver, intestines, and stomach. They were protected by the Four Sons of Horus: the human-headed Imsety, the ape-headed Hapy, the jackal-headed Duamutef and the falcon-headed Qebehseuf.

1. Urna z pokrywą w kształcie głowy ludzkiej
późna XVIII dynastia (ok. 1390–1295 p.n.e.)
alabaster egipski

Jar with a stopper in the form of a human head
late 18th Dynasty (c. 1390–1295 BC)
Egyptian alabaster

z kolekcji Potockich z Jabłonny / from the Potocki of Jabłonna collection
nr inw. / inv. no. 147450 MNW

2. Pokrywa urny kanopskiej w kształcie głowy ludzkiej
późna XVIII dynastia (ok. 1350–1295 p.n.e.)
alabaster egipski

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Stopper in the form of a human head
late 18th Dynasty (c. 1350–1295 BC)
Egyptian alabaster

nr inw. / inv. no. 238708 MNW

3. Urna z pokrywą w kształcie głowy szakala
XX dynastia (ok. 1186–1069 p.n.e.)
wapień

Jar with a stopper on the form of a jackal head
20th Dynasty (c. 1186–1069 BC)
limestone

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. N 3488

4. Urna z pokrywą w kształcie głowy szakala
III Okres Przejściowy (ok. 1069–656 p.n.e.)
wapień

Jar with a stopper in the form of a jackal head
Third Intermediate Period (c. 1069–656 BC)
limestone

nr inw. / inv. no. 139013 MNW

5. Pokrywa urny kanopskiej w kształcie głowy sokoła
Okres Późny (664–332 p.n.e.)
wapień

Stopper in the form of a falcon head
Late Period (664–332 BC)
limestone

nr inw. / inv. no. 198672 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

6. Urna z pokrywą w kształcie głowy ludzkiej
Okres Późny (664–332 p.n.e.)
alabaster egipski

Jar with a stopper in the form of a human head
Late Period (664–332 BC)
Egyptian alabaster

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. E 18890

7. Urna z pokrywą w kształcie głowy pawiana
Okres Późny (664–332 p.n.e.)
alabaster egipski

Jar with a stopper in the form of a baboon head
Late Period (664–332 BC)
Egyptian alabaster

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. E 18891

8. Imitacja urny kanopskiej
Okres Późny (664–332 p.n.e.)
wapień

“Dummy” canopic jar
Late Period (664–332 BC)
limestone

nr inw. / inv. no. 199315 MNW

II. starożytna cywilizacja Bliskiego Wschodu

[GA_04_01 (północna, wewnątrz ściana pawilonu)]

Elementy kultury materialnej Starożytnego Bliskiego Wschodu

W 3. tysiącleciu p.n.e. Mezopotamia północna (ob. Irak północny, Syria północno-wschodnia i Turcja południowo-wschodnia) była obszarem intensywnego rozwoju kultur miejskich, szczególnie w żyznym dorzeczu Chaburu w Syrii. Dzięki wykopaliskom ratunkowym, prowadzonym w latach 1988–1995 w okolicach miasta Al-Hasaka na stanowiskach Tell Abu Hafur, Tell Dżassa el-Gharbi i Tell Rad Szakra przez Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej Uniwersytetu Warszawskiego, Muzeum pozyskało około stu zabytków ilustrujących ówczesną kulturę materialną tego obszaru.

Elements of material culture of the ancient Near East

In the 3rd millennium BC, northern Mesopotamia (modern-day northern Iraq, northeast Syria and southeast Turkey) witnessed an intensive development of urban cultures, clustered particularly densely in the fertile Khabur River basin in Syria. Owing to salvage excavations conducted in Syria in 1988–1995 by the Polish Centre of Mediterranean Archaeology in the vicinity of the city of Al-Hasakah, on the sites Tell Abu Hafur, Tell Djassa el-Gharbi, and Tell Rad Shaqrah, the Museum acquired about a hundred objects, which illustrate the region's material culture of this period.

1–2. Garnki kuchenne

Tell Abu Hafur (Syria), Tell Rad Szakra (Syria), 1. poł. 3. tys. p.n.e.

glina

Cooking pots

Tell Abu Hafur (Syria), Tell Rad Shaqrah (Syria) 1st half of the 3rd millennium BC

clay

z polskich wykopalisk w Syrii / from Polish excavations in Syria

nr inw. / inv. no. 238132 MNW, 238202 MNW

3–5. Butle ze znakami garncarskimi

Tell Dżassa el-Gharbi (Syria), 1. poł. 3. tys. p.n.e.

glina

Bottles with potters' marks

Tell Djassa el-Gharbi (Syria), 1st half of the 3rd millennium BC

clay

z polskich wykopalisk w Syrii / from Polish excavations in Syria

nr inw. / inv. no. 238148 MNW, 238143 MNW, 238147 MNW

6. Naczynie o kulistym brzuścu

Tell Rad Szakra (Syria), 1. poł. 3. tys. p.n.e.

glina

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Globular vessel
Tell Rad Shaqrah (Syria), 1st half of the 3rd millennium BC
clay

z polskich wykopalisk w Syrii / from Polish excavations in Syria
nr inw. / inv. no. 238176 MNW

7–8. Naczynka o elipsoidalnym brzuścu
Tell Abu Hafur (Syria), Tell Rad Szakra (Syria), 1. poł. 3. tys. p.n.e.
glina

Ellipsoidal vessels
Tell Abu Hafur (Syria), Tell Rad Shaqrah (Syria), 1st half of the 3rd millennium BC
clay

z polskich wykopalisk w Syrii / from Polish excavations in Syria
nr inw. / inv. no. 238129 MNW, 238174 MNW

9. Flaszka
Tell Rad Szakra (Syria), 2. poł. 3. tys. p.n.e.
glina

Flask
Tell Rad Shaqrah (Syria), 2nd half of the 3rd millennium BC
clay

z polskich wykopalisk w Syrii / from Polish excavations in Syria
nr inw. / inv. no. 238190 MNW

10–14. Naczynia w technologii „metallic ware”
(10–11) Tell Dżassa el-Gharbi (Syria), (12–14) Tell Rad Szakra (Syria), 1. poł. 3. tys. p.n.e.
glina

Metallic Ware vessels
(10–11) Tell Djassa el-Gharbi (Syria), (12–14) Tell Rad Shaqrah (Syria), 1st half of the 3rd millennium BC
clay

z polskich wykopalisk w Syrii / from Polish excavations in Syria
nr inw. / inv. no. 238156 MNW, 238158 MNW, 238177 MNW, 238189 MNW, 238188 MNW

15–17. Ręcznie lepienie miniaturki naczyń (na pucharku ryte przedstawienia orantów)
(15, 17) Tell Dżassa el-Gharbi (Syria), (16) Tell Abu Hafur (Syria), 1. poł. 3. tys. p.n.e.
glina

Hand-made miniature vessels (the beaker features incised depictions of adorers)
(15, 17) Tell Djassa el-Gharbi (Syria), (16) Tell Abu Hafur (Syria), 1st half of the 3rd millennium BC
clay

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś* priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

z polskich wykopalisk w Syrii / from Polish excavations in Syria
nr inw. / inv. no. 238157 MNW, 238130 MNW, 238144 MNW

18–19. Naczynka miniaturowe: pucharek i czarka
Tell Rad Szakra (Syria), 1. poł. 3. tys. p.n.e.
glina

Miniature vessels: beaker and cup
Tell Rad Shaqrah (Syria), 1st half of the 3rd millennium BC
clay

z polskich wykopalisk w Syrii / from Polish excavations in Syria
nr inw. / inv. no. 238193 MNW, 238192 MNW

20. Naczynko kuliste z dzióbkiem
Tell Rad Szakra (Syria), 1. poł. 3. tys. p.n.e.
glina

Globular vessel with spout
Tell Rad Shaqrah (Syria), 1st half of the 3rd millennium BC
clay

z polskich wykopalisk w Syrii / from Polish excavations in Syria
nr inw. / inv. no. 238185 MNW

21–23. Czarki
(21–22) Tell Abu Hafur (Syria), (23) Tell Dżassa el-Gharbi (Syria), 1. poł. 3. tys. p.n.e.
glina

Cups
(21–22) Tell Abu Hafur (Syria), (23) Tell Dżassa el-Gharbi (Syria), 1st half of the 3rd millennium BC
clay

z polskich wykopalisk w Syrii / from Polish excavations in Syria
nr inw. / inv. no. 238135 MNW, 238134 MNW, 238151 MNW

24–25. Pucharki
Babilonia (Irak), (24) 1. poł. 2. tys. p.n.e., (25) 1. poł. 1. tys. p.n.e.
glina

Beakers
Babylonia (Iraq), (24) 1st half of the 2nd millennium BC, (25) 1st half of the 1st millennium BC
clay

darczyńca / donated by Zofia Chrapkiewicz-Gutkowska
nr inw. / inv. no. 238447 MNW, 238461 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

26–30. Model wozu czterokołowego

(26) Tell Abu Hafur (Syria), (27–30) Tell Dżassa el-Gharbi (Syria), 1. poł. 3. tys. p.n.e.
glina

Model of a four-wheeled wagon

(26) Tell Abu Hafur (Syria), (27–30) Tell Dżassa el-Gharbi (Syria), 1st half of the 3rd millennium BC
clay

z polskich wykopalisk w Syrii / from Polish excavations in Syria
nr inw. / inv. no. 238137 MNW, wheels: 238159 MNW – 238162 MNW

31. Koło z dużego modelu wozu

Tell Dżassa el-Gharbi (Syria), 1. poł. 3. tys. p.n.e.
glina

Wheel from a large model of a wagon

Tell Dżassa El-Gharbi (Syria), 1st half of the 3rd millennium BC
clay

z polskich wykopalisk w Syrii / from Polish excavations in Syria
nr inw. / inv. no. 238163 MNW

32. Figurka konika

płn. Mezopotamia (Irak, Syria, Turcja), 1. poł. 2. tys. p.n.e.
glina

Horse figurine

Northern Mesopotamia (Iraq, Syria, Turkey), 1st half of the 2nd millennium BC
clay

darczyńca / donated by Zofia Chrapkiewicz-Gutkowska

nr inw. / inv. no. 238463 MNW

33–36. Figurki owieczek

(33) Tell Abu Hafur (Syria), (34–36) płn. Mezopotamia (Irak, Syria, Turcja), 1. poł. 3. tys. p.n.e.
glina

Sheep figurines

(33) Tell Abu Hafur, Syria, (34–36) Northern Mesopotamia (Iraq, Syria, Turkey), 1st half of the 3rd
millennium BC
clay

(33) z polskich wykopalisk w Syrii / from Polish excavations in Syria

nr inw. / inv. no. 238138 MNW

(34–35) darczyńca / donated by Krystyna Szarzyńska

nr inw. / inv. no. 238491 MNW, 238492 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

(36) nr inw. / inv. no. 239305 MNW

37–42. Ozdoby szat: cekin i pierścierń (37–38), sylwety zwierząt (39–42)
(37–38) Tell Džassa el-Gharbi, (39–42) Tell Rad Szakra, Syria, 1. poł. 3. tys. p.n.e.
masa perłowa

Elements of garment decoration: sequin and ring (37–38); animal silhouettes (39–42)
(37–38) Tell Džassa el-Gharbi (Syria), (39–42) Tell Rad Shaqrah, Syria, 1st half of the 3rd millennium BC
mother-of-pearl

z polskich wykopalisk w Syrii / from Polish excavations in Syria
nr inw. / inv. no. 238165 MNW, 238166 MNW, 238208 MNW, 238210 MNW – 238212 MNW

43–44. Naszyjniki
Tell Rad Szakra (Syria), 1. poł. 3. tys. p.n.e.
(43) fryt, (44) steatyf

Necklaces
Tell Rad Shaqrah (Syria), 1st half of the 3rd millennium BC
(43) frit, (44) steatite

z polskich wykopalisk w Syrii / from Polish excavations in Syria
nr inw. / inv. no. 238213 MNW, 238217 MNW

45–48. Paciorki
Tell Rad Szakra (Syria), 1. poł. 3. tys. p.n.e.
(45–46) fryt, (46) kryształ górski, (47) kalcyt?, (48) glina?

Beads
Tell Rad Shaqrah (Syria), 1st half of the 3rd millennium BC
(45–46) frit, (46) rock crystal, (47) calcite?, (48) clay?

z polskich wykopalisk w Syrii / from Polish excavations in Syria
nr inw. / inv. no. 238213 MNW, 238217 MNW, 238222/a–c MNW, 238223/a–b MNW, 238224/1 MNW,
238225 MNW

49. Bransoletka dziecięca
Tell Rad Szakra (Syria), 1. poł. 3. tys. p.n.e.
miedź arseniczna

Child's bracelet
Tell Rad Shaqrah (Syria), 1st half of the 3rd millennium BC
arsenical copper

z polskich wykopalisk w Syrii / from Polish excavations in Syria
nr inw. / inv. no. 238172 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie”
współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII*
oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i
Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

50–51. Szpile do spinania szat
Tell Dżassa el-Gharbi (Syria), Tell Rad Szakra (Syria), 1. poł. 3. tys. p.n.e.
miedź arseniczna

Toggle pins for fastening garments
Tell Djassa el-Gharbi (Syria), Tell Rad Shaqrah (Syria), 1st half of the 3rd millennium BC
arsenical copper

z polskich wykopalisk w Syrii / from Polish excavations in Syria
nr inw. / inv. no. 238171 MNW, 238164 MNW

52. Paciorek z dekoracją punktową
Iran lub Irak?, koniec 2.–1. poł. 1. tys. p.n.e.
muszla

Bead with dot pattern
Iran or Iraq?, 2nd half of the 2nd–1st half of the 1st millennium BC
shell

depozyt Jana Bogumiła Gąssowskiego / on loan from Jan Bogumił Gąssowski
nr inw. / inv. no. Dep. 4942 MNW

53–54. Miniaturowe modele ołtarza-kadzielnicy
Tell Rad Szakra (Syria), 1. poł. 3. tys. p.n.e.
głina

Miniature models of incense altars
Tell Rad Shaqrah (Syria), 1st half of the 3rd millennium BC
clay

z polskich wykopalisk w Syrii / from Polish excavations in Syria
nr inw. / inv. no. 238206 MNW, 238207 MNW

55. Plakietka z przedstawieniem bóstwa
Babilonia (Irak), 1. poł. 2. tys. p.n.e.
głina

Plaque with a representation of a deity
Babylonia (Iraq), 1st half of the 2nd millennium BC
clay

nr inw. / inv. no. 199175 MNW

56. Figurka nagiej kobiety
Suza, Elam (Iran), dynastia Sukkal-mah, 1. poł. 2. tys. p.n.e.
głina

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Nude female figurine

Susa, Elam (Iran), Sukkal-mah Dynasty, 1st half of the 2nd millennium BC
clay

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. SB 7628

57. Figurka nagiej kobiety

Susa, Elam (Iran), 2. poł. 2. tys. p.n.e., okres średnioelamicki
glina

Nude female figurine

Susa, Elam (Iran), 2nd half of the 2nd millennium BC, Middle Elamite Period
clay

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. SB 7763

58. Główka idola

płn.-zach. Syria, 1. poł. 2. tys. p.n.e.
glina

Head of an idol

Northwest Syria, 1st half of the 2nd millennium BC
clay

darczyńca / donated by Janina Kleiber

nr inw. / inv. no. 238681 MNW

59. Figurka wotywna kobiety

Kineret (Izrael), 1. tys. p.n.e.
glina

Votive female figurine

Kineret (Israel), 1st millennium BC
clay

depozyt Rafała Grupińskiego / on loan from Rafał Grupiński

nr inw. / inv. no. Dep. 3940 MNW

[GA_04_02 (po lewej=północnej stronie ściany wschodniej)]

1. Pucharek

płn. Mezopotamia (Irak, Syria, Turcja), okres mitannijski, XV–XIV w. p.n.e.
glina

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Beaker

Northern Mesopotamia (Iraq, Syria, Turkey), 15th–14th century BC, Mitanni Period
clay

nr inw. / inv. no. 237563 MNW

2–3. Pucharki

płn. Mezopotamia (Irak, Syria, Turcja), okres średnioasyryjski, XIV–XIII w. p.n.e.
glina

Beakers

Northern Mesopotamia (Iraq, Syria, Turkey), Middle Assyrian Period, 14th–13th century BC
clay

nr inw. / inv. no. 237561 MNW, 237562 MNW

4. Miseczka

płn. Mezopotamia (Irak, Syria, Turcja), okres średnioasyryjski, XIII–XII w. p.n.e.
glina

Carinated bowl

Northern Mesopotamia (Iraq, Syria, Turkey), Middle Assyrian Period, 13th–12th century BC
clay

nr inw. / inv. no. 237564 MNW

5–6. Tabliczki klinowe z rozliczeniami transakcji kupców asyryjskich
Kanesz, Anatolia (Kültepe, Turcja), okres staroasyryjski, XIX w. p.n.e.
glina

Cuneiform tablets with accounts of Assyrian merchants

Kanesh, Anatolia (Kültepe, Turkey), Old Assyrian Period, 19th century BC
clay

z kolekcji Rudolfa Blankertza / from the Rudolf Blankertz collection

nr inw. / inv. no. 147872 MNW, 147871 MNW

W XIX w. p.n.e. w Kanesh (ob. Kültepe, Turcja) działała jedna z faktorii handlowych (*karum*) kupców asyryjskich w Anatolii. Przywozili oni karawanami z Aszur luksusowe tkaniny asyryjskie i babilońskie oraz cynę do wyrobu brązu; uczestniczyli też w lokalnym handlu miedzią. Odkryte w Kanesh archiwa tabliczek klinowych zawierały m.in. korespondencję kupców z krewnymi i z partnerami handlowymi w Aszur. Wypracowany zysk kupcy wysłali do swoich rodzin w Aszur w postaci srebra i złota.

In the 19th century BC, Assyrian merchants established trading outposts (*karum*) in Anatolia, one of which was located in Kanesh (modern-day Kültepe, Turkey). From Ashur to Anatolia, merchants' caravans brought luxurious Assyrian and Babylonian textiles, as well as tin used in the production of

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

bronze; the merchants were also involved in the local copper trade. Archives of cuneiform tablets discovered in Kanesh contained, i.a., the merchants' correspondence with their relatives and trade partners in Ashur. The profits made by the merchants were sent to their families in Ashur in silver and gold.

7. Pieczęć cylindryczna ze sceną bankietową
płn. Mezopotamia (Irak, Syria, Turcja), okres średnioasyryjski, 2. poł. 2. tys. p.n.e.
chalcedon

Cylinder seal with a banquet scene
Northern Mesopotamia (Iraq, Syria, Turkey), Middle Assyrian Period, 2nd half of the 2nd millennium BC
chalcedony

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Princes Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 148442 MNW

[Ściana wschodnia wewnątrz pawilonu: As.]

Potęga Asyrii

Cegła z napisem króla Salmanasara III
Kalhu, Assyria (Nimrud, Irak), 858–824 p.n.e.
glina

*Salmanasar, król wielki
król potężny, król świata, król (kraju) Aszur
syn Aszurnasirpala, króla wielkiego,
króla potężnego, króla świata, króla (kraju) Aszur
syna Tukulti-Ninurty, króla świata, króla (kraju) Aszur.
Budowla zigguratu
w (mieście) Kalhu.*

Inscribed brick of the king Shalmaneser III
Kalhu, Assyria (Nimrud, Irak), 858-824 BC
clay
*Shalmaneser, great king
mighty king, king of the world, king of (the land of) Ashur
son of Ashurnasirpal, great king,
mighty king, king of the world, king of (the land of) Ashur
the son of Tukulti-Ninurta, king of the world, king of (the land of) Ashur.
Construction of the ziggurat
in (the city of) Kalhu.*

darczyńca / donated by the Asia and Pacific Museum in Warsaw
nr inw. / inv. no. 239302 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Ziggurat (schodkowa wieża świątynna) w Kalhu, zbudowany z cegieł suszonych, o kwadratowej podstawie o boku 50 metrów, zachował się do wysokości około 34 metrów. W części dolnej oblicowany był płytami kamiennymi, które wyżej zastąpione zostały cegłami wypalonymi. Na części z nich znajdował się napis klinowy z tekstem króla Salmanasara III, który ukończył budowę rozpoczętą przez jego ojca, Aszurnasirpala II.

Ziggurat poświęcony był Ninurcie – czczonemu w Asyrii bogowi wojny i rolnictwa. Usytuowany w północno-zachodnim narożniku cytadeli, od wschodu przylegał do świątyni Ninurty, zaś na południe od niego leżał pałac Aszurnasirpala II (tzw. Pałac Północno-Zachodni).

The ziggurat (a stepped temple tower) of Kalhu, built of sun-dried bricks, had a square base measuring 50 m along each side and survived to a height of c. 34 m. Its lower part was faced with stone slabs, substituted with baked bricks at a higher level. Some of these bricks featured a cuneiform inscription of king Shalmaneser III, who finished the construction started by his father, Ashurnasirpal II. The ziggurat was dedicated to Ninurta, a god of war and agriculture worshipped in Assyria. It was situated in the northwestern corner of the citadel, next to the temple of Ninurta, and to the south of it lay the palace of Ashurnasirpal II (the so-called Northwest Palace).

Fragment reliefu z pałacu króla Aszurnasirpala II (883–859 p.n.e.), orla głowa geniusza opiekuńczego Apkallu
Kalhu, Asyria (Nimrud, Irak), okres nowoasyryjski
alabaster gipsowy

Fragment of a relief from the palace of the king Ashurnasirpal II (883-859 BC). Aquiline head of Apkallu, a protective spirit.
Kalhu, Assyria (Nimrud, Iraq), Neo-Assyrian Period
gypsum alabaster
z kolekcji grafów Perponcher-Sedlnitzky / from the Counts Perponcher-Sedlnitzky collection
nr inw. / inv. no. 199335 MNW

Fragment reliefu pochodzi z ortostatu (panelu ściennego) ze sceną zapylania „świętego drzewa” przez dwa skrzydlate stworzenia opiekuńcze Apkallu. Scena ta bardzo często występowała w dekoracji tzw. Pałacu Północno-zachodniego Aszurnasirpala II, w tym przypadku zajmowała dolny rejestr dużego panelu ściennego. Dekorację rejestru górnego i dolnego rozdzielał szeroki pas napisu klinowego z tzw. inskrypcją standardową Aszurnasirpala II, w której król wymieniał swoją tytulaturę, dokonania oraz opisał budowę pałacu w Kalhu. Znaki pisma klinowego zachowane w górnej części fragmentu należą do końcowej części tej inskrypcji i znaczą: *srebro, złoto, ołów*

Fragment of a relief from an orthostat (stone wall panel) with a scene of pollinating the “sacred tree” by two winged, protective *Apkallu* spirits. Such scenes occurred very frequently in the decoration of the Northwest Palace of Ashurnasirpal II; this fragment occupied the lower register of a large wall panel. The decoration of the upper register was separated from the lower by a broad band containing a cuneiform inscription. It was the so-called standard inscription of Ashurnasirpal II, in which the king listed his titles, achievements and described the building of the palace in Kalhu. Cuneiform characters preserved in the upper part of the relief fragment belong to the end of the inscription and mean: *silver, gold, lead.*

Dwa fragmenty reliefów asyryjskich

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Z komentarzem [EJ11]: Ikona i numer audioprzewodnika [110].

Ikona i numer audiodeskrypcji [146].

Niniwa, Asyria (wzgórze Kujundzyk, Irak), okres nowoasyryjski, VII w. p.n.e.
wapień

Two Assyrian relief fragments
Nineveh, Assyria (Kouyunjik Mound, Iraq), Neo-Assyrian Period, 7th century BC
limestone

z kolekcji grafów Perponcher-Sedlnitzky / from the Counts Perponcher-Sedlnitzky collection
nr inw. / inv. no. 199333 MNW, 199334 MNW

Obydwa fragmenty reliefów pochodzą z ortostatów (paneli ściennych), które asyryjski król Asurbanipal (668–631 p.n.e.) polecił umieścić w tzw. Pałacu Południowo-Zachodnim, zbudowanym wcześniej przez króla Sanheriba (704–681 p.n.e.) w Niniwie – stolicy Asyrii w VII w. p.n.e.

Fragment z przedstawieniem łuczników elamickich pochodzi z rozległej kompozycji, ukazującej zwycięstwo Asurbanipala nad armią króla Elamu w bitwie nad rzeką Ułaj (południowo-zachodni Iran). Za panowania Asurbanipala Imperium Asyryjskie osiągnęło swoją największą potęgę, podbijając nawet Egipt.

Fragment z przedstawieniem łuczniaka na koniu może pochodzić zarówno z przedstawienia sceny bitewnej, jak i sceny polowania. Nosi on ślady przekucia (m.in. skuta została dawna inskrypcja) nie jest też dokończony (brak szczegółowego opracowania brody).

Both relief fragments belonged to orthostats (wall panels) that the Assyrian king Ashurbanipal (668–631 BC) had installed in the so-called Southwest Palace, built earlier by the king Sennacherib (704–681 BC) in Nineveh – the Assyrian capital in the 7th century BC.

The fragment depicting Elamite bowmen come from a large-scale composition showing the victory of Ashurbanipal over the army of the king of Elam in the battle of the River Ułai (southwestern Iran).

During the reign of Ashurbanipal the Assyrian Empire reached the height of its power and even succeeded in conquering Egypt.

The fragment depicting a bowman on a horse may have belonged to a battle scene as well as a hunting scene. It bears traces of reworking i.a. removal of an older inscription, and is unfinished (details of the beard are not executed).

GA_04_03 (po prawej =południowej stronie ściany wschodniej)]

1. Pieczęć cylindryczna ze sceną rytualną
płn. Mezopotamia (Irak, Syria, Turcja), okres nowoasyryjski, IX–VIII w. p.n.e.
steatyt

Cylinder seal with a ritual scene
Northern Mesopotamia (Iraq, Syria, Turkey), Neo-Assyrian Period, 9th–8th century BC
steatite

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Princes Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 148429 MNW

2. Pucharek
płn. Mezopotamia (Irak, Syria, Turcja), okres nowoasyryjski, IX–VII w. p.n.e.

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

glina

Beaker

Northern Mesopotamia (Iraq, Syria, Turkey), Neo-Assyrian Period, 8th–7th century BC
clay

nr inw. / inv. no. 237560 MNW

3. Obelisk wotywny z napisem króla Asurbanipala
Niniwa, Assyria (wzgórze Kujundżyk, Irak), okres nowoasyryjski, 668–631 p.n.e.
glina

Votive obelisk with an inscription of the king Ashurbanipal
Nineveh, Assyria (Kouyunjik Mound, Iraq), Neo-Assyrian Period, 668–631 BC
clay

nr inw. / inv. no. 200995 MNW

Tłumaczenie fragmentu napisu:

Ja, Asurbanipal, król świata, król Asyrii, którego bóg Aszur i bogini Mulissu obdarowali wyjątkową siłą. Co do lwów, które zabiłem – wycelowałem w nie porażający łuk bogini Ishtar, Pani Walki; złożyłem nad nimi ofiarę i wylałem na nie libację z wina.

Polowanie na lwy i składanie ich w ofierze było także tematem przedstawień na reliefach z pałacu asyryjskiego króla Asurbanipala i stanowiło ważny element propagandy władzy królewskiej w Asyrii.

Translation of a fragment of the inscription:

I, Ashurbanipal, king of the world, king of Assyria, whom the god Ashur and the goddess Mulissu endowed with exceptional strength. As for the lions I killed, I aimed at them with the terrible bow of Ishtar – Lady of Combat; I made an offering over them and poured a libation of wine on them.

Hunting lions and offering them to the gods was also the subject of relief representations in the palace of the Assyrian king Ashurbanipal. It was an important element of royal propaganda in Assyria.

4. Klinga sztyletu

płn. Mezopotamia (Irak, Syria, Turcja), okres nowoasyryjski, 1. poł. 1. tys. p.n.e.
brąz

Dagger blade

Northern Mesopotamia (Iraq, Syria, Turkey), Neo-Assyrian Period, 1st half of the 1st millennium BC
bronze

nr inw. / inv. no. 238603 MNW

5. Grot włóczni

płn. Mezopotamia (Irak, Syria, Turcja), okres nowoasyryjski, 1. poł. 1. tys. p.n.e.
brąz

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Z komentarzem [EJ12]: W podpisie, czy na oddzielnej grafice? Jeśli w podpisie, to bezpośrednio pod glina i clay. Czy informacja „tłumaczenie fragmentu napisu/Translation...” jest potrzebna? Jeśli tak, to mała czy wielka litera na początku?
ODP AR: Tak ponieważ jest to tłumaczenie tylko fragmentu, a nie całego tekstu. Z tego samego powodu wolałbym, żeby był poza podpisem, ale fizycznie umieszczony na tej samej tabliczce.

Spear head

Northern Mesopotamia (Iraq, Syria, Turkey), Neo-Assyrian Period, 1st half of the 1st millennium BC
bronze

darczyńca / donated by Grzegorz Rupiński
nr inw. / inv. no. 238680 MNW

6. Pieczęć cylindryczna ze sceną mitologiczną
płn. Mezopotamia (Irak, Syria, Turcja), okres nowoasyryjski, VIII–VII w. p.n.e.
karneol

Cylinder seal with a mythological scene
Northern Mesopotamia (Iraq, Syria, Turkey), Neo-Assyrian Period, 8th–7th century BC
carnelian

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Princes Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 148427 MNW

[GA_04_04 (ściana południowa wewnątrz pawilonu)]

Narodziny biurokracji

Pod koniec 4. tysiąclecia p.n.e. potrzeba sprawnego zarządzania i dokumentowania licznych transakcji prowadzonych przez administrację gospodarczą świątyni sumeryjskich przyczyniła się do wynalezienia pisma. Był to jeden z najważniejszych wynalazków cywilizacyjnych Mezopotamii, który umożliwił utrwalanie informacji.

Tekst zapisywano trójkątnie zaostrzonym rylcem trzcinowym na poduszkowato uformowanych glinianych tabliczkach. Tak odcisnięte elementy znaków przypominały kliny i stąd współczesna nazwa – pismo klinowe.

Pod koniec 3. tysiąclecia p.n.e. biurokracja sumeryjska wprowadziła pokwitowania transakcji uwierzytelnione odciskami pieczęci urzędnika. Tekst zaczynał się opisem dokonanej transakcji z wyliczeniem osób biorących w niej udział, a na odwrocie tabliczki umieszczano podsumowanie transakcji oraz jej datę. Takie kwity zestawiano następnie w bilansach miesięcznych, kwartalnych i rocznych.

Na glinianych tabliczkach zapisywano także teksty religijne, historyczne, naukowe i literackie oraz dokumenty sądowe i listy.

The birth of bureaucracy

Toward the end of the 4th millennium BC, the need to effectively manage and document numerous transactions concluded by the Sumerian temple administration led to the invention of writing. It was one of the most important civilisational achievements of Mesopotamia, which permitted the recording of information.

Text was written using a reed stylus sharpened to a triangular point on pillow-shaped clay tablets. The impressed elements of the signs resembled wedges, hence the name "cuneiform" (Latin, "wedge-shaped").

In the late 3rd millennium BC, the Sumerian bureaucracy began to issue receipts validated with seal impressions of administrative officials. The text began with a description of the transaction and a list of

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

persons involved, while the back of the tablet carried a summary of the transaction and the date. Such receipts were subsequently combined into monthly, quarterly and annual accounts.

Clay tablets were also used for recording religious and historical texts, scientific and literary works, as well as court proceedings and letters.

1. Tabliczka administracyjna ze znakami numerycznymi i ideogramami

Susa (Iran), okres protoelamicki (Susa III), ok. 3100-2900 r. p.n.e.

glina

Administrative tablet with some numeric signs and ideograms

Susa (Iran), Proto-Elamite Period (Susa III), c. 3100-2900 BC

clay

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum

nr inw. / inv. no. SB 15077

2. Tabliczka klinowa z miesięcznym spisem wydanych zwierząt ofiarnych

Puzrisz-Dagan, Sumer (Drehem, Irak), III dynastia z Ur, ok. 2050 r. p.n.e.

glina

Cuneiform tablet with a monthly record of transferred sacrificial animals

Puzrish-Dagan, Sumer (Drehem, Iraq), 3rd Dynasty of Ur, c. 2050 BC

clay

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski

nr inw. / inv. no. 236416 MNW

3. Tabliczka klinowa z pokwitowaniem przekazania jagniąt na ofiary

Puzrisz-Dagan, Sumer (Drehem, Irak połudnowy), III dynastia z Ur, ok. 2044 r. p.n.e.

glina

Cuneiform tablet with a receipt for transfer of sacrificial lambs

Puzrish-Dagan, Sumer (Drehem, southern Iraq), 3rd Dynasty of Ur, c. 2044 BC

clay

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski

nr inw. / inv. no. 236422 MNW

4. Tabliczka klinowa z rachunkiem rozliczeniowym kupca z podaniem wartości towarów w przeliczeniu na srebro

Umma, Sumer (Dżoha, Irak), III dynastia z Ur, ok. 2046 r. p.n.e.

glina

Cuneiform tablet with a merchant's balanced account giving a valuation of goods in silver

Umma, Sumer (Djoha, Iraq), 3rd Dynasty of Ur, c. 2046 BC

clay

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 236415 MNW

5. Tabliczka klinowa z pokwitowaniem odbioru 278 litrów mąki jęczmiennej
Girsu, Sumer (Tello, Irak), III dynastia z Ur, XXI w. p.n.e.
glina

Cuneiform tablet with a receipt of 278 litres barley flour
Girsu, Sumer (Tello, Iraq), 3rd Dynasty of Ur, 21st century BC
clay

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 236425 MNW

6. Tabliczka klinowa z wykazem racji żywnościowych dla posłańców
Girsu, Sumer (Tello, Irak), III dynastia z Ur, XXI w. p.n.e.
glina

Cuneiform tablet with a list of expenditure of rations to messengers
Girsu, Sumer (Tello, Iraq), 3rd Dynasty of Ur, 21st century BC
clay

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 199655 MNW

7. Tabliczka klinowa ze spisem robotników
Umma, Sumer (Dżoha, Irak), III dynastia z Ur, XXI w. p.n.e.
glina

Cuneiform tablet with a list of workmen
Umma, Sumer (Djoha, Iraq), 3rd Dynasty of Ur, 21st century BC
clay

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 139022 MNW

8. Tabliczka klinowa z odciskiem pieczęci urzędnika: pokwitowanie odbioru owcy
Umma, Sumer (Dżoha, Irak), III dynastia z Ur, ok. 2032 r. p.n.e.
glina
Adu, pisarz, syn Luga.

Cuneiform tablet with an official's seal impression. Receipt of a sheep
Umma, Sumer (Djoha, Iraq), 3rd Dynasty of Ur, c. 2032 BC
clay
Adu, scribe, son of Luga.

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

nr inw. / inv. no. 236420 MNW

9. Tabliczka klinowa z odciskiem pieczęci urzędnika: pokwitowanie odbioru warzyw od kucharza Umma, Sumer (Dżoha, Irak), III dynastia z Ur, ok. 2028 r. p.n.e.

glina

Luhaja, pisarz, syn Lugalezeny.

Cuneiform tablet with an official's seal impression. Receipt of vegetables delivered by a cook Umma, Sumer (Djoha, Iraq), 3rd Dynasty of Ur, c. 2028 BC

clay

Luhaya, scribe, son of Lugalezena.

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski

nr inw. / inv. no. 236419 MNW

10. Tabliczka klinowa z odciskiem pieczęci urzędnika: pokwitowanie wydania dwóch owiec i jednego kozła

Umma, Sumer (Dżoha, Irak), III dynastia z Ur, ok. 2031 r. p.n.e.

glina

(Boski) Szusinie! Królu potężny, królu miasta Ur, królu czterech stron świata. Urnungal, pisarz, syn Urszary, zarządcy, (jest) sługą twoim.

Cuneiform tablet with an official's seal impression. Receipt for two sheep and one goat

Umma, Sumer (Djoha, Iraq), 3rd Dynasty of Ur, c. 2031 BC

clay

(O, divine) Shusin! mighty king, king of the city of Ur, king of the four quarters of the world. Urnungal, the scribe, son of Urshara the steward (is) your servant.

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski

nr inw. / inv. no. 236417 MNW

11. Tabliczka klinowa z odciskiem pieczęci urzędnika: pokwitowanie odbioru ok. 1500 litrów piwa zwykłego

Umma, Sumer (Dżoha, Irak), III dynastia z Ur, ok. 2037 r. p.n.e.

glina

Luturturra, pisarz, syn Agunamu.

Cuneiform tablet with an official's seal impression. Receipt of c. 1500 litres of ordinary-grade beer

Umma, Sumer (Djoha, Iraq), 3rd Dynasty of Ur, c. 2037 BC

clay

Luturturra, scribe, son of Agunamu.

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski

nr inw. / inv. no. 236418 MNW

12. Tabliczka klinowa z odciskiem pieczęci urzędnika: pokwitowanie wydania racji żywnościowych Umma, Sumer (Dżoha, Irak), III dynastia z Ur, ok. 2045r. p.n.e.

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Z komentarzem [EJ13]: Ikona i numer audioprzewodnika [111].

głina

Akal[la], pisarz, syn Ure'e „stajennego”.

Cuneiform tablet with an official's seal impression. Receipt for unspecified food rations

Umma, Sumer (Djoha, Iraq), 3rd Dynasty of Ur, c. 2045–2044 BC

clay

Akal[la], scribe, son of Ure'e “stablehand”.

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Princes Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 148304 MNW

13. Pieczęć stemplowa z ornamentem geometrycznym

płn. Mezopotamia (Irak, Syria, Turcja), kultura Halaf, 6. tys. p.n.e.

kamień

Stamp seal with a geometrical pattern

Northern Mesopotamia (Iraq, Syria, Turkey), Halaf culture, 6th millennium BC

stone

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski

nr inw. / inv. no. 237754 MNW

14. Pieczęć stemplowa ze stylizowanym przedstawieniem zwierząt

Sumer (Irak), kultura Uruk, 4. tys. p.n.e.

kamień

Stamp seal with stylised animal representations

Sumer (Iraq), Uruk culture, 4th millennium BC

stone

depozyt Jana Bogumiła Gąssowskiego / on loan from Jan Bogumił Gąssowski

nr inw. / inv. no. Dep. 4939 MNW

15. Pieczęć cylindryczna ze sceną prezentacji

Akad (Irak), okres akadyjski, XXIII–XXII w. p.n.e.

chalcedon

Mardati, pisarz.

Cylinder seal with a presentation scene

Akkad (Iraq), Akkadian Period, 23rd–22nd century BC

chalcedony

Mardati, scribe.

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Princes Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 148303 MNW

16. Pieczęć cylindryczna ze sceną prezentacji

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Sumer (Irak), III dynastia z Ur, XXI w. p.n.e.
kryształ górski

Cylinder seal with a presentation scene
Sumer (Iraq), 3rd Dynasty of Ur, 21st century BC
rock crystal

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Princes Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 148440 MNW

17. Pieczęć cylindryczna ze sceną prezentacji
Babilonia (Irak), okres Isin-Larsa, XX–XIX w. p.n.e.
hematyt
Sin-idinam, sługa bogini Nin-sianna.

Cylinder seal with a presentation scene
Babylonia (Iraq), Isin-Larsa Period, 20th–19th century BC
hematite
Sin-idinam, servant of the goddess Nin-sianna.

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Princes Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 148709 MNW

18. Pieczęć cylindryczna ze sceną prezentacji
Babilonia (Irak), okres Isin-Larsa, XX–XIX w. p.n.e.
hematyt
Napis pierwszego właściciela zatarty, napis drugiego właściciela: *Sin-[...] sługa [...].*

Cylinder seal with a presentation scene
Babylonia (Iraq), Isin-Larsa Period, 20th–19th century BC
hematite
Inscription of the first owner obliterated; text of the second owner reads: *Sin-[...] servant [...].*

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Princes Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 148431 MNW

19. Pieczęć cylindryczna ze sceną prezentacji
Babilonia (Irak), okres starobabiloński, XVIII w. p.n.e.
hematyt
Iddin-Enlil syn Sin-magira, sługa (boga) Nergala.

Cylinder seal with a presentation scene
Babylonia (Iraq), Old Babylonian Period, 18th century BC
hematite
Iddin-Enlil son of Sin-magir, servant of (the god) Nergal.

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Princes Czartoryski of Gołuchów collection

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Z komentarzem [EJ14]: Ikona i numer audiodeskcypji [145].

nr inw. / inv. no. 148428 MNW

20. Pieczęć cylindryczna z dwiema scenami prezentacji
Babilonia (Irak), okres starobabiloński, XIX–XVIII w. p.n.e.
hematyt
(bóg) Szamasz.

Cylinder seal with two presentation scenes
Babylonia (Iraq), Old Babylonian Period, 19th–18th century BC
hematite
(the god) Shamash.

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Princes Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 148439 MNW

21. Pieczęć cylindryczna ze sceną prezentacji
Babilonia (Irak), okres starobabiloński, XVIII w. p.n.e.
hematyt

Cylinder seal with a presentation scene
Babylonia (Iraq), Old Babylonian Period, 18th century BC
hematite

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Princes Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 148432 MNW

22. Pieczęć stemplowa (pięcioboczna) z przedstawieniami figuralnymi
płn.-zach. Syria, IX–VI w. p.n.e.
steatyt

Stamp seal (heptagon) with figural representations
Northwestern Syria, 9th–6th century BC
steatite

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Princes Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 148391 MNW

23. Pieczęć stemplowa z ornamentem spirali i plecionki
Anatolia (Turcja), okres starohetycki, XVII–XIV w. p.n.e., hetyckie znaki hieroglificzne dodane w XIX w.
hematyt

Stamp seal with spiral and guilloche patterns
Anatolia (Turkey), Old Hittite Period, 17th–14th century BC; Hittite hieroglyphs are a 19th century
addition
hematite

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Princes Czartoryski of Gołuchów collection

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

nr inw. / inv. no. 148459 MNW

24. Pieczęć stemplowa z przedstawieniem demona
płn.-zach. Syria lub Cypr, 1. poł. 1. tys. p.n.e.
bazalt

Stamp seal with a depiction of a demon
Northwestern Syria or Cyprus, 1st half of the 1st millennium BC
basalt

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Princes Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 148397 MNW

25. Pieczęć cylindryczna ze sceną rytualną
Cypr, XV–XIV w. p.n.e.
fajans

Cylinder seal with a ritual scene
Cyprus, 15th–14th century BC
faience

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Princes Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 148443 MNW

26. Pieczęć cylindryczna ze sceną mitologiczną
Cypr, XIV w. p.n.e.
serpentyń

Cylinder seal with a mythological scene
Cyprus, 14th century BC
serpentine

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Princes Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 148430 MNW

27. Pieczęć stemplowa z przedstawieniem kozła
płn. Mezopotamia (Irak, Syria, Turcja), IX–VIII w. p.n.e.
kamień

Stamp seal with a depiction of a goat
Northern Mesopotamia (Iraq, Syria, Turkey), 9th–8th century BC
stone

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 238489 MNW

28. Pieczęć cylindryczna ze sceną rytualną i napisem

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Babilonia (Irak), okres nowobabiloński, VI w. p.n.e.; palma z psem i istota fantastyczna dodane w okresie achemenidzkim, 539-323 r. p.n.e.

chalcedon

Boże Nabu, chroń moje życie, daj mi zdrowie. Pieczęć Nabu-ahu-iddiny, syna Nabu-mukin-apli.

Cylinder seal with a ritual scene and inscription

Babylonia (Iraq), Neo-Babylonian Period, 6th century BC; palm-tree with dog and a hybrid creature added in the Achaemenid Period, 539-323 BC

chalcedony

O, god Nabu, protect my life, grant me health. The seal of Nabu-ahu-iddin, son of Nabu-mukin-apli.

z kolekcji Potockich z Krzeszowic / from the Counts Potocki of Krzeszowice collection

nr inw. / inv. no. 237444 MNW

29. Pieczęć cylindryczna z biegnącymi gryfami

Babilonia (Irak), okres nowobabiloński, VI w. p.n.e.

chalcedon

Cylinder seal with running griffins

Babylonia (Iraq), Neo-Babylonian Period, 6th century BC

chalcedony

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Princes Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 148437 MNW

30. Pieczęć stemplowa ze sceną adoracji symboli boskich

Babilonia (Irak), okres nowobabiloński, VI w. p.n.e.

chalcedon

Stamp seal with a scene of adoration of divine symbols

Babylonia (Iraq), Neo-Babylonian Period, 6th century BC

chalcedony

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Princes Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 148386 MNW

31. Pieczęć stemplowa z przedstawieniem bohatera poskramiającego lwy

Babilonia (Irak), okres achemenidzki, 539-323 r. p.n.e.

chalcedon

Stamp seal with a hero taming lions

Babylonia (Iraq), Achaemenid Period, 539-323 BC

chalcedony

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Princes Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 148387 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

32. Tabliczka klinowa z pokwitowaniem
Babilonia (Irak), okres nowobabiloński, VI w. p.n.e.
głina

Cuneiform tablet with a receipt
Babylonia (Iraq), Neo-Babylonian Period, 6th century BC
clay

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 236427 MNW

33. Tabliczka klinowa z pokwitowaniem
Babilonia (Irak), okres nowobabiloński, VI w. p.n.e.
głina

Cuneiform tablet with a receipt
Babylonia (Iraq), Neo-Babylonian Period, 6th century BC
clay

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 236426 MNW

34. Tabliczka klinowa ze spisem robotników
Babilonia (Irak), okres nowobabiloński, VI w. p.n.e.
głina

Cuneiform tablet with a list of workmen
Babylonia (Iraq), Neo-Babylonian Period, 6th century BC
clay

nr inw. / inv. no. 139024 MNW

35. Tabliczka klinowa z pokwitowaniem
Babilonia (Irak), okres nowobabiloński, VI w. p.n.e.
głina

Cuneiform tablet with a receipt
Babylonia (Iraq), Neo-Babylonian Period, 6th century BC
clay

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 199654 MNW

[GA_04_05 (ściana po lewej=południowej stronie wyjścia z pawilonu)

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Wyroby brązowe z obszarów Starożytnego Bliskiego Wschodu

Na Starożytnym Bliskim Wschodzie wśród wyrobów z brązu szczególne miejsce zajmują tzw. brązy lurestańskie, znajdowane w grobach na terenie prowincji Lurestan w zachodnim Iranie. Obejmują kilka charakterystycznych kategorii przedmiotów, takich jak toporki, sztylety, wędzidła, stylizowane idole z przedstawieniem tzw. Pana Zwierząt, ozdobne szpile do spinania włosów lub szat. W większości są odlewami na wosk tracony, były też cyzelowane. Datuje się je na 1. połowę 1. tysiąclecia p.n.e. Po raz pierwszy pojawiły się na rynkach antykwarycznych w Europie i Ameryce w latach 20. XX wieku.

Bronze objects from the Ancient Near East

An outstanding group of bronze finds from the ancient Middle East are the so-called Luristan bronzes found in burials in the Luristan province in western Iran. They include several distinctive categories of objects, such as axes, daggers, horse bits, stylised idols representing the so-called Master of Animals, and decorative pins for hair and clothing. Most of them were cast by the lost-wax process, and some were also chased. These objects are dated to the 1st half of the 1st millennium BC. They appeared for the first time on the antiquarian markets of Europe and America in the 1920s.

1. Wędzidło z płytkami policzkowymi

Lurestan (Iran), IX–VI w. p.n.e.

brąz

Horse bit with cheekpieces

Luristan (Iran), 9th–6th century BC

bronze

darczyńca / donated by Edward Borowski

nr inw. / inv. no. 149510 MNW

2–3. Idol wielogłowy tzw. Pan Zwierząt na podstawce „butelkowej”

Lurestan (Iran), VIII–VI w. p.n.e.

brąz

Multi-headed idol, the so-called Master of Animals, on a bottle-shaped support

Luristan (Iran), 8th–6th century BC

bronze

darczyńca / donated by Solaiman Nassery

nr inw. / inv. no. 236736 MNW, 236737 MNW

4. Podstawa „butelkowa” z dekoracją rytą

Lurestan (Iran), VIII–VI w. p.n.e.

brąz

Bottle-shaped support with incised decoration

Luristan (Iran), 8th–6th century BC

bronze

darczyńca / donated by Solaiman Nassery

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

nr inw. / inv. no. 236738 MNW

5. Emblemat w formie figurki stojącego kozła
Iran, 1. poł. 1. tys. p.n.e.
brąz

Emblem in the form of a rampant goat figurine
Iran, 1st half of the 1st millennium BC
bronze

darczyńca / donated by Ludwik Sas-Monastarski
nr inw. / inv. no. 236741 MNW

6–8. Miniaturowe figurki koziołków
Azja Mniejsza lub Iran?, 1. poł. 1. tys. p.n.e.
brąz

Miniature goat figurines
Asia Minor or Iran?, 1st half of the 1st millennium BC
bronze

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 236356 MNW, 236357 MNW, 236583 MNW

9. Zawieszka ozdobna z uprzęży końskiej
Lurestan (Iran), IX–VI w. p.n.e.
brąz

Decorative horse harness pendant
Luristan (Iran), 9th–6th century BC
bronze

darczyńca / donated by Solaiman Nassery
nr inw. / inv. no. 237194 MNW

10. Wędzidło trzęzłowe
Lurestan (Iran), X–VI w. p.n.e.
brąz

Snaffle bit
Luristan (Iran), 10th–6th century BC
bronze

darczyńca / donated by Solaiman Nassery
nr inw. / inv. no. 237190 MNW

11–13. Ozdobne szpile do spinania szat

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Lurestan (Iran), VIII–VI w. p.n.e.
brąz

Ornamental pins for fastening garments
Luristan (Iran), 8th–6th century BC
bronze

darczyńca / donated by Solaiman Nassery
nr inw. / inv. no. 237191 MNW – 237193 MNW

14. Topór bojowy
Lurestan (Iran)?, 2. poł. 2. tys. p.n.e.
brąz

Battle-axe
Luristan (Iran)?, 2nd half of the 2nd millennium BC
bronze

depozyt Muzeum Wojska Polskiego / on loan from the Polish Army Museum
nr inw. / inv. no. MWP 19*

15. Topór bojowy
Lurestan (Iran), 2. poł. 3. tys. p.n.e.
brąz

Battle-axe
Luristan (Iran), 2nd half of the 3rd millennium BC
bronze

depozyt Muzeum Wojska Polskiego / on loan from the Polish Army Museum
nr inw. / inv. no. MWP 20*

16. Nadziak
Lurestan (Iran)?, przełom 3 i 2. tys. p.n.e.
brąz

Pick-axe
Luristan (Iran)?, late 3rd–early 2nd millennium BC
bronze

nr inw. / inv. no. 238670 MNW

17–20. Groty strzał
Lurestan (Iran), IX–VI w. p.n.e.
brąz

Arrowheads

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Luristan (Iran), 9th–6th century BC
bronze

nr inw. / inv. no. 238675 MNW – 238678 MNW

21. Żeleźce toporka
Fenicja (Liban, Syria, Izrael), XX–XVII w. p.n.e.
brąz

Axe-head
Phoenicia (Lebanon, Syria, Israel), 20th–17th century BC
bronze

nr inw. / inv. no. 238724 MNW

22. Żeleźce toporka
Fenicja (Liban, Syria, Izrael), XVIII–XVII w. p.n.e.
brąz

Axe-head
Phoenicia (Lebanon, Syria, Israel), 18th–17th century BC
bronze

nr inw. / inv. no. 238723 MNW

23–27. Sztylety
Lurestan (Iran), IX–VI w. p.n.e.
brąz

Daggers
Luristan (Iran), 9th–6th century BC
bronze

nr inw. / inv. no. 238555 MNW, 238704 MNW, 200421 MNW – 200423 MNW

28–31. Groty oszczepu
Lurestan (Iran), IX–VI w. p.n.e.
brąz

Spearheads
Luristan (Iran), 9th–6th century BC
bronze

nr inw. / inv. no. 238671 MNW – 238674 MNW

[GA_04_06 (ściana zewnętrzna południowa)]

Początki cywilizacji mezopotamskiej

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* Programu Operacyjnego *Infrastruktura i Środowisko* 2014-2020 (POIiŚ).

W epoce neolitu między 9. a 6. tysiącleciem p.n.e. na terenach Mezopotamii północnej nastąpiło przejście od gospodarki zbieracko-łowieckiej do gospodarki opartej na hodowli zwierząt i uprawie roślin. Materialnym śladem tego procesu są m.in. krzemienne wkładki do sierpów. Rezultatem tej „rewolucji neolitycznej” było przejście na osiadły tryb życia i w konsekwencji powstanie pierwszych wiosek, a następnie miast. Powstały warunki sprzyjające rozwojowi różnych rzemiosł m.in. tkactwa, garncarstwa czy metalurgii.

Beginnings of the Mesopotamian civilization

During the Neolithic Period, between the 9th and the 6th millennium BC, northern Mesopotamia made the transition from hunting and gathering to an economy based on husbandry and agriculture. Among the material traces of this process are flint sickle blade flakes. A consequence of this “Neolithic revolution” was the adoption of a sedentary lifestyle and, eventually, the creation of the first villages and then towns. The conditions were favourable for the emergence and development of various crafts, such as weaving, pottery manufacture, and metallurgy.

Najstarsza mezopotamska ceramika malowana

The oldest Mesopotamian painted pottery

1. Fragment miseczki z dekoracją malowaną

płn. Mezopotamia (Irak, Syria, Turcja), kultura Halaf, ok. 6500–5500 p.n.e.

glina

Fragment of a bowl with painted decoration

Northern Mesopotamia (Iraq, Syria, Turkey), Halaf culture, c. 6500–5500 BC

clay

darczyńca / donated by Krystyna Szarzyńska

nr inw. / inv. no. 238533 MNW

2. Fragment miseczki z dekoracją malowaną

płn. Mezopotamia (Irak, Syria, Turcja), kultura Hassuna, ok. 6900–6500 p.n.e.

glina

Fragment of a bowl with painted decoration

Northern Mesopotamia (Iraq, Syria, Turkey), Hassuna culture, c. 6900–6500 BC

clay

darczyńca / donated by Krystyna Szarzyńska

nr inw. / inv. no. 238530 MNW

3–8. Fragmenty miseczek z dekoracją malowaną

płn. Mezopotamia (Irak, Syria, Turcja), kultura Halaf, ok. 6500–5500 p.n.e.

glina

Fragments of bowls with painted decoration

Northern Mesopotamia (Iraq, Syria, Turkey), Halaf culture, c. 6500–5500 BC

clay

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

darczyńca / donated by Krystyna Szarzyńska
nr inw. / inv. no. 238531 MNW, 238532 MNW, 238535 MNW – 238537 MNW, 238539 MNW

9. Misa z dekoracją malowaną
Suza (Iran), okres Suza I, 1. poł. 4. tys. p.n.e.
głina

Bowl with painted decoration
Susa (Iran), Susa I Period, 1st half of the 4th millennium BC
clay

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. SB 23480

Narzędzia
Tools

10–12. Ostrza
płn. Mezopotamia (Irak, Syria, Turcja), kultura Uruk, 4. tys. p.n.e.
obsydian

Blades
Northern Mesopotamia (Iraq, Syria, Turkey), Uruk culture, 4th millennium BC
obsidian

darczyńca / donated by Krystyna Szarzyńska
nr inw. / inv. no. 237567/1–2 MNW, 238510 MNW

13–15. Ostrza: wkładki do sierpa z pozostałościami lepiszcza bitumicznego
płn. Mezopotamia (Irak, Syria, Turcja), 1. poł. 3. tys. p.n.e.
krzemień, bitumen

Blades: sickle blades with traces of bitumen used as adhesive
Northern Mesopotamia (Iraq, Syria, Turkey), 1st half of the 3rd millennium BC
flint, bitumen

nr inw. / inv. no. 237566/1–3 MNW

16. Ostrze
Tell Dżassa el-Gharbi (Syria), 2. poł. 3. tys. p.n.e.
krzemień

Blade
Tell Djassa el-Gharbi (Syria), 2nd half of the 3rd millennium BC
flint

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

z polskich wykopalisk w Syrii / from Polish excavations in Syria
nr inw. / inv. no. 238167 MNW

17–23. Rekonstrukcja sierpa z ostrzami-wkładkami
Sumer (Irak), 4–3. tys. p.n.e.
krzemień

Reconstruction of a sickle with blades
Sumer (Iraq), 4th–3rd millennium BC
flint

darczyńca / donated by Krystyna Szarzyńska
nr inw. / inv. no. 238497 MNW – 238499 MNW, 238501 MNW – 238503 MNW, 238505 MNW

24–25. Szydła
Tell Abu Hafur (Syria), Tell Rad Szakra (Syria), 2. poł. 3. tys. p.n.e.
kość

Awls
Tell Abu Hafur (Syria), Tell Rad Shaqrah (Syria), 2nd half of the 3rd millennium BC
bone

z polskich wykopalisk w Syrii / from Polish excavations in Syria
nr inw. / inv. no. 238140 MNW, 238204 MNW

26. Osełka
Tell Rad Szakra (Syria), 2. poł. 3. tys. p.n.e.
kamień

Whetstone
Tell Rad Shaqrah (Syria), 2nd half of the 3rd millennium BC
stone

z polskich wykopalisk w Syrii / from Polish excavations in Syria
nr inw. / inv. no. 238203 MNW

27. Sierp
Tell Rad Szakra (Syria), 2. poł. 3. tys. p.n.e.
brąz

Sickle
Tell Rad Shaqrah (Syria), 2nd half of the 3rd millennium BC
bronze

z polskich wykopalisk w Syrii / from Polish excavations in Syria
nr inw. / inv. no. 238173 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

28–31. Przędzaki

(28–29, 31) płn. Mezopotamia (Irak, Syria, Turcja), (30) Sumer (Irak); (28) 1. poł. 1. tys. p.n.e., (31) 2. poł. 2. tys. p.n.e., (29) 1. poł. 3. tys. p.n.e., (30) 4. tys. p.n.e.
(28) serpentyn, (29) kamień, (30) glina, (31) kość

Spindle whorls

(28–29, 31) Northern Mesopotamia (Iraq, Syria, Turkey), (30) Sumer (Iraq); (28) 1st half of the 1st millennium BC, (31) 2nd half of the 2nd millennium BC, (29) 1st half of the 3rd millennium BC, (30) 4th millennium BC
(28) serpentinite, (29) stone, (30) clay, (31) bone

darczyńca / donated by Krystyna Szarzyńska
nr inw. / inv. no. 238511 MNW – 238513 MNW
nr inw. / inv. no. 237569 MNW

32. Fragment motyki

płn. Mezopotamia (Irak, Syria, Turcja), kultura Halaf, ok. 6500–5500 p.n.e.
kamień

Hoe fragment

Northern Mesopotamia (Iraq, Syria, Turkey), Halaf culture, c. 6500–5500 BC
stone

darczyńca / donated by Zofia Chrapkiewicz-Gutkowska
nr inw. / inv. no. 238488 MNW

Elementy uzbrojenia
Weaponry

33–35. Siekiery

płn. Mezopotamia (Irak, Syria, Turcja), 7.–5. tys. p.n.e.
kamień

Axes

Northern Mesopotamia (Iraq, Syria, Turkey), 7th–5th millennium BC
stone

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 236587 MNW, 239306 MNW, 237565 MNW

36. Pocisk do procy

płn. Mezopotamia (Irak, Syria, Turcja), 5. tys. p.n.e.
glina

Sling-shot projectile

Northern Mesopotamia (Iraq, Syria, Turkey), 5th millennium BC
clay

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POLiŚ).*

nr inw. / inv. no. 237570 MNW

37. Głowica maczugi
Tell Abu Hafur (Syria), 1. poł. 3. tys. p.n.e.
basalt

Macehead
Tell Abu Hafur (Syria), 1st half of the 3rd millennium BC
basalt

z polskich wykopalisk w Syrii / from Polish excavations in Syria
nr inw. / inv. no. 238142 MNW

38–43. Grociki strzał
płn. Mezopotamia (Irak, Syria, Turcja), 8. tys. p.n.e.
krzemień

Arrowheads
Northern Mesopotamia (Iraq, Syria, Turkey), 8th millennium BC
flint

nr inw. / inv. no. 237568/1–6 MNW

44. Grot oszczepu
Sumer (Irak), 4. tys. p.n.e.
krzemień

Spearhead
Sumer (Iraq), 4th millennium BC
flint

darczyńca / donated by Krystyna Szarzyńska
nr inw. / inv. no. 238494 MNW

Elementy dekoracji architektonicznej
W Mezopotamii południowej (ob. Irak) w okresie sumeryjskiej kultury Uruk (4. tysiąclecie p.n.e.) do dekoracji zewnętrznych ścian niektórych budowli kultowych używano stożków z wypalanej gliny (rzadziej z kamienia), z łebkami w kolorze wypalanej gliny lub pomalowanymi na czerwono lub czarno. W zaprawie tynku układano z nich mozaiki o różnych motywach geometrycznych. Znajdowane stożki mają bardzo zróżnicowane wymiary, jednak do ułożenia konkretnej mozaiki należało użyć stożków o zbliżonej średnicy.

Elements of architectural decoration
In the time of the Sumerian Uruk culture (4th millennium BC), decoration of outer walls of some cult buildings in southern Mesopotamia (modern-day Iraq) was executed using cones of fired clay (more rarely stone) with heads painted red or black. The cones were embedded in plaster to form mosaic

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII* oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POLiŚ).

compositions with various geometrical motifs. The dimensions of recovered cones vary widely, but producing a specific mosaic would have required the use of cones of similar dimensions.

45–52. Stożki mozaikowe z dekoracji fasad budowli kultowych
Sumer (Irak), kultura Uruk, 4. tys. p.n.e.
glina

Mosaic cones from decorated façades of cult buildings
Sumer (Iraq), Uruk culture, 4th millennium BC
clay

nr inw. / inv. no. 149949/2 MNW, 149949/3 MNW

darczyńca / donated by Leszek Szumielewicz

nr inw. / inv. no. 237750 MNW

darczyńca / donated by Krystyna Szarzyńska

nr inw. / inv. no. 238517 MNW, 238518 MNW, 238521 MNW, 239308 MNW, KMS St.0294 MNW

53–55. Stożki mozaikowe z dekoracji fasad budowli kultowych
Sumer (Irak), kultura Uruk, 4. tys. p.n.e.
kamień, glina

Mosaic cones from decorated façades of cult buildings
Sumer (Iraq), Uruk culture, 4th millennium BC
stone, clay

darczyńca / donated by Zofia Chrapkiewicz-Gutkowska

nr inw. / inv. no. 238482 MNW

darczyńca / donated by Krystyna Szarzyńska

nr inw. / inv. no. 238515 MNW

nr inw. / inv. no. 149948 MNW

56–61. Rekonstrukcja fragmentu dekoracji fasady ze stożków mozaikowych
Sumer (Irak), kultura Uruk, 4. tys. p.n.e.
glina

Reconstruction of a façade fragment with mosaic cone decoration
Sumer (Iraq), Uruk culture, 4th millennium BC
clay

nr inw. / inv. no. 149949/1 MNW

darczyńca / donated by Krystyna Szarzyńska

nr inw. / inv. no. 238519 MNW, KMS St.0278 MNW – KMS St.0281 MNW

[GA_04_07 (w prawym=południowym węgarze wejścia)]

Fragment cegły narożnej z napisem fundacyjnym Untasz-napisizy (ok. 1250 r. p.n.e.)
Al Dur Untasz, Elam (Czoga Zanbil, Iran)

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

głina

Fragment of a corner brick with a foundation inscription of Untash-Napirisha (c. 1250 BC)
Al Dur Untash, Elam (Choga Zanbil, Iran)
clay

darczyńca / donated by Bolesław Barszcz
nr inw. / inv. no. 200399 MNW

Ja, Untasz-Napirisha, syn Humbannumeny, król Anszanu (i) Suzy, aby życie moje, (było) stale w dobrobycie, (po to aby) moi następcy nigdy się nie skończyli, z tego powodu świątynię z wypalonych cegieł, "świątynię wysoką" (kukunnum) z glazurowanych cegieł zbudowałem (i) ofiarowałem (bogu) Inszuszinakowi z sijan-kuk i wzniosłem ziggurat. To, co przeze mnie zostało zrobione (i) upiększone, niechaj mi (bóg) Inszuszinak na zawsze zachowa.

Al Dur Untasz było ośrodkiem kultowym wzniesionym na polecenie elamickiego króla Untasz-Napirisha w XIII w. p.n.e. W jego skład wchodził jedyny poza obszarem Mezopotamii ziggurat (monumentalna, schodkowa wieża świątynna), poświęcony głównemu bóstwu Elamu Inszuszinakowi oraz kilkanaście świątyni i kaplic różnych bóstw panteonu elamickiego, rozmieszczonych wokół zigguratu. Całość otoczona była murem, za którym leżało również nowo zbudowane miasto.

I, Untash-Napirisha, son of Humbannumena, king of Anshan (and) Susa, may my life (be) always in affluence, (so that) my line may never end, for this purpose a temple of baked bricks, a "high temple" (kukunnum) of glazed bricks, I have built (and) offered it to (the god) Inshushinak of siyan-kuk; and I have erected a ziggurat. What I have made (and) embellished may (the god) Inshushinak forever preserve.

Al Dur Untash was a cult centre erected on the orders of the Elamite king Untash-Napirisha in the 13th century BC. It included a ziggurat dedicated to the main deity of Elam, Inshushinak (a monumental, stepped temple tower, the only such building outside Mesopotamia), and ten-odd temples and chapels of various gods of the Elamite pantheon clustered around the tower. The entire complex was encircled with a wall, beyond which lay the newly founded city.

[GA_04_08 (ściana po lewej=północnej stronie wejścia)]

1–5. Fragmenty cegieł z odciskiem stempla z napisem klinowym króla Nabuchodonozora II (604–562 p.n.e.)
Babilon lub Borsipa (Irak), okres nowobabiloński
głina

Brick fragments with a stamped cuneiform inscription of king Nebuchadnezzar II (604–562 BC)
Babylon or Borsippa (Iraq), Neo-Babylonian Period
clay

(1, 5) darczyńca / donated by Zofia Chrapkiewicz-Gutkowska
nr inw. / inv. no. 238487 MNW, 238483 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Z komentarzem [EJ15]: W podpisie, czy na oddzielnej grafice? Jeśli w podpisie, to bezpośrednio pod glina i clay. Nie ma informacji „Treść napisu / The inscription...”. Czy jest potrzebna?
ODP AR: Tłumaczenie dałbym na osobnej tabliczce. Oddzielnie informacji „Treść napisu / The inscription...” to dostosuję się do zasady przyjętej dla tłumaczeń tekstów w innych częściach ekspozycji. Na razie zostawiłem bo to rekonstruują tekst.

(2) nr inw. / inv. no. 149942 MNW
(3–4) z kolekcji Kazimierza Strączyńskiego / from the Kazimierz Strączyński collection
nr inw. / inv. no. 149517 MNW, 148142 MNW

Nabuchodonozor
król Babilonu,
ten, który troszczy się o (świątynie) Esagila
i Ezida.
Syn pierworodny
Nabopolasara
króla Babilonu.

Z najważniejszych nowobabilońskich budowli kultowych – Esagila, świątyni Marduka w Babilonie i Ezida, świątyni Nabu w Borsippie – zachowały się tysiące cegieł, na których przed wypaleniem została odcisnięta stemplem standardowa inskrypcja w piśmie klinowym upamiętniająca Nabuchodonozora II, króla Babilonu, jako opiekuna obu świątyń. Władca ten dokończył odbudowę obu okręgów kultowych zaczęta przez jego ojca, Nabopolasara (626–605 p.n.e.).

Nebuchadnezzar
king of Babylon,
one who cares for (the temples of) Esagila
and Ezida.
The firstborn son
of Nabopolassar,
king of Babylon.

Thousands of bricks stamped before firing remain from the most important Neo-Babylonian cult buildings: Esagila, the temple of Marduk in Babylon, and Ezida, the temple of Nabu in Borsippa. They all carry a standard cuneiform inscription commemorating Nebuchadnezzar II, king of Babylon, as the protector of both temples. He finished the reconstruction of both temple precincts, begun by his father, Nabopolassar (626–605 BC).

[GA_04_09 (na ścianie po prawej stronie wyjścia)]

Głowa byka w plastyce Starożytnego Bliskiego Wschodu
Przedstawienia głowy byka występują w sztuce Starożytnego Bliskiego Wschodu już od epoki neolitu (8.–6. tysiąclecie p.n.e.). Siła zwierzęcia była zapewne aspektem, który zdecydował o jego popularności ikonograficznej. Przedstawienia byka, często ograniczone do głowy lub czaszki z rogami, przybierały różne formy od naturalistycznych po schematyczne. Malowano je na ceramice lub ścianach pomieszczeń, rzeźbiono w kamieniu lub glinie, a także odlewano z metalu. W mitologii mezopotamskiej byk był symbolicznym zwierzęciem boga księżyca, a także boga burzy.

Bull's head motif in decorative arts of the Ancient Near East
Representations of bull's heads in the art of the ancient Near East appear already in the Neolithic Period (8th–6th millennium BC). The trait that accounted for this animal's popularity in iconography

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Z komentarzem [EJ16]: W podpisie, czy na oddzielnej grafice? Jeśli w podpisie, to bezpośrednio pod glina + clay. Nie ma informacji „Treść napisu / The inscription...”. Czy jest potrzebna?
ODP AR: Tłumaczenie i komentarz na osobnej tabliczce. Odnośnie informacji „Treść napisu / The inscription...” tu dostosuje się do zasady przyjętej dla tłumaczeń tekstów w innych częściach ekspozycji. Na razie usunąłem ponieważ nie są częścią podpisu.

must have been its strength. Depictions of bulls, often limited to the head or skull with horns, assumed various forms, from naturalistic to schematic. They were painted on pottery or walls of rooms, carved in stone or clay, and cast in metal. In Mesopotamian mythology, the bull was a symbolic animal of the moon-god, as well as the god of the storm.

1. Protoma w formie głowy byka, ozdoba naczynia
Urartu (Armenia, Turcja)?, VIII–VII w. p.n.e.
brąz

Bull protome as a vessel ornament
Urartu (Armenia, Turkey)?, 8th–7th century BC?
bronze

nr inw. / inv. no. 147077 MNW

2. Protoma w formie głowy byka, maska
Elam (Iran)?, 2. poł. 2. tys. p.n.e.
złoto, filigran, granulacja

Bull protome as a mask
Elam (Iran)?, 2nd half of the 2nd millennium BC?
gold, filigree, granulation

darczyńcy / donated by Janina i Stanisław Hempel
nr inw. / inv. no. 149803 MNW

3. Protoma w formie głowy byka, ozdoba liry
Sumer (Irak), 1. poł. 3. tys. p.n.e.
brąz

Bull protome as a lyre ornament
Sumer (Iraq), 1st half of the 3rd millennium BC
bronze

nr inw. / inv. no. 148570 MNW

4. Pieczęć stemplowa z przedstawieniem głowy byka
Cypr, XIV–XIII w. p.n.e.
bazalt

Stamp seal with the bull head motif
Cyprus, 14th–13th century BC
basalt

z kolekcji Czarторыskich z Gołuchowa / from the Princes Czarторыski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 148395 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* Programu Operacyjnego *Infrastruktura i Środowisko* 2014-2020 (POIiŚ).

Z komentarzem [EJ17]: Ikona i numer audioprzewodnika [109].

Ikona i numer audiodeskrypcji [144].

5. Pieczęć cylindryczna z motywem głowy byka
Cypr, XIV w p.n.e.
steatyt

Cylinder seal with the bull head motif
Cyprus, 14th century BC
steatite

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Princes Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 148436 MNW

[GA_04_10 (w lewym=północnym węgarze wejścia)]

Kopia „kamienia Michaux” – dokumentu *kudurru* z zapisem królewskiej darowizny gruntu
XIX w.
gips

Copy of the “Michaux Stone”, a *kudurru* stone recording a donation of royal land
19th century
gypsum

nr inw. / inv. no. Vr.St.112 MNW

Oryginał z czarnego serpentynu, datowany na panowanie babilońskiego króla Marduk-nadin-ahhe (początek XI w. p.n.e.) znajduje się w Bibliothèque Nationale w Paryżu. Zabytek ten był jednym z pierwszych dokumentów babilońskiego pisma klinowego, jaki znalazł się w Europie. Został przywieziony do Paryża w 1786 roku przez francuskiego botanika André Michaux (1746–1802), który znalazł go „na południe od Bagdadu, w ruinach pałacu określanego jako Ogrody Semiramidy”. *Kudurru*, współcześnie określane też jako kamienie graniczne, pojawiły się w Babilonii za panowania dynastii kasyckiej (XVI–XII w. p.n.e.). Zawierały dokładny odpis dokumentu nadania ziemi, spisane na glinianej tabliczce, a także formułki klątw, grożących tym, którzy chcieliby *kudurru* usunąć lub zniszczyć. Dodatkową ochronę miały mu zapewnić bóstwa, których symbole były wyrzeźbione na czubku kamienia.

The original, made of black serpentinite and dated to the reign of the Babylonian king Marduk-nadin-ahhe (early 11th century BC), is housed in the Bibliothèque Nationale in Paris. This object was one of the first documents in Babylonian cuneiform writing to arrive to Europe. In 1786 it was brought to Paris by the French botanist André Michaux (1746–1802), who had found it “south of Bagdad, among the ruins of a palace referred to as the Gardens of Semiramis”. *Kudurru*, in modern times also known as “boundary stones”, appeared in Babylonia under the Kassite dynasty (16th–12th century BC). Each carried an exact transcription of a land grant document originally recorded on a clay tablet, as well as curse formulas threatening those who intended to remove or destroy the *kudurru*. Additional protection was granted by deities, whose symbols were carved on top of the stone.

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ)*.

[GA_04_11 (ściana po prawej =południowej stronie wejścia)]

Inskrypcje władców sumeryjskich

Pismo klinowe, wynalezione w Sumerze pod koniec 4. tysiąclecia p.n.e. dla potrzeb administracyjnych, bardzo szybko zaczęto używać do zapisywania różnego rodzaju tekstów, np. fundacyjnych, czy związanych z propagandą władzy królewskiej. Pierwsze teksty zapisywano w języku sumeryjskim, ale już w 3. tysiącleciu p.n.e. pismo przystosowano do innych języków, głównie semickich (m.in. akadyjskiego), ale także elamickiego i hetyckiego. Podstawowym nośnikiem tego pisma były tabliczki gliniane, wykorzystywano również stożki i figurki fundacyjne oraz cegły, na których tekst odciskano stemplem. Szczególnie ważne teksty ryto w kamieniu i metalu. Na południu Mezopotamii pismo klinowe przetrwało do I w. n.e.

Inscriptions of Sumerian rulers

Cuneiform writing was invented in Sumer in the late 4th millennium BC for administrative purposes, but very quickly it began to be used for recording various other types of texts, e.g. foundation inscriptions associated with royal propaganda. The first texts were written in the Sumerian language, but already in the 3rd millennium BC the writing was adjusted to record other, mainly Semitic languages (i.a. Akkadian), but also Elamite and Hittite. The main vehicles of this writing were clay tablets, but also cones or foundation figurines, as well as bricks, which bore stamped inscriptions. Texts of special importance were carved in stone and metal. In southern Mesopotamia, cuneiform writing survived until the 1st century AD.

1. Stożek z napisem fundacyjnym Gudei

Świątynia boga Meslamtaea w Girsu, Sumer (Tello, Irak), ok. 2150 r. p.n.e.
głina

Cone with a foundation inscription of Gudea

The temple of the god Meslamtaea in Girsu, Sumer (Tello, Iraq), c. 2150 BC
clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Princes Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 147059 MNW

*Dla (boga) Meslamtaea,
króla swego,
Gudea,
władca
(miasta-państwa) Lagasz,
świątynię jego (w mieście) Girsu
dla niego zbudował.*

*For (the god) Meslamtaea,
his king,
Gudea,
ruler of (the city-state of) Lagash,
had his temple (in the city of) Girsu
built for him.*

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Z komentarzem [EJ18]: W podpisie, czy na oddzielnej grafice? Jeśli w podpisie to bezpośrednio pod grilla i clay. Brakuje informacji „Treść napisu / The inscription...”. Czy jest potrzebna?
ODP AR: Tłumaczenie dałbym na osobnych tabliczkach obok gipsowego odcisku inskrypcji. Odnosnie informacji „Treść napisu / The inscription...” tu dostosuję się do zasady przyjętej dla tłumaczeń tekstów w innych częściach ekspozycji. Na razie usunąłem ponieważ nie są częścią podpisu.

2. Stożek z napisem fundacyjnym Gudei
Świątynia boga Ningirsu w Girsu, Sumer (Tello, Irak), ok. 2150 r. p.n.e.
głina

Cone with a foundation inscription of Gudea
The temple of Ningirsu in Girsu, Sumer (Tello, Iraq), c. 2150 BC
clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Princes Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 147058 MNW

*(Dla boga) Ningirsu,
wojownika potężnego
(boga) Enlila,
Gudea,
władca (miasta-państwa) Lagasz
sprawił, że rzeczy pierwotne dla niego (tj. Ningirsu) błyszcząły –
jego (świątynię) E.ninnu.anzu.babbar
dla niego zbudował
i w jej miejscu dla niego ją przywrócił.*

*(For the god) Ningirsu,
the mighty warrior
of (the god) Enlil,
Gudea,
ruler of (the city-state of) Lagash
made shine what was originally for him (sc. Ningirsu) –
his (temple) E.ninnu.anzu.babbar
he built for him
and in its place he restored it for him.*

3. Fragment cegły z napisem fundacyjnym Gudei
Świątynia boga Ningirsu w Girsu, Sumer (Tello, Irak), ok. 2150 r. p.n.e.
głina
Tekst taki sam, jak na stożku 147058 MNW

Brick fragment with a foundation inscription of Gudea
The temple of Ningirsu in Girsu, Sumer (Tello, Iraq), c. 2150 BC
clay
The inscription is identical with the one on cone 147058 MNW

nr inw. / inv. no. 237745 MNW

4. Cegła z napisem fundacyjnym Amar-Sueny (2047–2039 p.n.e.)
Ur lub Eridu? (Tell Mukajjar, Abu Szahrajn, Sumer, Irak)
głina

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Z komentarzem [EJ19]: W podpisie, czy na oddzielnej grafice? Jeśli w podpisie to bezpośrednio pod grilla i clay. Czy jest potrzebne !!? Brakuje informacji „Treść napisu / The inscription...”. Czy jest potrzebna?
ODP AR: Tłumaczenie dałbym na osobnych tabliczkach obok gipsowego odcisku inskrypcji. Odnośnie informacji „Treść napisu / The inscription...” to dostosuję się do zasady przyjętej dla tłumaczeń tekstów w innych częściach ekspozycji. Na razie usunąłem ponieważ nie są częścią podpisu.

Brick with a foundation inscription of Amar-Suen (2047–2039 BC)
Ur or Eridu? (Tell Mukajjar, Abu Shahrain, Sumer, Iraq)
clay

darczyńca / donated by Klemens Szatkiewicz
nr inw. / inv. no. 149793 MNW

*(Boski) Amar-Suen
w Nippur
przez (boga) Enlila
mianowany,
opiekunem świątyni Enlila.
Król potężny,
król
(miasta) Ur,
król czterech stron świata,
(dla boga) Enki,
umiłowanego króla swojego,
Abzu, jego ukochaną (świątynię)
zbudował.*

*(Divine) Amar-Suen
in Nippur
by(the god) Enlil
chosen as,
protector of the temple of Enlil.
Mighty king,
king (of the city) of Ur,
king of the four world quarters,
(for the god) Enki,
his beloved king,
his beloved Abzu (temple)
he built.*

[Zabytki na ścianach, bez gąbłot]
[Ściana nad wejściem]

Element dekoracji architektonicznej z imieniem elamickiego króla Untasz-Napiriszy
Al Dur Untasz, Elam (Czoga Zambil, Iran), okres średnioelamicki, ok. 1250 r. p.n.e.
glina, glazura
Rekonstrukcja napisu klinowego: *Ja, Untasz-Napirisza*

Element of architectural detail with the name of the Elamite king Untash-Napirisha
Al Dur Untash, Elam (Choga Zambil, Iran), Middle Elamite Period, c. 1250 BC
clay, glazed
Reconstruction of the cuneiform inscription: *I, Untash-Napirisha*

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Z komentarzem [EJ20]: W podpisie, czy na oddzielnej grafice? Jeśli w podpisie to bezpośrednio pod grilla i clay. Brakuje informacji „Treść napisu / The inscription...”. Czy jest potrzebna?

ODP AR: Tłumaczenie dałbym na osobnych tabliczkach obok gipsowego odcisku inskrypcji. Odnośnie informacji „Treść napisu / The inscription...” to dostosuję się do zasady przyjętej dla tłumaczeń tekstów w innych częściach ekspozycji. Na razie zostawiłem. Może zamiast treści napisu dać „Tłumaczenie”

Z komentarzem [EJ21]: Ikona i numer audioprzewodnika [112].

darczyńca / donated by Bolesław Barszcz
nr inw. / inv. no. 200398 MNW

Podczas wykopaliisk okręgu świątynnego w Al Dur Untasz (Czoga Zambil) odsłonięto magazyny, w których znaleziono kilka tysięcy elementów dekoracji architektonicznej, mających formę okrągłej, lekko spłaszczonej, profilowanej główki osadzonej na wysokim cylindrycznym trzonie. Na główkach, pokrytych pierwotnie turkusową glazurą (obecnie wyblakłą), odcisnięte były znaki pisma klinowego z imieniem króla. Nieglazurowane trzony były masywne i wpuszczone w górną część ściany budowli lub pomieszczenia, a wystające turkusowe główki tworzyły dekoracyjny fryz.

Excavations in the temple precinct in Al Dur Untash (Chogha Zambil) revealed the presence of storerooms containing thousands of pieces of architectural decoration in the form of round, slightly flattened profiled heads mounted on long, cylindrical shanks. The heads were originally coated with turquoise glaze (now faded white) and bore impressed cuneiform signs with the name of the king. The unglazed shanks were massive and inserted into the upper parts of walls of buildings or rooms, and the protruding turquoise-glazed heads formed a decorative frieze.

[Ściana zewnętrzna, północna]

Fragment cegły z dekoracją reliefową. Element nieglazurowanego panelu z przedstawieniem byka z dekoracji Bramy Ishtar
Babilon (Irak), okres nowobabiloński, VI w. p.n.e.
głina

Brick fragment with relief decoration. Element of an unglazed panel depicting a bull from the Ishtar Gate decoration
Babylon (Iraq), Neo-Babylonian Period, 6th century BC
clay

z kolekcji Kazimierza Strączyńskiego / from the Kazimierz Strączyński collection
nr inw. / inv. no. 149521 MNW

W Babilonie, w okresie nowobabilońskim, za panowania króla Nabuchodonozora II (604–562 p.n.e.), do dekoracji łoża ścian wzdłuż tzw. Drogi Procesyjnej bogini Ishtar oraz znajdującej się na jej końcu Bramy Ishtar użyto odcisniętych w formie, reliefowo dekorowanych, wypalanych cegieł. Kilkadziesiąt takich cegieł z poszczególnymi fragmentami plastycznego przedstawienia tworzyło, po zestawieniu, powtarzalne panele z wyobrażeniami kroczącego byka, lwa lub stworzenia fantastycznego (smoka). Przedstawienia te występowały w dwóch wariantach – wielobarwnie glazurowanym oraz jednobarwnym, nieglazurowanym, w kolorze wypalanej gliny.

During the Neo-Babylonian Period, in the reign of the king Nebuchadnezzar II (604–562 BC), the faces of walls along the so-called Processional Way of the goddess Ishtar in Babylon, as well as the Gate of Ishtar at its end, were decorated with mould-formed baked bricks with relief decoration. Dozens of such bricks, bearing specific fragments of the relief representations, were assembled like a puzzle to form repeating panels with images of striding bulls, lions or fantastic creatures (dragons). These representations occurred in two variants: covered with polychrome glaze or unglazed, monochrome, in the colour of baked clay.

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Tekst wprowadzający (=GR_04_10) do gabloty GA_04_09

Starożytnym Bliskim Wschodem określamy następujące krainy geograficzne Azji Zachodniej: Azję Mniejszą, Wyżynę Armeńską i Wyżynę Irańską oraz Żyzny Półksiężyc Lewantu i Mezopotamię. W ciągu wieków powstało tam szereg kultur i państw, tworzonych przez różne ludy, m.in. Elamitów, Hetytów, Semitów, Sumerów, Urartejczyków.

Obszarem o szczególnym znaczeniu była, leżąca między Eufratem a Tygrysem, Mezopotamia, często nazywana „kolebką cywilizacji”. Jej część północna jest określana jako Assyria, zaś południowa jako Babilonia, która dzieli się na Akad i Sumer. Tutaj swoją działalność w kolejnych wiekach rozwijali Sumerowie, Semicci (Akkadowie, Amoryci, Aramejczycy i Chaldejczycy), Huryci i Kasyci.

W okresie od 9. do 7. tysiąclecia p.n.e. mieszkańcy Mezopotamii północnej opanowali uprawę zbóż i hodowlę zwierząt, założono wtedy pierwsze wioski. W 6. tysiącleciu p.n.e. znano już garncarstwo, a w 4. – wytop metali i odlewnictwo. W Sumerze zastosowanie sztucznego nawadniania przyczyniło się do rozwoju gospodarczego, który w 2. połowie 4. tysiąclecia p.n.e. doprowadził do powstania miast.

Pod koniec 4. tysiąclecia p.n.e. wynaleziono pismo klinowe, które zapisywano na glinianych tabliczkach. Posługiwano się nim przez ponad trzy tysiące lat, tworząc bogate i tematycznie zróżnicowane piśmiennictwo (m. in. epos o Gilgameszu, Kodeks Hammurabiego).

Dominującą strukturą polityczną w 3. i początkach 2. tysiąclecia p.n.e. były miasta-państwa. Jednakże już w 2. połowie 3. tysiąclecia p.n.e. Akkadowie utworzyli pierwsze królestwo terytorialne, obejmujące całą Mezopotamię i część terenów sąsiednich. W 2. tysiącleciu p.n.e. w Asyrii i Babilonii istniały odrębne królestwa, które w 1. połowie 1. tysiąclecia p.n.e. przekształciły się w imperia – ich granice sięgały daleko poza Mezopotamię.

Zdobycie Babilonu przez Persów w 539 r. p.n.e. jest umownym końcem Starożytnego Bliskiego Wschodu.

The Ancient Near East is a designation applied to the following geographic areas of Western Asia: Asia Minor, Armenian Highlands, Iranian Highlands and the Levantine Fertile Crescent, as well as Mesopotamia. Nowadays, this region is divided between Turkey, Armenia, Iran, Israel, Lebanon, Syria, and Iraq. Over the centuries, the Middle East was the birthplace of several cultures and states created by different ethnic groups, i.a. the Elamites, Hittites, and Urarteans.

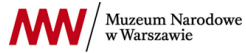
A region of particular importance was Mesopotamia, a land between the Euphrates and Tigris rivers, often called the “cradle of civilisation”. Its northern part is referred to as Assyria, and the southern as Babylonia, which is further divided into Akkad and Sumer. The region was the place of activity of Sumerians, Semites (Akkadians, Amorites, Aramaeans, and Chaldeans), Hurites, and Kassites.

In the 9th–7th millennia BC, the population of Northern Mesopotamia harnessed cereal cultivation and animal husbandry and built the first villages. In the 6th millennium BC, pottery production was invented, and the 4th millennium BC saw the extraction and casting of metals. In Sumer, the use of artificial irrigation contributed to economic growth, which, in the 2nd half of the 4th millennium BC, led to the emergence of cities.

The late 4th millennium BC brought the invention of cuneiform writing recorded on clay tablets. It remained in use for over three thousand years, creating a rich and thematically diverse written record (i.a. the Epic of Gilgamesh, and the Code of Hammurabi)

The dominant political structures in the 3rd and early 2nd millennium BC were city-states. However, starting with the 2nd half of the 3rd millennium BC, the Akkadians built the first territorial state, which included all of Mesopotamia and some neighbouring regions. In the 2nd millennium BC, independent

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

kingdoms flourished in Assyria and Babylonia, but in the 1st half of the 1st millennium BC they transformed into empires whose borders reached far beyond Mesopotamia.
The conquest of Babylon by the Persians in 539 BC is conventionally considered the end of the Ancient Near East.

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

III. starożytna Grecja

[GRECJA – G05]

W Krainie Cieni

In the land of shadows

Obramowanie skrzyni sarkofagu z Klazomenai dekorowane w technice czarnofigurowej
W górnym pasie scena bitewna, w dolnym przedstawienia sfinksów i byka atakowanego
przez lwy

Klazomenai (Azja Mniejsza), 1. ćw. V w. p.n.e., Grupa Albertinum
głina

Charakterystyczne, terakotowe sarkofagi z przedstawieniami w technice czarnofigurowej
produkowane były lokalnie w miastach na zachodnim wybrzeżu Azji Mniejszej, m.in. w
jońskich Klazomenai. Niedekorowaną skrzynię sarkofagu zakopywano niemal w całości,
pozostawiając jedynie górne, malowane obramowanie. Po pochówku sarkofag zakrywano
kamiennymi płytami i zasypywano.

Frame of a Clazomenian sarcophagus decorated in the black-figure technique

In the upper register, a battle scene; in the lower, representations of sphinxes and a bull
attacked by lions

Clazomenae (Asia Minor), 1st quarter of the 5th c. BC, Albertinum Group
clay

Distinctive terracotta sarcophagi decorated in the black-figure technique were produced
locally in cities on the west coast of Asia Minor, i.a. in Clazomenae in Ionia. The
undecorated sarcophagus box was buried almost completely, leaving only the painted
upper frame exposed. After the funeral, the sarcophagus was closed with stone slabs and
covered with soil.

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum

nr inw. / inv. no. CA 1024

Lekyt nagrobny Eschatona i Kefisodorosa ze sceną pożegnania i inskrypcją grecką
Attyka, 350–330 p.n.e.

marmur

Eschation, syn Kefisodora z demu Fegaja, Kefisodoros, syn Eschatona z demu Fegaja
Funerary lekythos of Eschation and Kephisodoros with a farewell scene and Greek
inscription

Attica, 350–330 BC

marble

Eschation, son of Kephisodoros of the deme Phegaia, Kephisodoros, son of Eschation of
the deme Phegaia

depozyt Muzeum Narodowego w Szczecinie / on loan from the National Museum in
Szczecin

nr inw. / inv. no. MNS/AH/88 MNSz

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie”
współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII*
oś priorytetowa *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* Programu Operacyjnego *Infrastruktura i*
Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Stela nagrobna Apollonidesa z inskrypcją grecką
Kom el-Akhmar (Egipt), 300–250 p.n.e.
wapień
Apollonides
syn Hippiasza
Gelijczyk
Funerary stela of Apollonides with Greek inscription
Kom el-Akhmar (Egipt), 300–250 BC
limestone
Apollonides
son of Hippias
of Gela
z wykopalisk francuskich w Kom el-Akhmar / from French excavations at Kom el-Akhmar
nr inw. / inv. no. 200958 MNW

Stela nagrobna Diognetosa i Diodelosa ze sceną pożegnania
Rhamnous (Attyka), pocz. IV w. p.n.e.
marmur
Diognetos z demu Rhamnous, Diodelos z demu Rhamnous
Funerary stela of Diognetos and Diodelos with a farewell scene
Rhamnous (Attica), early 4th c. BC
marble
Diognetos of the deme Rhamnous, Diodelos of the deme Rhamnous
z kolekcji Marie-Gabriel-Florent-Auguste de Choiseul-Gouffier / from the Marie-Gabriel-
Florent-Auguste de Choiseul-Gouffier collection
depozyt Muzeum Luvru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. MND 2213

Stela nagrobna Apolloniosa z wieńcem laurowym i inskrypcją grecką
Lidia lub Frygia (Azja Mniejsza), 67–68 n.e.
marmur
W roku 152, miesiącu Apel(l)aios.
Menekrates i Ammias
(uczczili) Apolloniosa (ich) syna,
Appous – (swego) brata,
[---] – (swego) bratanka
[---]
Funerary stela of Apollonios with a laurel wreath and Greek inscription
Lydia or Frygia (Asia Minor), 67–68 AD
marble
In the year 152, month of Apel(l)aios.
Menekrates and Ammias

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś* priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

(honoured their) son Apollonios,
Appous – (his) brother,
[---] – (his) nephew
[---]
z kolekcji Lyceum Hosianum w Braniewie / from the collection of Lyceum Hosianum in
Braunsberg (Braniewo)
nr inw. / inv. no. 198854 MNW

Nagrobek Menandra, Posejdoniosa, Asklepiadesa i Melitine z przedstawieniem jeźdźca i
inskrypcją grecką
Kyzikos (Azja Mniejsza), I w. p.n.e. – I w. n.e.
marmur
Menandrze, synu Menandra, Kamolesie, żegnaj.
Posejdoniosie, synu Menandra, herosie, żegnaj.

Pełna cierpienia Moschion wychowała Posejdoniosa,
Drogiego syna, dla Hadesa, doprowadziwszy go do wieku męskiego,
Złożyła swoje nadzieje w ogniu i grobie. Wcześniej
Wyniosła i dzieckiem swym dumna
Teraz złamana, bezdzietna w zgryzocie. O życie ludzkie
Niepewne, bolesne, zależne od skrzydlatej Tyche.

Okrutna Mojra mnie, co ledwie wkroczyłem w życie,
Do strasznych Hadesa domostw ze sobą zabrała,
Porzuciwszy pomiędzy grobami matkę cierpiącą w rozpacz,
Co bezgłośnie łyż na mileżące kamienie leje.
Pocieszam nieszczęsną, ilekroć przychodzę we śnie,
Jutrzienka zamiast radości łyż jej przynosi z sobą.

Nigdy grobowiec umarłych nie jest radosny i wcale nie daje
Miłej matce radości ten, co przed czasem kona.
Nieszczęsna Moschion podwójnie wykarmiła
Gorzkie płacze i szloch właściwe rodzicom.
Cicho będzie rozpaczać przy moim domu, sama przez jedyne
Opuszczona dziecko, ja zaś spoczywam w popiele.

Kochanemu dziecku bolesna, oplakująca
Matka wzniosła ten przydrożny kamień,
Widząc, że koniec jej dni będzie bolesny. Zaprawdę Menandros
Szczęśliwy, że przed dzieckiem swym umarł.

Asklepiades, (syn) Asklepiadesa
Zwany też Hieroneikes.
Melitine, (córko) Asklepiadesa, żegnaj

Tombstone of Menandros, Poseidonios, Asklepiades and Melitine with a depiction of a horseman and Greek inscription
Cyzicus (Asia Minor), 1st c. BC – 1st c. AD
marble
O, Menandros, son of Menandros, Kamoles, farewell.
O, Poseidonios, son of Menandros, hero, farewell.

Woeful Moschion raised Poseidonios,
A beloved son, for Hades, having brought him up to manhood,
Having laid her hopes to rest in flame and tomb. Formerly
Haughty and proud of her child,
Now broken, childless in bitterness. O, human life
Erratic, painful, shaped by the winged Tyche.

Cruel Moira took me with her, though my life had just begun,
to the dreadful abode of Hades,
Having left my mother among the graves, suffering in despair,
Shedding silent tears on silent stones,
I comfort the miserable whenever I come in a dream,
Dawn, instead of joy, brings tears in its wake.

The tomb of the dead is never joyous, and no joy ever comes
To the loving mother from him who dies too young.
Poor Moschion twice nursed with her breasts
Bitter crying and parental pain.
She will quietly despair by my home, lonely, abandoned
By her only child, as I rest in the ashes.

It was for her beloved child that the suffering, grieving
Mother erected this roadside stone,
Seeing that the end of her days will be filled with woe. Truly, Menandros
Is happy that he died before his child.

Asklepiades (son of) Asklepiades
Also called Hieroneikes
Melitine (daughter of) Asklepiades, farewell

z kolekcji Lyceum Hosianum w Braniewie / from the collection of Lyceum Hosianum in
Braunsberg (Braniewo)
nr inw. / inv. no. 198855 MNW

[EW_05_11]

Przedstawienie w typie Pseudo-Seneki, obecnie identyfikowane jako portret Arystofanesa
lub Hezjoda

Lacjum (Italia), głowa – rzymska kopia hellenistycznego oryginału, korpus – kon. I w. p.n.e.
marmur

Pseudo-Seneca type representation, currently identified as a portrait of Aristophanes or Hesiod

Lazio (Italy), head – Roman copy of a Hellenistic original, body – late 1st c. BC
marble

z kolekcji Giampietra Campany / from the Giampietro Campana collection

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum

nr inw. / inv. no. Ma 920

[NGA_05_08]

Lekyt biało-gruntowany z przedstawieniem Charona w łodzi, wyciągającego rękę w stronę zmarłej

Ateny, 440–430 p.n.e.

glina

Od połowy V w. p.n.e. rozwija się w Atenach produkcja lekytów biało-gruntowanych z nietrwałą dekoracją, malowaną barwnie po wypaleniu na kredowym podkładzie. Są one cennym świadectwem kolorystyki malarstwa klasycznego. Były przeznaczone wyłącznie na użytek grobowy. Napelniano je olejkami i wkładano do grobu w darze dla zmarłego lub stawiano na grobie obok steli. Lekyty te zdobiono najczęściej scenami pożegnania zmarłego z rodziną. Rzadziej widnieją na nich przedstawienia przewoźnika przez Styks, złowrogiego Charona podpływającego łódką pod grób by zabrać zmarłego do Krainy Cieni, za odpowiednią opłatą. Tę właśnie scenę widzimy na gołuchowskim lekycie.

White-ground lekythos with a depiction of Charon in a boat, reaching out to the deceased
Athens, 440–430 BC

clay

In the mid-5th century BC, Athens launched the production of white-ground lekythoi, which carried non-permanent decoration painted on their chalky surface after firing. They are a precious testimony of the colour schemes used in Classical painting. The purpose of these vessels was exclusively funerary. They were filled with oils and placed either in the grave as a gift for the deceased or on the tomb next to the stela. Lekythoi were usually decorated with farewell scenes featuring the deceased and their family. Less commonly, they feature the ferryman on the river Styx, the formidable Charon, approaching the tomb in his boat to take the deceased to the Netherworld for a set fee. Such a scene is shown on the lekythos from Gołuchów.

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142468 MNW

Obol – symboliczna zapłata za podróż w zaświaty

mennica Megalopolis (Arkadia), po 370 p.n.e.

srebro

Obol – a symbolic fee for the journey to the underworld

mint of Megalopolis (Arcadia), after 370 BC

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś* priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

silver

nr inw. / inv. no. 70038 MNW

Kolumna z kapitelem w porządku korynckim
portyk term w Tell Atrib (Egipt), 1. poł. II w. n.e.
marmur

Column with a Corinthian capital
portico of baths in Tell Atrib (Egypt), 1st half of the 2nd c. AD
marble

z polskich wykopalisk w Tell Atrib / from Polish excavations in Tell Atrib
nr inw. / inv. no. 149374 MNW

Fragment dekoracji architektonicznej
Italia, I–II w. n.e.

marmur
Fragment of architectural decoration
Italy, 1st–2nd c. AD

marble
z kolekcji Ludwika Michała Paca / from the Ludwik Michał Pac collection
nr inw. / inv. no. 147600 MNW

Kapitel joński

Propylon II (?), Delos, kon. VI w. p.n.e.
marmur

Ionic capital
Propylon II (?), Delos, late 6th c. BC
marble

z kolekcji Radziwiłłów z Nieborowa / from the Radziwiłł of Nieborów collection
nr inw. / inv. no. NB 2570

Kapitel joński

Novae (Mezja Dolna), II–III w. n.e.
marmur

Ionic capital
Novae (Lower Moesia), 2nd–3rd c. AD
marble

z polskich wykopalisk w Novae, dar Ośrodka Badań nad Antykem Europy Południowo-
Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego / from Polish excavations in Novae, donated by
the Antiquity of Southeastern Europe Research Centre, University of Warsaw
nr inw. / inv. no. 237770 MNW

Kapitel koryncki

Cesarstwo Rzymskie, II w. n.e.

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie”
współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII*
oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i
Środowisko 2014-2020 (POLiŚ).

marmur
Corinthian capital
Roman Empire, 2nd c. AD
marble
nr inw. / inv. no. 200256 MNW

Joński kapitel pilastra
Cesarstwo Rzymskie, I–II w. n.e.
marmur
Ionic capital of a pilaster
Roman Empire, 1st–2nd c. AD
marble
z kolekcji Ludwika Michała Paca / from the Ludwik Michał Pac collection
nr inw. / inv. no. 147617 MNW

Joński kapitel pilastra
Cesarstwo Rzymskie, II–III w. n.e.
marmur
Ionic capital of a pilaster
Roman Empire, 2nd–3rd c. AD
marble
z kolekcji Ludwika Michała Paca / from the Ludwik Michał Pac collection
nr inw. / inv. no. 147647 MNW

Koryntyżujący kapitel pilastra
Cesarstwo Rzymskie, I–II w. n.e.
marmur
Corinthianizing capital of a pilaster
Roman Empire, 1st–2nd c. AD
marble
z kolekcji Ludwika Michała Paca / from the Ludwik Michał Pac collection
nr inw. / inv. no. 147619 MNW

Koryntyżujący kapitel pilastra
Cesarstwo Rzymskie, I–II w. n.e.
marmur
Corinthianizing capital of a pilaster
Roman Empire, 1st–2nd c. AD
marble
z kolekcji Ludwika Michała Paca / from the Ludwik Michał Pac collection
nr inw. / inv. no. 147649 MNW

Koryncki kapitel pilastra

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Cesarstwo Rzymskie, I w. n.e.
marmur
Corinthian capital of a pilaster
Roman Empire, 1st c. AD
marble
z kolekcji Ludwika Michała Paca / from the Ludwik Michał Pac collection
nr inw. / inv. no. 147627 MNW

Koryncki kapitel pilastra
Cesarstwo Rzymskie, I w. n.e.
marmur
Corinthian capital of a pilaster
Roman Empire, 1st c. AD
marble
z kolekcji Ludwika Michała Paca / from the Ludwik Michał Pac collection
nr inw. / inv. no. 147618 MNW

[GA_05_04]

**Wino i śmierć – kult Dionizosa
Wine and death – the cult of Dionysus**

Askos czerwonofigurowy z przedstawieniem pijanych satyrów
Ateny, kon. V w. p.n.e.
glina
Red-figure askos with a depiction of drunk satyrs
Athens, late 5th c. BC
clay
nr inw. / inv. no. 198897 MNW

Naczynie o brzuścu w kształcie maski komicznej
warsztat grecki, okres hellenistyczny
glina
Vessel in the shape of a comedy mask
Greek workshop, Hellenistic period
clay
nr inw. / inv. no. 198606 MNW

Naczynie o brzuścu w kształcie głowy satyra
Pergamon (Azja Mniejsza), II w. n.e.
glina
Vessel in the shape of a head of a satyr
Pergamon (Asia Minor), 2nd c. AD
clay

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

nr inw. / inv. no. 238438 MNW

Przedstawienie hermy z maską teatralną – skarbonka (?)

Cesarstwo Rzymskie (?)

glina

Representation of a herm with theatre mask - savings bank (?)

Roman Empire (?)

clay

nr inw. / inv. no. 147006 MNW

Figurka siedzącego satyra

Korynt, V w. p.n.e.

glina

Figurine of a sitting satyr

Corinth, 5th c. BC

clay

nr inw. / inv. no. 198615 MNW

Figurka przykucniętego satyra

Rodos, VI–V w. p.n.e.

glina

Figurine of a crouching satyr

Rhodes, 6th–5th c. BC

clay

nr inw. / inv. no. 198229 MNW

Kylix czerwonofigurowy z przedstawieniem tańczących menad i satyrów; w medalionie

satyr z kantarosem i menada z lirą; postaciom towarzyszą inskrypcje

Malarz Eretrii, Ateny, ok. 430 p.n.e.

glina

Red-figure kylix with depiction of dancing maenads and satyrs; satyr with a kantharos and

maenad with a lyre depicted in the medallion; the figures are accompanied by inscriptions

Eretria Painter, Athens, ca. 430 BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142458 MNW

Fragment figurki Dionizosa

Italia południowa, V w. p.n.e.

glina

Fragment of a Dionysus figurine

south Italy, 5th c. BC

clay

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś* priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

nr inw. / inv. no. 198178 MNW

Figurka uczującego Dionizosa
Tarent (Apulia), V w. p.n.e.

glina

Figurine of feasting Dionysus

Tarentum (Apulia), 5th c. BC

clay

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum

nr inw. / inv. no. MNB 2776

Kylik czarnofigurowy z przedstawieniem Dionizosa i jego orszaku; w medalionie efeb
Ateny, ok. 500 p.n.e.

glina

Black-figure kylix with a depiction of Dionysus and his retinue; an ephebe in the medallion

Athens, ca. 500 BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142451 MNW

Głowy figurek Dionizosa

Italia południowa, V–IV w. p.n.e.

glina

Dionysus figurine heads

south Italy, 5th–4th c. BC

clay

nr inw. / inv. no. 198174 MNW, 198196 MNW, 198186 MNW

Skyfos czarnofigurowy z przedstawieniem orszaku Dionizosa

Ateny, kon. VI w. p.n.e.

glina

Black-figure skyphos with the retinue of Dionysus

Athens, late 6th c. BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142448 MNW

Stamnos czerwonofigurowy

strona A: menady tańczące przy idolu Dionizosa; strona B: mężczyzna grający na aulosie i

dwie tańczące kobiety

Malarz Deepdene, Ateny, ok. 460 p.n.e.

glina

Red-figure stamnos

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

side A: maenads dancing around the idol of Dionysus; side B: man playing an aulos and two female dancers
Deeptime Painter, Athens, ca. 460 BC
clay
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142351 MNW

Krater dzwonowy czerwonofigurowy
strona A: satyr grający na aulosie, słuchająca go menada, satyr nalewający wino z amfory do krateru, Dionizos zanurzający kantharos w kraterze, menada z łąnią; strona B: Sylen przy hermie fallicznej z maską Dionizosa, menada i Sylen; postaciom towarzyszą inskrypcje
Malarz Lykaona, Ateny, ok. 440 p.n.e.
glina
Red-figure bell krater with Greek inscriptions
side A: satyr playing an aulos, listening maenad, satyr pouring wine from an amphora into a krater, Dionysus dipping a kantharos into a krater, maenad with a doe; side B: Silenus next to a phallic herm with a mask of Dionysus, a maenad and Silenus; the figures are accompanied by inscriptions
Lykaon Painter, Athens, ca. 440. BC
clay
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142355 MNW

Krater kolumnkowy czerwonofigurowy
strona A: muzykanci; strona B: tańczący komaści i Syzyf (?)
warsztat Myzona, Ateny, 500–490 p.n.e.
glina
Red-figure column krater
side A: musicians; side B: dancing komasts and Sisyphus (?)
workshop of Myson, Athens, 500–490 BC
clay
z kolekcji Johanna Guthmanna i Joachima Zimmermanna w Szklarskiej Porębie / from the Johannes Guthmann and Joachim Zimmermann collection in Mittel-Schreiberhau (Szklarska Poręba)
nr inw. / inv. no. 200452 MNW

[GA_05_05]

Amfora panatenajska
strona A: Atena Promachos, po bokach kolumny z kogutami i inskrypcja „nagroda z Aten”;
strona B: wyścig konny
Malarz Berliński, Ateny, ok. 470 p.n.e.
glina

Amfora panatenajska z Muzeum Narodowego w Warszawie wpisuje się w długą tradycję Wielkich Panatenałów świętowanych co cztery lata. Zgodnie z przyjętym schematem, na jednej stronie można zobaczyć wizerunek Ateny Promachos, na drugiej zaś konkurencję, za zwycięstwo w której przyznawano tę nagrodę.

Panathenaic amphora

side A: Athena Promachos flanked by roosters on columns and the inscription "a prize from Athens"; side B: horse race

Berlin Painter, Athens, ca. 470 BC

clay

The Panathenaic amphora from the National Museum in Warsaw is part of the long-lived tradition of the Great Panathenaia celebrated every four years. According to a common scheme, one side bore the image of Athena Promachos, and the other of the competition for which this prize was awarded.

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142346 MNW

[GA_05_05]

Wino i zabawa – sympozjon

Wine and fun – the symposion

Kylik czarnofigurowy dekorowany przedstawieniami jeleni i panter

Malarz Epignota, Ateny, 560–550 p.n.e.

glina

Black-figure kylix with depictions of stags and panthers

Epignot Painter, Athens, 560–550 BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142321 MNW

Kylik czarnofigurowy z przedstawieniem syreny, pantery oraz inskrypcją „Raduj się i wypij ten (kielich)”

Ateny, ok. 540 p.n.e.

glina

Black-figure kylix with a siren, a panther, and the inscription "Rejoice and drink this one"

Athens, ca. 540 BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142323 MNW

Kylik czarnofigurowy z przedstawieniem łabędzia i inskrypcją „Tlezon, syn Nearchosa, sporządził”

warsztat Tlezona, Ateny, 540–530 p.n.e.

glina

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Black-figure kylix with a depiction of a swan and the inscription "Tleson son of Nearchos made (it)"

Tleson workshop, Athens, 540–530 BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142446 MNW

Kantharos czerwonofigurowy

strona A: efeb z aryballosem i inskrypcją „piękny (chłopiec)”; strona B: brodaty mężczyzna

z lirą, obok zawieszony aryballos

Ateny, poł. V w. p.n.e., Class of Czartoryski Kantharos

glina

Red-figure kantharos

side A: ephebe with aryballos and the inscription "beautiful (boy)"; side B: bearded man

with lyre, aryballos suspended alongside him

Athens, mid-5th c. BC, Class of Czartoryski Kantharos

nr inw. / inv. no. 142461 MNW

Kylikis czerwonofigurowy ze sceną sympozjonu; w medalionie dwie kobiety

Malarz London E122, Ateny, ok. 430 p.n.e.

glina

Red-figure kylix with a symposium scene; medallion depicts two women

Painter of London E122, Athens, ca. 430 BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142311 MNW

Czerpak z uchwytem w formie głowy gęsi i inskrypcją „czerpak Zeusa”

Grecja, V w. p.n.e.

brąz

Ladle with handle in the form of a goose's head and the inscription "Zeus' ladle"

Greece, 5th c. BC

brąz z kolekcji Ernsta von Falkenhausen w Królewcu / from the Ernst von Falkenhausen collection in Königsberg

nr inw. / inv. no. 199027 MNW

Sitko z uchwytem w formie głowy łabędzia

Etruria, 2. poł. IV w. p.n.e.

brąz

Strainer with handle in the form of a swan's head

Etruria, 2nd half of 4th c. BC

bronze

nr inw. / inv. no. 237638 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Olpe z inskrypcją „Kriton sporządził. LEPOSYS (ostatnie słowo napisu jest niezrozumiałe)”
warsztat Kritona, Ateny, ok. 530 p.n.e.

glina

Olpe with the inscription „Kriton made (this). LEPOSYS (the last word seems nonsensical)”
workshop of Kriton, Athens, ca. 530 BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142449 MNW

Pelike czerwonofigurowa z przedstawieniem kobiet grających na aulosach i tańczących
nagich dziewczyn z krotalami

Malarz Deepdene, Ateny, 1. poł. V w. p.n.e.

glina

Red-figure pelike with a depiction of women playing auloi and nude dancing girls with
krotala

Deepdene Painter, Athens, 1st half of 5th c. BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142310 MNW

Czara bucchero nero z systemem rurek do wspólnego picia przez dwie osoby
Etruria, kon. VII w. p.n.e.

glina

Bowl in bucchero nero with a system of tubes for a pair of drinkers

Etruria, late 7th c. BC

clay

nr inw. / inv. no. 198574 MNW

Oinochoe w stylu geometrycznym

Korynt (miejsce powstania), Apulia (miejsce znalezienia), 825–750 p.n.e.

glina

Oinochoe in Geometric style

Corinth (created), Apulia (found), 825–750 BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142371 MNW

Skyfos w stylu geometrycznym z przedstawieniami kaczek

Ateny, ok. 725 p.n.e.

glina

Skyphos in Geometric style with depictions of ducks

Athens, ca. 725 BC

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie”
współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII*
oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i
Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

clay

nr inw. / inv. no. 198002 MNW

Krater wolutowy czarnofigurowy

strona A, pas górny: Dionizos w rydwanie, menady grające na instrumentach, tańczący satyrowie, sfinksy, oczy apotropaiczne; strona A, pas dolny: sceny z sympozjonu – uczujący mężczyźni z kyliksami w dłoniach; na każdym *kline* starszy i młodszy mężczyzna, obok pierwszego łoża niewolnik z dzbanem wina; strona B, pas górny: przygotowanie wojownika, wyjazd na wojnę; strona B, pas dolny: sceny walki

Ateny, ok. 500 p.n.e., Grupa Golvol

glina

Black-figure volute krater

side A, upper register: Dionysus riding a chariot, maenads playing instruments, dancing satyrs, sphinxes, apotropaic eyes; side A, lower register: symposium scenes – feasting men holding kylixes, each *kline* is occupied by two men, one older and one younger; a slave with a wine jug stands beside the first couch

side B, upper register: a preparing warrior, departure for war; side B, lower register: combat scenes

Athens, ca. 500 BC, Golvol Group

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142345 MNW

Sympozjon to całonocna biesiada, której uczestnicy oddawali się rozrywkom kulturalnym oraz zręcznościowym przybierającym formy konkursów. Przy wtórze muzyki rywalizowano w poetyckiej recytacji na zadany temat, grano w *kottabos*, by trafić do celu ostatnimi kroplami pozostałymi na dnie kielicha po wypiciu wina, ale też rywalizowano w samym picciu na wyścigi. Brali w tym udział dorośli mężczyźni – arystokraci, którym często towarzyszyli młodzieńcy lub hetery. Biesiadę przenikał duch erotyzmu – zarówno hetero- jak i homoseksualnego. Sympozjon, na którym pito wino zmieszane greckim zwyczajem z wodą, zaczynał się o zmierzchu, a następował po uczcie (gr. *deipnon*), której uczestnicy posilali się jedzeniem. Kończył się zaś pijackim pochodem biesiadników o świcie.

A symposium was an all-night banquet, during which the participants enjoyed cultural and sportive activities taking the form of contests. To the accompaniment of music, the symposiasts competed in reciting poetry on an assigned topic, played kottabos, flinging the last drops of wine from their chalices at a target, and participated in drinking contests. The attendees were adult noblemen often accompanied by youths and hetairai. The spirit of the banquet was highly erotic – both hetero- and homosexual. The drinking-party, at which wine was mixed with water according to Greek custom, began at dusk following a feast (Gr.

deipnon), during which the participants enjoyed an evening meal. It ended at dawn with a drunken procession of the revelers.

Kantaros w kształcie głowy Sylena
Ateny, ok. 470 p.n.e., the Sabouroff Class
glina
Kantharos in the shape of a Sylen's head
Athens, ca. 470 BC, the Sabouroff Class
clay
nr inw. / inv. no. 198070 MNW

Ryton czerwonofigurowy w kształcie głowy dzika
Apulia, 2. poł. IV w. p.n.e., Grupa Stoke-on-Trent (?)
glina
Red-figure rhyton in the shape of a boar's head
Apulia, 2nd half of 4th c. BC, Stoke-on-Trent Group (?)
clay
darczyńcy Anna i Andrzej Garbińscy / donated by Anna Garbińska and Andrzej Garbiński
nr inw. / inv. no. 236746 MNW

Ryton czerwonofigurowy w kształcie głowy żyrafy
Apulia, 2. poł. IV w. p.n.e., Grupa Stoke-on-Trent (?)
glina
Red-figure rhyton in the shape of a giraffe's head
Apulia, 2nd half of 4th c. BC, Stoke-on-Trent Group (?)
clay
nr inw. / inv. no. 198105 MNW

Talerz czerwonofigurowy z przedstawieniem ryb
Italia południowa, 2. poł. IV w. p.n.e.
glina
Red-figure plate with a depiction of fish
south Italy, 2nd half of 4th c. BC
clay
nr inw. / inv. no. 149788 MNW

Talerz czerwonofigurowy z przedstawieniem ryb
Italia południowa, 2. poł. IV w. p.n.e.
glina
Red-figure plate with representations of fish
south Italy, 2nd half of 4th c. BC
clay
nr inw. / inv. no. 138067 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

[NGA_05_03]

**Metropolie greckie i ich kolonie
Greek metropoleis and their colonies**

Milet / Miletus

Stojący lew

didrachma, mennica Milet (Jonia), 250–190 p.n.e.

srebro

Standing lion

didrachm, mint of Miletus (Ionia), 250–190 BC

silver

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski

nr inw. / inv. no. 58461 MNW

Delfin – moneta

mennica Olbia (tereny nadczarnomorskie), VI–V w. p.n.e.

brąz

Dolphin – coin

mint of Olbia (Black Sea region), 6th–5th c. BC

bronze

z kolekcji Józefa Choynowskiego, dar Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie /

from the Józef Choynowski collection, donated by the Society for the Encouragement of

Fine Arts in Warsaw

nr inw. / inv. no. 34835 MNW

Głowa brodatego satyra

tetrobol, mennica Pantikapajon (Bospor Kimmerijski), 340–325 p.n.e.

srebro

Head of a bearded satyr

tetrobol, mint of Panticapaeum (Cimmerian Bosphorus), 340–325 BC

silver

z kolekcji Józefa Choynowskiego, dar Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie /

from the Józef Choynowski collection, donated by the Society for the Encouragement of

Fine Arts in Warsaw

nr inw. / inv. no. 34815 MNW

Głowa nimfy Sinope

drachma, mennica Synopa (Paflagonia), 360–320 p.n.e.

srebro

Head of the nymph Sinope

drachm, mint of Sinope (Paphlagonia), 360–320 BC

silver

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 59823 MNW

Głowa Dionizosa w wieńcu z bluszczu
stater, mennica Heraklea Pontyjska (Bitynia), 345–337 p.n.e.
srebro

Head of Dionysus crowned with ivy
stater, mint of Heraclea Pontica (Bithynia), 345–337 BC
silver

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 58224 MNW

Dwie sowy zwrócone ku sobie
AE, mennica Miletopolis (Myzja), II–I w. p.n.e.
brąz

Two owls facing
AE, mint of Miletopolis (Mysia), 2nd–1st c. BC
bronze

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 59484 MNW

Głowa Persefony Soteiry
AE, mennica Kyzikos (Myzja), II–I w. p.n.e.
brąz

Head of Persephone Soteira
AE, mint of Cyzicus (Mysia), 2nd–1st c. BC
bronze

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 59995 MNW

Korynt/ Corinth

Lecący Pegaz
stater, mennica Korynt (Koryntia), 400–338 p.n.e.
srebro

Pegasus in flight
stater, mint of Corinth (Corinthia), 400–338 BC
silver

z Państwowych Zbiorów Sztuki / from the State Collections of Art
nr inw. / inv. no. 106516 MNW

Głowa Aretuzy, wokół cztery delfiny
tetradrachma, mennica Syrakuzy (Sycylia), 485–465 p.n.e.
srebro

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Head of Arethusa encircled by four dolphins
tetradrachm, mint of Syracuse (Sicily), 485–465 BC
silver
dar Banku Handlowego / donated by Bank Handlowy
nr inw. / inv. no NPO 29817 MNW

Krowa karmiąca cielę
drachma, mennica Apollonia Iliryjska (Iliria), 200–80 p.n.e.
srebro
Cow nursing a calf
drachm, mint of Illyrian Apollonia (Illyria), 200–80 BC
silver
z Państwowych Zbiorów Sztuki / from the State Collections of Art
nr inw. / inv. no. 166066 MNW

Lecący Pegaz
stater, mennica Leukas (Akarnania), 400–330 p.n.e.
srebro
Pegasus in flight
stater, mint of Leucas (Acarnania), 400–330 BC
silver
z kolekcji Rafała Protassowickiego / from the Rafał Protassowicki collection
nr inw. / inv. no. 219083 MNW

Lecący Pegaz
stater, mennica Korkyra (Korkyra), 229–48 p.n.e.
srebro
Pegasus in flight
stater, mint of Corcyra (Corcyra), 229–48 BC
silver
nr inw. / inv. no. 166158 MNW

Głowa nimfy Chalkis
drachma, mennica Chalkis (Eubea), ok. 290–273/1 p.n.e.
srebro
Head of the nymph Chalcis
drachm, mint of Chalcis (Euboea), ca. 290–273/1 BC
silver
dar Banku Handlowego / donated by Bank Handlowy
nr inw. / inv. no. 165587 MNW

Chalkis / Chalcis
Skaczący zając i delfin

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

tetradrachma, mennica Messana (Sycylia), 461–396 p.n.e.
srebro
Leaping hare and dolphin
tetradrachm, mint of Messana (Sicily), 461–396 BC
silver
nr inw. / inv. no. 106495 MNW

Kogut
didrachma, mennica Himera (Sycylia), 482–472 p.n.e.
srebro
Rooster
didrachm, mint of Himera (Sicily), 482–472 BC
silver
z Państwowych Zbiorów Sztuki / from the State Collections of Art
nr inw. / inv. no. 107819 MNW

Synopa / Sinope

Głowa Hery w diademie
drachma, mennica Kromna (Paflagonia), ok. 340–300 p.n.e.
srebro
Head of Hera wearing a diadem
drachm, mint of Kromna (Paphlagonia), ca. 340–300 BC
silver
z Państwowych Zbiorów Sztuki / from the State Collections of Art
nr inw. / inv. no. 166786 MNW

Achaja / Achaia

Monogram Ligi Achajskiej
hemidrachma, mennica Egium (Achaja), 275 p.n.e.
srebro
Monogram of the Achaean League
hemidrachm, mint of Aegium (Achaia), 275 BC
silver
nr inw. / inv. no. 167641 MNW

Stojący byk
stater, mennica Sybaris (Lukania), 530–510 p.n.e.
srebro
Standing bull
stater, mint of Sybaris (Lucania), 530–510 BC
silver
nr inw. / inv. no. 154823 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Apollo Katharsios z daimonem
stater, mennica Kaulonia (Bruttium), 525–500 p.n.e.
srebro
Apollo Katharsios with a daimon
stater, mint of Caulonia (Bruttium), 525–500 BC
silver
z Państwowych Zbiorów Sztuki / from the State Collections of Art
nr inw. / inv. no. 107829 MNW

Trójnóg
stater, mennica Krotona (Bruttium), 530–500 p.n.e.
srebro
Tripod
stater, mint of Croton (Bruttium), 530–500 BC
silver
z kolekcji Jana Lewińskiego / from the Jan Lewiński collection
nr inw. / inv. no. 105916 MNW

Sybaris

Posejdon rzucający trójząb
didrachma, mennica Poseidonia (Lukania), 470–445 p.n.e.
srebro
Poseidon hurling a trident
didrachm, mint of Poseidonia (Lucania), 470–445 BC
silver
z Państwowych Zbiorów Sztuki / from the State Collections of Art
nr inw. / inv. no. 84999 MNW

Naksos / Naxos

Sylen trzymający kantaros i tyrs
tetradrachma, mennica Naksos (Sycylia), 430–420 p.n.e.
srebro
Silenus holding a kantharos and thyrsus
tetradrachm, mint of Naxos (Sicily), 430–420 BC
silver
nr inw. / inv. no. 220326 MNW

Głowa lwa z rozwartą paszczą, wokół cztery ziarna pszenicy
tetradrachma, mennica Leontinoi (Sycylia), 466–422 p.n.e.
srebro
Lion's head with open jaws surrounded by four wheat grains
tetradrachm, mint of Leontini (Sicily), 466–422 BC
silver

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

z Państwowych Zbiorów Sztuki / from the State Collections of Art
nr inw. / inv. no. 107820 MNW

Rodos i Kreta / Rhodes and Crete

Kwiat róży, pączek i kłos
didrachma, mennica Rodos (Karia), 395–303 p.n.e.
srebro

Rose blossom, bud and corn-ear
didrachm, mint of Rhodes (Caria), 395–303 BC
silver

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 59864 MNW

Protoma Achelaosa

didrachma, mennica Gela (Sycylia), 490–475 p.n.e.
srebro

Protome of Achelaos
didrachm, mint of Gela (Sicily), 490–475 BC
silver

z kolekcji Rafała Protassowickiego / from the Rafał Protassowicki collection
nr inw. / inv. no. 219011 MNW

Gela

Krab
tetradrachma, mennica Akragas (Sycylia), 470–430 p.n.e.
srebro

Crab
tetradrachm, mint of Acragas (Sicily), 470–430 BC
silver

nr inw. / inv. no. 154838 MNW

Eretria

Głowa byka
drachma, mennica Eretria (Eubea), 369–313 p.n.e.
srebro

Head of a bull
drachm, mint of Eretria (Euboea), 369–313 BC
silver

z Państwowych Zbiorów Sztuki / from the State Collections of Art
nr inw. / inv. no. 165814 MNW

Gwiazda z kiściami winogron

tetradrachma, mennica Mende (Macedonia), 460–420 p.n.e.

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

srebro
Star with bunches of grapes
tetradrachm, mint of Mende (Macedonia), 460–420 BC
silver
dar Banku Handlowego / donated by Bank Handlowy
nr inw. / inv. no. NPO 29812 MNW

[GA_05_09]

Współzawodnictwo – agon
Competition – the agon

Amfora nolańska czerwonofigurowa z przedstawieniem Nike z kitharą i młodzieńca;
postaciom towarzyszą inskrypcje
Malarz Oionoklesa, Ateny, ok. 470 p.n.e.

glina
Red-figure Nolan amphora with a depiction of Nike with a kithara and a youth; the figures
are accompanied by inscriptions
Oionokles Painter, Athens, ca. 470 BC
clay
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142307 MNW

Miniaturowe wieńce wotywnie
Grecja (?)
ołów
Miniature votive wreaths
Greece (?)
lead
nr inw. / inv. no. 198328 MNW, 198331 MNW

Szklanica dekorowana motywem wieńców i gałązek palmowych, z inskrypcją grecką
"chwytaj zwycięstwo"
Syria (?), poł. I w. n.e.
szkło
Beaker decorated with wreaths and palm branch motifs and a Greek inscription
"seize victory"
Syria (?), mid-1st c. AD
glass
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142555 MNW

Lagynos z przedstawieniem instrumentów muzycznych – liry i syryngi – oraz wieńcami

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie”
współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII*
oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i
Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Grecja (miejsce powstania), Cypr (miejsce znalezienia), II w. p.n.e.

glina

Lagynos with a depiction of musical instruments, a lyre and a syrinx, and wreaths

Greece (created), Cyprus (found), 2nd c. BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142341 MNW

Olpe czerwonofigurowa z przedstawieniem oszczepnika i inskrypcją „Piękny Meliejczyk”
(mieszkaniec miasta Melia)

Malarz Gołuchowski, Ateny (miejsce powstania), Cerveteri (miejsce znalezienia), ok. 520–510 p.n.e.

glina

Red-figure olpe with a depiction of a javelin thrower and the inscription “Beautiful Melian”
(inhabitant of the city of Melia)

Gołuchów Painter, Athens (created), Cerveteri (found), ca. 520–510 BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142308 MNW

Olpe czerwonofigurowa z przedstawieniem dyskobola i inskrypcją o niejasnej treści

Malarz Gołuchowski, Ateny (miejsce powstania), Cerveteri (miejsce znalezienia), ok. 520–510 p.n.e.

glina

Red-figure olpe with a depiction of a discus thrower and an inscription of unclear meaning

Gołuchów Painter, Athens (created), Cerveteri (found), ca. 520–510 BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142463 MNW

Oba naczynia musiały być wykonane w tym samym greckim warsztacie i sprzedane jako para etruskiemu nabywcy. Zostały one znalezione razem, prawdopodobnie w jednym z grobowców w Cerveteri (Etruria). Naczynia te były podstawą do wyodrębnienia stylu anonimowego malarza, nazwanego Malarzem Gołuchowskim. Postać dyskobola, ukazanego w gwałtownym skrucie ciała, połączonym z cofnięciem prawej ręki z dyskiem i uniesieniem lewej, stanowi pionierskie studium ruchu.

These two vessels were undoubtedly made in the same Greek workshop and sold as a pair to an Etruscan buyer. They were found together, probably in one of the tombs in Cerveteri (Etruria). The vessels served as a basis for distinguishing the style of an anonymous painter called the Gołuchów Painter. The figure of the discus thrower, shown with a dynamic twist of the body, the right arm pulled back holding the discus and the left raised high, is a pioneering study of movement.

Kubek do gry w kości

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Ateny, V w. p.n.e.
glina
Dice cup
Athens, 5th c. BC
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142283 MNW

Kości do gry
okres grecko-rzymski
kość
Dice
Graeco-Roman period
bone
nr inw. / inv. no. 148225 MNW, 147712 MNW, 198369 MNW

Askos w formie astragala
Ateny, V w. p.n.e.
glina
Askos in the shape of an astragal
Athens, 5th c. BC
clay
nr inw. / inv. no. 142413 MNW

Astragale – zwierzęce kości skokowe używane do gry
kość
Astragals – animals' ankle bones used for gaming
bone
nr inw. / inv. no. 226483 MNW, 227227 MNW, 225813 MNW, 226484 MNW

Kylix z przedstawieniem walki kogutów
Ateny, 540–520 p.n.e.
glina
Kylix with a depiction of a cock fight
Athens, 540–520 BC
clay
z kolekcji Arnolda Voglla / from the Arnold Vogell collection
nr inw. / inv. no. 198537 MNW

Krater dzwonowy czerwonofigurowy
Na wazie przedstawiono motyw współzawodnictwa – popularną walkę kogutów oraz lirę,
symbol agonu muzycznego.
Malarz Menelaosa, Ateny, 440–430 p.n.e.
glina
Red-figure bell krater

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

The vase carries motifs alluding to competition – the popular cock fight and the lyre, a symbol of the musical *agon*.

Menelaos Painter, Athens, 440–430 BC

clay

nr inw. / inv. no. 198512 MNW

Oinochoe z przedstawieniem atletów z atrybutami – skrobaczką i aryballosem

Italia południowa, pocz. IV p.n.e.

glina

Oinochoe with a depiction of athletes with their attributes: a scraping tool and aryballos
south Italy, early 4th c. BC

clay

nr inw. / inv. no. 198502 MNW

Aryballos kulisty w stylu orientalizującym z przedstawieniami kwiatów lotosu – naczynie na oliwę do ciała

Korynt, 580–570 p.n.e.

glina

Spherical aryballos in Orientalising style with depictions of lotus flowers – a container for cosmetic oil

Corinth, 580–570 BC

clay

nr inw. / inv. no. 198029 MNW

Strigilis – skrobaczka atlety używana do oczyszczania ciała po treningu

Grecja, V–IV w. p.n.e.

brąz

Strigil – an athlete's scraping tool used for cleansing the body after training

Greece, 5th–4th c. BC

bronze

z kolekcji Józefa Choynowskiego, dar Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie /
from the Józef Choynowski collection, donated by the Society for the Encouragement of Fine
Arts in Warsaw

nr inw. / inv. no. 237104 MNW

Aryballos – naczynie na oliwę do ciała

Etruria (?), ok. 100 p.n.e.

brąz

Aryballos – a container for cosmetic oil

Etruria (?), ca. 100 BC

z kolekcji Ernsta von Falkenhausen w Królewcu / from the Ernst von Falkenhausen
collection in Königsberg

nr inw. / inv. no. 199035 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś* priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Strigilis – skrobaczka atlety używana do oczyszczania ciała po treningu
Italia, V-IV w. p.n.e.

brąz

Strigil – an athlete's scraping tool used for cleansing the body after training
Italy, 5th-4th c. BC

bronze

z kolekcji Antoniego Madeyskiego / from the Antoni Madeyski collection

nr inw. / inv. no. 228063 MNW

Zegar słoneczny z inskrypcją grecką

Egipt, 153/152–141/140 lub 88/87 p.n.e.

marmur

Hefajstion, syn Herodesa z nomu Arsinoickiego (wystawił ten zegar słoneczny) po tym, jak
pełnił funkcję gimnazjarchy w roku 29, Hermesowi

Sundial with a Greek inscription

Egypt, 153/152–141/140 or 88/87 BC

marble

Hephaistion, son of Herodes from the Arsinoite nome (erected this sundial) after serving as
gymnasiarches in the year 29, for Hermes

z kolekcji Lyceum Hosianum w Braniewie / from the collection of Lyceum Hosianum in
Braunsberg (Braniewo)

nr inw. / inv. no. 198850 MNW

Amfora czarnofigurowa

strona A: walczący bokserzy, którym sekunduje sędzia oraz siedzący zawodnik; strona B:
trzy konkurencje pięcioboju – skok w dal, rzut dyskiem i rzut oszczepem

Red Line Painter (?), Ateny, pocz. V w. p.n.e.

glina

Black-figure amphora

side A: two athletes boxing in the presence of a judge and seated competitor; side B: three
events of the pentathlon – far jump, discus throw and javelin throw

Red Line Painter (?), Athens, early 5th c. BC

clay

nr inw. / inv. no. 149989 MNW

Zapaśnicy

stater, mennica Aspendos (Pamfilia), 340–300 p.n.e.

srebro

Wrestlers

stater, mint of Aspendos (Pamphylia), 340–300 BC

silver

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski

nr inw. / inv. no. 57911 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie”
współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII*
oś priorytetowa *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* Programu Operacyjnego *Infrastruktura i*
Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Głowa zapaśnika w skórzanej czapce
Cesarstwo Rzymskie, II w. n.e. (?)
marmur
Head of a wrestler in a leather cap
Roman Empire, 2nd c. AD (?)
marble
nr inw. / inv. no. 147678 MNW

[GA_05_10]

Amfora panatenajska

strona A: Atena Promachos, po bokach kolumny z kogutami i inskrypcja „nagroda z Aten”;
strona B: wyścig kwadryg
Malarz Warszawskiej Panatenajskiej, Ateny, ok. 520 p.n.e.
glina
Wyścig kwadryg – czterokonných zaprzęgów – był najpopularniejszą i najlepiej nagradzaną konkurencją sportową podczas igrzysk, za zwycięstwo w której otrzymywano 140 amfor wypełnionych świętą oliwą.
Panathenaic prize amphora
side A: Athena Promachos flanked by roosters on columns and the inscription “a prize from Athens”; side B: quadriga race
Painter of the Warsaw Panathenaic, Athens, ca. 520 BC
clay
The race of quadrigas – four-horse teams driven by charioteers – was the most popular and the highest-paying sports competition of the games. Its winner received 140 amphorae filled with sacred olive oil.
nr inw. / inv. no. 198605 MNW

[GA_05_11]

**Cypr – między Wschodem a Zachodem
Cyprus – between East and West**

Dzbanek Red Polished Ware
Cypr, 1800–1625 p.n.e.
glina
Jug in Red Polished Ware
Cyprus, 1800–1625 BC
clay
nr inw. / inv. no. 149968 MNW

Dzbanek Red Polished Ware z dekoracją rytą
Cypr, 2000–1700 p.n.e.
glina
Jug in Red Polished Ware with incised decoration
Cyprus, 2000–1700 BC
clay

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Z komentarzem [AP22]: Ikona i numer [148] identyfikacyjny do audiodeskrypcji
Ikona i numer [117] identyfikacyjny do aplikacji mobilnej

z kolekcji Luigiego Palmy di Cesnola, później w kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Luigi Palma di Cesnola collection, subsequently the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142368 MNW

Naczynie Red Polished Ware z dekoracją rytą
Cypr, 2000–1800 p.n.e.

glina

Vessel in Red Polished Ware with incised decoration

Cyprus, 2000–1800 BC

clay

z kolekcji Luigiego Palmy di Cesnola, później w kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Luigi Palma di Cesnola collection, subsequently the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142366 MNW

Naczynie Red Polished Ware z dekoracją rytą
Cypr, 2000–1800 p.n.e.

glina

Vessel in Red Polished Ware with incised decoration

Cyprus, 2000–1800 BC

clay

nr inw. / inv. no. 198582 MNW

Figurka wotywna

Cypr, 750–600 p.n.e.

glina

Votive figurine

Cyprus, 750–600 BC

clay

nr inw. / inv. no. 200565 MNW

Figurka wotywna

Cypr, 750–600 p.n.e.

glina

Votive figurine

Cyprus, 750–600 BC

clay

nr inw. / inv. no. 149900 MNW

Naczynie zoomorficzne White Painted Ware

Cypr, 1900–1600 p.n.e.

glina

Zoomorphic vessel in White Painted Ware

Cyprus, 1900–1600 BC

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

clay

nr inw. / inv. no. 198619 MNW

Dzbanuszek White Painted Ware

Cypr, 1900–1700 p.n.e.

glina

Juglet in White Painted Ware

Cyprus, 1900–1700 BC

clay

z kolekcji Luigiego Palmy di Cesnola, później w kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Luigi Palma di Cesnola collection, subsequently the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142385 MNW

Naczynie zoomorficzne White Painted Ware

Cypr, ok. 1000 p.n.e.

glina

Zoomorphic vessel in White Painted Ware

Cyprus, ca. 1000 BC

clay

z kolekcji Luigiego Palmy di Cesnola, później w kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Luigi Palma di Cesnola collection, subsequently the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142401 MNW

Butelka White Painted Ware

Cypr, 1850–1700 p.n.e.

glina

Bottle in White Painted Ware

Cyprus, 1850–1700 BC

clay

z kolekcji Luigiego Palmy di Cesnola, później w kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Luigi Palma di Cesnola collection, subsequently the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142387 MNW

Flaszka Black on Red Ware

Cypr, 1050–750 p.n.e.

glina

Flask in Black on Red Ware

Cyprus, 1050–750 BC

clay

nr inw. / inv. no. 198525 MNW

Flaszka Black on Red Ware

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Cypr, 1050–750 p.n.e.

glina

Flask in Black on Red Ware

Cyprus, 1050–750 BC

clay

z kolekcji Luigiego Palmy di Cesnola, później w kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Luigi Palma di Cesnola collection, subsequently the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142403 MNW

Figurka świni

Cypr, 600–475 p.n.e.

glina

Pig figurine

Cyprus, 600–475 BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142412 MNW

Figurka konia

Cypr, 750–600 p.n.e.

glina

Horse figurine

Cyprus, 750–600 BC

clay

nr inw. / inv. no. 200562 MNW

Figurka jeźdźca na koniu

Cypr, 750–600 p.n.e.

glina

Figurine of a rider on horseback

Cyprus, 750–600 BC

clay

nr inw. / inv. no. 200561 MNW

Figurka konia

Cypr, 750–600 p.n.e.

glina

Horse figurine

Cyprus, 750–600 BC

clay

nr inw. / inv. no. 200563 MNW

Dzbanuszek beczułkowaty

Arsinoe (Cypr), 850–600 p.n.e.

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

glina
Barrel juglet
Arsinoe (Cyprus), 850–600 BC
clay
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142386 MNW

Fragment figurki kapłanki (?)
Cypr, ok. 560–520 p.n.e., Grupa Arsos
glina
Fragment of a priestess (?) figurine
Cyprus, ca. 560–520 BC, Arsos Group
clay
nr inw. / inv. no. 149837 MNW

Amfora w stylu Amathus z przedstawieniami amfor, kwiatów lotosu i delfinów
Cypr, 550–480 p.n.e.
glina
Amathus style amphora with representations of amphorae, lotus flowers and dolphins
Cyprus, 550–480 BC
clay
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142369 MNW

Oinochoe White Painted Ware dekorowana koncentrycznymi kołami i przedstawieniem
ptaka
Cypr, 600–475 p.n.e.
glina
Oinochoe in White Painted Ware decorated with concentric circles and a depiction of a bird
Cyprus, 600–475 BC
clay
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142441 MNW

Amfora White Painted Ware
Cypr, 850–750 p.n.e.
glina
Amphora in White Painted Ware
Cyprus, 850–750 BC
clay
nr inw. / inv. no. 149892 MNW

Amfora Bichrome Red Ware
Cypr, 850–700 p.n.e.
glina

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś* priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Amphora in Bichrome Red Ware
Cyprus, 850–700 BC
clay
nr inw. / inv. no. 149820 MNW

Przedstawienie zmarłego na *kline* oraz postaci służącego
Marion (?) (Cypr), IV w. p.n.e.
glina
Deceased represented on a *kline* with servant
Marion (?) (Cyprus), 4th c. BC
clay
nr inw. / inv. no. 200378 MNW

Protoma kobiety z częściowo zachowaną polichromią
Arsinoe (Cypr), VI w. p.n.e.
glina
Female protome with partly preserved polychromy
Arsinoe (Cyprus), 6th c. BC
clay
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 147036 MNW

Figura wotywna młodzieńca trzymającego ptaka
Cypr, 480–310 p.n.e.
wapień
Votive statue of a youth holding a bird
Cyprus, 480–310 BC
limestone
nr inw. / inv. no. 200560 MNW

Fragment figury wotywnej mężczyzny w hełmie stożkowym
Cypr, 600–480 p.n.e.
wapień
Fragment of a votive male figurine with conical helmet
Cyprus, 600–480 BC
limestone
nr inw. / inv. no. 149976 MNW

Dzban Bichrome Red Ware z wylewem w formie kobiety z dzbankiem
Marion (Cypr), 480–400 p.n.e.
glina
Jug in Bichrome Red Ware with a spout in the shape of a woman with a jug
Marion (Cyprus), 480–400 BC
clay
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

nr inw. / inv. no. 142442 MNW

Dzban Bichrome Red Ware z wylewem w formie kobiety z dzbankiem
Marion (Cypr), ok. 480–400 p.n.e.
glina

Jug in Bichrome Red Ware with a spout in the shape of a woman with a jug
Marion (Cyprus), ca. 480–400 BC
clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142443 MNW

[NGA_05_07]

Naczynie Base Ring Ware w kształcie byka
Cypr, 1300–1200 p.n.e.

glina

Postać byka, popularna w mitologii kultur basenu Morza Śródziemnego, była chętnie przedstawiana w sztuce. Naczynia w kształcie tego zwierzęcia służyły zapewne do rytualnych libacji – ofiar składanych w formie płynnej – i znajdowane są w grobach pochodzących z epoki brązu.

Bull-vessel in Base Ring Ware
Cyprus, 1300–1200 BC

clay

The figure of a bull, popular in the mythology of Mediterranean cultures, was frequently depicted in art. Vessels in the shape of this animal were most likely used for making ritual libations – liquid offerings – and are found in burials dated to the Bronze Age.

nr inw. / inv. no. 198617 MNW

GRECJA – G06

[GA_06_01]

Świat kupców i rzemieślników

The world of merchants and craftsmen

Odważnik w kształcie astragala z inskrypcją „Dios”

1/3 miny, Olimpia, V w. p.n.e.

brąz, waga 159,6 g

Astragal-shaped weight with inscription “Dios”

1/3 mina, Olympia, 5th c. BC

bronze, weight 159,6 g

nr inw. / inv. no. 198383 MNW

Odważnik dekorowany motywem promienistym

2 miny Aleksandryjskie, Grecja (?), ok. 400 p.n.e.

ołów, waga 1163,8 g

Weight decorated with a radial motif

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

2 Alexandrian minae, Greece (?), ca. 400 BC
lead, weight 1163.8 g
darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 236275 MNW

Odważnik w kształcie digammy z inskrypcją „Gythaieos” oraz odcisniętym monogramem z ligatury liter EK
1/3 miny, Korynt, II w. p.n.e.
brąz, waga 116,6 g
Digamma-shaped weight with the inscription “Gythaieos” and impressed monogram with the ligature EK
1/3 mina, Corinth, 2nd c. BC
bronze, weight 116,6 g
nr inw. / inv. no. 198381 MNW

Odważnik z przedstawieniem żółwia
1/4 statera, Ateny, III w. p.n.e.
ołów, waga 219,1 g
Weight with an image of a turtle
1/4 stater, Athens, 3rd c. BC
lead, weight 219,1 g
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142782 MNW

Odważnik z przedstawieniem amfory i inskrypcją „Demo”
1/3 statera, Ateny, IV-III w. p.n.e.
ołów, waga 303 g
Weight with a representation of an amphora and inscription “Demo”
1/3 stater, Athens, 4th-3rd c. BC
lead, weight 303 g
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142775 MNW

Odważnik z przedstawieniem delfina i inskrypcją „Demo” oraz stemplem z amforą
1 mina, Ateny, IV-II w. p.n.e.
ołów, waga 446,3 g
Weight with an image of a dolphin, inscription “Demo” and amphora stamp
1 mina, Athens, 4th-2nd c. BC
lead, weight 446,3 g
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142762 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Odważnik z przedstawieniem konia i inskrypcją „Aleksandria. (Wyemitowane) kiedy agoranomem był Diokleos”

3 stater, Aleksandria Troas (Azja Mniejsza), II w. p.n.e.

ołów, waga 2575 g

Weight with an image of a horse with the inscription „Alexandria. (Issued) when the agoranomos was Diokleos”

3 staters, Alexandria Troas (Asia Minor), 2nd c. BC

lead, weight 2575 g

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142839 MNW

Odważnik z inskrypcją „(Wyemitowane) za (agoranoma?) Aureliusza Euangelosa Konpsikiosa”

1 libra, Kyzikos (Azja Mniejsza), II w. n.e.

ołów, waga 318,8 g

Weight with the inscription “(Issued) under (the agoranomos?) Aurelius Euangelos Konpsikios”

1 libra, Cyzicus (Asia Minor), 2nd c. AD

lead, weight 318,8 g

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142742 MNW

Odważnik ze znakiem „V”

5 libr, okres rzymski

serpentyt, waga 1600,5 g

Weight with the symbol “V”

5 librae, Roman period

serpentine, weight 1600,5 g

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142810 MNW

Odważnik wagi szalkowej w formie popiersia

Cesarstwo Rzymskie, 2. poł. II w. – III w. n.e.

brąz, ołów, waga 276 g

Balance scale weight in the form of a bust

Roman Empire, 2nd half of the 2nd–3rd c. AD

bronze, lead, weight 276 g

nr inw. / inv. no. 198313 MNW

Ostrakon grecki

Apollonopolis Magna (obecnie Edfu, Egipt), 5 stycznia 162 n.e.

glina

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Wystawił Panibekis syn Senpeasmysa dla Achillasa syna Rufusa (tytułem należności) za podatek ziemski (chomatikon) za drugi rok Panów Augustów Aureliuszów Antonina i Werusa – 4 drachmy, za merismos – 5 i pół obola dwa chalki, za podatek od posągów – jedną drachmę, jeden obol i dwa chalki, za podatek od transportu owiec i nadzór za rok pierwszy – jedną drachmę, 5 oboli, razem – 8 drachm. Rok 2, Tybi 10.

Greek ostrakon

Apollonopolis Magna (modern-day Edfu, Egipt), 5 January AD 162

clay

Issued by Panibekis son of Senpeasmys to Achilles son of Rufus for (payment of) the land tax (chomatikon) for the second year of the Lords Augusti Aurelii Antoninus and Verus – 4 drachmae, for the merismos – 5 and a half obols two chalkoi, for the statue tax – one drachma, one obol and two chalkoi, for the tax on sheep transport and supervision for the first year – one drachma, 5 obols, in total – 8 drachmae. Year 2, Tybi 10.

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / from the Franco-Polish excavations at Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum

nr inw. / inv. no. 138887 MNW

Ostrakon grecki

Apollonopolis Magna (obecnie Edfu, Egipt), 164 p.n.e.

glina

Wystawił Senpeamys dla Achillasa syna Rufusa (tytułem należności) za pogłównie (laografia) i inne podatki za rok trzeci Panów Augustów Aureliuszów Antonina i Werusa – 16 drachm, razem 16 drachm. Rok 4, Tybi 9.

Greek ostrakon

Apollonopolis Magna (modern-day Edfu, Egipt), 164 BC

clay

Issued by Senpeamys to Achilles son of Rufus for (payment of) the poll tax (laographia) and other taxes for the third year of the Lords Augusti Aurelii Antoninus and Verus – 16 drachmae, in total 16 drachmae. Year 4, Tybi 9.

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / from the Franco-Polish excavations at Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum

nr inw. / inv. no. 138892 MNW

Ostrakon grecki

Apollonopolis Magna (obecnie Edfu, Egipt), 31 grudnia 161 n.e.

glina

Wystawił Senepetesteus dla Achillasa syna Rufusa (tytułem należności) za podatek cesarski, merismos i podatek od posągów za drugi rok Panów Augustów Aureliuszów Antonina i Werusa – dwie drachmy, podwójny obol, dwa chalki, razem dwie drachmy, podwójny obol, dwa chalki. Rok 2, Tybi 5.

Greek ostrakon

Apollonopolis Magna (modern-day Edfu, Egipt), 31 December AD 161

clay

Issued by Senepetstheus to Achilles son of Rufus for (payment of) the imperial tax, merismos and the statue tax for the second year of the Lords Augusti Aurelii Antoninus and Verus – two drachmae, a double obol, two chalkoi, in total two drachmae, a double obol, two chalkoi. Year 2, Tybi 5.

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / from the Franco-Polish excavations at Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum

nr inw. / inv. no. 138894 MNW

Ostrakon grecki

Apollonopolis Magna (obecnie Edfu, Egipt), 113–112 p.n.e.

glina

W roku drugim, tytułem opłat od sprzedaży, Psempkopis syn Petearsemtheusa złożył w banku (znajdującym się) w Apollonopolis Megale tysiąc pięćset sześćdziesiąt, razem 1560 (drachm).

Greek ostrakon

Apollonopolis Magna (modern-day Edfu, Egypt), 113–112 BC

clay

In the second year, as payment of sales fees, Psempkopis son of Petearsemtheus deposited in the bank (located) in Apollonopolis Megale one thousand five hundred and sixty, in total 1560 (drachmae).

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / from the Franco-Polish excavations at Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum

nr inw. / inv. no. 138901 MNW

Z komentarzem [WK23]: wspólny ekspozytor z miejscem na podpis

Moneta bita stemplem

Tzw. sówki ateńskie pełniły rolę pieniądza międzynarodowego.

tetradrachma, mennica Ateny (Attyka), 480–393 p.n.e.

srebro

Die struck coin

The so-called Athenian “owls” played the role of international coinage.

tetradrachm, mint of Athens (Attica), 480–393 BC

silver

z Państwowych Zbiorów Sztuki / from the State Collections of Art

nr inw. / inv. no. 107878 MNW

Moneta odlewana, zachowana z nadlewkiem

AE, mennica Kyme (Eolia), 250–190 p.n.e.

brąz

Cast coin preserved with a sprue

AE, mint of Cyme (Aeolis), 250–190 BC

bronze

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

nr inw. / inv. no. 84311 MNW

Sylfion – rzadka i pożądana roślina o wszechstronnym zastosowaniu, wykorzystywana przede wszystkim w medycynie. Jej eksport stał się źródłem bogactwa Cyrenajki.

didrachma, mennica Kyrene (Cyrenajka), 308–277 p.n.e.

srebro

Silphion – a rare and desirable plant, primarily used in medicine. Its export became the main source of wealth of Cyrenaica.

didrachm, mint of Cyrene (Cyrenaica), 308–277 BC

silver

dar Banku Handlowego / donated by Bank Handlowy

nr inw. / inv. no. 165581 MNW

Formy do odlewania monet

Apollonopolis Magna (obecnie Edfu, Egipt), kon. IV–V w. n.e.

glina

Coin moulds

Apollonopolis Magna (modern-day Edfu, Egypt), late 4th–5th c. AD

clay

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum

nr inw. / inv. no. 142021/a-b MNW

Forma do produkcji figurek

Apollonopolis Magna (obecnie Edfu, Egipt), okres rzymski

glina

Mould for producing figurines

Apollonopolis Magna (modern-day Edfu, Egypt), Roman period

clay

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / from the Franco-Polish excavations at Edfu, on loan from the University of Warsaw Museum

nr inw. / inv. no. 138742 MNW

Forma do produkcji biżuterii

glina

Mould for producing jewellery

clay

z kolekcji Erazma Majewskiego / from the Erazm Majewski collection

nr inw. / inv. no. 138362 MNW

Forma do produkcji lampek

Cesarstwo Rzymskie, II w. n.e.

glina

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Mould for producing lamps
Roman Empire, 2nd c. AD
clay
nr inw. / inv. no. 147989 MNW

Czarka odciśnięta w formie, tzw. megaryjska
Jonia, 2. poł. II w. p.n.e.
glina
“Megarian” mould-made cup
Ionia, 2nd half of the 2nd c. BC
clay
nr inw. / inv. no. 198563 MNW

Czarka odciśnięta w formie, tzw. megaryjska
warsztat Kirbeis, Smyrna (Jonia), 2. poł. II w. p.n.e.
glina
“Megarian” mould-made cup
Kirbeis workshop, Smyrna (Ionia), 2nd half of the 2nd c. BC
clay
nr inw. / inv. no. 198564 MNW

Czarka odciśnięta w formie, tzw. megaryjska
warsztat Monogramisty, Efez (Jonia), 2. poł. II w. p.n.e.
glina
“Megarian” mould-made cup
Monogram workshop, Ephesus (Ionia), 2nd half of the 2nd c. BC
clay
nr inw. / inv. no. 198565 MNW

Fragment reliefu Campana i jego rekonstrukcja
Cesarstwo Rzymskie, I w. n.e.
glina
Rekonstrukcja polichromii powstała w wyniku przeprowadzonej analizy pozostałości pigmentów na powierzchni reliefu. Jak pokazują badania, reliefy pokrywane były cienką warstwą glinki kaolinowej, na którą nakładano farby temperowe o spoiwie jajowym.
Fragment of a Campana relief and its reconstruction
Roman Empire, 1st c. AD
clay
The reconstruction of the polychromy is based on an analysis of the remains of pigments preserved on the surface of the relief. Studies show that reliefs were coated with a thin layer of caolin clay and painted in the tempera technique using egg binder.
nr inw. / inv. no. 199607 MNW

Fragment antefiksu w kształcie twarzy kobiety

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Italia południowa, poł. IV w. p.n.e.

glina

Fragment of an antefix in the shape of a female face

south Italy, mid-4th c. BC

clay

nr inw. / inv. no. 198232 MNW

Amfora transportowa ze stemplem z przedstawieniem kantarosu i inskrypcją „(Wykonał)

Filinos. Kiedy [- - -]”

Heraklea Pontyjska (tereny nadczarnomorskie), ok. 350–330 p.n.e.

glina

Transport amphora stamped with an image of a kantharos and the inscription “(Made) by

Philinos. When [- - -]”

Heraclea Pontica (Black Sea region), ca. 350–330 BC

clay

darczyńca / donated by Wasil Wasilowicz Wiesiołow

nr inw. / inv. no. 148646 MNW

Amfora transportowa ze stemplem z inskrypcją „Argeio”

Heraklea Pontyjska (tereny nadczarnomorskie), ok. 370 p.n.e.

glina

Transport amphora stamped with the inscription “Argeio”

Heraclea Pontica (Black Sea region), ca. 370 BC

clay

z kolekcji Erazma Majewskiego / from the Erazm Majewski collection

nr inw. / inv. no. 138291 MNW

Fragment imadła amfory transportowej ze stemplem z przedstawieniem róży rodzyjskiej oraz inskrypcją „Chresimou”

Rodos, ok. 280–200 p.n.e.

glina

Fragment of a transport amphora handle stamped with a representation of a Rhodian rose and inscription „Chresimou”

Rhodes, ca. 280–200 BC

clay

nr inw. / inv. no. 147840 MNW

Fragment wylewu i imadła amfory transportowej ze stemplem z przedstawieniem kaduceusza oraz inskrypcją „(wyrób) Eukleitosa”

Rodos, ok. 160–146 p.n.e.

glina

Fragment of a rim and handle of a transport amphora stamped with a representation of a caduceus and the inscription “(work) of Eukleitos”

Rhodes, ca. 160–146 BC

clay

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

z polskich wykopalisk w Myrmekion / from Polish excavations at Myrmekion
nr inw. / inv. no. 225541 MNW

Fragment imadła amfory transportowej ze stemplem z wizerunkiem Ateny oraz inskrypcją
„(Wykonane) kiedy astynomem był Posios syn Stratonika”

Synopa (tereny nadczarnomorskie), ok. 320–300 p.n.e.
glina

Fragment of a transport amphora handle stamped with a representation of Athena and the
inscription “(Made) when the astynomos was Posios son of Stratonikos”

Sinope (Black Sea region), ca. 320–300 BC
clay

z polskich wykopalisk w Myrmekion / from Polish excavations at Myrmekion
nr inw. / inv. no. 225429 MNW

Fragment imadła amfory transportowej ze stemplem z wizerunkiem satyra oraz inskrypcją
„(Wykonane) kiedy astynomem był Polyktor syn Demetriosa. (Wyrób) Kleainetosa”

Synopa (tereny nadczarnomorskie), ok. 280–205 p.n.e.
glina

Fragment of a transport amphora handle stamped with a representation of a satyr and the
inscription “(Made) when the astynomos was Polyktor son of Demetrios. (Work) of
Kleainetos”

Sinope (Black Sea region), ca. 280–205 BC
clay

z polskich wykopalisk w Myrmekion / from Polish excavations at Myrmekion
nr inw. / inv. no. 227122 MNW

Fragment imadła amfory transportowej ze stemplem z przedstawieniem kithary oraz
inskrpcją „(Wyrób) Tazyjczyków. (Wykonał) Idnades”

Tazos, kon. IV – pocz. III w. p.n.e.
glina

Fragment of a transport amphora handle stamped with an image of a kithara and the
inscription “(Work) of Thasians. (Made) by Idnades”

Thasos, late 4th–early 3rd c. BC
nr inw. / inv. no. 198280 MNW

Fragment imadła amfory transportowej ze stemplem z przedstawieniem psa gończego oraz
inskrpcją „(Wyrób) Tazyjczyków. (Wykonał) Apollodoros”

Tazos, kon. IV - pocz. III w. p.n.e.
glina

Fragment of a transport amphora handle stamped with an image of a hound and the inscription
“ (Work) of Thasians. (Made) by Apollodoros”

Thasos, late 4th–early 3rd c. BC
nr inw. / inv. no. 198276 MNW

Z komentarzem [WK24]: fragmenty imadeł na wspólnym ekspozytorze z miejscem na podpis

Unguentarium
warsztat wschodni, II–III w. n.e.
szkło, wydmuchiwanie swobodne
Unguentarium
Eastern Mediterranean, 2nd–3rd c. AD
glass, free-blown
darczyńca / donated by Zeno Pierides
nr inw. / inv. no. 149714 MNW

Unguentarium
Afryka Prokonsularna, 1. poł. I w. n.e.
glina
Unguentarium
Africa Proconsularis, 1st half of the 1st c. AD
clay
nr inw. / inv. no. 200817 MNW

Butelka
warsztat wschodni, 1. poł. II w. n.e.
szkło, wydmuchiwanie swobodne
Bottle
Eastern Mediterranean, 1st half of the 2nd c. AD
glass, free-blown
darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 236174 MNW

Wspornik – element architektoniczny
Cesarstwo Rzymskie
marmur
Support – architectural element
Roman Empire
marble
z kolekcji Ludwika Michała Paca / from the Ludwik Michał Pac collection
nr inw. / inv. no. 147651 MNW

Cegła kwadratowa z łacińską inskrypcją „Dizzo i Euktazja. Kocham Cię”
Novae (Mezja Dolna), IV w. n.e.
glina
Pozostałe dwie inskrypcje nieczytelne.
Square brick with Latin inscription “Dizzo and Euctasia. I love you”
Novae (Lower Moesia), 4th c. AD
clay
Two remaining inscriptions are illegible.

z polskich wykopalisk w Novae, dar Ośrodka Badań nad Antykiem Europy Południowo-Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego / from Polish excavations in Novae, donated by the Antiquity of Southeastern Europe Research Centre, University of Warsaw
nr inw. / inv. no. 237778 MNW

Rzygacz w kształcie głowy lwa
Kampania (?), I w. n.e.
glina
Lion-headed gargoyle
Campania (?), 1st c. AD
clay

z kolekcji Erazma Majewskiego / from the Erazm Majewski collection
nr inw. / inv. no. 138228 MNW

Kostki podłogowe
Mezja Górna (?), II–IV w. n.e.
glina
Floor tiles
Upper Moesia (?), 2nd–4th c. AD
clay
z kolekcji Erazma Majewskiego / from the Erazm Majewski collection
nr inw. / inv. no. 138157 MNW, 138159 MNW, 138160 MNW, 138161 MNW, 138164 MNW, 138165 MNW, 138166 MNW, 138167 MNW

Tegula – fragment dachówki płaskiej, z odciskiem buta żołnierskiego i stemplem legionu I Italskiego
Novae (Mezja Dolna), 212–244 n.e.
glina
Tegula – fragment of a pan tile with a soldier's footprint and stamp of legio I Italica
Novae (Lower Moesia), AD 212–244
clay
z polskich wykopalisk w Novae, dar Ośrodka Badań nad Antykiem Europy Południowo-Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego / from Polish excavations in Novae, donated by the Antiquity of Southeastern Europe Research Centre, University of Warsaw
nr inw. / inv. no. 237774 MNW

Imbrex – dachówka półokrągła, ze stemplem legionu I Italskiego
Novae (Mezja Dolna), 2. poł. I w. n.e. – III w. n.e.
glina
Imbrex – cover tile with stamp of the legio I Italica
Novae (Lower Moesia), 2nd half of the 1st c. AD – 3rd c. AD
clay

z polskich wykopalisk w Novae, dar Ośrodka Badań nad Antykiem Europy Południowo-Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego / from Polish excavations in Novae, donated by the Antiquity of Southeastern Europe Research Centre, University of Warsaw
nr inw. / inv. no. 237775 MNW

[GA_06_02]
Sztuka wojenna
The art of war

Hydria czerwonofigurowa ze sceną walki
Malarz Pojedynków, Kampania, 340–320 p.n.e., Grupa Laghetto-Caivano
glina
Należy zwrócić uwagę na elementy uzbrojenia – hełm, tarczę, nagołenniki i dwa typy włóczni.
Red-figure hydria with a combat scene
Duel Painter, Campania, 340–320 BC, Laghetto-Caivano Group
clay
Note the elements of the set of arms – helmet, shield, greaves and two types of spears.
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142266 MNW

Kopystka z rękojeścią w kształcie postaci kobiecej
okres rzymski (?)
brąz
Hoof cleaning tool with handle in the shape of a female figure
Roman period (?)
bronze
nr inw. / inv. no. 148669 MNW

Hełm iliryjski
Italia (?), 550–500 p.n.e.
brąz
Illyrian helmet
Italy (?), 550–500 BC
bronze
z kolekcji Axela Guttmanna, depozyt prywatny / from the Axel Guttmann collection, on private loan
nr inw. / inv. no. Dep.14291 MNW

Hełm chalkidyjski
Hiszpania, IV–III w. p.n.e.
brąz
Chalcidian helmet
Spain, 4th–3rd c. BC
bronze

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

z kolekcji Axela Guttmanna, depozyt prywatny / from the Axel Guttman collection, on private loan
nr inw. / inv. no. Dep.14294 MNW

Hełm, typ Kegel
Italia (?), ok. 700 p.n.e.

brąz

Helmet, Kegel type

Italy, ca. 700 BC

bronze

z kolekcji Axela Guttmanna, depozyt prywatny / from the Axel Guttman collection, on private loan

nr inw. / inv. no. Dep.14296 MNW

Groty oszczepów

Italia

brąz

Spearheads

Italy

bronze

z kolekcji Axela Guttmanna, depozyt prywatny / from the Axel Guttman collection, on private loan

nr inw. / inv. no. Dep.14299/1–4 MNW

Oinochoe czarnofigurowa z przedstawieniem wojowników

Malarz Monachium 2562, Ateny, ok. 500 p.n.e.

glina

Black-figure oinochoe with a depiction of warriors

Painter of Munich 2562, Athens, ca. 500 BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142459 MNW

Hełm koryncki

Grecja, ok. 600 p.n.e., Grupa Myros

brąz

Corinthian helmet

Greece, ca. 600 BC, Myros Group

bronze

nr inw. / inv. no. 198283 MNW

Lekyt aryballosowy z wizerunkiem Ateny w hełmie korynckim

Malarz Achillesa, Ateny, ok. 440 p.n.e.

glina

Aryballos-shaped lekythos with an image of Athena wearing a Corinthian helmet

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Z komentarzem [AP25]: Ikona i numer [116] identyfikacyjny do aplikacji mobilnej

Achilles Painter, Athens, ca. 440 BC
clay
nr inw. / inv. no. 198501 MNW

Lekyt czarnofigurowy z przedstawieniem wojownika zakładającego zbroję
Malarz Edynburski, Ateny, 510–500 p.n.e.
glina
Black-figure lekythos with a depiction of a warrior putting on armour
Edinburgh Painter, Athens, 510–500 BC
clay
nr inw. / inv. no. 198500 MNW

Grot włóczni
Grecja, V w. p.n.e.
brąz
Spearhead
Greece, 5th c. BC
bronze
nr inw. / inv. no. 200429 MNW

Umbo tarczy
tereny nadczarnomorskie, VI–V w. p.n.e.
brąz
Shield umbo
Black Sea region, 6th–5th c. BC
bronze
nr inw. / inv. no. 238706 MNW

Tarcza beocka
stater, mennica Teby (Beocja), 368–364 p.n.e.
srebro
Boeotian shield
stater, mint of Thebes (Boeotia), 368–364 BC
silver
darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 59350 MNW

Wojownik w hełmie z włócznią i tarczą
AE, Sycylia, 220–200 p.n.e.
brąz
Warrior with helmet, spear and shield
AE, Sicily, 220–200 BC
bronze
nr inw. / inv. no. 153133 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Groty strzał
Grecja, VII–VI w. p.n.e.
brąz
Arrowheads
Greece, 7th–6th c. BC
bronze
nr inw. / inv. no. 198392 MNW, 198396 MNW

Pocisk do procy z nieczytelną inskrypcją
Grecja, okres hellenistyczny (?)
ołów
Sling-shot projectile with illegible inscription
Greece, Hellenistic period (?)
lead
nr inw. / inv. no. 148316 MNW

Pocisk do procy z przedstawieniem skorpiona; po drugiej stronie trójząb
Grecja, okres hellenistyczny (?)
ołów
Sling-shot projectile with depiction of a scorpion; on the other side a trident
Greece, Hellenistic period (?)
lead
nr inw. / inv. no. 148329 MNW

Pocisk do procy z przedstawieniem wiązki piorunów
Grecja, okres hellenistyczny (?)
ołów
Sling-shot projectile with depiction of lightning bolts
Greece, Hellenistic period (?)
lead
nr inw. / inv. no. 148336 MNW

Kardiofylaks – napierśnik
Italia południowa, 2. poł. VI w. p.n.e.
brąz
Kardiophylax – breast plate
south Italy, 2nd half of the 6th c. BC
bronze
nr inw. / inv. no. 198301 MNW

Dwuczęściowy pancerz torsowy z zawiasami
Italia południowa (?), IV w. p.n.e.
brąz
Two-plate torso cuirass with hinges

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś* priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

south Italy (?), 4th c. BC
bronze
z kolekcji Axela Guttmanna, depozyt prywatny / from the Axel Guttmann collection, on private loan
nr inw. / inv. no. Dep.14298/1–3 MNW

Tarcza hoplity
Italia (?), VI w. p.n.e.
brąz
Hoplite shield
Italy (?), 6th c. BC
bronze
z kolekcji Axela Guttmanna, depozyt prywatny / from the Axel Guttmann collection, on private loan
nr inw. / inv. no. Dep.14297 MNW

Pancerz torsowy
Grecja (miejsce powstania), Powołże (miejsce znalezienia), IV–III w. p.n.e.
brąz
Torso cuirass
Greece (created), Volga Region (found), 4th–3rd c. BC
bronze
depozyt Muzeum Wojska Polskiego / on loan from the Polish Army Museum
nr inw. / inv. no. MWP 24067

Miecze krótkie
tereny nadczarnomorskie, VI w. p.n.e.
brąz
Short swords
Black Sea region, 6th c. BC
bronze
nr inw. / inv. no. 238702 MNW, 238703 MNW

[GA_06_03]

**Kobiety posłuszne, kobiety dzikie
Women: docile and untamed**

Oinochoe czerwonofigurowa dekorowana motywem głów kobiecych i satyra
Malarz Pensylwania Torcop, Etruria, 2 poł. IV w. p.n.e.
glina
Red-figure oinochoe decorated with representations of heads of women and of a satyr
Pensylvania Torcop Painter, Etruria, 2nd half of the 4th c. BC
clay
nr inw. / inv. no. 140371 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Talerz gnathia z przedstawieniem głowy kobiety
Italia południowa, IV–III w. p.n.e.

glina

Gnathia plate with a depiction of a female head
south Italy, 4th–3rd c. BC

clay

darczyńca Wiktor Daszewski z Rodziną / donated by Wiktor Daszewski and Family

nr inw. / inv. no. 239227 MNW

Szpile do włosów z główkami w formie szyszki pinii
Etruria, V–IV w. p.n.e.

brąz

Hair pins with pine-cone shaped heads

Etruria, 5th–4th c. BC

bronze

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski

nr inw. / inv. no. 236352 MNW, 236353 MNW, 236351 MNW

Szpile do włosów

okres rzymski

kość

Hair pins

Roman period

bone

nr inw. / inv. no. 198376 MNW, 147062 MNW

Fragment figurki – głowa kobiety

Tanagra (Beocja), IV w. p.n.e.

glina

Fragment of a figurine: female head

Tanagra (Boeotia), 4th c. BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 147034 MNW

Głowa kobiety w czepcu

Grecja, V w. p.n.e.

marmur

Female head in a cap

Greece, 5th c. BC

marble

nr inw. / inv. no. 148009 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Figurki kobiet
Tanagra (Beocja), pocz. III w. p.n.e.
glina
Figurines of women
Tanagra (Boeotia), early 3rd c. BC
clay
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 147032 MNW, 147035 MNW

Pyksis czerwonofigurowa z wyobrażeniem dłoni na pokrywce
Ateny, V w. p.n.e.
glina
Red-figure pyxis with a hand represented on the lid
Athens, 5th c. BC
clay
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142352/a–b MNW

Pyksis
Cesarstwo rzymskie, okres późnoantyczny
kość
Pyxis
Roman Empire, late antiquity
bone
nr inw. / inv. no. 148712/a-b MNW

Pałeczka kosmetyczna
Grecja, okres hellenistyczny
kość
Cosmetic rod
Greece, Hellenistic period
bone
nr inw. / inv. no. 198377 MNW

Pałeczka kosmetyczna
I–IV w. n.e.
szkło
Cosmetic rod
1st–4th c. AD
glass
nr inw. / inv. no. 236347/a-b MNW

Spatula
Cesarstwo Rzymskie, I–III w. n.e.

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

brąz
Spatula
Roman Empire, 1st–3rd c. AD
bronze
nr inw. / inv. no. 198374 MNW

Pyxis
Ateny, 275–250 p.n.e., Styl Zachodniego Zbocza
glina
Pyxis
Athens, 275–250 BC, West Slope Style
clay
z kolekcji Arnolda Voglla / from the Arnold Vogell collection
nr inw. / inv. no. 198516/a–b MNW

Dilektyt
warsztat syryjski, IV w. n.e.
szkło, wydmuchiwanie swobodne
Double lekythos
Syrian workshop, 4th c. AD
glass, free-blown
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142551 MNW

Dilektyt
warsztat syryjski, IV w. n.e.
szkło, wydmuchiwanie swobodne
Double lekythos
Syrian workshop, 4th c. AD
glass, free-blown
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142548 MNW

Oinochoe
warsztat wschodni, kon. VI–V w. p.n.e.
szkło, formowanie na rdzeniu
Oinochoe
Eastern Mediterranean, late 6th–5th c. BC
glass, core formed
z kolekcji Minutoli / from the Minutoli collection
nr inw. / inv. no. 198969 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Alabastron

warsztat egipski, II–I w. p.n.e.

szkło, formowanie na rdzeniu

Alabastron

Egyptian workshop, 2nd–1st c. BC

glass, core formed

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142618 MNW

Aryballos kulisty

warsztat egipski (?), VI–IV w. p.n.e.

szkło, formowanie na rdzeniu

Spherical aryballos

Egyptian workshop (?), 6th–4th c. BC

glass, core formed

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142576 MNW

Amforiskos

warsztat egipski (?), IV–III w. p.n.e.

szkło

Amphoriskos

Egyptian workshop (?), 4th–3rd c. BC

glass

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142579 MNW

Amforiskos czarnofirnisowany

Ateny, V w. p.n.e.

glina

Black-glaze amphoriskos

Athens, 5th c. BC

clay

nr inw. / inv. no. 198538 MNW

Askos czarnofirnisowany z dzióbkiem i sitkiem – naczynie do karmienia dziecka

Ateny, V w. p.n.e.

glina

Black-glaze askos with lip and strainer – a baby feeding vessel

Athens, 5th c. BC

clay

nr inw. / inv. no. 198527 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Naczynie do odciągania mleka z piersi
Syria, I–II w. n.e.
szkło, wydmuchiwanie swobodne
Vessel for drawing milk from the breast
Syria, 1st–2nd c. AD
glass, free-blown
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142546 MNW

Figurka jeźdźca
Beocja, VI w. p.n.e.
glina
Figurine of a rider
Boeotia, 6th c. BC
clay
nr inw. / inv. no. 147991 MNW

Lalka z ruchomymi kończynami
Korynt (?), 500–450 p.n.e.
glina
Doll with movable limbs
Corinth (?), 500–450 BC
clay
nr inw. / inv. no. 198244 MNW

Lalka z ruchomymi kończynami
Grecja, IV w. p.n.e.
glina
Doll with movable limbs
Greece, 4th c. BC
clay
nr inw. / inv. no. 140372 MNW

Grzechotka w kształcie głowy barana
Rodos (?), ok. 550 p.n.e.
glina
Rattle in the shape of a ram's head
Rhodes (?), ca. 550 BC
clay
nr inw. / inv. no. 198245 MNW

Grzechotka w kształcie owocu granatu

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Grecja (?), VI–V w. p.n.e.
glina
Rattle in the shape of a pomegranate
Greece (?), 6th–5th c. BC
clay
nr inw. / inv. no. 199452 MNW

Grzechotka w kształcie świnki
Grecja (?), VI–V w. p.n.e.
glina
Pig-shaped rattle
Greece (?), 6th–5th c. BC
clay
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142399 MNW

Piszczalka w kształcie jaskółki
Grecja (?), VI–V w. p.n.e.
glina
Flute in the shape of a swallow
Greece (?), 6th–5th c. BC
clay
nr inw. / inv. no. 147529 MNW

Głowa Gorgony
AE, mennica Olbia (tereny nadczarnomorskie), 450–425 p.n.e.
brąz
Meduza, kobieta-potwór zamieniająca swoim spojrzeniem w skałę, została pokonana przez Perseusza. Jej odcięta głowa zachowała nadal swą moc i została przekazana Atenie, która umieściła ją na swojej tarczy.
Head of Gorgon
AE, mint of Olbia (Black Sea region), 450–425 BC
bronze
Medusa, a female monster turning people to stone with her gaze, was defeated by Perseus.
Her severed head kept its powers and was given to Athena, who mounted it on her shield.
darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 105646 MNW

Głowa Amazonki Kyme
tetradrachma, mennica Kyme (Eolia), 165–140 p.n.e.
srebro
Head of the Amazon Cyme
tetradrachm, mint of Cyme (Aeolis), 165–140 BC

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

silver

z Państwowych Zbiorów Sztuki / from the State Collections of Art
nr inw. / inv. no. 107842 MNW

Pelike czerwonofigurowa z przedstawieniem amazonomachii
Krań Malarza Louvre G433, Ateny, ok. 430 p.n.e.
glina

Amazonomachią określane jest przedstawienie walki Amazonek z Grekami. Plemię wojowniczych, dzikich kobiet zostało ostatecznie pokonane przez przedstawicieli greckiej cywilizacji. Przynależność kulturowa walczących była przedstawiana za pomocą odpowiedniego stroju i płci – orientalny ubiór Amazonki-kobiety został przeciwstawiony heroicznej nagości Greka-mężczyzny. Ten typ ikonograficzny interpretowany jest również w aspekcie historycznym jako echo walki Greków z Persami.

Red-figure pelike with Amazonomachy scene
circle of the Painter of Louvre G433, Athens, ca. 430 BC
clay

The amazonomachy shows the battle between Amazons and Greeks. The tribe of warlike, savage women was ultimately defeated by representatives of the Greek civilisation. Cultural identity was shown through dress and gender: the Oriental dress of the Amazon female was contrasted with the heroic nudity of the Greek male. This iconographic type is also interpreted in the historical context as an echo of the Greek war against the Persians.

nr inw. / inv. no. 198559 MNW

Amfora szyjowa
strona A: dwie tańczące menady; strona B: Dionizos i menada
Malarz Diosfosa, Ateny, ok. 500–475 p.n.e.
glina

Skóry panter noszone na szatach, rozwiane włosy, gwałtowne ruchy świadczą o dzikim, orgiastycznym charakterze tańca menad, właściwego dla kultu Dionizosa, który swych czcicieli napębiał niepohamowaną, wyzwalającą radością.

Neck amphora
side A: two dancing maenads; side B: Dionysus and maenad
Diosphos Painter, Athens, ca. 500–475 BC

clay
Panther skins worn over robes, hair in disarray and frenzied movements hint at the wild, orgiastic character of the dance of the maenads, typical for the cult of Dionysus, which filled its followers with unconstrained, liberating joy.

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142326 MNW

Figurka syreny
Grecja, okres hellenistyczny
glina

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Mitologiczna postać syreny – pół kobiety, pół ptaka – była obdarzona pięknym głosem. Śpiew syren wabił i sprowadzał zgubę na żeglarzy, którzy mu ulegli. Syreny były również demonami śmierci, towarzyszącymi ludziom w podróży w zaświaty.

Siren figurine

Greece, Hellenistic period

clay

The mythical siren – half woman, half bird – was endowed with a beautiful voice. The voices of sirens lured and brought death upon sailors entranced by their song. They were also demons of death accompanying people headed for the Netherworld.

nr inw. / inv. no. 148648 MNW

Lekyt aryballosowy ze sceną toalety Afrodyty

Kampania, pocz. IV w. p.n.e.

glina

Aryballos-shaped lekythos with a scene of the toilet of Aphrodite

Campania, early 4th c. BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142393 MNW

Alabastron czarnofigurowy z motywem szachownicy

Ateny, kon. VI w. p.n.e.

glina

Black-figure alabastron with checkerboard pattern

Athens, late 6th c. BC

clay

nr inw. / inv. no. 198604 MNW

Kylik czerwonofigurowy ze sceną kąpieli

Kobiety myją się przy lutrionach (misach na wysokich podstawach), podają sobie złożone szaty, a jedna z nich zawiązuje charakterystyczne, wysokie botki.

Malarz Botków, Ateny, ok. 460 p.n.e.

glina

Red-figure kylix with a bath scene

Women wash at loutrions (tubs on high bases), pass around folded robes, and one laces distinctive high boots.

Boot Painter, Athens, ca. 460 BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142313 MNW

Kylik czerwonofigurowy z przedstawieniem wnętrza gynaikeionu – części domu przeznaczonej głównie dla kobiet

Kobiety siedzące na krzesłach zostały przedstawione podczas przędzenia wełny – jedna z nich w dłoni trzyma wrzeciono, druga kosz z wełną.

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Malarz Botków, Ateny, ok. 460 p.n.e.

glina

Red-figure kylix showing the interior of a gynaikēion – the part of the house intended primarily for women

The women sitting on chairs were depicted spinning wool – one holds a spindle and the other a basket with wool.

Boot Painter, Athens, ca. 460 BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142317 MNW

Pyksis trójnożna czarnofigurowa ze sceną wesela Heraklesa i Hebe oraz przedstawieniem orszaku bogów; postaciom towarzyszą inskrypcje

Ateny, ok. 500 p.n.e.

glina

Black-figure tripod pyxis with a scene of the wedding of Herakles and Hebe and depiction of a procession of gods; the figures are accompanied by inscriptions

Athens, ca. 500 BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142319 MNW

Grzebień do wyczesywania wełny

...

kość

Wool comb

...

bone

nr inw. / inv. no. 148565 MNW

Przędliki

...

glina, kamień

Spindle whorls

...

clay, stone

nr inw. / inv. no. 199864 MNW, 236437/2-3 MNW

Epinetron czarnofigurowy

Ateny, ok. 500 p.n.e., Grupa Golonos

glina

Epinetron to ceramiczny przedmiot wykorzystywany podczas przędzenia wełny. Nakładano go na górną część uda, co ułatwiało zwijanie przędzy na nodze i jednocześnie chroniło skórę przed podrażnieniem wywoływanym kontaktem z surową wełną. Przędzenie i tkactwo w starożytnej Grecji było codziennym zajęciem kobiet i młodych dziewcząt.

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Z komentarzem [AP26]: Ikona i numer [118] identyfikacyjny do aplikacji mobilnej

Epinetrony stanowiły część darów ślubnych, które związane były z przyszłą rolą żony i matki. Odnajdywane są one także w wyposażeniu grobowym dziewcząt.

Black-figure epinetron

Athens, ca. 500 BC, Golonos Group

clay

An epinetron is a ceramic object used in spinning wool. It was placed on the upper thigh, facilitating the rolling of yarn on one's leg and protecting the skin from irritation caused by contact with raw wool. In ancient Greece, spinning and weaving were the daily chores of women and young girls. Epinetrons formed part of wedding gifts, which were associated with the future role of wife and mother. They are also found among the funerary equipment of girls.

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142454 MNW

Nożyczki

Cesarstwo Rzymskie, II–III w. n.e.

brąz

Scissors

Roman Empire, 2nd–3rd c. AD

bronze

nr inw. / inv. no. 148577 MNW

Igła

Italia (?)

brąz

Needle

Italy (?)

bronze

z kolekcji Antoniego Madeyskiego / from the Antoni Madeyski collection

nr inw. / inv. no. 228079 MNW

Figurka kobiety siedzącej na skale z kwiatem w dłoni

Myrina (Azja Mniejsza), IV w. p.n.e.

glina

Figurine of a woman sitting on a rock with a flower in hand

Myrina (Asia Minor), 4th c. BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 147029 MNW

Lebes gamikos

strona A: kobieta ze szkatułką i Eros z lustrem; strona B: dwie skrzydlate boginie z podarkami

– alabastronem, szkatułką i szatami

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Ateny, ok. 335 p.n.e., styl kerczeński
glina
Lebes gamikos
side A: a woman with a casket and Eros with a mirror; side B: two winged goddesses with gifts: an alabastron, a casket and robes
Athens, ca. 335 BC, Kerch style
clay
nr inw. / inv. no. 200551/a–b MNW

[GA_06_04]
Przed lustrem
In front of a mirror

Lusterko (ręczne) ze sceną zabicia Meduzy
Clusium (Etruria), kon. IV w. p.n.e.
brąz
Hand mirror with a scene of slaying the Medusa
Clusium (Etruria), late 4th c. BC
bronze
nr inw. / inv. no. 198288 MNW

Bulla – medalion
Etruria, 3. ćw. VIII w. p.n.e.
złoto
Bulla – medallion
Etruria, 3rd quarter of the 8th c. BC
gold
nr inw. / inv. no. 198325 MNW

Wisiołek w kształcie głowy barana
Etruria, V w. p.n.e.
złoto
Ram's head pendant
Etruria, 5th c. BC
gold
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 148410 MNW

Liście laurowe – część wieńca (?)
Grecja, V–IV w. p.n.e.
złoto
Laurel leaves – part of a wreath (?)

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Greece, 5th–4th c. BC

gold

nr inw. / inv. no. 238654 MNW, 238655 MNW

Pierścień z oczkiem dekorowanym winnym gronem
tereny nadczarnomorskie, IV–I w. p.n.e.

złoto

Ring with a cluster of grapes depicted on the bezel

Black Sea region, 4th–1st c. BC

gold

nr inw. / inv. no. 238707 MNW

Pierścień z gemmą z przedstawieniem lwa

Grecja, 1. poł. III w. p.n.e.

złoto, karneol

Ring with a gemstone with an image of a lion

Greece, 1st half of the 3rd c. BC

gold, cornelian

nr inw. / inv. no. 149932 MNW

Pierścień z oczkiem

Grecja, okres hellenistyczny

złoto, masa szklana

Cabochoon ring

Greece, Hellenistic period

gold, glass paste

nr inw. / inv. no. 238610 MNW

Kolczyki w kształcie głów gryfów

Grecja, kon. IV w. p.n.e.

złoto

Earrings in the shape of griffin heads

Greece, late 4th c. BC

gold

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 148420/1–2 MNW

Kolczyki w kształcie głów lwów

Grecja, kon. IV w. p.n.e.

złoto

Earrings in the shape of lion heads

Greece, late 4th c. BC

gold

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 148405/1–2 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Kolczyk dekorowany głową byka
Grecja, kon. IV w. p.n.e.
złoto
Earring decorated with a bull's head
Greece, late 4th c. BC
gold
z kolekcji Potockich z Krzeszowic / from the Potocki of Krzeszowice collection
nr inw. / inv. no. 237368 MNW

Kolczyk dekorowany głową byka
Grecja, III w. p.n.e.
złoto
Earring decorated with a bull's head
Greece, 3rd c. BC
gold
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 148414 MNW

Kolczyki dekorowane rozetami
Grecja, 1. poł. III w. p.n.e.
złoto
Earrings decorated with rosettes
Greece, 1st half of the 3rd c. BC
gold
z kolekcji Potockich z Krzeszowic / from the Potocki of Krzeszowice collection
nr inw. / inv. no. 237367/1–2 MNW

Dwie zawieszki od kolczyków w kształcie uskrzydłych Geniuszy
Grecja, 1. poł. III w. p.n.e.
złoto
Two winged Genius pendants for earrings
Greece, 1st half of the 3rd c. BC
gold
z kolekcji Potockich z Krzeszowic / from the Potocki of Krzeszowice collection
nr inw. / inv. no. 237366/1–2 MNW

Zawieszka w kształcie Erosa
teren nadczarnomorskie, 1. poł. III w. p.n.e.
złoto
Eros pendant
Black Sea region, 1st half of the 3rd c. BC
gold
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 148417 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś* priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Kolczyki

Grecja, III–II w. p.n.e.

złoto, kamień półszlachetny

Earrings

Greece, 3rd–2nd c. BC

gold, semiprecious stone

nr inw. / inv. no. 238439/1–2 MNW

Naszyjnik z ośmioma amforami i półksiężycem

Grecja (?), III w. p.n.e.

złoto, emalia

Necklace with eight amphora pendants and a crescent

Greece (?), 3rd c. BC

gold, enamel

nr inw. / inv. no. 149930 MNW

Naszyjnik z gemmami

od lewej przedstawienia: Hekate, zająca, postaci kobiecej, Artemidy i skorpiona

Grecja, III–II w. p.n.e.

złoto, rubin, hematyt, szkło

Gemstone necklace

from left, depictions of: Hekate, hare, female figure, Artemis and scorpion

Greece, 3rd–2nd c. BC

gold, ruby, hematite, glass

nr inw. / inv. no. 149214 MNW

Naszyjnik z zawieszka w formie pszczoły

warsztat nadczarnomorski, I w. p.n.e. – I w. n.e.

złoto, kamień, szkło

Necklace with bee-shaped pendant

Black Sea workshop, 1st c. BC – 1st c. AD

gold, stone, glass

nr inw. / inv. no. 149929 MNW

Pelike czerwonofigurowa

strona A: kobieta siedząca na krześle; strona B: dwaj młodzieńcy w płaszczach

Apulia, ok. 380 p.n.e.

glina

Warto zwrócić uwagę na naszyjnik trzymany w dłoniach siedzącej kobiety oraz dopasowane

do niego kolczyki. Nieco mniej okazałą biżuterię nosi też kobieta stojąca obok.

Red-figure pelike

side A: woman seated on a chair; side B: two cloaked youths

Apulia, ca. 380 BC

clay

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

nr inw. / inv. no. 198120 MNW

Worthy of note is the necklace in the hands of the seated woman, as well as the matching earrings. The woman standing beside her also wears jewellery, though it is slightly less impressive.

Aplika w kształcie półksiężyca z przedstawieniem trzech głów
Grecja, V–IV w. p.n.e.

złoto

Crescent-shaped appliqué with a representation of three heads

Greece, 5th–4th c. BC

gold

nr inw. / inv. no. 238613 MNW

Apliki w kształcie głów lwa, Sylena i Meduzy – naszywki służące do ozdabiania szat warsztat nadczerwomorski, IV w. p.n.e.

złoto

Appliqués in the shape of heads of a lion, Silenus and Medusa – ornaments sewn onto robes

Black Sea workshop, 4th c. BC

gold

nr inw. / inv. no. 238559 MNW, 237820 MNW, 238565 MNW

Istotny element stroju Greków, Etrusków i Rzymian stanowiły fibule – swoiste agrafy służące do spinania elementów garderoby. Poza funkcją użytkową, pełniły też funkcję dekoracyjną, podkreślając status noszącej je osoby. Na wystawie prezentowane są przykłady od prostych, brązowych agraf z początku pierwszego tysiąclecia p.n.e., przez kunsztownie dekorowane srebrne i złote fibule etruskie, po datowane na III wiek n.e. wyroby prowincjonalne.

Important elements of Greek, Etruscan and Roman dress were fibulae – a type of safety pins used to fasten garments. Besides their utilitarian function, they also played a decorative role, emphasising the status of the person who wore them. The exhibit presents examples from simple bronze pins of the early first millennium BC, through exquisitely decorated silver and gold Etruscan fibulae, to provincial products of the third century AD.

Fibula łukowata

Kampania, IX–VIII w. p.n.e.

brąz

Bow type fibula

Campania, 9th–8th c. BC

bronze

nr inw. / inv. no. 237604 MNW

Fibula wężykowata

Italia południowa, IX–VII w. p.n.e.

brąz

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Serpentine fibula
south Italy, 9th–7th c. BC
bronze
nr inw. / inv. no. 237603 MNW

Fibula pijawkowata
Etruria, 2 poł. VIII w. p.n.e.
brąz
Leech fibula
Etruria, 2nd half of the 8th c. BC
bronze
nr inw. / inv. no. 237717 MNW

Fibula smocza
Etruria lub Italia południowa, VII w. p.n.e.
srebro
Dragon type fibula
Etruria or south Italy, 7th c. BC
silver
nr inw. / inv. no. 198435 MNW

Fibula łódeczkowata
Etruria lub Italia południowa, VII–VI w. p.n.e.
brąz
Boat-shaped fibula
Etruria or south Italy, 7th–6th c. BC
bronze
nr inw. / inv. no. 237606 MNW

Fibula pijawkowata
Etruria, VI w. p.n.e.
złoto
Leech fibula
Etruria, 6th c. BC
gold
z kolekcji Potockich z Krzeszowic / from the Potocki of Krzeszowice collection
nr inw. / inv. no. 237365 MNW

Fibula łukowata z wydłużoną nóżką
Etruria, kon. VI w. p.n.e.
złoto
Bow fibula with an elongated foot
Etruria, late 6th c. BC
gold
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

nr inw. / inv. no. 148404 MNW

Fibula łukowata z wydłużoną pochwą
Etruria, kon. VI w. p.n.e.

złoto

Bow fibula with an elongated catch plate

Etruria, late 6th c. BC

gold

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 148424 MNW

Fibula łukowata z wydłużoną pochwą
Etruria, kon. VI w. p.n.e.

złoto

Bow fibula with an elongated catch plate

Etruria, late 6th c. BC

gold

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 148423 MNW

Fibula pijawkowata z wydłużoną nóżką
Etruria, 2. poł. VI w. p.n.e.

złoto

Leech fibula with an elongated foot

Etruria, 2nd half of the 6th c. BC

gold

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 148403 MNW

Fibula protogeometryczna

Grecja, około 1150–900 r. p.n.e.

brąz

Protogeometric fibula

Greece, ca. 1150–900 BC

bronze

nr inw. / inv. no. 147954 MNW

Fibula typu Aucissa

tereny nadczarnomorskie, kon. I w. p.n.e. – I w. n.e.

brąz

Fibula of the Aucissa type

Black Sea region, late 1st c. BC – 1st c. AD

bronze

darczyńca / donated by Witold Dobrowolski

nr inw. / inv. no. 239158 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Fibula profilowana o konstrukcji zawiaskowej
Mezja lub Dacia, 2. poł. II – pocz. III w. n.e.
brąz
Profiled fibula with hinge
Moesia or Dacia, 2nd half of the 2nd – early 3rd c. AD
bronze
darczyńca / donated by Witold Dobrowolski
nr inw. / inv. no. 239156 MNW

Fibula kolankowata z grzebykiem na główce
tereny nadczarnomorskie, poł. II–III w. n.e.
brąz
Knee fibula with a crest on the head-plate
Black Sea region, mid-2nd–3rd c. AD
bronze
darczyńca / donated by Witold Dobrowolski
nr inw. / inv. no. 239157 MNW

Bransolety taśmowe
Grecja, VII w. p.n.e.
brąz
Strap bracelets
Greece, 7th c. BC
bronze
nr inw. / inv. no. 199015 MNW, 199016 MNW

Bransoleta
Etruria, okres willanowiański (1000–750 p.n.e.)
brąz
Bracelet
Etruria, Villanovan period (1000–750 BC)
bronze
darczyńca / donated by Justyna Bednarek
nr inw. / inv. no. 237721 MNW

Bransoleta węzowata
Italia, I w. p.n.e.
brąz
Serpentine bracelet
Italy, 1st c. BC
bronze
nr inw. / inv. no. 198319 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Bransoleta o zakończeniach w formie baranich główek
Cesarstwo Rzymskie, I–III w. n.e.

brąz

Bracelet with ram's head terminals

Roman Empire, 1st–3rd c. AD

bronze

nr inw. / inv. no. 198320 MNW

Bransoleta

Cesarstwo Rzymskie

szkło

Bracelet

Roman Empire

glass

nr inw. / inv. no. 236307 MNW

Pierścionek

Cesarstwo Rzymskie, III w. p.n.e.

szkło

Ring

Roman Empire, 3rd c. BC

glass

nr inw. / inv. no. 143234 MNW

Pierścionek dekorowany odciskiem dłoni

Cesarstwo Rzymskie, II–III w. n.e.

żelazo

Ring with palmprint decoration

Roman Empire, 2nd–3rd c. AD

iron

nr inw. / inv. no. 198411 MNW

Pyksis czarnofirnisowana

Ateny, kon. VI–V w. p.n.e.

glina

Black-glaze pyxis

Athens, late 6th–5th c. BC

clay

nr inw. / inv. no. 198509/a-b MNW

[GA_06_05]

Figurka Erosa z lirą

Italia południowa, II w. p.n.e.

glina

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Figurine of Eros with a lyre
south Italy, 2nd c. BC
clay
nr inw. / inv. no. 198159 MNW

Figurka Nike
Myrina (Azja Mniejsza), 1 poł. II w. p.n.e.
glina
Nike figurine
Myrina (Asia Minor), 1st half of the 2nd c. BC
clay
nr inw. / inv. no. 198158 MNW

Figurka Erosa z gęsią
warsztat grecki, Azja Mniejsza, 2. poł. I w. p.n.e.
glina
Figurine of Eros with a goose
Greek workshop, Asia Minor, 2nd half of the 1st c. BC
clay
nr inw. / inv. no. 198148 MNW

Figurka kobiety (Afrodyta?)
Myrina (Azja Mniejsza), III–II w. p.n.e.
glina
Female figurine (Aphrodite?)
Myrina (Asia Minor), 3rd–2nd c. BC
clay
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 147031 MNW

Figurka Ledy z łabędziem
Myrina (Azja Mniejsza), poł. III w. p.n.e.
glina
Figurine of Leda and the swan
Myrina (Asia Minor), mid-3rd c. BC
clay
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 147030 MNW

Figurka Apolla lub Adonisa
Smyrna (Azja Mniejsza), I w. p.n.e.
glina
Figurine of Apollo or Adonis

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Smyrna (Asia Minor), 1st c. BC
clay
darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 236402 MNW

[GA_06_06]
Pobożność codzienna Greków
Everyday piety of the Greeks

Idol kobiecy, typ phi (od kształtu greckiej litery)
Mykeny, 1400–1200 p.n.e.
głina
Female idol, phi type (from the Greek letter shape)
Mycenae, 1400–1200 BC
clay
nr inw. / inv. no. 199093 MNW

Idole
Beocja, VI w. p.n.e.
głina
Idols
Boeotia, 6th c. BC
clay
nr inw. / inv. no. 199091 MNW, 199092 MNW

Idole kobiece
Beocja, VI w. p.n.e.
głina
Female idols
Boeotia, 6th c. BC
clay
nr inw. / inv. no. 198260 MNW, 138998 MNW

Idol z pełnoplastyczną głową kobiety
Beocja, ok. 550 p.n.e.
głina
Idol with a plastically modelled female head
Boeotia, ca. 550 BC
clay
nr inw. / inv. no. 199090 MNW

Fragment inskrypcji punickiej

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Kartagina, III–II w. p.n.e.

wapień

Do Pani, Tanit-w-obliczu-Baala, i do Pana, Baal-Hamona, (to jest to,) co ofiarował Magon, syn Azarbaala [...]

Fragment of a Punic inscription

Carthage, 3rd–2nd c. BC

limestone

To the Lady Tanit-in-the-countenance-of-Baal, and to the Lord Baal-Hamon, (this is what) was offered by Mago, son of Azarbaal [...]

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142719 MNW

Figurki nagich kobiet

Nippur (Mezopotamia), okres hellenistyczny

glina

Female nude figurines

Nippur (Mesopotamia), Hellenistic period

clay

nr inw. / inv. no. 238450 MNW, 238451 MNW

Figurka siedzącej bogini

Kyrene (Cyrenajka), V w. p.n.e.

glina

Figurine of seated goddess

Cyrene (Cyrenaica), 5th c. BC

clay

darczyńca / donated by Stanisław Tekieła

nr inw. / inv. no. 238780 MNW

Figurka siedzącej bogini

Kyrene (Cyrenajka), V w. p.n.e.

glina

Figurine of seated goddess

Cyrene (Cyrenaica), 5th c. BC

clay

darczyńca / donated by Stanisław Tekieła

nr inw. / inv. no. 238781 MNW

Plakieta przedstawiająca Demeter (?) z koszem owoców i świnia

Melos, poł. V w. p.n.e.

glina

Plaque with an image of Demeter (?) with a basket of fruit and a pig

Melos, mid-5th c. BC

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

clay

nr inw. / inv. no. 198237 MNW

Skyfos-kotyle czerwonofigurowy ze sceną składania ofiary

strona A: przygotowanie ofiary z barana przez kapłana; strona B: spalenie ofiary na ołtarzu
Malarz Euaiona, Ateny, ok. 470 p.n.e.

glina

Red-figure skyphos-kotyle with an offering scene

side A: ram prepared for sacrifice by a priest; side B: sacrifice burnt on the altar

Euaion Painter, Athens, ca. 470 BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142467 MNW

Wotum w kształcie głowy byka

Olbia (teren nadczarnomorskie), IV–III w p.n.e.

ołów

Votive head of a bull

Olbia (Black Sea region), 4th–3rd c. BC

lead

nr inw. / inv. no. 199783 MNW

Labrys – wotum w kształcie topora o podwójnym ostrzu

Olbia (teren nadczarnomorskie), IV–III w. p.n.e.

ołów

Labris – a votive double axe

Olbia (Black Sea region), 4th–3rd c. BC

lead

nr inw. / inv. no. 199743 MNW

Plakietka ze sceną ofiary

Grecja, V–IV w. p.n.e.

ołów

Plaque with an offering scene

Greece, 5th–4th c. BC

lead

nr inw. / inv. no. 198469 MNW

Przedmioty rytualne – nóż, culullus i siekiera

denar, mennica Rzym, na awersie głowa Westy, 69 p.n.e.

srebro

Ritual objects – knife, culullus and axe

denarius, mint of Rome, on the obverse a head of Vesta, 69 BC

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

silver

nr inw. / inv. no. 106786 MNW

Figurka Demeter (?)

Italia południowa, ok. 530 p.n.e.

glina

Figurine of Demeter (?)

south Italy, ca. 530 BC

clay

nr inw. / inv. no. 237637 MNW

Figurka świni

Kyrene (Cyrenajka), okres hellenistyczny (?)

brąz

Figurine of a pig

Cyrene (Cyrenaica), Hellenistic period (?)

bronze

darczyńca / donated by Stanisław Tekiel

nr inw. / inv. no. 238802 MNW

Figurka kobiety z polosem na głowie, trzymającej prosiaczka

Italia południowa, V w. p.n.e.

glina

Figurine of a woman wearing a polos on her head and holding a piglet

south Italy, 5th c. BC

clay

nr inw. / inv. no. 199606 MNW

Figurka kobiety z polosem na głowie, trzymającej fiale

Attyka, poł. V w. p.n.e.

glina

Figurine of a woman wearing a polos on her head and holding a phiale

Attica, mid-5th c. BC

clay

nr inw. / inv. no. 198607 MNW

Figurka kobiety z polosem na głowie, podtrzymującej pierś

Attyka, V w. p.n.e.

glina

Figurine of a woman wearing a polos on her head, holding her breast

Attica, 5th c. BC

clay

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

nr inw. / inv. no. S 2560

Figurka kobiety z polosem na głowie, podtrzymującej pierś
Beocja, 475–450 p.n.e.

glina

Figurine of a woman wearing a polos on her head, holding her breast
Boeotia, 475–450 BC

clay

nr inw. / inv. no. 199096 MNW

Figurka kobiety z polosem na głowie, podtrzymującej pierś
Ateny (?), pocz. V w. p.n.e.

glina

Figurine of a woman wearing a polos on her head, holding her breast
Athens (?), early 5th c. BC

clay

z kolekcji Ernsta von Falkenhausen w Królewcu / from the Ernst von Falkenhausen collection
in Königsberg

nr inw. / inv. no. 199095 MNW

Figurka kobiety

Attyka, ok. 500 p.n.e.

glina

Female figurine

Attica, ca. 500 BC

clay

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski

nr inw. / inv. no. 236392 MNW

Figurka nagiego mężczyzny z płaszczem na ramionach

Beocja, poł. V w. p.n.e.

glina

Figurine of a male nude with a cape across the shoulders

Boeotia, mid-5th c. BC

clay

nr inw. / inv. no. 198609 MNW

Fragment figurki kobiety

Beocja, kon. V w. p.n.e.

glina

Bust of a woman

Boeotia, late 5th c. BC

clay

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

z kolekcji Mieczysława Geniusza / from the Mieczysław Geniusz collection
nr inw. / inv. no. 147814 MNW

Figurka leżącego byczka
Grecja, okres hellenistyczny
głina
Figurine of a recumbent bull
Greece, Hellenistic period
clay
nr inw. / inv. no. 147992 MNW

Grecka inskrypcja dedykacyjna dla Zeusa-Serapisa, Izdy-Matki Bogów, Harpokratesa, Pana, Kronosa, Dionizosa, Dioskurów, Heraklesa, wystawiona przez Ptolemeusza i Tryfona Koptos (Egipt), 30 października 133 p.n.e.

wapień

Za (powodzenie) króla Ptolemeusza, królowej Kleopatry siostry i królowej Kleopatry żony, Bogów Dobroczyńców i ich dzieci. Ptolemeusz i Tryfon, dowódcy gwardii i naczelnicy odźwiernych i mistrzowie ceremonii, wysłani w dół (Nilu) w roku 38 przez króla i królowe dla odebrania i transportu wszystkich darów przywiezionych z Krainy Wonności, Zeusowi Zbawcy-Serapisowi, Izydzie-Wielkiej Matce Bogów, Harpokratesowi, Panowi (bogowi) Dobrej Podróży, Kronosowi, Dionizosowi, Dioskurom, Heraklesowi Pięknie Zwycięzającemu, w roku 38, 6 dnia miesiąca Faofi (wystawili).

Dedication inscription for Zeus-Sarapis, Isis Mother of Gods, Harpocrates, Pan, Kronos, Dionysus, Dioscuri and Herakles, set up by Ptolemaios and Tryphon Koptos (Egypt), 30 October 133 BC

limestone

For (the good fortune of) King Ptolemy, Queen Cleopatra the sister and Queen Cleopatra the wife, Beneficent Gods and their children. Ptolemaios and Tryphon, commanders of the guard and headmen of the porters and masters of ceremony, sent down the river (Nile) in year 38 by the king and queens to receive a transport of all gifts brought from the Land of Fragrances, for Zeus the Saviour-Sarapis, Isis the Great Mother of Gods, Harpocrates, Pan of the Good Journey, Kronos, Dionysus, Dioscuri, Herakles of the Beautiful Victory, in year 38, on day 6 of the month of Phaophi (they set this up).

z kolekcji Lyceum Hosianum w Braniewie / from the collection of Lyceum Hosianum in Braunsberg (Braniewo)

nr inw. / inv. no. 198728 MNW

Grecka inskrypcja wotywna z dedykacją od Nikanora i Nikandrosa za króla Ptolemeusza I Sotera dla Serapisa i Izdy

Aleksandria, 305–285 p.n.e.

marmur

Za (powodzenie) króla Ptolemeusza i jego dzieci. Serapisowi (i), Izydzie (wystawili) Nikanor i Nikandros, synowie Nikona, Polydeukejczycy.

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Votive inscription with a dedication by Nikanor and Nikandros to Sarapis and Isis for the king

Ptolemy I Soter
Alexandria, 305–285 BC
marble

For (the good fortune of) King Ptolemy and his children, for Sarapis (and) Isis, Nikanor and Nikandros, sons of Nikon, of (the Alexandrian deme) of Polydeuces (set this up).

z kolekcji Lyceum Hosianum w Braniewie / from the collection of Lyceum Hosianum in Braunsberg (Braniewo)
nr inw. / inv. no. 198762 MNW

Grecka inskrypcja dedykacyjna dla bogini Ma

Komana (Azja Mniejsza), I–II w. n.e.
marmur

Hesperis wystawiła bogini Ma jako spełnienie przyrzeczenia danego w modlitwie.

Dedication inscription for the goddess Ma

Comana (Asia Minor), 1st–2nd c. AD
marble

Hesperis erected (this) for the goddess Ma in fulfilment of a promise given in prayer.

z kolekcji Lyceum Hosianum w Braniewie / from the collection of Lyceum Hosianum in Braunsberg (Braniewo)

nr inw. / inv. no. 198807 MNW

Figurka Kybele na tronie w *corona muralis*, z towarzyszącym lwem

Amissos (Azja Mniejsza), II w. p.n.e.

glina

Figurine of enthroned Cybele wearing *corona muralis*, accompanied by a lion
Amissos (Asia Minor), 2nd c. BC

clay

z polskich wykopalisk w Myrmekion / from Polish excavations at Myrmekion

nr inw. / inv. no. 225367 MNW

Fiale

Grecja, VI w. p.n.e.

brąz

Phiale

Greece, 6th c. BC

bronze

nr inw. / inv. no. 199032 MNW

Lekyt czerwonofigurowy z przedstawieniem Nike składającej ofiarę na ołtarzu

Malarz Bowdoin, Ateny, ok. 470 p.n.e.

glina

Red-figure lekythos with a depiction of Nike making an offering at an altar

Bowdoin Painter, Athens, c. 470 BC

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

clay
nr inw. 198056 MNW

[GA_06_07]
Pobożność codzienna Etrusków
Everyday piety of the Etruscans

Głowa wotywna młodzieńca
Italia środkowa, IV w. p.n.e.
glina
Votive head of a youth
central Italy, 4th c. BC
clay
depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. ED 1945

Głowa wotywna młodzieńca
Etruria, IV w. p.n.e.
glina
Votive head of a youth
Etruria, 4th c. BC
clay
darczyńca / donated by Eugenia Kierbedź
nr inw. / inv. no. 149941 MNW

Wotum w formie macicy (?)
Caere (Etruria), okres hellenistyczny
glina
Votive model of a uterus (?)
Caere (Etruria), Hellenistic period
clay
darczyńca / donated by Justyna Bednarek
nr inw. / inv. no. 237693 MNW

Wotum w formie fallusa
Caere (Etruria), okres hellenistyczny
glina
Votive model of a phallus
Caere (Etruria), Hellenistic period
clay
darczyńca / donated by Justyna Bednarek
nr inw. / inv. no. 237418 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś* priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Głowa wotywna kobiety
Italia środkowa, okres hellenistyczny
glina
Votive female head
central Italy, Hellenistic period
clay
z kolekcji Antoniego Madeyskiego / from the Antoni Madeyski collection
nr inw. / inv. no. 228093 MNW

Głowa wotywna kobiety
Etruria, okres hellenistyczny
glina
Votive female head
Etruria, Hellenistic period
clay
depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. S 781

Głowa wotywna kobiety
Etruria, okres hellenistyczny
glina
Votive female head
Etruria, Hellenistic period
clay
z kolekcji Antoniego Madeyskiego / from the Antoni Madeyski collection
nr inw. / inv. no. 228090 MNW

Fragment aruli (domowego ołtarzyka) z przedstawieniem satyra z bukłakiem i menady z tympanonem
Italia środkowa, okres hellenistyczny
glina
Fragment of an arula (household shrine) with a depiction of a satyr with a wineskin and a Maenad with a tympanon
central Italy, Hellenistic period
clay
nr inw. / inv. no. 199610 MNW

Figurka kobiety
Etruria, 1 poł. VI w. p.n.e.
brąz

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Female figurine
Etruria, 1st half of the 6th c. BC
bronze
nr inw. / inv. no. 198403 MNW

Figurka kobiety składającej ofiarę
Etruria, ok. 500 p.n.e.
brąz
Figurine of a woman making an offering
Etruria, ca. 500 BC
bronze
z Muzeum Ordynacji Krasińskich / from the Museum of the Krasiński Entail
nr inw. / inv. no. 139607 MNW

Głowa wotywna młodzieńca
Etruria, okres hellenistyczny
glina
Votive head of a youth
Etruria, Hellenistic period
clay
depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. MN 1140

Wotum w formie dłoni
Caere (Etruria), okres hellenistyczny
glina
Votive model of a hand
Caere (Etruria), Hellenistic period
clay
nr inw. / inv. no. 237416 MNW

Wotum w formie stopy
Etruria lub Lacjum, okres hellenistyczny
glina
Votive model of a foot
Etruria or Latium, Hellenistic period
clay
z kolekcji Antoniego Madeyskiego / from the Antoni Madeyski collection
nr inw. / inv. no. 228086 MNW

Głowa wotywna młodzieńca

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś* priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Etruria, okres hellenistyczny
glina
Votive head of a youth
Etruria, Hellenistic period
clay
depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. MN 1136

Głowa wotywna młodzieńca
Italia środkowa, okres hellenistyczny
glina
Votive head of a youth
central Italy, Hellenistic period
clay
z kolekcji Antoniego Madeyskiego / from the Antoni Madeyski collection
nr inw. / inv. no. 228095 MNW

Kocioł lub misa ofiarna
Kampania, VII–VI w. p.n.e.
brąz
Cauldron or offering bowl
Campania, 7th–6th c. BC
bronze
nr inw. / inv. no. 237135 MNW

Figurka trytona
Jonia, 530–520 p.n.e.
brąz
Triton figurine
Ionia, 530–520 BC
bronze
z kolekcji Edwarda Gustawa Schauberta / from the Edward Gustaw Schaubert collection
nr inw. / inv. no. 198311 MNW

Narożny element skrzynki-paleniska z przedstawieniem hippokampa
Etruria, kon. VI–V w. p.n.e.
brąz
Corner element of a brazier with a depiction of a hippocampus
Etruria, late 6th–5th c. BC
bronze
z kolekcji Antoniego Madeyskiego / from the Antoni Madeyski collection
nr inw. / inv. no. 228043 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Kocioł lub misa ofiarna
Kampania, VII–VI w. p.n.e.
brąz
Cauldron or offering bowl
Campania, 7th–6th c. BC
bronze
nr inw. / inv. no. 237134 MNW

[NGA_06_10]
Naczynia brązowe
Bronze vessels

Oinochoe, typ Schnabelkanne
Italia, V w. p.n.e.
brąz
Oinochoe, Schnabelkanne type
Italy, 5th c. BC
bronze
nr inw. / inv. no. 199034 MNW

Uchwyt situli (naczynia do noszenia wody) z przedstawieniem Sylena
Etruria, 1 poł. V w. p.n.e.
brąz
Handle of a situla (water container) with a representation of a Silenus
Etruria, 1st half of the 5th c. BC
bronze
z kolekcji Edwarda Gustawa Schauberta / from the Edward Gustaw Schaubert collection
nr inw. / inv. no. 198309 MNW

Plakietka z przedstawieniem Odyszeusza na żółwiu zdobiąca uchwyt dzbana
Etruria, 2 poł. V w. p.n.e.
brąz
Plaque showing Odysseus riding a turtle – decoration of a jug handle
Etruria, 2nd half of the 5th c. BC
bronze
nr inw. / inv. no. 147440 MNW

Czerpak z rączką zakończoną głową łabędzia
Etruria, IV–III w. p.n.e.
brąz
Ladle with handle terminating in a swan's head

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Etruria, 4th–3rd c. BC
bronze
z kolekcji Antoniego Madeyskiego / from the Antoni Madeyski collection
nr inw. / inv. no. 228050 MNW

Czerpak z rączką zakończoną głową łabędzia
Etruria, IV–III w. p.n.e.
brąz
Ladle with a handle terminating in a swan's head
Etruria, 4th–3rd c. BC
bronze
nr inw. / inv. no. 198296 MNW

Uchwyt oinochoe w formie schematycznie przedstawionej postaci lwa (?) z ataszami
w kształcie pomniejszych figurek lwów
Etruria, 2 poł. VI w. p.n.e.
brąz
Handle of an oinochoe in the form of a schematically rendered lion (?) with smaller lion
figurines as handle-mounts
Etruria, 2nd half of the 6th c. BC
bronze
nr inw. / inv. no. 149821 MNW

[GA_06_08]

**Świat bogów i herosów
The world of gods and heroes**

Hydria z przedstawieniem bogini Iris z kerykejonem, atrybutem boskich posłańców
Malarz Gołuchów 37, Ateny, ok. 490 p.n.e.
glina
Hydria with a depiction of the goddess Iris with a kerukeion, an attribute of divine messengers
Painter of Gołuchów 37, Athens, ca. 490 BC
clay
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142289 MNW

Hydria czerwonofigurowa z przedstawieniem Zeusa na tronie z berłem i paterą, Nike z
wieńcem laurowym i Ateny z oinochoe
Malarz Providence, Ateny, ok. 460 p.n.e.
glina
Red-figure hydria with a depiction of enthroned Zeus with sceptre and patera flanked by Nike
with a laurel wreath and Athena with an oinochoe

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie”
współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII*
oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i
Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Providence Painter, Athens, ca. 460 BC
clay
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142460 MNW

Zeus na tronie, w prawej dłoni orzeł, w lewej berto
tetradrachma, mennica Babilon (Mezopotamia), 311–305 p.n.e.
srebro
Zeus enthroned, with an eagle on his right arm and a sceptre in his left hand
tetradrachm, mint of Babylon (Mesopotamia), 311–305 BC
silver
dar Banku Handlowego / donated by Bank Handlowy
nr inw. / inv. no. 165526 MNW

Posejdon rzucający trójząb
stater, mennica Posejdonia (Lukania), po 530 p.n.e.
srebro
Poseidon hurling a trident
stater, mint of Poseidonia (Lucania), after 530 BC
silver
z Państwowych Zbiorów Sztuki / from the State Collections of Art
nr inw. / inv. no. 107986 MNW

Głowa Hery w diademie
drachma, mennica Kromna (Paflagonia), 340–300 p.n.e.
srebro
Head of Hera wearing a diadem
drachm, mint of Kromna (Paphlagonia), 340–300 BC
silver
darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 86658 MNW

Głowa Demeter w wieńcu z kłosów zboża
stater, mennica Metapont (Lukania), 330–300 p.n.e.
srebro
Head of Demeter wearing a wreath of corn-ears
stater, mint of Metapontum (Lucania), 330–300 BC
silver
z Państwowych Zbiorów Sztuki / from the State Collections of Art
nr inw. / inv. no. 166167 MNW

Głowa Ateny w hełmie korynckim
stater, mennica Amfipolis (Macedonia), 330–320 p.n.e.

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

złoto

Head of Athena wearing a Corinthian helmet
stater, mint of Amphipolis (Macedonia), 330–320 BC
gold

z kolekcji Włodzimierza Głuchowskiego / from the collection of Włodzimierz Głuchowski
nr inw. / inv. no. 167554 MNW

Głowa Afrodyty Euploia

drachma, mennica Knidos (Karia), 500–480 p.n.e.

srebro

Head of Aphrodite Euploia

drachm, mint of Cnidus (Caria), 500–480 BC

silver

z Państwowych Zbiorów Sztuki / from the State Collections of Art

nr inw. / inv. no. 107839 MNW

Apollo z łukiem i strzałą, siedzący na omfalosie

tetradrachma, mennica Antiochia (Syria), 222–187 p.n.e.

srebro

Apollo holding bow and arrow, sitting on the omphalos

tetradrachm, mint of Antioch (Syria), 222–187 BC

silver

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski

nr inw. / inv. no. 53272 MNW

Głowa młodego Dionizosa w wieńcu z bluszczu i winogron

tetradrachma, mennica Tazos (Tracja), 168/7–148 p.n.e.

srebro

Head of youthful Dionysus wearing a wreath of ivy and vines

tetradrachm, mint of Thasos (Thrace), 168/7–148 BC

silver

nr inw. / inv. no. 154872 MNW

Głowa Aresa w hełmie korynckim

AE, mennica Bruttium, 282–203 p.n.e.

brąz

Head of Ares wearing a Corinthian helmet

AE, mint of Bruttium, 282–203 BC

bronze

z Państwowych Zbiorów Sztuki / from the State Collections of Art

nr inw. / inv. no. 107827 MNW

Głowa Artemidy w wieńcu laurowym

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

tetradrachma, mennica Perga (Pamfilia), II w. p.n.e.
srebro
Laureate head of Artemis
tetradrachm, mint of Perga (Pamphylia), 2nd c. BC
silver
nr inw. / inv. no. 58037 MNW

Hydria z przedstawieniem Posejdona z trójzębem, ścigającego Ajtrę
Malarz Villa Giulia, Ateny, ok. 460 p.n.e.
glina
Hydria with a depiction of Poseidon with trident, pursuing Aithra
Villa Giulia Painter, Athens, ca. 460 BC
clay
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142464 MNW

Hydria czerwonofigurowa z przedstawieniem Apolla z kitharą i fiale oraz muz z wieńcem
laurowym, oinochoe i kwiatem
Malarz Providence, Ateny, ok. 470 p.n.e.
glina
Red-figure hydria with a depiction of Apollo with a kithara and phiale and muses with a
laurel wreath, oinochoe and flower
Providence Painter, Athens, ca. 470 BC
clay
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142331 MNW

Oinochoe czarnofigurowa z przedstawieniem Dionizosa z rytonem, Ariadny oraz satyrów
Attyka, ok. 510 p.n.e.
glina
Black-figure oinochoe with an image of Dionysus with a rhyton, Ariadne and satyrs
Attica, ca. 510 BC
clay
nr inw. / inv. no. 198037 MNW

Amfora szyjowa
strona A: Peleus oddający Achillesa na wychowanie Chironowi, obok pies; strona B: Hermes
z kaduceuszem, Maia i baran; postaciom towarzyszą inskrypcje
Malarz Diosfosa, Ateny, ok. 500–475 p.n.e.
glina
Neck amphora
side A: Peleus delivering Achilles to the foster care of Chiron, a dog alongside them; side B:
Hermes with a caduceus, Maia and a ram; the figures are accompanied by inscriptions
Diosphos Painter, Athens, ca. 500–475 BC
clay

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie”
współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII*
oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i
Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142328 MNW

Głowa Asklepiosa
warsztat grecki, okres hellenistyczny
marmur

Head of Asclepius
Greek workshop, Hellenistic period
marble

nr inw. / inv. no. 139017 MNW

Oinochoe białogruntowana z przedstawieniem walki Peleusa z Tetydą; po bokach nereidy
Ateny, 490–460 p.n.e., Grupa Malarza Ateny
glina

White-ground oinochoe with a depiction of Peleus struggling with Thetis; Nereids flank the
scene

Athens, 490–460 BC, Athena Painter Group

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142453 MNW

Skyfos czarnofigurowy z przedstawieniami Ateny oraz Heraklesa walczącego z bykiem
kreteńskim

Ateny, pocz. V w. p.n.e.

glina

Black-figure skyphos with a depiction of Athena and of Herakles fighting the Cretan bull

Athens, early 5th c. BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142455 MNW

Amfora czarnofigurowa

strona A: Herakles dźwigający dzika erymantejskiego, za jego plecami Hermes, w beczce
schowany Eurysteusz, za nim Kalifobe; strona B: dwaj hoplici i łucznik

krąg Malarza Antimenesa, Ateny, ok. 510 p.n.e., Grupa Würzburg 199

glina

Black-figure amphora

side A: Heracles carrying the Erymanthian boar, Hermes follows him, Eurystheus hiding in
a storage jar, behind him Kalliphobe; side B: two hoplites and an archer

circle of the Antimenes Painter, Athens, ca. 510 BC, Group of Würzburg 199

clay

nr inw. / inv. no. 198042/a–b MNW

Pelike czerwonofigurowa

strona A: Atena z włócznią i Herakles wsparty o maczugę; strona B: kobieta z fiale

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie”
współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII*
oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i
Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Malarz Monachium 2363, Ateny, 450–440 p.n.e.

glina

Red-figure pelike

side A: Athena with a spear and Herakles leaning on his mace; side B: woman with phiale

Painter of Munich 2363, Athens, 450–440 BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142301 MNW

Butelka czerwonofigurowa ze sceną ukarania Marsjasza

Marsyas siedzi z przywiązanymi do drzewa rękoma, przed nim Scyta z nożem, który obdziera go ze skóry. Obok zwycięski Apollo, wsparty o stół z lirą. Scenę uzupełniają postacie trzech satyrów.

Apulia, 330–310 p.n.e.

glina

Red-figure bottle with the scene of punishment of Marsyas

Marsyas sits tied to a tree by his arms, in front of him the Scythian with a knife, preparing to flay him. Apollo stands leaning on a table with a lyre. Three satyrs complement the scene.

Apulia, 330–310 BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142259 MNW

Figurka Ateny wspartej o tarczę, obok kolumnienka z figurką Nike

Grecja, IV w. p.n.e.

glina

Figurine of Athena leaning on her shield, beside her a small column with a Nike figurine

Greece, 4th c. BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 147038 MNW

Amfora nolańska czerwonofigurowa

strona A: Hermes z kaduceuszem i paterą oraz Atena z włócznią i wstążką; postaciom towarzyszą inskrypcje; strona B: młodzieniec

Ateny, poł. V w. p.n.e.

glina

Red-figure Nolan amphora

side A: Hermes with a caduceus and patera and Athena with a spear and ribbon; the figures are accompanied by inscriptions; side B: a youth

Athens, mid-5th c. BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142339 MNW

Figurka terakotowa Hermesa Krioforosa
Beocja, ok. 500 p.n.e.
glina
Terracotta figurine of Hermes Kriophoros
Boeotia, ca. 500 BC
clay
depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. CA 323

Figurka Afrodyty z lustrem
warsztat grecki, Azja Mniejsza, II w. p.n.e.
glina
Figurine of Aphrodite with mirror
Greek workshop, Asia Minor, 2nd c. BC
clay

nr inw. / inv. no. 238490 MNW

Oinochoe czerwonofigurowa z przedstawieniem przeglądającego się w lustrze Hermafrodyty
Apulia, 330–320 p.n.e.
glina
Red-figure oinochoe with a depiction of a hermaphrodite gazing at his reflection in a mirror
Apulia, 330–320 BC
clay
nr inw. / inv. no. 198112 MNW

[GA_06_11]

Lustra brązowe **Bronze mirrors**

Lustro ręczne z przedstawieniem Dioskurów
Etruria, III–II w. p.n.e.
brąz
Hand mirror with a depiction of the Dioscuri
Etruria, 3rd–2nd c. BC
bronze
depozyt Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy / on loan from
the Leon Wyczółkowski Regional Museum in Bydgoszcz
nr inw. / inv. no. MOB/A-1435

Lustro ręczne z przedstawieniem Heleny, Turan i Dioskurów
Etruria, ok. 320 p.n.e.
brąz
Hand mirror with a depiction of Helen, Turan and the Dioscuri
Etruria, ca. 320 BC

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

bronze
nr inw. / inv. no. 198629 MNW

Lustro
Italia, III–II w. p.n.e.

brąz

Mirror

Italy, 3rd–2nd c. BC

z kolekcji Antoniego Madeyskiego / from the Antoni Madeyski collection

nr inw. / inv. no. 228049 MNW

Podpora lustra z przedstawieniem Afrodyty

Samos, ok. 540 p.n.e.

brąz

Mirror base with a depiction of Aphrodite

Samos, ca. 540 BC

bronze

nr inw. / inv. no. 198308 MNW

Z komentarzem [WK27]: wspólna podstawa

Podpora lustra z przedstawieniem Afrodyty

Sykion (Peloponez), poł. V w. p.n.e.

brąz

Mirror base with a depiction of Aphrodite

Sicyon (Peloponnesus), mid-5th c. BC

bronze

z kolekcji Eduarda Schauberta / from the Eduard Schaubert collection

nr inw. / inv. no. 198310 MNW

Pokrywa lustra pudełkowego ze sceną porwania Oreithyi przez Boreasza

Chalkis (Euboea), 350–325 p.n.e.

brąz

Lid of a box mirror with a scene of the abduction of Orithyia by Boreas

Chalcis (Euboea), 350–325 BC

bronze

nr inw. / inv. no. 198293 MNW

Lustro pudełkowe z przedstawieniem pary kochanków – spód i pokrywa

Korynt, ok. 300 p.n.e.

brąz

Box mirror with a depiction of a pair of lovers – base and lid

Corinth, ca. 300 BC

bronze

nr inw. / inv. no. 198294 MNW, 198286 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

[GA_06_09]

**Aleksander Wielki
Alexander the Great**

Głowa Aleksandra Wielkiego, rzymska kopia wg greckiego oryginału hellenistycznego
Rzym, 140–160 n.e.

marmur

Head of Alexander the Great, Roman copy after a Greek original from the Hellenistic period
Rome, AD 140–160

marble

z kolekcji Johannes Guthmanna i Joachima Zimmermanna w Szklarskiej Porębie / from the
Johannes Guthmann and Joachim Zimmermann collection in Mittel-Schreiberhau
(Szklarska Poręba)

nr inw. / inv. no. 200440 MNW

Głowa Aleksandra Wielkiego z rogami Amona

tetradrachma, mennica Pergamon (Azja Mniejsza), 297–281 p.n.e.

srebro

Head of Alexander the Great with horns of Amun

tetradrachm, mint of Pergamon (Asia Minor), 297–281 BC

silver

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski

nr inw. / inv. no. 55280 MNW

[EW_06_06]

Głowa kobiety, typ Kora Albani, rzymska kopia wg greckiego oryginału z 440–430 p.n.e.
Cesarstwo Rzymskie, pocz. I w. n.e.

marmur

Female head of the Kore Albani type, Roman copy after a Greek original from 440–430 BC

Roman Empire, early 1st c. AD

marble

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 143412 MNW

[EW_06_11]

Głowa kobiety (Berenike II lub Arsinoe II)

Aleksandria (?), okres hellenistyczny

marmur

Female head (Berenice II or Arsinoe II)

Alexandria (?), Hellenistic period

marble

nr inw. / inv. no. 147670 MNW

[EW_06_09]

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie”
współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII*
oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i
Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Odпочыwający Herakles, rzymskie naśladownictwo wg oryginału Lizypa z IV w. p.n.e.
Cesarstwo Rzymskie, II w. n.e.
marmur
Heracles resting, Roman imitation of an original by Lysippus from the 4th c. BC
Roman Empire, 2nd c. AD
marble
z kolekcji Potockich z Jabłonny / from the Potocki of Jabłonna collection
nr inw. / inv. no. 147454 MNW

[Rzeźby na postumentach na środku sali G06]

Tors męski, rzymska kopia w typie Apolla Lykeiosa wg greckiego oryginału hellenistycznego
Cesarstwo Rzymskie, 1. poł. II w. n.e.
marmur
Male torso, Roman copy in the Apollo Lykeios type after a Greek original from the Hellenistic period
Roman Empire, 1st half of the 2nd c. AD
marble
depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. MND 2208

Tors męski, rzymska kopia w typie Hermesa Richelieu wg greckiego oryginału z IV w. p.n.e.
Cesarstwo Rzymskie, I-II w. n.e.
marmur
Male torso, Roman copy in the Hermes Richelieu type after a Greek original from the 4th c. BC
Roman Empire, 1st-2nd c. AD
marble
depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. MA 2209-MND 2209

Tors mężczyzny, rzymska kopia w typie Apollina Omphalos wg greckiego oryginału z V w. p.n.e.
Cesarstwo Rzymskie, pocz. I w. n.e.
marmur
Male torso, Roman copy in the Apollo Omphalos type after a Greek original from the 5th c. BC
Roman Empire, early 1st c. AD
marble
z kolekcji Johanna Guthmanna i Joachima Zimmermanna w Szklarskiej Porębie / from the Johannes Guthmann and Joachim Zimmermann collection in Mittel-Schreiberhau (Szklarska Poręba)
nr inw. / inv. no. 199612 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Tors męski, rzymska kopia w typie Dresdner Knabe wg greckiego oryginału Polikleta z V w. p.n.e.
Cesarstwo Rzymskie, II w. n.e.

marmur

Male torso, Roman copy in the Dresdner Knabe type after a Greek original by Polykleitos from the 5th c. BC

Roman Empire, 2nd c. AD

marble

z kolekcji Johanna Guthmanna i Joachima Zimmermanna w Szklarskiej Porębie / from the Johannes Guthmann and Joachim Zimmermann collection in Mittel-Schreiberhau (Szklarska Poręba)

nr inw. / inv. no. 199613 MNW

Wenus w typie kapitolijnskim, rzymskie naśladowictwo wg greckiego pierwowzoru z III–II w. p.n.e.

Cesarstwo Rzymskie, II–III w. n.e.

marmur

Capitoline Venus, Roman imitation of a Greek original from the 3rd–2nd c. BC

Roman Empire, 2nd–3rd c. AD

marble

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum

nr inw. / inv. no. MA 316

Z komentarzem [WK28]: Ikona i numer [149]
identyfikacyjny do audiodeskrypcji

Tańczący satyr z grupy „Zaproszenie do tańca”, rzymska kopia wg greckiego oryginału z III–II w. p.n.e.

Cesarstwo Rzymskie, I–II w. n.e.

marmur

Dancing satyr from the group “Invitation to the Dance”, Roman copy after a Greek original from the 3rd–2nd c. BC

Roman Empire, 1st–2nd c. AD

marble

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum

nr inw. / inv. no. MA 4876-MND 2210

Z komentarzem [WK29]: Ikona i numer [119]
identyfikacyjny do aplikacji mobilnej

Jupiter w typie kapitolijnskim, rzymskie naśladowictwo wg pierwowzoru z okresu Cesarstwa

Cesarstwo Rzymskie, kon. II–III w. n.e.

marmur

Jupiter of the Capitoline type, Roman imitation of an Imperial-period original

Roman Empire, late 2nd–3rd c. AD

marble

z kolekcji Borghese, depozyt Muzeum Luwru / from the Borghese collection, on loan from the Louvre Museum

nr inw. / inv. no. MA 2289

Z komentarzem [WK30]: Ikona i numer [120]
identyfikacyjny do aplikacji mobilnej

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Reliefs Campana

Tzw. reliefy Campana to terakotowe, polichromowane plakiety zdobione przedstawieniami o tematyce mitologicznej; inne motywy, jak sceny z życia codziennego, cieszyły się mniejszą popularnością. Produkowane niemal masowo w 1. połowie I wieku n.e., obiekty te wykorzystywane były jako elementy dekoracji domów i niekiedy budowli publicznych oraz świątyń. Swoją nazwę zawdzięczają dziewiętnastowiecznemu włoskiemu kolekcjonerowi, Giampietrowi Campanie, który jako pierwszy wyodrębnił i opublikował tę kategorię zabytków.

Campana reliefs

The so-called Campana reliefs are painted terracotta plaques decorated with mythological imagery; other motifs, like scenes from everyday life, were less popular. Produced on a virtually massive scale in the 1st half of the first century AD, they were kept as a form of decoration in houses and sometimes in public buildings and temples. They owe their name to a nineteenth-century Italian collector, Giampietro Campana, who was the first to distinguish and publish this category of objects.

Relief Campana z przedstawieniem posągu Heraklesa w portyku

Italia, I w. n.e.

glina

Campana relief showing a statue of Herakles in a portico

Italy, 1st c. AD

clay

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum

nr inw. / inv. no. S 1419

Relief z przedstawieniem posągu Wiktorii niesionego podczas procesji otwarcia igrzysk

Italia, I w. n.e.

glina

Relief representation showing a statue of Victory carried in procession at the opening of the games

Italy, 1st c. AD

clay

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum

nr inw. / inv. no. S 817

Relief Campana z przedstawieniem krajobrazu nad Nilem

Italia, I w. n.e.

glina

Campana relief depicting a Nile landscape

Italy, 1st c. AD

clay

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum

nr inw. / inv. no. C 4205

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Relief Campana z heraldycznym przedstawieniem dwóch kobiet przed stylizowanym akantem

Italia, I w. n.e.

glina

Campana relief with a heraldic representation of two women before a stylised acanthus

Italy, 1st c. AD

clay

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum

nr inw. / inv. no. S 889

Relief Campana z przedstawieniem Perseusza z głową Meduzy

Italia, I w. n.e.

glina

Campana relief showing Perseus with the head of Medusa

Italy, 1st c. AD

clay

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum

nr inw. / inv. no. C 4198

Relief z przedstawieniem Herkulesa niosącego byka kreteńskiego (?) oraz kobiety niosącej upolowaną zwierzynę

Italia, I w. n.e.

glina

Relief representation of Hercules carrying the Cretan bull (?) and a woman carrying the kill from a hunt

Italy, 1st c. AD

clay

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum

nr inw. / inv. no. S 750

[EW_06_23] Rzeźba mitologiczna Mythological sculpture

Głowa Menelaosa z grupy „Menelaos niosący ciało Patroklosa”, rzymska kopia wg greckiego oryginału hellenistycznego

Rzym, 117–138 n.e.

marmur

Head of Menelaus from the group “Menelaus carrying the body of Patroclus”, Roman copy after a Greek original of the Hellenistic period

Rome, AD 117–138

marble

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

nr inw. / inv. no. 143405 MNW

Głowa Amazonki w typie Amazonki Kapitołińskiej, rzymska kopia wg oryginału Polikleta (?) z V w. p.n.e.

Cesarstwo Rzymskie, 130–140 n.e.

marmur

Head of an Amazon of the Capitoline Amazon type, Roman copy after an original by Polykleitos (?) from 5th c. BC

Roman Empire, AD 130–140

marble

z kolekcji Fritza von Farenheid w Klein Beynuhnen (Uljanowskoje) / from the Fritz von Farenheid of Klein Beynuhnen (Ulyanovskoye) collection

nr inw. / inv. no. 198713 MNW

Głowa Afrodyty w typie Bartlett, rzymska kopia wg oryginału hellenistycznego

Cesarstwo Rzymskie, pocz. I w. n.e.

marmur

Head of Aphrodite of the Bartlett type, Roman copy after a Hellenistic original

Roman Empire, early 1st c. AD

marble

nr inw. / inv. no. 147675 MNW

Głowa Afrodyty

Grecja, okres hellenistyczny

marmur

Head of Aphrodite

Greece, Hellenistic period

marble

nr inw. / inv. no. 148816 MNW

[G07 - SALA Z WAZAMI]

Dzban w stylu geometrycznym

Attyka, 725–700 p.n.e.

glina

Jug in geometric style

Attica, 725–700 BC

clay

nr inw. / inv. no. 138516 MNW

Naczynie kamienne

Cyklady, 3200–2700 p.n.e.

marmur

Stone vessel

Cyclades, 3200–2700 BC

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

marble

nr inw. / inv. no. 198146 MNW

Naczynie mykeńskie z pałkowatym uchwytem
Grecja, 1400–1200 p.n.e.

glina

Mycenaean vessel with an arched handle

Greece, 1400–1200 BC

clay

nr inw. / inv. no. 138490 MNW

Naczynie mykeńskie, typ Stirrup Jar

Grecja, 1425–1300 p.n.e.

glina

Mycenaean Stirrup Jar

Greece, 1425–1300 BC

clay

nr inw. / inv. no. 237899 MNW

Naczynie mykeńskie

Grecja, 1400–1200 p.n.e.

glina

Mycenaean vessel

Greece, 1400–1200 BC

clay

nr inw. / inv. no. 198013 MNW

Oinochoe, imitacja italska stylu protokorynckiego

Italia południowa, ok. 700 p.n.e.

glina

Oinochoe, Italian imitation of the Proto-Corinthian style

south Italy, ca. 700 BC

clay

z kolekcji Erazma Majewskiego / from the Erazm Majewski collection

nr inw. / inv. no. 138001 MNW

Naczynie z dzióbkiem w stylu geometrycznym

Attyka, kon. VIII w. p.n.e.

glina

Spouted vessel in geometric style

Attica, late 8th c. BC

clay

nr inw. / inv. no. 138525 MNW

Pyksis z motywem kaczek

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* VIII oś priorytetowa *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* Programu Operacyjnego *Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ)*.

Beocja, pocz. VII w. p.n.e.

glina

Pyxis with duck motif

Boeotia, early 7th c. BC

clay

z kolekcji Ernsta von Falkenhausen w Królewcu / from the Ernst von Falkenhausen collection in Königsberg

nr inw. / inv. no. 199223 MNW

Oinochoe bucchero nero

Etruria, VII w. p.n.e.

glina

Oinochoe in bucchero nero

Etruria, 7th c. BC

clay

z kolekcji Antoniego Madeyskiego / from the Antoni Madeyski collection

nr inw. / inv. no. 228110 MNW

Kantaros bucchero nero

Etruria, 625–600 p.n.e.

glina

Kantharos in bucchero nero

Etruria, 625–600 BC

clay

nr inw. / inv. no. 198569 MNW

Amforka bucchero nero

Etruria, ok. 600 p.n.e.

glina

Small amphora in bucchero nero

Etruria, ca. 600 BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142437 MNW

Kyatos bucchero nero

Etruria, pocz. VI w. p.n.e.

glina

Kyathos in bucchero nero

Etruria, early 6th c. BC

clay

nr inw. / inv. no. NB 2658 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Kyatos bucchero nero, na wewnętrznej stronie imadła przedstawienie wojownika
Etruria, poł. VI w. p.n.e.
glina
Kyathos in bucchero nero, a warrior represented on the inner surface of the handle
Etruria, mid-6th c. BC
clay
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142472 MNW

Oinochoe bucchero nero
Etruria, VII w. p.n.e.
glina
Oinochoe in bucchero nero
Etruria, 7th c. BC
clay
depozyt Justyny Bednarek / on loan from Justyna Bednarek
nr inw. / inv. no. Dep.2312

Misa impasto z czterema uchwytami
Kampania, VII w. p.n.e.
glina
Impasto bowl with four handles
Campania, 7th c. BC
clay
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142377 MNW

Fragment miseczki bucchero nero, na spodzie graffito z alfabetem etruskim
Etruria, VI–V w. p.n.e.
glina
Fragment of a bucchero nero bowl, on the bottom a graffito with the Etruscan alphabet
Etruria, 6th–5th c. BC
clay
darczyńca / donated by Justyna Bednarek
nr inw. / inv. no. 238371 MNW

Amfora kulista impasto z dekoracją rytą
Etruria lub Lacjum, ok. 700 p.n.e.
glina
Impasto globular amphora with incised decoration
Etruria or Latium, ca. 700 BC

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

clay

nr inw. / inv. no. 198585 MNW

Olpe etrusko-koryncka z przedstawieniem psów goniących zająca
Etruria, kon. VII w. p.n.e., Grupa Archetti Policromi

glina

Etrusco-Corinthian olpe with a representation of two dogs chasing a hare
Etruria, late 7th c. BC, Archetti Policromi Group

clay

darczyńca rotmistrz Antoni Czechowicz / donated by the cavalry captain Antoni Czechowicz

nr inw. / inv. no. 237857 MNW

Olpe etrusko-koryncka z przedstawieniami zwierząt
Malarz Queen's College lub Malarz Heracle, Etruria, 590–560 p.n.e.

glina

Etrusco-Corinthian olpe with depictions of animals
Queen's College Painter or Heracle Painter, Etruria, 590–560 BC

clay

nr inw. / inv. no. 147820 MNW

Pyxis orientalizująca z przedstawieniami zwierząt
Korynt, 620–590 p.n.e.

glina

Orientalising pyxis with depictions of animals
Corinth, 620–590 BC

clay

nr inw. / inv. no. 198007/a–b MNW

Pyxis orientalizująca w stylu Silhouette z przedstawieniami sfinksów i zwierząt
Korynt, 590–550 p.n.e.

glina

Orientalising pyxis in the Silhouette style with depictions of sphinxes and animals
Corinth, 590–550 BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142439/a–b MNW

Aryballos orientalizujący z przedstawieniem Hermesa (?) i syren
Korynt, ok. 570 p.n.e.

glina

Orientalising aryballos with a representation of Hermes (?) and sirens
Corinth, ca. 570 BC

clay

nr inw. / inv. no. 198536 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Alabastron orientalizujący z przedstawieniami koni
Korynt, 620–590 p.n.e.

glina

Orientalising aryballos with representations of horses

Corinth, 620–590 BC

clay

z kolekcji Ernsta von Falkenhausen w Królewcu / from the Ernst von Falkenhausen
collection in Königsberg

nr inw. / inv. no. 199236 MNW

Aryballos orientalizujący z przedstawieniem pantery

Malarz Siedzącej Pantery, Korynt, 620–590 p.n.e.

glina

Orientalising aryballos with a depiction of a panther

Sitting Panther Painter, Corinth, 620–590 BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142409 MNW

Oinochoe w stylu Dzikich Kozłów z przedstawieniami sfinksa oraz zwierząt

Jonia, 625–600 p.n.e.

glina

Oinochoe in the Wild Goat style depicting a sphinx and animals

Ionia, 625–600 BC

clay

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum

nr inw. / inv. no. CA 3036

Aryballos pierścieniowaty

Korynt, 590–550 p.n.e.

glina

Ring aryballos

Corinth, 590–550 BC

clay

nr inw. / inv. no. 198035 MNW

Miniaturowy askos (do karmienia dziecka?)

Korynt, 2 poł. VI w. p.n.e.

glina

Miniature askos (for feeding a baby?)

Corinth, 2nd half of the 6th c. BC

clay

darczyńca rotmistrz Antoni Czechowicz / donated by the cavalry captain Antoni Czechowicz

nr inw. / inv. no. 237866 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Miniaturowa oinochoe
Korynt, kon. V w. p.n.e.
glina
Miniature oinochoe
Corinth, late 5th c. BC
clay
nr inw. / inv. no. 198030 MNW

Alabastron italo-koryncki
Etruria, 600–550 p.n.e.
glina
Italo-Corinthian alabastron
Etruria, 600–550 BC
clay
z kolekcji Antoniego Madeyskiego / from the Antoni Madeyski collection
nr inw. / inv. no. 228051 MNW

Aryballos italo-koryncki
Etruria, 600–575 p.n.e.
glina
Italo-Corinthian aryballos
Etruria, 600–575 BC
clay
nr inw. / inv. no. 198528 MNW

Alabastron italo-koryncki
Etruria, 1 poł. VI w. p.n.e.
glina
Italo-Corinthian alabastron
Etruria, 1st half of the 6th c. BC
clay
nr inw. / inv. no. 237763 MNW

Czarka jońska
Jonia, 630–600 p.n.e.
glina
Ionian bowl
Ionia, 630–600 BC
clay
nr inw. / inv. no. 237597 MNW

Alabastron orientalizujący z przedstawieniami komastów
warsztat Wellcome, Korynt, ok. 600 p.n.e.
glina

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Orientalising alabastron with depictions of komasts

Wellcome workshop, Corinth, ca. 600 BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142372 MNW

Aryballos wąskodenny

Korynt, 650–620 p.n.e.

glina

Pointed aryballos

Corinth, 650–620 BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142411 MNW

Aryballos wąskodenny

Korynt, 630–620 p.n.e.

glina

Pointed aryballos

Corinth, 630–620 BC

clay

nr inw. / inv. no. 198539 MNW

Skyfos orientalizujący z przedstawieniami zwierząt

Korynt, 590–570 p.n.e.

glina

Orientalising skyphos with depictions of animals

Corinth, 590–570 BC

clay

nr inw. / inv. no. 198021 MNW

Amfora orientalizująca z przedstawieniami zwierząt

Korynt, 620–590 p.n.e.

glina

Orientalising amphora with depictions of animals

Corinth, 620–590 BC

clay

nr inw. / inv. no. 198511 MNW

Pyksis orientalizująca z przedstawieniami zwierząt

Korynt, ok. 580 p.n.e.

glina

Orientalising pyxis with depictions of animals

Corinth, ca. 580 BC

clay

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

nr inw. / inv. no. 198513/a–b MNW

Amfora czarnofigurowa z dekoracją pasową – Chimera, syreny i zwierzęta
Malarz Sofilos, Attyka, 590–570 p.n.e., Grupa Vourva
glina

Black-figure amphora with band decoration – Chimera, sirens and animals
Sophilos Painter, Attica, 590–570 BC, Vourva Group
clay

nr inw. / inv. no. 138537 MNW

Amfora tyrręńska z dekoracją pasową – komaści tańczący z kobietami, syreny, zwierzęta
Malarz Golyr, Attyka, 560–550 p.n.e.

glina

Tyrrhenian amphora with band decoration – komasts dancing with women, sirens, animals
Golyr Painter, Attica, 560–550 BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142445 MNW

Kothon (eksaleiptron) orientalizujący z przedstawieniami syren i zwierząt
Malarz Eksaleiptronu Gołuchowskiego, Korynt, 580–570 p.n.e.

glina

Orientalising kothon (exaleiptron) with depictions of sirens and animals
Gołuchów Exaleiptron Painter, Corinth, 580–570 BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142444 MNW

Kothon (eksaleiptron)

Korynt, 2 poł. VI w. p.n.e.

glina

Kothon (exaleiptron)

Corinth, 2nd half of the 6th c. BC

clay

nr inw. / inv. no. 198005 MNW

Talerz na nóżce z przedstawieniem głowy lwa i kwiatu lotosu

Malarz Parysa, Etruria, 3. ćw. VI w. p.n.e.

glina

Footed plate with representations of a lion protome and lotus flower

Paris Painter, Etruria, 3rd quarter of the 6th c. BC

clay

z kolekcji Arnolda Vogella / from the Arnold Vogell collection

nr inw. / inv. no. 141790 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Kylik czarnofigurowy
Beocja, ok. 400 p.n.e.
glina
Black-figure kylix
Boeotia, ca. 400 BC
clay
darczyńca rotmistrz Antoni Czechowicz / donated by the cavalry captain Antoni Czechowicz
nr inw. / inv. no. 237862 MNW

Pyksis czarnofigurowa
Beocja, 2 poł. IV w. p.n.e.
glina
Black-figure pyxis
Boeotia, 2nd half of the 4th c. BC
clay
z kolekcji Ernsta von Falkenhausen w Królewcu / from the Ernst von Falkenhausen
collection in Königsberg
nr inw. / inv. no. 199218/a-c MNW

Misa czarnofigurowa z motywem głów i kwiatów lotosu
Beocja, 2 poł. VI w. p.n.e.
glina
Black-figure bowl adorned with heads and lotus flowers
Boeotia, 2nd half of the 6th c. BC
clay
z kolekcji Leopolda Binental / from the Leopold Binental collection
nr inw. / inv. no. 138370 MNW

Kylik oczowy czarnofigurowy z przedstawieniem Nike (?); w medalionie postać Sylena
Ateny, kon. VI w. p.n.e.
glina
Black-figure eye kylix with a depiction of Nike (?) and a medallion with Silenus
Athens, late 6th c. BC
clay
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142447 MNW

Kylik oczowy czarnofigurowy z przedstawieniem Dionizosa; w medalionie gorgonejon
Ateny, kon. VI w. p.n.e.
glina
Black-figure eye kylix with a depiction of Dionysus and a medallion with a gorgoneion
Athens, late 6th c. BC
clay

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś* priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

nr inw. / inv. no. 198053 MNW

Kylik czarnofigurowy z fryzem palmetowym
Ateny, ok. 500 p.n.e.

glina

Black-figure kylix with a palmette frieze
Athens, ca. 500 BC

clay

nr inw. / inv. no. 147864 MNW

Kylik czarnofigurowy z motywem palmety
Ateny, kon. VI w. p.n.e.

glina

Black-figure kylix with a palmette motif
Athens, late 6th c. BC

clay

nr inw. / inv. no. 237755 MNW

Kylik oczowy czarnofigurowy z przedstawieniem psa
Ateny, kon. VI w. p.n.e.

glina

Black-figure eye kylix with a depiction of a dog
Athens, late 6th c. BC

clay

darczyńca rotmistrz Antoni Czechowicz / donated by the cavalry captain Antoni Czechowicz

nr inw. / inv. no. 237842 MNW

Kylik czarnofigurowy, typ Kassel
Ateny, 2 poł. VI w. p.n.e.

glina

Black-figure kylix of the Kassel type
Athens, 2nd half of the 6th c. BC

clay

nr inw. / inv. no. 198052 MNW

Oinochoe czarnofigurowa z przedstawieniem Dionizosa, Ariadny (?) i dwóch satyrów;
postaciom towarzyszą inskrypcje

Ateny, ok. 540 p.n.e.

glina

Black-figure oinochoe with a depiction of Dionysus, Ariadne (?) and two satyrs; the figures
are accompanied by inscriptions

Athens, ca. 540 BC

clay

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142452 MNW

Hydria czarnofigurowa z przedstawieniem rodziny żegnającej wojownika
Ateny, ok. 530 p.n.e.

glina

Black-figure hydria with a depiction of a family bidding farewell to a warrior
Athens, ca. 530 BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142457 MNW

Kylix czarnofigurowy z przedstawieniem syreny i sfinksów, w medalionie pantera, typ
Siana

Malarz Griffin-Bird, Ateny, 570–550 p.n.e.

glina

Black-figure kylix with a depiction of a siren and sphinxes, a panther in a medallion, Siana
type

Griffin-Bird Painter, Athens, 570–550 BC

clay

nr inw. / inv. no. 198521 MNW

Lekyt czarnofigurowa z przedstawieniem skrzydlatego bóstwa

Malarz Amazisa, Ateny, ok. 550 p.n.e.

glina

Black-figure lekythos with a depiction of a winged deity

Amasis Painter, Athens, ca. 550 BC

clay

nr inw. / inv. no. 198552 MNW

Krater kolumnkowy czarnofigurowy z przedstawieniem łucznika i dwóch hoplitów

Ateny, 520–510 p.n.e.

glina

Black-figure column krater with a depiction of an archer and two hoplites

Athens, 520–510 BC

clay

z kolekcji Leopolda Binental / from the Leopold Binental collection

nr inw. / inv. no. 138363/a–b MNW

Pyxis czarnofigurowa z przedstawieniem hoplitów i jeźdźców

Ateny, 500–490 p.n.e., Class of the Painter of Oxford 237, Grupa Leafless

glina

Black-figure pyxis with a depiction of hoplites and riders

Athens, 500–490 BC, Class of the Painter of Oxford 237, Leafless Group

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

clay
nr inw. / inv. no. 138535/a–b MNW

Amfora czarnofigurowa z przedstawieniem walczących hoplitów
krąg Malarza Micali, Etruria, pocz. V w. p.n.e.

glina
Black-figure amphora with a depiction of hoplites in combat
circle of the Micali Painter, Etruria, early 5th c. BC

clay
nr inw. / inv. no. 198092 MNW

Kyatos czarnofigurowy dekorowany przedstawieniem walczących centaurów
Etruria, ok. 500 p.n.e.

glina
Black-figure kyathos with a representation of fighting centaurs
Etruria, ca. 500 BC

clay
nr inw. / inv. no. 198101 MNW

Amfora czarnofigurowa z przedstawieniami Acheloosa
Malarz Micali, Vulci (Etruria), kon. VI w. p.n.e.

glina
Black-figure amphora with representations of Acheloos
Micali Painter, Vulci (Etruria), late 6th BC

clay
nr inw. / inv. no. 198557 MNW

Alabastron białogruntowy z przedstawieniem dwóch kobiet
Ateny, ok. 470 p.n.e.

glina
White-ground alabastron with a depiction of two women
Athens, ca. 470 BC

clay
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142456 MNW

Lekyt białogruntowy z przedstawieniem kobiety z lustrem
Malarz Diosfosa, Ateny, ok. 490 p.n.e.

glina
White-ground lekythos with a depiction of a woman running with a mirror
Diosphos Painter, Athens, c. 490 BC

clay

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

z kolekcji Arnolda Voglla / from the Arnold Vogell collection
nr inw. / inv. no. 198554 MNW

Lekyt białogruntowy z przedstawieniem siedzącej kobiety i Charona (?)
Malarz Tryglifu, Ateny, 430–420 p.n.e.
glina
White-ground lekythos with a depiction of a sitting woman and Charon (?)
Triglyph Painter, Athens, 430–420 BC
clay
nr inw. / inv. no. 198069 MNW

Lekyt białogruntowy z przedstawieniem młodzieńca z psem
Malarz Lekytu z Yale, Ateny, ok. 470 p.n.e.
glina
White-ground lekythos with a depiction of a youth with a dog
Painter of the Yale Lekythos, Athens, ca. 470 BC
clay
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142470 MNW

Lekyt białogruntowy z przedstawieniem młodzieńca przy steli
Malarz Kwadratów, Ateny, ok. 440 p.n.e.
glina
White-ground lekythos with a depiction of a youth next to a stela
Square Painter, Athens, ca. 440 BC
clay
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142469 MNW

Askos w kształcie kaczk
Cypr (?), ok. 600 p.n.e.
glina
Askos in the shape of a duck
Cyprus (?), ca. 600 BC
clay
nr inw. / inv. no. 198014 MNW

Balsamarium w kształcie jeża
Korynt, poł. VI w. p.n.e.
glina
Balsamarium in the shape of a hedgehog
Corinth, mid-6th c. BC
clay

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142407 MNW

Balsamarium italo-korynckie w kształcie jeża
Korynt, ok. 600 p.n.e.
glina
Italo-Corinthian balsamarium in the shape of a hedgehog
Corinth, ca. 600 BC
clay
nr inw. / inv. no. 198015 MNW

Naczynie w kształcie barana
Korynt, 570–550 p.n.e.
glina
Vessel in the shape of a ram
Corinth, 570–550 BC
clay
nr inw. / inv. no. 198017 MNW

Naczynie w kształcie owocu granatu
warsztat grecki, VI w. p.n.e.
glina
Vessel in the shape of a pomegranate
Greek workshop, 6th c. BC
clay
nr inw. / inv. no. 198032 MNW

Lekyt czarnofigurowy
Apulia (?), kon. IV – 1 poł. III w. p.n.e.
glina
Black-figure lekythos
Apulia (?), late 4th – 1st half of the 3rd c. BC
clay
nr inw. / inv. no. 198049 MNW

Lekyt aryballosowy
Ateny, IV w. p.n.e.
glina
Aryballos-shaped lekythos
Athens, 4th c. BC
clay

darczyńca rotmistrz Antoni Czechowicz / donated by the cavalry captain Antoni Czechowicz

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

nr inw. / inv. no. 237852 MNW

Lekyt aryballosowy
warsztat grecki, IV w. p.n.e.
glina
Aryballos-shaped lekythos
Greek workshop, 4th c. BC
clay

nr inw. / inv no. 138326 MNW

Amfora nolańska czerwonofigurowa z przedstawieniem młodzieńca z hełmem i Ateny (?)
Malarz Fiale, Ateny, 440–430 p.n.e.
glina
Red-figure Nolan amphora with a depiction of a youth with a helmet and Athena (?)
Phiale Painter, Athens, 440–430 BC
clay
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142338 MNW

Amfora nolańska czerwonofigurowa z przedstawieniem menady nalewającej wino z oinochoe do trzymanego przez Sylena kantarosu
Malarz Sympozjonu z Luwru, Ateny, ok. 450 p.n.e.
glina
Red-figure Nolan amphora with depiction of a maenad pouring wine from an oinochoe into a kantharos held by Silenus
Painter of the Louvre Symposium, Athens, ca. 450 BC
clay
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142337 MNW

Hydria czerwonofigurowa z przedstawieniem młodzieńca siedzącego na skale, pomiędzy dwiema kobietami
Malarz Amykosa, Lukania, 420–400 p.n.e.
glina
Red-figure hydria with a depiction of a youth sitting on a rock, flanked by two women
Amykos Painter, Lucania, 420–400 BC
clay
nr inw. / inv. no. 148487 MNW

Czarka pseudo-czerwonofigurowa z przedstawieniem łabędzia
Apulia, IV w. p.n.e.
glina
Pseudo-red-figure bowl with a depiction of a swan

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Apulia, 4th c. BC

clay

nr inw. / inv. no. 198892 MNW

Askos pseudo-czerwonofigurowy z przedstawieniem sów

Kampania, IV w. p.n.e.

glina

Pseudo-red-figure askos with a depiction of owls

Campania, 4th c. BC

clay

nr inw. / inv. no. 142267 MNW

Krater dzwonowaty czerwonofigurowy z przedstawieniem Erosa ze szkatułką, kobiety i młodzieńca

Malarz Dolona, Lukania, pocz. IV w. p.n.e.

glina

Red-figure bell krater with a depiction of Eros with a casket, a woman and a youth

Dolon Painter, Lucania, early 4th c. BC

clay

nr inw. / inv. no. 198109 MNW

Stamnos czerwonofigurowy z przedstawieniem Boreasza goniącego Oreithię

Ateny, 470–460 p.n.e.

glina

Red-figure stamnos with a depiction of Boreas pursuing Orithyia

Athens, 470–460 BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142359 MNW

Stamnos czerwonofigurowy z przedstawieniem Heraklesa walczącego z Antajosem

krąg Malarza Kopenhaskiego, Ateny, ok. 460 p.n.e.

glina

Red-figure stamnos with a depiction of Heracles fighting Antaeus

circle of the Copenhagen Painter, Athens, ca. 460 BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142330 MNW

Ryton czerwonofigurowy w kształcie głowy barana

Malarz Karlsruhe, Ateny, ok. 460 p.n.e.

glina

Red-figure rhyton in the shape of a ram's head

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Karlsruhe Painter, Athens, ca. 460 BC

clay

nr inw. / inv. no. 198550 MNW

Kalpis czerwonofigurowa ze sceną rytualnej kąpieli narzeczonego

Malarz Leningrad, Ateny, ok. 440 p.n.e.

glina

Red-figure kalpis with a scene of a bridegroom's ritual bath

Leningrad Painter, Athens, ca. 440 BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142290 MNW

Kylik czerwonofigurowy z przedstawieniem zabaw młodzieńców

Malarz Thalii, Ateny, 510–500 p.n.e.

glina

Red-figure kylix with a representation of youths at play

Thalia Painter, Athens, 510–500 BC

clay

nr inw. / inv. no. 198514 MNW

Kylik czerwonofigurowy ze sceną homoerotyczną w medalionie

Ateny, ok. 420 p.n.e.

glina

Red-figure kylix with an homoerotic scene in a medallion

Athens, ca. 420 BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142306 MNW

Skyfos czarnofirmisowany

Ateny, ok. 480 p.n.e.

glina

Black-glaze skyphos

Athens, ca. 480 BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142356 MNW

Skyfos czarnofirmisowany

Ateny, pocz. IV w. p.n.e.

glina

Black-glaze skyphos

Athens, early 4th c. BC

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

clay
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142419 MNW

Skyfos czarnofirnisowany
Ateny, 480–450 p.n.e.
glina
Black-glaze skyphos
Athens, 480–450 BC
clay
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142422 MNW

Skyfos czarnofirnisowany
Ateny, 480–470 p.n.e.
glina
Black-glaze skyphos
Athens, 480–470 BC
clay
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142423 MNW

Kylik czarnofirnisowany, typ Vicup
Ateny, ok. 480 p.n.e.
glina
Black-glaze kylix of the Vicup type
Athens, ca. 480 BC
clay
nr inw. / inv. no. 198077 MNW

Kantaros czarnofirnisowany
Beocja, 2 poł. V w. p.n.e.
glina
Black-glaze kantharos
Boeotia, 2nd half of the 5th c. BC
clay
darczyńca / donated by Krystyna Czechowicz
nr inw. / inv. no. 237863 MNW

Kantaros czarnofirnisowany, typ Sessile
Ateny, ok. 430 p.n.e.
glina
Black-glaze kantharos, Sessile type
Athens, ca. 430 BC

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

clay
nr inw. / inv. no. 198515 MNW

Hydria czarnofirnisowana dekorowana motywem naszyjnika en barbotine
Ateny, 320–310 p.n.e.

glina
Black-glaze hydria decorated with a necklace motif en barbotine
Athens, 320–310 BC
clay
nr inw. / inv. no. 198603 MNW

Amfora gnathia
Kampania, ok. 300 p.n.e.

glina
Gnathia amphora
Campania, ca. 300 BC
clay
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142274 MNW

Oinochoe czarnofirnisowana z imadłem zakończonym główką Meduzy
Kampania, IV w. p.n.e.

glina
Black-glaze oinochoe with a head of Medusa on handle
Campania, 4th c. BC
clay
nr inw. / inv. no. 198570 MNW

Kylik czarnofirnisowany dekorowany głową nimfy Aretuzy
Kampania, IV w. p.n.e.

glina
Black-glaze kylix decorated with a head of the nymph Arethusia
Campania, 4th c. BC
clay
nr inw. / inv. no. 148492 MNW

Kantaros czarnofirnisowany
Ateny, 320–310 p.n.e.

glina
Black-glaze kantharos
Athens, 320–310 BC
clay

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

nr inw. / inv. no. 198568 MNW

Oinochoe czarnofirmisowana dekorowana motywem naszyjnika en barbotine

Attyka, 325–310 p.n.e.

glina

Black-glaze oinochoe decorated with a motif of a necklace en barbotine

Attica, 325–310 BC

clay

nr inw. / inv. no. 198504 MNW

Epichysis gnathia

Italia południowa, IV w. p.n.e.

glina

Gnathia epichysis

south Italy, 4th c. BC

clay

darczyńca Wiktor Daszewski z rodziną / donated by Wiktor Daszewski and his family

nr inw. / inv. no. 239229 MNW

Lekyt aryballosowy czarnofirmisowany

Italia południowa, IV–III w. p.n.e.

glina

Aryballos-shaped black-glaze lekythos

south Italy, 4th–3rd c. BC

clay

z kolekcji Erazma Majewskiego / from the Erazm Majewski collection

nr inw. / inv. no. 138100 MNW

Lekyt aryballosowy czerwonofigurowy z przedstawieniem satyra z winną latoroślą

Kampania, 375–350 p.n.e.

glina

Red-figure aryballos-shaped lekythos with a depiction of a satyr with grapevine

Campania, 375–350 BC

clay

nr inw. / inv. no. 198541 MNW

Askos gnathia dekorowany przedstawieniami ptaków

warsztat Małych Stempelków, Etruria, ok. 300 p.n.e., Grupa Pocolom

glina

Gnathia askos decorated with representations of birds

“Atelier des petites estampilles”, Etruria, ca. 300 BC, Pocolom Group

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

clay
nr inw. / inv. no. 198135 MNW

Guttus gnathia w kształcie ptaka
Apulia, kon. IV w. p.n.e. – pocz. III w. p.n.e.

glina
Gnathia aviform guttus
Apulia, late 4th – early 3rd c. BC
clay
nr inw. / inv. no. 198532 MNW

Butelka gnathia z przedstawieniem Erosa
Apulia, kon. IV w. p.n.e.

glina
Gnathia bottle with a depiction of Eros
Apulia, late 4th c. BC
clay
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142260 MNW

Dzbanuszek gnathia
Apulia, 325–300 p.n.e.

glina
Gnathia juglet
Apulia, 325–300 BC
clay
nr inw. / inv. no. 198141 MNW

Talerzyk gnathia
Teano (Italia południowa), ok. 325–300 p.n.e., Grupa Teano

glina
Gnathia plate
Teano, south Italy, ca. 325–300 BC, Teano Group
clay

nr inw. / inv. no. 138530 MNW

Miseczka
Italia południowa, 1. poł. III w. p.n.e., Grupa Pocolom

glina
Bowl
south Italy, 1st half of the 3rd c. BC, Pocolom Group
clay
nr inw. / inv. no. 198133 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Skyfos gnathia z przedstawieniem ołtarza
Italia południowa, ok. 340–320 p.n.e.
glina
Gnathia skyphos with a depiction of an altar
south Italy, ca. 340–320 BC
clay
nr inw. / inv. no. 198519 MNW

Kylik gnathia
Italia południowa, kon. IV w. p.n.e. – pocz. III w. p.n.e.
glina
Gnathia kylix
south Italy, late 4th – early 3rd c. BC
clay
nr inw. / inv. no. 198134 MNW

Czara gnathia dekorowana przedstawieniem pary gołębi
Apulia, kon. IV w. p.n.e. – pocz. III w. p.n.e.
glina
Gnathia cup decorated with a representation of a pair of doves
Apulia, late 4th – early 3rd c. BC
clay
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142263 MNW

Kantaros gnathia
Apulia, IV w. p.n.e. – pocz. III w. p.n.e.
glina
Gnathia kantharos
Apulia, 4th – early 3rd c. BC
clay
nr inw. / inv. no. 198506 MNW

Amfora czerwonofigurowa z przedstawieniem wojownika z gałązką i kobiety
Kampania, 350–325 p.n.e.
glina
Red-figure amphora with depictions of a warrior holding a branch and of a woman
Campania, 350–325 BC
clay
nr inw. / inv. no. 198545 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Pelike czerwonofigurowa z przedstawieniem Erosa i Afrodyty (?)
Apulia, kon. IV w. p.n.e.
glina
Red-figure pelike with a depiction of Eros and Aphrodite (?)
Apulia, late 4th c. BC
clay
nr inw. / inv. no. 198131 MNW

Pelike czerwonofigurowa z przedstawieniem Erosa z lustrem i kobiety
Apulia, 350–325 p.n.e.
glina
Red-figure pelike with depictions of Eros with a mirror and of a woman
Apulia, 350–325 BC
clay
nr inw. / inv. no. 198106 MNW

Situla czerwonofigurowa z przedstawieniem siedzącej kobiety ze szkatułką
Kampania, 350–325 p.n.e.
glina
Red-figure situla with a depiction of a sitting woman with casket
Campania, 350–325 BC
clay
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142379 MNW

Lekyt aryballosowy czerwonofigurowy z przedstawieniem siedzącej kobiety ze szkatułką i
młodzieńca wieńczonego przez Erosa
Apulia, 350–325 p.n.e.
glina
Red-figure aryballos-shaped lekythos with depictions of a sitting woman with casket and of
a youth crowned by Eros
Apulia, 350–325 BC
clay
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142256 MNW

Oinochoe czerwonofigurowa z przedstawieniem kobiety i Erosa z tympanonem (instrument
muzyczny)
Apulia, 350–325 p.n.e.
glina
Red-figure oinochoe with a depiction of a woman and Eros with a tympanum (musical
instrument)
Apulia, 350–325 BC
clay

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

z kolekcji Alexandra von Minutoli / from the Alexander von Minutoli collection
nr inw. / inv. no. 199408 MNW

Patera czerwonofigurowa z przedstawieniem kobiety z wachlarzem i koszem
Apulia, 350–325 p.n.e.

glina
Red-figure patera with a depiction of a woman holding a fan and basket
Apulia, 350–325 BC
clay
nr inw. / inv. no. 198885 MNW

Epichysis czerwonofigurowa z przedstawieniem Erosa
Apulia, ok. 330 p.n.e.

glina
Red-figure epichysis with a depiction of Eros
Apulia, ca. 330 BC
clay
nr inw. / inv. no. 198125 MNW

Hydria czerwonofigurowa z przedstawieniem młodzieńca z paterą i kobiety z lustrem i szkatułką

Italia południowa, 350–325 p.n.e.
glina
Red-figure hydria with a depiction of a youth with a patera and a woman with a mirror and casket
south Italy, 350–325 BC
clay
nr inw. / inv. no. 198110 MNW

Czerpak
Daunia, VI–V w. p.n.e.

glina
Ladle
Daunia, 6th–5th c. BC
clay
darczyńca Wiktor Daszewski z rodziną / donated by Wiktor Daszewski and his family
nr inw. / inv. no. 239235 MNW

Stamnos
Daunia, VI w. p.n.e.

glina
Stamnos

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Daunia, 6th c. BC
clay
nr inw. / inv. no. 198082 MNW

Askos pierścieniowaty dekorowany motywem fali
Italia (?), IV–III w. p.n.e.
glina
Ring askos with a wave motif
Italy (?), 4th–3rd c. BC
clay
nr inw. / inv. no. 237766 MNW

Askos z dekoracją pasową
Daunia, poł. IV w. p.n.e.
glina
Askos with band decoration
Daunia, mid-4th c. BC
clay
z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142255 MNW

Krater wolutowy z przedstawieniem kobiet przy grobie
Malarz Dariusza, Apulia, 330–320 p.n.e.
glina
Krater ten należy do grupy popularnych w czwartowiecznej Apulii bogato zdobionych naczyń związanych z kultem zmarłych. Brzusiec dekorowany jest przedstawieniem kapliczki, wewnątrz której siedzi zmarły z ogromną czarą i winnym gronem – motywami związanymi ze światem wierzeń dionizyjskich. Towarzyszą mu kobiety trzymające wachlarz i lustro. Szyję krateru zdobi postać Erosa siedzącego na koronie kwiatu między stylizowanymi łodygami jakiejś fantastycznej rośliny, tulącego gęś, ptaka boskiej Afrodyty. Z drugiej strony naczynia przedstawiona została stela nagrobna, obok której stoją dwie kobiety.
Volute krater with a depiction of women at a tomb
Darius Painter, Apulia, 330–320 BC
clay
This krater is part of a group of richly decorated vessels popular in fourth-century Apulia, connected with the cult of the dead. The body is decorated with an image of a shrine, inside which the deceased is seated holding a large cup and a bunch of grapes – motifs associated with the realm of Dionysiac beliefs. He is accompanied by women holding a fan and a mirror. The neck of the krater is adorned with an image of Eros sitting on a flower blossom between two stylised stalks of a fantastic plant. He is holding a goose, the bird of divine Aphrodite. The other side of the vessel shows two women standing next to a grave stela.

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

nr inw. / inv. no. 138541 MNW

[GA_07_02]

Kalpis czerwonofigurowa z przedstawieniem Nike niosącej nagrodę dla zwycięzcy
Malarz Oreithyi, Ateny, ok. 480 p.n.e.

glina

Red-figure kalpis with a depiction of Nike bringing a prize for the victor

Orithyia Painter, Athens, ca. 480 BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142288 MNW

Krater kolumnkowy czarnofigurowy z przedstawieniem delfinów wyskakujących ponad
sfalowaną powierzchnię wody

Attyka, ok. 510–500 p.n.e.

glina

Black-figure column krater with a depiction of dolphins leaping above the wavy water
surface

Attica, ca. 510–500 BC

clay

nr inw. / inv. no. 198560 MNW

Kalpis w technice Six z przedstawieniem Safony

Malarz Safony, Ateny, ok. 510 p.n.e.

glina

Na kalpis przedstawiono kobietę, która śpiewa, akompaniując sobie na instrumencie
strunowym zwanym barbitonem. W jej prawym ręku ukazano plektron, służący do
szarpania strun. Safonę, najwybitniejszą grecką poetkę liryczną, rozpoznajemy dzięki
widniejącemu obok postaci napisowi. Jest to jeden z najstarszych wizerunków poetki z
Lesbos.

Kalpis in the Six technique with a depiction of Sappho

Sappho Painter, Athens, ca. 510 BC

clay

The kalpis carries a depiction of a woman singing and playing a stringed instrument called
a barbiton. A plectrum used for plucking the strings is shown in her right hand. Sappho,
the most acclaimed Greek lyrical poet, is identified by her name inscribed next to the
image. This is one of the oldest depictions of the poet from Lesbos.

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142333 MNW

Deinos z przedstawieniami lwów i dzików oraz statków płynących z podniesionymi, białymi
żaglami

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie”
współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII*
oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i
Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Z komentarzem [WK31]: Ikona i numer [115]
identyfikacyjny do aplikacji mobilnej

Z komentarzem [WK32R31]: Ikona i numer [147]
identyfikacyjny do audiodeskrypcji

Ateny, 525–500 p.n.e.

glina

Deinos with representations of lions and boars as well as ships sailing with billowing white sails

Athens, ca. 530 BC

clay

nr inw. / inv. no. 198561 MNW

Amfora czerwonofigurowa z przedstawieniem satyra grającego na aulosie oraz młodzieńca wylewającego na ziemię wino w ofierze dla Dionizosa Chthoniosa; postaciom towarzyszą inskrypcje

Malarz Eutymides, Ateny, ok. 510 p.n.e.

glina

Red-figure amphora with a depiction of a satyr playing an aulos and a youth pouring wine on the ground as an offering to Dionysus Chthonios; the figures are accompanied by inscriptions

Euthymides the painter, Athens, ca. 510 BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142332 MNW

IV. starożytny Rzym

RZYM – G08

Fragment mozaiki

Africa Proconsularis, III–IV w. n.e.

marmur, wapień

Mosaic fragment

Africa Proconsularis, 3rd–4th c. AD

marble, limestone

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum

nr inw. / inv. no. MA 1806

Z komentarzem [WK33]: mozaika na podłodze, miejsce na podpis do ustalenia

Z komentarzem [MD34]: Ikona z numerem identyfikacyjnym [152] do audiodeskcypcji

Dziedzictwo antyku

Choć Cesarstwo Rzymskie na Zachodzie upadło ostatecznie w połowie pierwszego tysiąclecia, wartości grecko-rzymskiej, klasycznej cywilizacji legły u podstaw europejskiej kultury i sztuki i, poprzez wieki, stanowiły stałe źródło inspiracji formalnych i znaczeniowych. Już u zarania epoki nowożytnej za sprawą renesansowych myślicieli recepcja antyku stała się główną osią nauki, filozofii i literatury. W sztuce najwyższy ideał stanowiło naśladownictwo form starożytnych. Na skalę masową w kulturze europejskiej „klasyka” przetrwała m.in. w architekturze oraz dekoracjach i formach przedmiotów codziennego użytku, powielających antyczne wzorce.

The legacy of Antiquity

Although the Roman Empire in the West collapsed definitively in the mid-1st millennium AD, the values represented by the Graeco-Roman, or Classical, civilisation became the groundwork for European culture and art. Over the centuries they constituted a steady source of inspiration in both form and meaning. At the start of the Modern era, thanks to Renaissance thinkers, the reception of Antiquity became the main point of reference in science, philosophy, and literature. In art, the supreme ideals considered worthy of imitation were ancient forms. In European culture, the “Classical” legacy largely survived i.a. in architecture, as well as in decorative arts and forms of everyday objects that reproduced Antique models.

[GA_08_01]

Tunika z przedstawieniami prac Heraklesa

Egipt, VI–VIII w. n.e.

len, wełna

Tunic with scenes of the labours of Heracles

Egypt, 6th–8th c. AD

linen, wool

Z komentarzem [WK35]: Oznaczenia gablot w nawiasach kwadratowych – robocze. Nie są elementem podpisu!

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

nr inw. / inv. no. 199443 MNW

Fragment tuniki pochodzący ze środowiska koptyjskiego stanowi przykład trwania tradycji antycznej w świecie chrześcijańskim. Tunika należała do typowych szat spodnich, używanych w regionie śródziemnomorskim od czasów rzymskich. Wokół wycięcia pod szyją widoczna jest wełniana, czerwona borda, na której znajdują się wzory geometryczne. Na dwóch dekoracyjnych pasach (*clavi*) przebiegających przez całą długość szaty umieszczone zostały medaliony ze scenami prac Heraklesa. Każdy pas ujęty został wzorem falistej wici roślinnej. Sceny prac Heraklesa rozmieszczone są w dwóch sekwencjach medalionów. Ze względu na prostotę formy nie są łatwe do rozpoznania – prawdopodobnie powtarzają się tu sceny sześciu początkowych prac wykonanych na Peloponezie: schwytanie łani kerynejskiej, zabicie lwa nemejskiego, schwytanie dzika erymantejskiego, zabicie hydry lernejskiej i ptaków stymfalijskich oraz oczyszczenie stajni Augiasza.

A fragment of a tunic from the Coptic milieu is an example of survival of the ancient tradition in a Christian world. The tunic was a typical undergarment worn throughout the Mediterranean region since the Roman period. A red woolen border with geometrical patterns lines the opening at the neck. Two decorative bands (*clavi*) running along the entire length of the garment bear medallions with scenes of the labours of Heracles. Each band was additionally adorned with a wavy vegetal trellis. The labours of Heracles are arranged in two sequences of medallions. Due to their simple form, the images are not easy to interpret – they most likely repeat the scenes of the six labours carried out in the Peloponnese: the capturing of the Ceryneian Hind, the slaying of the Nemean Lion, the capturing of the Erymanthian Boar, the slaying of the Lernaean Hydra and the Stymphalian Birds and the cleaning of the Augean stables.

[GA_08_02]

Model Łuku Konstantyna w Rzymie

Berlin, ok. 1820

brąz, złoto

Model of the Arch of Constantine in Rome

Berlin, ca. 1820

bronze, gold

nr inw. / inv. no. SZM 495 MNW

Widok Łuku Konstantyna i Koloseum, z cyklu „Wielkie widoki Rzymu”, 1656 (1. wydanie)

Stefano Della Bella (1610–1664)

akwaforta, papier żeberkowy z filigranem, stan II

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

View of the Arch of Constantine and Colosseum, from the series “Grand views of Rome”,
1656 (1st edition)

Stefano Della Bella (1610–1664)

etching, laid paper with filigree, state II

nr inw. / inv. no. Gr.Ob.W.174902 MNW

Widok Łuku Konstantyna i Koloseum, z cyklu „Wielkie widoki Rzymu”, 1656 (1. wydanie)

Stefano Della Bella (1610–1664)

akwaforta, papier żeberkowy, stan I

View of the Arch of Constantine and Colosseum, from the series “Grand views of Rome”,
1656 (1st edition)

Stefano Della Bella (1610–1664)

etching, laid paper, state I

nr inw. / inv. no. Gr.Ob.W.174337 MNW

Łuk Konstantyna, z cyklu „Antiquae Urbis Splendor”, wyd. od 1612

Giacomo Lauro (ok. 1561–1645/1650)

miedzioryt, papier żeberkowy z filigranem (obcięta inskrypcja pod kompozycją)

Arch of Constantine, from the series “Antiquae Urbis Splendor”, publ. from 1612

Giacomo Lauro (ca. 1561–1645/1650)

copperplate engraving, laid paper with filigree (inscription under the composition trimmed)

nr inw. / inv. no. Gr.Ob.W.176072 MNW

Forum Boarium – widok Forum Romanum, z cyklu “Ruinarum Varii Prospectus Ruriumque
Aliquot Delineationes”, Antwerpia, po 1587

Philips Galle (1537–1612) (warsztat) wg Hendricka van Cleve III (ca. 1525–1589); wyd.

Theodor Galle (1571–1633)

miedzioryt, papier żeberkowy

Forum Boarium – view of Forum Romanum, from the series “Ruinarum Varii Prospectus
Ruriumque Aliquot Delineationes”, Antwerp, after 1587

Philips Galle (1537–1612) (studio) after Hendrick van Cleve III (ca. 1525–1589); publ.

Theodor Galle (1571–1633)

copperplate engraving, laid paper

nr inw. / inv. no. Gr.Ob.Hol.201138 MNW

Widok Koloseum, z cyklu “Ruinarum Varii Prospectus Ruriumque Aliquot Delineationes”,
Antwerpia, po 1587

Philips Galle (1537–1612) (warsztat) wg Hendricka van Cleve III (ca. 1525–1589); wyd.
Theodor Galle (1571–1633)
miedzioryt, papier żeberkowy
View of the Colosseum, from the series “Ruinarum Varii Prospectus Ruriumque Aliquot
Delineationes”, Antwerp, after 1587
Philips Galle (1537–1612) (studio) after Hendrick van Cleve III (ca. 1525–1589); publ.
Theodor Galle (1571–1633)
copperplate engraving, laid paper
nr inw. / inv. no. Gr.Ob.Hol.201141 MNW

Santa Maria Rotunda – widok Panteonu w Rzymie, z cyklu “Ruinarum Varii Prospectus
Ruriumque Aliquot Delineationes”, Antwerpia, po 1587
Philips Galle (1537–1612) (warsztat) wg Hendricka van Cleve III (ca. 1525–1589); wyd.
Theodor Galle (1571–1633)
miedzioryt, papier żeberkowy
Santa Maria Rotunda – view of the Pantheon in Rome, from the series “Ruinarum Varii
Prospectus Ruriumque Aliquot Delineationes”, Antwerp, after 1587
Philips Galle (1537–1612) (studio) after Hendrick van Cleve III (ca. 1525–1589); publ.
Theodor Galle (1571–1633)
copperplate engraving, laid paper
nr inw. / inv. no. Gr.Ob.Hol.201136 MNW

Widok ruin Term Karakalli, z cyklu “Ruinarum Varii Prospectus Ruriumque Aliquot
Delineationes”, Antwerpia, po 1587
Philips Galle (1537–1612) (warsztat) wg Hendricka van Cleve III (ca. 1525–1589); wyd.
Theodor Galle (1571–1633)
miedzioryt, papier żeberkowy
View of the ruins of the Baths of Caracalla, from the series “Ruinarum Varii Prospectus
Ruriumque Aliquot Delineationes”, Antwerp, after 1587
Philips Galle (1537–1612) (studio) after Hendrick van Cleve III (ca. 1525–1589); publ.
Theodor Galle (1571–1633)
copperplate engraving, laid paper
nr inw. / inv. no. Gr.Ob.Hol.201134 MNW

Widok Koloseum, z cyklu “Ruinarum Varii Prospectus Ruriumque Aliquot Delineationes”,
Antwerpia, po 1587

Philips Galle (1537–1612) (warsztat) wg Hendricka van Cleve III (ca. 1525–1589), wyd. Theodor Galle (1571–1633)
miedzioryt, papier żeberkowy
View of the Colosseum, from the series “Ruinarum Varii Prospectus Ruriumque Aliquot Delineationes”, Antwerp, after 1587
Philips Galle (1537–1612) (studio) after Hendrick van Cleve III (ca. 1525–1589); publ. Theodor Galle (1571–1633)
copperplate engraving, laid paper

nr inw. / inv. no. Gr.Ob.Hol.201143/1 MNW

Widok Koloseum, z cyklu “Ruinarum Varii Prospectus Ruriumque Aliquot Delineationes”, Antwerpia, po 1587
Philips Galle (1537–1612) (warsztat) wg Hendricka van Cleve III (ca. 1525–1589); wyd. Theodor Galle (1571–1633)
miedzioryt, papier żeberkowy
View of the Colosseum, from the series “Ruinarum Varii Prospectus Ruriumque Aliquot Delineationes”, Antwerp, after 1587
Philips Galle (1537–1612) (studio) after Hendrick van Cleve III (ca. 1525–1589); publ. Theodor Galle (1571–1633)
copperplate engraving, laid paper

nr inw. / inv. no. Gr.Ob.Hol.201143/2 MNW

Widok wzgórze Palatyn w Rzymie, z cyklu “Ruinarum Varii Prospectus Ruriumque Aliquot Delineationes”, Antwerpia, po 1587
Philips Galle (1537–1612) (warsztat) wg Hendricka van Cleve III (ca. 1525–1589); wyd. Theodor Galle (1571–1633)
miedzioryt, papier żeberkowy
View of the Palatine Hill in Rome, from the series “Ruinarum Varii Prospectus Ruriumque Aliquot Delineationes”, Antwerp, after 1587
Philips Galle (1537–1612) (studio) after Hendrick van Cleve III (ca. 1525–1589); publ. Theodor Galle (1571–1633)
copperplate engraving, laid paper

nr inw. / inv. no. Gr.Ob.Hol.201131 MNW

[GA_08_03]

Kopia amfory znalezionej w Pompejach w "Villa delle Colonne a Mosaico" w 1837 r.

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Strona A: putta zbierające winogrona oraz biesiadujące; strona B: putta wytłaczające wino oraz grające na instrumentach: aulosie i fletni Pana; strony C i D: maski mężczyzny i kobiety z wicią roślinną

Czechy lub Bawaria (?), Franz Paul Zach (1819–1881), po 1842
szkło warstwowe, srebro

A copy of an amphora found in Pompei in "Villa delle Colonne a Mosaico" in 1837

Side A: putti gathering grapes and feasting; side B: putti pressing wine and playing musical instruments: aulos and panflute; sides C and D: masks of a man and woman with vines

Czech or Bavaria (?), Franz Paul Zach (1819–1881), after 1842

layered glass, silver

nr inw. / inv. no. SZS 80 MNW

Kopia Wazy Portlandzkiej – słynnego, naczynia ze szkła kameowego z początku I w. n.e.

Strona A: kobieta leżąca na skale, po jej obu stronach dwie postaci siedzące – mężczyzna i kobieta; strona B: młodzieniec chwytający rękę siedzącej kobiety. Między kolanami kobiety wąż, nad nią amoret, obok przyglądający się scenie brodaty mężczyzna.

Anglia, Stoke-on-Trent, wytwórnia Josiah Wedgwood & Sons, kon. XIX w.

parian, angoba czarna

Wazę zdobią dwie, być może powiązane ze sobą, sceny figuralne, których interpretacja pozostaje kwestią sporną. Wydaje się, że przedstawione są tu albo postaci ze świata mitologii (Ariadna, Peleus i Tetyda) lub postaci historyczne (August lub Marek Antoniusz).

A copy of the Portland Vase – the famous Roman cameo glass vessel from the beginning of the 1st c. AD

Side A: a woman reclining on a rock, flanked by two seated figures; side B: young man extending his hand towards a woman sitting on the ground. Between her knees a serpent, above her a cupid, next to her a bearded man.

The vase is decorated with two, possibly connected, figural scenes. Their interpretation remains a subject of debate. The scenes seem to represent either characters from the realm of mythology (Ariadne, Peleus and Thetis) or historical figures (Augustus or Mark Anthony).

England, Stoke-on-Trent, Josiah Wedgwood & Sons factory, late 19th c.

parian ware, black glaze

nr inw. / inv. no. SZC 1379 MNW

[GA_08_04]

Franciszek Smuglewicz i narodziny archeologii klasycznej

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Na Wielkanoc 1775 roku, nieopodal Koloseum odbyło się uroczyste zwiedzanie dolnego poziomu ruin Term Tytusa. Tak wówczas błędnie zidentyfikowano rzymskie „groty” – fundamenty Term Trajana, w istocie będące pozostałościami bogato zdobionego pawilonu *Domus Aurea*, czyli Złotego Domu cesarza Nerona. Podczas czternastu miesięcy wykopalisk prowadzonych przez Ludovico Mirriego (ok. 1738–1786), Franciszek Smuglewicz (1745–1807), warszawianin, stypendysta króla Stanisława Augusta, z pomocą architekta Vincenza Brenny (1741–1820) skopiował odsłonięte wówczas malowidła ściennie. Jego wysokiej klasy rysunki posłużyły Mirriemu do wydania w kilkudziesięciu egzemplarzach luksusowego albumu „*Vestigia delle Terme di Tito e loro interne pitture*” (1775–1776). Dużo mniej kosztowna wersja czarno-biała (akwafortowa) była wydawana przez wiele lat i cieszyła się ogromną popularnością, z czasem wpisując się do kanonu europejskiej kultury wizualnej jako podręcznik neoklasycznego stylu i ornamentu. Dziś, kiedy oryginalne malowidła w większości uległy zniszczeniu lub zatarciu, jedynie dzięki planszom Smuglewicza wiemy, jak wyglądały „obrazy” pałacu Nerona. Album jest jednym z najwcześniejszych i najlepiej zachowanych egzemplarzy dzieła Smuglewicza i Brenny, porównywalnym jedynie z tymi z kolekcji Windsorów, Albertiny i Luwru.

Franciszek Smuglewicz and the birth of Classical archaeology

During Easter of 1775, near the Coliseum, an official tour of the lower level of the “Baths of Titus” was held. This was the erroneous identification of Roman “grottoes” – foundations of the Baths of Trajan, which were in fact the ruins of a richly decorated pavilion of the *Domus Aurea*, the Golden House of the emperor Nero. Over the successive fourteen months of excavation led by Ludovico Mirri (ca. 1738–1786), Franciszek Smuglewicz (1745–1807) from Warsaw, as holder of a scholarship of the king Stanislaus Augustus, aided by the architect Vincenzo Brenna (1741–1820) copied the wall paintings exposed at that time. His superb drawings served Mirri for the publication of several tens of copies of a luxury album “*Vestigia delle Terme di Tito e loro interne pitture*” (1775–1776). A much less expensive black-and-white version (aqua-forte) was printed for many years and remained widely popular, and in time it became part of the canon of European visual culture as a handbook of neo-Classical style and ornamentation. Nowadays, when the original wall paintings were damaged or obliterated, only the plates of Smuglewicz show us what the “pictures” in Nero’s palace looked like. The album is one of the earliest and best-preserved examples of the work by Smuglewicz and Brenna, comparable only with specimens housed in the Windsor, Albertina and Louvre Museum collections.

Widok ruin Term Tytusa. Karta tytułowa albumu “*Vestigia delle Terme di Tito e loro interne Pitture*”, Rzym, 1776
rysował Franciszek Smuglewicz (1745–1807), zarys kompozycji rytował Marco Carlone (1742–1796)
akwarela, gwasz, akwaforta, papier żeberkowy

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

View of the ruins of the Baths of Titus. Title page of the album “Vestigia delle Terme di Tito e loro interne Pitture”, Rome, 1776
drawn by Franciszek Smuglewicz (1745–1807), outlines of the composition etched by Marco Carlone (1742–1796)
watercolour, gouache, etching, laid paper

nr inw. / inv. no. Rys.Pol.11751/1 MNW

Porwanie Hippodamii, fragment dekoracji pomieszczenia A. Plansza z albumu „Vestigia delle Terme di Tito e loro interne Pitture”, Rzym, 1776
rysował Franciszek Smuglewicz (1745–1807), zarys kompozycji rytował Marco Carlone (1742–1796)
akwarela, gwasz, akwaforta, papier żeberkowy
Abduction of Hippodamia, fragment of decoration in room A. Plate from the album “Vestigia delle Terme di Tito e loro interne Pitture”, Rome, 1776
drawn by Franciszek Smuglewicz (1745–1807), outlines of the composition etched by Marco Carlone (1742–1796)
watercolour, gouache, etching, laid paper

nr inw. / inv. no. Rys.Pol.11751/25 MNW

Sklepienie zw. volta dorata w sali 21. Plansza z albumu “Vestigia delle Terme di Tito e loro interne Pitture”, Rzym, 1776
rysowali Franciszek Smuglewicz (1745–1807) i Vincenzo Brenna (1745–1820), zarys kompozycji rytował Marco Carlone (1742–1796)
akwarela, gwasz, akwaforta, papier żeberkowy
Vaulted ceiling, the so-called volta dorata, in hall 21. Plate from the album “Vestigia delle Terme di Tito e loro interne Pitture”, Rome, 1776
drawn by Franciszek Smuglewicz (1745–1807) and Vincenzo Brenna (1745–1820), outlines of the composition etched by Marco Carlone (1742–1796)
watercolour, gouache, etching, laid paper

nr inw. / inv. no. Rys.Pol.11751/45 MNW

Hipolit wyruszający na polowanie, fragment dekoracji sklepienia zw. *volta dorata* w sali 21.
Plansza z albumu “Vestigia delle Terme di Tito e loro interne Pitture”, Rzym, 1776
rysował Franciszek Smuglewicz (1745–1807), zarys kompozycji rytował Marco Carlone (1742–1796)
akwarela, gwasz, akwaforta, papier żeberkowy

Hippolytus departing for the hunt, fragment of ceiling decoration on the volta dorata in hall 21. Plate from the album “Vestigia delle Terme di Tito e loro interne Pitture”, Rome, 1776

drawn by Franciszek Smuglewicz (1745–1807), outlines of the composition etched by Marco Carlone (1742–1796)

watercolour, gouache, etching, laid paper

nr inw. / inv. no. Rys.Pol.11751/46 MNW

Widok absydy w sali 25. z posągami Minerwy, Junony i Wenus. Plansza z albumu “Vestigia delle Terme di Tito e loro interne Pitture”, Rzym, 1776

rysowali Franciszek Smuglewicz (1745–1807) i Vincenzo Brenna (1745–1820), zarys kompozycji rytował Marco Carlone (1742–1796)

akwarela, gwasz, akwaforta, papier zeberkowy

View of the apse in hall 25 with statues of Minerva, Juno and Venus. Plate from the album “Vestigia delle Terme di Tito e loro interne Pitture”, Rome, 1776

drawn by Franciszek Smuglewicz (1745–1807) and Vincenzo Brenna (1745–1820), outlines of the composition etched by Marco Carlone (1742–1796)

watercolour, gouache, etching, laid paper

nr inw. / inv. no. Rys.Pol.11751/7 MNW

Toaleta Wenus, dekoracja konchy absydy w sali 25. Plansza z albumu “Vestigia delle Terme di Tito e loro interne Pitture”, Rzym, 1776

rysował Franciszek Smuglewicz (1745–1807), zarys kompozycji rytował Marco Carlone (1742–1796)

akwarela, gwasz, akwaforta, papier zeberkowy

Toilet of Venus, apse conch decoration in hall 25. Plate from the album “Vestigia delle Terme di Tito e loro interne Pitture”, Rome, 1776

drawn by Franciszek Smuglewicz (1745–1807), outlines of the composition etched by Marco Carlone (1742–1796)

watercolour, gouache, etching, laid paper

nr inw. / inv. no. Rys.Pol.11751/11 MNW

[GA_08_05 „Rzymskie groteski”]

[GA_08_06]

Z komentarzem [MM36]: Czekamy na depozyt.

Eksponowane tu zabytki z motywami antycznymi pochodzą głównie z drugiej połowy XVIII wieku – szczytowego okresu „antykomanii”, zapoczątkowanego wielkimi odkryciami w Pompejach i Herkulanum. Są one doskonałymi przykładami trwania form klasycznych w kulturze europejskiej. Wzornictwo i technologie odwołujące się do antyku wprowadziła w ceramice angielska wytwórnia Josiaha Wedgwooda. Białe antykizujące nakładki na barwnych tłach słynnych kamionek Wedgwooda stanowiły inspirację dla innych manufaktur. Miśnieńskie naczynia i galanteria z białego biskwitu porcelany dekorowane reliefami, określane jako wyroby à la manière de Wedgwood, miały nakładane barwne tła uzyskane dzięki pokryciu gładkich powierzchni cienką warstwą angoby (płynnej glinki), podkreślającej biel reliefów.

The displayed objects featuring motifs derived from antiquity come mostly from the second half of the 18th century, the heyday of “antiquemania” brought on by the great discoveries in Pompeii and Herculaneum. They constitute vivid testimonies of the enduring of Classical forms in European culture. The decorative schemes and technologies evocative of antiquity were introduced in ceramics by the English factory of Josiah Wedgwood. Vessels with white details of classicizing decoration applied on coloured surfaces of the famous Wedgwood stoneware were inspirations for other factories. Meissen vessels and trinkets of white biscuit porcelain, referred to as products à la manière de Wedgwood, had coloured backgrounds uzyskane dzięki pokryciu gładkich powierzchni cienką warstwą angoby (płynnej glinki), podkreślającej biel reliefów.

Dwa talerze z dekoracją „etruską” w stylu czerwonofigurowym
Staffordshire (Anglia), wytwórnia Etruria Josiaha Wedgwooda, ok. 1790
fajans delikatny, druk czerwony, farby emaliowe
Two plates with “Etruscan” decoration in red-figure style
Staffordshire (England), Etruria Josiah Wedgwood’s factory, ca. 1790
fine faience, red print, enamel paint

nr inw. / inv. no. SZC 2935 MNW, SZC 2936 MNW

Odkrycia w Pompejach oraz wykopaliska prowadzone na cmentarzyskach etruskich wpłynęły m.in. na nazewnictwo modeli ceramicznych, określanych niekiedy jako „pompejańskie” lub „etruskie”.

The discoveries in Pompeii and excavations conducted in Etruscan cemeteries can also be traced in the designations of the ceramics, which were sometimes called “Pompeian” or “Etruscan”.

Plakieta ze sceną polowania Atalanty i Meleagra na dzika kalidońskiego

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Staffordshire (Anglia), wytwórnia Etruria Josiaha Wedgwooda, ok. 1790
kamionka jaspisowa, białe nakładki
Plaque with a scene of Atalanta and Meleager hunting for the Calydonian Boar
Staffordshire (England), Etruria Josiah Wedgwood's factory, ca. 1790
jasperware, white applied details

nr inw. / inv. no. SZC 1439 MNW

Bukietiera z reliefowym przedstawieniem Apolla i dziewięciu Muz
Staffordshire (Anglia), wytwórnia Etruria Josiaha Wedgwooda, ok. 1800
kamionka jaspisowa, białe nakładki
Bough-pot with a relief representation of Apollo and the nine Muses
Staffordshire (England), Etruria Josiah Wedgwood's factory, ca. 1800
jasperware, white applied details

nr inw. / inv. no. SZC 2253/a-e MNW

Plakieta z przedstawieniem Melpomeny
Staffordshire (Anglia), wytwórnia Etruria Josiaha Wedgwooda, proj. Johna Flaxmana (1755–
1826), ok. 1780–1785
kamionka jaspisowa, białe nakładki, oprawa drewniana
Plaque with a depiction of Melpomene
Staffordshire (England), Etruria Josiah Wedgwood's factory, designer John Flaxman (1755–
1826), ca. 1780–1785
jasperware, white applied details, wooden frame

darczyńca / donated by Jan Lewiński
nr inw. / inv. no. 127286/a-b MNW

Cukiernica z reliefowymi przedstawieniami Miłości frywolnej i Charlotty u grobu Wertera
Staffordshire (Anglia), wytwórnia Etruria Josiaha Wedgwooda, proj. Lady Elisabeth
Templetown, XVIII/XIX w.
kamionka jaspisowa, nakładki białe
Sugar-bowl with relief representations of frivolous Love and Charlotte at the tomb of Werther
Staffordshire (England), Etruria Josiah Wedgwood's factory, designer Lady Elisabeth
Templetown, 18th/19th c.
jasperware, white applied details

depozyt Maurycego Fajertaga / on loan from Maurycy Fajertag

nr inw. / inv. no. 189278/a–b MNW

Taca ozdobiona miniaturą w stylu czerwonofigurowym
Wiedeń (Austria), Cesarska Manufaktura Porcelany, malarze Anton Kothgasser (1769–1851)
i Josef Neumann (?–1817), 1791
porcelana, farby naszkliwne, złocenia
Tray decorated with a miniature in red-figure style
Vienna (Austria), Imperial Porcelain Manufactory, painters Anton Kothgasser (1769–1851)
and Josef Neumann (?–1817), 1791
porcelain, overglaze paint, gilding

z kolekcji Ryszarda Stanisława Ryszarda / from the Ryszard Stanisław Ryszard collection
nr inw. / inv. no. 124354 MNW

Spodek ozdobiony miniaturą w stylu czerwonofigurowym
Wiedeń (Austria), Cesarska Manufaktura Porcelany, po 1790
porcelana, farby naszkliwne, złocenia
Saucer decorated with a miniature in red-figure style
Vienna (Austria), Imperial Porcelain Manufactory, after 1790
porcelain, overglaze paint, gilding

z kolekcji Józefa Choynowskiego, dar Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie /
from the Józef Choynowski collection, donated by the Society for the Encouragement of
Fine Arts in Warsaw
nr inw. / inv. no. 32314 MNW

Mlecznik z dekoracją w stylu czarnofigurowym
Wiedeń (Austria), Cesarska Manufaktura Porcelany, 1789
porcelana, farby naszkliwne, złocenia
Milk jug with black-figure style decoration
Vienna (Austria), Imperial Porcelain Manufactory, 1789
porcelain, overglaze paint, gilding

z kolekcji Ryszarda Stanisława Ryszarda / from the Ryszard Stanisław Ryszard collection
nr inw. / inv. no. 124382 MNW

Cukiernica i spodek z dekoracją „pompejańską”
Sèvres (Francja), 1805–1809
porcelana, farby naszkliwne

Sugar-bowl and saucer with “Pompeian style” decoration
Sèvres (France), 1805–1809
porcelain, overglaze paint

z Muzeum Ordynacji Krasieńskich / from the Museum of the Krasieński Entail
nr inw. / inv. no. SZC 3466 MNW, SZC 103 MNW

Amfora z orszakiem bogów greckich w stylu czerwonofigurowym
Berlin (Niemcy), KPM (Królewska Manufaktura Porcelany), pocz. XIX w.
porcelana, farby naszkliwne, złocenia (błyszczące, matowe, grawerowane)
Amphora with a train of Greek gods in red-figure style
Berlin (Germany), KPM (Royal Porcelain Manufactory), early 19th c.
porcelain, overglaze paint, gilding (burnished, matte, engraved)

nr inw. / inv. no. 192395 MNW

Księżniczki Luiza Macklemburg-Strelitz, królowa Prus (1776–1810) i Fryderyka, królowa
Hanoweru (1778–1841), tzw. Prinzessinnengruppe
Berlin (Niemcy), KPM (Królewska Manufaktura Porcelany), model Gottfrieda Johanna
Schadow (1764–1810), ok. 1795–1796

biskwit porcelany

Princesses Luise Macklemburg-Strelitz, queen of Prussia (1776–1810) and Frederica, queen
of Hannover (1778–1841), the so-called Prinzessinnengruppe

Berlin (Germany), KPM (Royal Porcelain Manufactory), model by Gottfried Johann
Schadow (1764–1810), ca. 1795–1796

biscuit porcelain

nr inw. / inv. no. 192397 MNW

Plakieta z reliefem przedstawiającym Kastora i Polluksa wg Grupy San Ildefonso, à la
manière de Wedgwood

Miśnia (Niemcy), proj. W. Wohl, ok. 1821

biskwit, angobowane tło

Relief plaque showing Castor and Pollux inspired by the San Ildefonso Group, à la manière
de Wedgwood

Meissen (Germany), designer W. Wohl, ca. 1821

biscuit, glazed background

z Państwowych Zbiorów Sztuki, Dział im. Krosnowskich / from the State Collections of Art,
the Krosnowski collection
nr inw. / inv. no. SZC 1444 MNW

Filizanka ze spodkiem dekorowana reliefami: Ganimedes z orłem, Charlotta u grobu Wertera
i tańczące Hory, à la manière de Wedgwood
Miśnia (Niemcy), ok. 1850
porcelana, biskwit, angobowane tło, złocenia
Cup and saucer with relief decoration: Ganymede and Eagle, Charlotte at the tomb of Werther
and dancing korai, à la manière de Wedgwood
Meissen (Germany), ca. 1850
porcelain, biscuit, glazed background, gilding

nr inw. / inv. no. SZC 3570/1–2 MNW

Filizanka ze spodkiem dekorowana reliefami z przedstawieniem trzech Gracji, à la manière
de Wedgwood
Miśnia (Niemcy), 1. ćw. XIX w.
porcelana, biskwit, angobowane tło, złocenia (błyszczące i matowe)
Cup and saucer decorated with relief representations of the Three Graces and vegetal motifs,
à la manière de Wedgwood
Meissen (Germany), 1st quarter of the 19th c.
porcelain, biscuit, glazed background, gilding (burnished and matte)

nr inw. / inv. no. SZC 3295 MNW

spodek: z kolekcji Ryszarda Stanisława Ryszarda / saucer: from the Ryszard Stanisław
Ryszard collection

nr inw. / inv. no. 124663/2 MNW

Kotyle z przedstawieniem głowy kobiecej i Erosa ze szkatułką
Apulia, 4. ćw. IV w. p.n.e.
glina
Kotyle with a depiction of a female head and Eros with a casket
Apulia, 4th quarter of the 4th c. BC
clay

nr inw. / inv. no. 198128 MNW

[NGA_08_07]

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie”
współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII*
oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i
Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Bransoleta z kameami

Italia (?), oprawa poł. XIX w., kamee antyczne i nowożytnie imitacje

złoto, agat

Gemstone bracelet

Italy (?), mid-19th century mount, ancient cameos and modern imitations

gold, agate

nr inw. / inv. no. 149901 MNW

Oczko pierścionka (?) z przedstawieniem amorka na rydwanie

Cesarstwo Rzymskie, I w. n.e.

szkło

Ring cabochon (?) with a depiction of a cupid on a chariot

Roman Empire, 1st c. AD

glass

z kolekcji Minutoli / from the Minutoli collection

nr inw. / inv. no. 199939 MNW

Oczko pierścionka (?) z przedstawieniem orła stojącego na ołtarzu, po bokach rogi obfitości

Cesarstwo Rzymskie, I-II w. n.e.

szkło

Ring cabochon (?) with a depiction of an eagle standing on an altar, flanked by cornucopiae

Roman Empire, 1st-2nd c. AD

glass

z kolekcji Minutoli / from the Minutoli collection

nr inw. / inv. no. 199963 MNW

Oczko pierścionka (?) z portretem chłopca

Cesarstwo Rzymskie, 1. poł. I w. n.e. (?)

szkło

Ring cabochon (?) with portrait of a youth

Roman Empire, 1st half of the 1st c. AD (?)

glass

z kolekcji Minutoli / from the Minutoli collection

nr inw. / inv. no. 199956 MNW

Oczko pierścionka (?) z przedstawieniem głowy Domicjana w wieńcu laurowym
Cesarstwo Rzymskie, 81–96 n.e.

szkło

Ring cabochon (?) with a head of Domitian wearing a laurel wreath

Roman Empire, 81–96 AD

glass

z kolekcji Minutoli / from the Minutoli collection

nr inw. / inv. no. 199948 MNW

Oczko pierścionka (?) z przedstawieniem głowy kobiecej

Cesarstwo Rzymskie, III w. n.e.

szkło trzywarstwowe

Ring cabochon (?) with a depiction of a female head

Roman Empire, 3rd c. AD

three-layered glass

z kolekcji Minutoli / from the Minutoli collection

nr inw. / inv. no. 199960 MNW

Kamea z przedstawieniem głowy Tyberiusza w wieńcu dębowym

Cesarstwo Rzymskie, ok. 20 n.e.

szkło dwuwarstwowe

Cameo with a head of Tiberius wearing a wreath of oak leaves

Roman Empire, ca. 20 AD

two-layered glass

z kolekcji Minutoli / from the Minutoli collection

nr inw. / inv. no. 198970 MNW

Gemma z przedstawieniem dwóch walczących postaci

Sardes (Azja Mniejsza), VI–IV w. p.n.e.

chalcedon

Gemstone with a depiction of two fighting figures

Sardes (Asia Minor), 6th–4th c. BC

chalcedony

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 148377 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Gemma z przedstawieniem łucznika
Sardes (Azja Mniejsza), VI–IV w. p.n.e.
chalcedon
Gemstone with a depiction of an archer
Sardes (Asia Minor), 6th–4th c. BC
chalcedony

nr inw. / inv. no. 148388 MNW

Pierścień z gemmą ze sceną erotyczną
Grecja, IV–III w. p.n.e.
złoto, kamień półszlachetny
Ring with a gemstone engraved with an erotic scene
Greece, 4th–3rd c. BC
gold, semiprecious stone

nr inw. / inv. no. 238429 MNW

Pierścionek z gemmą Wiktorię z wieńcem
Cesarstwo Rzymskie, I–II w. n.e. (?)
złoto, karneol
Ring with a gemstone carved with an image of Victory with a wreath
Roman Empire, 1st–2nd c. AD (?)
gold, carnelian

nr inw. / inv. no. 237824 MNW

Naszyjnik z intagliami
Francja, pocz. XIX w.
złoto, agat
Neclace with intaglio
France, early 19th c.
gold, agate

nr inw. / inv. no. SZM 5526 MNW

Kolczyki z kameami
Francja, 1 ćw. XIX w.

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

złoto, agat
Earrings with cameos
France, 1st quarter of the 19th c.
gold, agate

nr inw. / inv. no. SZM 5528/1-2 MNW

[GA_08_09]

Twarze Imperium – poczet cesarzy rzymskich

Nasz numizmatyczny poczet cesarzy obejmuje okres od panowania Augusta, pierwszego cesarza Rzymu (27 p.n.e. – 14 n.e.), do Teodozjusza (379–395 n.e.). Rok 395, zamykający ós czasu, nie oznacza jednak końca istnienia Cesarstwa, a jego definitywny podział na część zachodnią i wschodnią. Część zachodnia upadła wraz z zdetronizowaniem małoletniego cesarza Romulusa Augustulusa w 476 r. Cesarstwo wschodnie przetrwało jeszcze tysiąc lat, aż do 1453 roku, gdy Turcy zdobyli Konstantynopol, w obronie którego poległ ostatni cesarz - Konstantyn XI.

Widoczne na monetach portrety władców, opatrzone legendą, od renesansu stanowiły podstawę do identyfikacji ich przedstawień wykonanych w kamieniu.

Faces of the Empire – a roster of Roman emperors

Our numismatic roster of emperors spans a period from the reign of Augustus, the first emperor of Rome (27 BC – AD 14), to Theodosius (379–395 AD). The year 395 standing at the end of the timeline did not bring the end of the Empire, but its definitive division into western and eastern parts. While the western part fell with the deposition of the child-emperor Romulus Augustulus in 476, the Empire in the East survived for another thousand years, until 1453, when Constantinople fell to the Turks and the last emperor, Constantine XI, died fighting in defence of the city.

Since the Renaissance, imperial portraits on coins provided with legends have served as a basis for identification of the rulers' likenesses carved in stone.

Dynastia julijsko-klaudyjska / Julio-Claudian dynasty

August (27 p.n.e. – 14 n.e.)

denar, mennica Lugdunum, 2 p.n.e. – 4 n.e.

srebro

Augustus (27 BC – AD 14)

denarius, mint of Lugdunum, 2 BC – AD 4

silver

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski

nr inw. / inv. no. 85375 MNW

Tyberiusz (14–37 n.e.)
denar, , mennica Lugdunum, 14–37 n.e.
srebro
Tiberius (14–37 AD)
denarius, mint of Lugdunum, 14–37 AD
silver

nr inw. / inv. no. 107343 MNW

Kaligula (37–41 n.e.)
sesterc, mennica Rzym, 7–38 n.e.
brąz
Caligula (37–41 AD)
sestertius, mint of Rome, 7–38 AD
bronze

z Państwowych Zbiorów Sztuki / from the State Collections of Art
nr inw. / inv. no. 106868 MNW

Klaudiusz (41–54 n.e.)
as, mennica Rzym, ok. 50 n.e.
miedź
Claudius (41–54 AD)
as, mint of Rome, ca. AD 50
copper

nr inw. / inv. no. 107285 MNW

Neron (54–68 n.e.)
sesterc, mennica Rzym, 64 n.e.
mosiądz
Nero (54–68 AD)
sestertius, mint of Rome, AD 64
brass

z Państwowych Zbiorów Sztuki / from the State Collections of Art
nr inw. / inv. no. 106871 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś* priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Galba (68–69 n.e.)
denar, mennica Rzym, 68–69 n.e.
srebro
Galba (68–69 AD)
denarius, mint of Rome, 68–69 AD
silver

z Państwowych Zbiorów Sztuki / from the State Collections of Art
nr inw. / inv. no. 106877 MNW

Otho (69 n.e.)
denar, mennica Rzym, 69 n.e.
srebro
Otho (AD 69)
denarius, mint of Rome, AD 69
silver

z Państwowych Zbiorów Sztuki / from the State Collections of Art
nr inw. / inv. no. 106878 MNW

Witeliusz (69 n.e.)
denar, mennica Rzym, 69 n.e.
srebro
Vitellius (AD 69)
denarius, mint of Rome, AD 69
silver

nr inw. / inv. no. 107408 MNW

dynastia Flawiuszy / Flavian dynasty

Wespazjan (69–79 n.e.)
denar, mennica Rzym, 77–78 n.e.
srebro
Vespasian (69–79 AD)
denarius, mint of Rome, 77–78 AD
silver

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

nr inw. / inv. no. 217236 MNW

Tytus (79–81 n.e.)
sesterc, mennica Rzym, 80–81 n.e.
mosiądz
Titus (79–81 AD)
sestertius, mint of Rome, 80–81 AD
brass

nr inw. / inv. no. 107630 MNW

Domicjan (81–96 n.e.)
denar, mennica Rzym, 95 n.e.
srebro
Domitian (81–96 AD)
denarius, mint of Rome, AD 95
silver

nr inw. / inv. no. NPO 46599 MNW

Tzw. dynastia adopcyjna i dynastia Antoninów / “Adoptive” dynasty and Antonine dynasty

Nerwa (96–98 n.e.)
denar, mennica Rzym, 97 n.e.
srebro
Nerva (96–98 AD)
denarius, mint of Rome, AD 97
silver

nr inw. / inv. no. 154603 MNW

Trajan (98–117 n.e.)
sesterc, mennica Rzym, 104–111 n.e.
mosiądz
Trajan (98–117 AD)
sestertius, mint of Rome, 104–111 AD
brass

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś* priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 87299 MNW

Hadrian (117–138 n.e.)
sesterc, mennica Rzym, 134–138 n.e.
mosiądz
Hadrian (117–138 AD)
sestertius, mint of Rome, 134–138 AD
brass

nr inw. / inv. no. NPO 46631 MNW

Antoninus Pius (138–161 n.e.)
aureus, mennica Rzym, 153–154 n.e.
złoto
Antoninus Pius (138–161 AD)
aureus, mint of Rome, 153–154 AD
gold

nr inw. / inv. no. 216950 MNW

Marek Aureliusz (161–180 n.e.)
dupondius, mennica Rzym, 178–179 n.e.
mosiądz
Marcus Aurelius (161–180 AD)
dupondius, mint of Rome, 178–179 AD
brass

nr inw. / inv. no. 216360 MNW

Lucjusz Werus (161–169 n.e.)
sesterc, mennica Rzym, 165–166 n.e.
srebro
Lucius Verus (161–169 AD)
sestertius, mint of Rome, 165–166 AD
silver

z Państwowych Zbiorów Sztuki / from the State Collections of Art

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś* priorytetowa *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* Programu Operacyjnego *Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ)*.

nr inw. / inv. no. 153077 MNW

Kommodus (177–192 n.e.)
aureus, mennica Rzym, 191 n.e.
złoto
Commodus (177–192 AD)
aureus, mint of Rome, 191 AD
gold

nr inw. / inv. no. 151862 MNW

okres przejściowy / transitional period

Pertynaks (193 n.e.)
denar, mennica Rzym, 193 n.e.
srebro
Pertinax (AD 193)
denarius, mint of Rome, AD 193
silver

z Państwowych Zbiorów Sztuki / from the State Collections of Art
nr inw. / inv. no. 150126 MNW

Didiusz Julianus (193 n.e.)
sesterc, mennica Rzym, 193 n.e.
mosiądz
Didius Julianus (AD 193)
sestertius, mint of Rome, AD 193
brass

nr inw. / inv. no. 150135 MNW

dynastia Sewerów / Severan dynasty

Septymiesz Sewer (193–211 n.e.)
denar, mennica Rzym, 207 n.e.
srebro
Septimius Severus (193–211 AD)

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

denarius, mint of Rome, AD 207
silver

nr inw. / inv. no. 153326 MNW

Karakalla (198–217 n.e.)
denar, mennica Rzym, 213–217 n.e.
srebro
Caracalla (198–217 AD)
denar, mint of Rome, 213–217 AD
silver

nr inw. / inv. no. 153424 MNW

Geta (209–212 n.e.)
denar, mennica Rzym, 203–208 n.e.
srebro
Geta (209–212 AD)
denarius, mint of Rome, 203–208 AD
silver

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 87692 MNW

Makrynus (217–218 n.e.)
denar, mennica Antiochia, 217–218 n.e.
srebro
Macrinus (217–218 AD)
denarius, mint of Antioch, 217–218 AD
silver

nr inw. / inv. no. 216986 MNW

Diadumenian (218 n.e.)
denar, mennica Antiochia (?), 217–218 n.e.
srebro
Diadumenian (AD 218)
denarius, mint of Antioch (?), 217–218 AD
silver

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

nr inw. / inv. no. 107964 MNW

Heliogabal (218–222 n.e.)

denar, mennica Rzym, 220–222 n.e.

srebro

Elagabalus (218–222 AD)

denarius, mint of Rome, 220–222 AD

silver

z Państwowych Zbiorów Sztuki / from the State Collections of Art

nr inw. / inv. no. 153604 MNW

Aleksander Sewer (222–235 n.e.)

denar, mennica Rzym, 225 n.e.

srebro

Severus Alexander (222–235 AD)

denarius, mint of Rome, AD 225

silver

darczyńca / donated by Jan Lewiński

nr inw. / inv. no. 153636 MNW

[GA_08_10]

cesarze okresu kryzysu / Crisis period emperors

Maksymin Trak (235–238 n.e.)

denar, mennica Rzym, 236–237 n.e.

srebro

Maximinus Thrax (235–238 AD)

denarius, mint of Rome, 236–237 AD

silver

z kolekcji Ryszarda Tyla / from the Ryszard Tyl collection

nr inw. / inv. no. 216569 MNW

Gordian I (238 n.e.)

denar, mennica Rzym, 238 n.e.

srebro

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Gordian I (AD 238)
denarius, mint of Rome, AD 238
silver

nr inw. / inv. no. NPO 66744 MNW

Gordian II (238 n.e.)
denar, mennica Rzym, 238 n.e.
srebro

Gordian II (AD 238)
denarius, mint of Rome, AD 238
silver

nr inw. / inv. no. 107995 MNW

Pupien (238 n.e.)
antoninian, mennica Rzym, 238 n.e.
srebro

Pupienus (AD 238)
antoninianus, mint of Rome, AD 238
silver

nr inw. / inv. no. 150375 MNW

Balbin (238 n.e.)
sesterc, mennica Rzym, 238 n.e.
mosiądz

Balbinus (AD 238)
sestertius, mint of Rome, AD 238
brass

nr inw. / inv. no. 107997 MNW

Gordian III (238–244 n.e.)
sesterc, mennica Rzym, 241–243 n.e.
mosiądz

Gordian III (238–244 AD)
sestertius, mint of Rome, 241–243 AD
brass

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

nr inw. / inv. no. NPO 46565 MNW

Filip Arab (244–249 n.e.)
antoninian, mennica Rzym, 244–247 n.e.
srebro
Philip the Arab (244–249 AD)
antoninianus, mint of Rome, 244–247 AD
silver

nr inw. / inv. no. 151083 MNW

Filip II (244–249 n.e.)
antoninian, mennica Rzym, 244–246 n.e.
srebro
Philip II (244–249 AD)
antoninianus, mint of Rome, 244–246 AD
silver

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 88203 MNW

Trajan Decjusz (249–251 n.e.)
as, mennica Rzym, 249–251 n.e.
miedź
Trajan Decius (249–251 AD)
as, mint of Rome, 249–251 AD
copper

nr inw. / inv. no. NPO 46635 MNW

Herenniusz (251 n.e.)
antoninian, mennica Rzym, 250–251 n.e.
srebro
Herennius (AD 251)
antoninianus, mint of Rome, 250–251 AD
silver

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś* priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

nr inw. / inv. no. 103699 MNW

Hostylian (251 n.e.)
aureus, mennica Rzym, 250–251 n.e.
złoto
Hostilian (AD 251)
aureus, mint of Rome, 250–251 AD
gold

z kolekcji Rafała Protassowickiego / from the Rafał Protassowicki collection

nr inw. / inv. no. 219070 MNW

Trebonian Gallus (251–253 n.e.)
sesterc, mennica Rzym, 251–253 n.e.
mosiądz
Trebonianus Gallus (251–253 AD)
sestertius, mint of Rome, 251–253 AD
brass

nr inw. / inv. no. 153013 MNW

Woluzjan (251–253 n.e.)
sesterc, mennica Rzym, 251–253 n.e.
mosiądz
Volusianus (251–253 AD)
sestertius, mint of Rome, 251–253 AD
brass

nr inw. / inv. no. 151280 MNW

Emilian (253 n.e.)
antoninian, mennica Rzym, 253 n.e.
srebro
Aemilianus (AD 253)
antoninianus, mint of Rome, AD 253
silver

nr inw. / inv. no. 217018 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś* priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Walerian I (253–260 n.e.)
antoninian, mennica Antiochia, 253 n.e.
srebro
Valerian I (253–260 AD)
antoninianus, mint of Antioch, AD 253
silver

nr inw. / inv. no. 151325 MNW

Galien (253–268 n.e.)
aureus, mennica Rzym, 253–268 n.e.
złoto
Gallienus (253–268 AD)
aureus, mint of Rome, 253–268 AD
gold

nr inw. / inv. no. 217286 MNW

Walerian II (256–258 n.e.)
antoninian, mennica Lugdunum, 255 n.e.
srebro
Valerian II (256–258 AD)
antoninianus, mint of Lugdunum, AD 255
silver

nr inw. / inv. no. 151352 MNW

Salonin (260 n.e.)
aureus, mennica Lugdunum, 256 n.e.
złoto
Saloninus (AD 260)
aureus, mint of Lugdunum, AD 256
gold

nr inw. / inv. no. 165727 MNW

Klaudiusz II Gocki (268–270 n.e.)
antoninian, mennica Rzym, 268–270 n.e.
srebro

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Claudius II Gothicus (268–270 AD)
antoninianus, mint of Rome, 268–270 AD
silver

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 104747 MNW

Kwintyllus (270 n.e.)
antoninian, mennica Mediolanum, 270 n.e.
srebro
Quintillus (AD 270)
antoninianus, mint of Mediolanum, AD 270
silver

nr inw. / inv. no. NPO 28462 MNW

Aurelian (270–275 n.e.)
aureus, mennica Rzym, 270–275 n.e.
złoto
Aurelian (270–275 AD)
aureus, mint of Rome, 270–275 AD
gold

nr inw. / inv. no. 216581 MNW

Tacyt (275–276 n.e.)
antoninian, mennica Rzym, 275–276 n.e.
srebro
Tacitus (275–276 AD)
antoninianus, mint of Rome, 275–276 AD
silver

z Państwowych Zbiorów Sztuki / from the State Collections of Art
nr inw. / inv. no. 103974 MNW

Florian (276 n.e.)
antoninian, mennica Ticinum, 276 n.e.
srebro
Florianus (AD 276)

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

antoninianus, mint of Ticinum, AD 276
silver

z Państwowych Zbiorów Sztuki / from the State Collections of Art
nr inw. / inv. no. 153061 MNW

Probus (276–282 n.e.)
aureus, mennica Kyzikos, 276–282 n.e.
złoto
Probus (276–282 AD)
aureus, mint of Cyzicus, 276–282 AD
gold

nr inw. / inv. no. 216582 MNW

Karus (282–283 n.e.)
antoninian, mennica Rzym, 282–283 n.e.
miedź
Carus (282–283 AD)
antoninianus, mint of Rome, 282–283 AD
copper

nr inw. / inv. no. 216664 MNW

Karynus (283–285 n.e.)
antoninian, mennica Rzym, 283–285 n.e.
miedź
Carinus (283–285 AD)
antoninianus, mint of Rome, 283–285 AD
copper

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 104780 MNW

Numerian (283–284 n.e.)
antoninian, mennica Trypolis, 282–284 n.e.
miedź
Numerian (283–284 AD)
antoninianus, mint of Tripolis, 282–284 AD

copper

nr inw. / inv. no. 153059 MNW

okres tetrarchii i dynastia konstantyńska / The Tetrarchy and the Constantinian dynasty

Dioklecjan (284–305 n.e.)

silikwa, mennica Siscia, 294–295 n.e.

srebro

Diocletian (284–305 AD)

siliqua, mint of Siscia, 294–295 AD

silver

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski

nr inw. / inv. no. 102499 MNW

Maksymian Herkulusz (286–305 n.e.)

foliis, mennica Antiochia, 300–301 n.e.

brąz

Maximian Herculius (286–305 AD)

foliis, mint of Antioch, 300–301 AD

bronze

nr inw. / inv. no. 151863 MNW

Galeriusz (293–311 n.e.)

foliis, mennica Trewir, 294 n.e.

brąz

Galerius (293–311 AD)

foliis, mint of Trier, AD 294

bronze

nr inw. / inv. no. 151998 MNW

Konstancjusz Chlorus (293–306 n.e.)

aureus, mennica Antiochia, 305–306 n.e.

złoto

Constantius Chlorus (293–306 AD)

aureus, mint of Antioch, 305–306 AD

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

gold

nr inw. / inv. no. 219071 MNW

Sewer II (305–306 n.e.)

follis, mennica Kyzikos, 305–306 n.e.

brąz

Sever II (305–306 AD)

follis, mint of Cyzicus, 305–306 AD

z kolekcji Rafała Protassowickiego / from the Rafał Protassowicki collection

nr inw. / inv. no. 219236 MNW

Maksencjusz (306–312 n.e.)

follis, mennica Kartagina, 307 n.e.

brąz

Maxentius (306–312 AD)

follis, mint of Carthage, AD 307

bronze

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski

nr inw. / inv. no. 105202 MNW

Konstantyn I Wielki (307–337 n.e.)

follis, mennica Nikomedia, 328–329 n.e.

brąz

Constantine I the Great (307–337 AD)

follis, mint of Nicomedia, 328–329 AD

bronze

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski

nr inw. / inv. no. 102018 MNW

Licyniusz I (308–324 n.e.)

follis, mennica Trewir, 316 n.e.

brąz

Licinius I (308–324 AD)

follis, mint of Trier, AD 316

bronze

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

nr inw. / inv. no. 152152 MNW

Maksymian Daja (310–313 n.e.)
follis, mennica Aleksandria, 308–310 n.e.
brąz
Maximinus Daia (310–313 AD)
follis, mint Alexandria, 308–310 AD
bronze

nr inw. / inv. no. 152031 MNW

Konstantyn II (337–340 n.e.)
moneta brązowa, mennica Siscia, 337–340 n.e.
brąz
Constantine II (337–340 AD)
bronze coin, mint Siscia, 337–340 AD
bronze

nr inw. / inv. no. 152616 MNW

Konstans I (337–350 n.e.)
moneta brązowa, Cesarstwo Rzymskie, 337–350 n.e.
brąz
Constans I (337–350 AD)
bronze coin, Roman Empire, 337–350 AD
bronze

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 102803 MNW

Konstancjusz II (337–361 n.e.)
siliqua, mennica Sirmium, 337–361 n.e.
srebro
Constantius II (337–361 AD)
siliqua, mint of Sirmium, 337–361 AD
silver

darczyńca / donated by Roman Dmowski

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

nr inw. / inv. no. 152775 MNW

Julian Apostata (361–363 n.e.)
moneta brązowa, mennica Nikomedia, 360–363 n.e.
brąz
Julian the Apostate (361–363 AD)
bronze coin, mint of Nicomedia, 360–363 AD
bronze

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 88463 MNW

Jovian (363–364 n.e.)
solid, mennica Antiochia, 363–364 n.e.
złoto
Jovian (363–364 AD)
solidus, mint of Antioch, 363–364 AD
gold

nr inw. / inv. no. 216833 MNW

dynstia walentyniańska / Valentinian dynasty

Walentynian I (364–375 n.e.)
solid, mennica Siscia, 364–367 n.e.
złoto
Valentinian I (364–375 AD)
solidus, mint of Siscia, 364–367 AD
gold

nr inw. / inv. no. 217093 MNW

Walens (364–378 n.e.)
solid, mennica Arelatum, 364–367 n.e.
złoto
Valens (364–378 AD)
solidus, mint of Arelatum, 364–367 AD
gold

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

nr inw. / inv. no. NPO 46645 MNW

Gracjan (367–383 n.e.)

solid, mennica Mediolanum, 378–383 n.e.

złoto

Gratian (367–383 AD)

solidus, mint of Mediolanum, 378–383 AD

gold

nr inw. / inv. no. NPO 46647 MNW

Walentynian II (375–392 n.e.)

solid, mennica Mediolanum, 375–392 n.e.

złoto

Valentinian II (375–392 AD)

solidus, mint of Mediolanum, 375–392 AD

gold

nr inw. / inv. no. 216583 MNW

dynastia teodozjańska / Theodosian dynasty

Teodozjusz I (379–395 n.e.)

solid, mennica Akwileja, 378–383 n.e.

złoto

Theodosius I (379–395 AD)

solidus, mint Aquilea, 378–383 AD

gold

nr inw. / inv. no. NPO 31382 MNW

[Podpisy na postumenty]

Portret rzymski

Rzeźba portretowa, być może najwybitniejsze osiągnięcie sztuki rzymskiej, zajmuje centralne miejsce naszej ekspozycji. Choć początki realizmu w przedstawianiu ludzkiej fizjonomii wiązane są ze sztuką grecką, dopiero Rzymianie rozpoczęli produkcję portretów na niemal masową skalę. Ustawiano je zarówno w miejscach publicznych, takich jak fora czy teatry, jak i we własnych domach, gdzie tworzyły swoiste galerie przodków. Biusty portretowe zmarłych ustawiano także w rodzinnych grobowcach.

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś* priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Mężczyźni przedstawiani byli zazwyczaj w stroju wojskowym, podkreślającym najważniejszą dla Rzymian cnotę - męstwo (*virtus*) - lub w stroju obywatelskim, czyli w todze. Nieco mniej popularne przedstawienia nagie i półnagie stanowiły nawiązanie do wyobrażeń bogów i herosów znanych ze sztuki greckiej. O ile krój strojów kobiecych pozostawał przez wieki w zasadzie niezmienny, to jednak były one bardzo różnorodne ze względu na bogactwo dziś już niezachowanych kolorów rzeźbionych w marmurze szat.

Roman portrait

Portrait sculpture, arguably the most outstanding achievement of Roman art, is central to our exhibition. Although the beginnings of realism in depicting human physiognomy are connected with Greek art, it was the Romans who began to produce portraits on virtually massive scale. They were placed in public spaces, like fora or theatres, as well as in private homes, where they formed galleries of ancestors. Portrait busts of the deceased were also placed in family tombs.

Men were usually represented in military costume, emphasising valor (*virtus*) – the virtue most valued by the Romans – or in civic dress, wearing a toga. Somewhat less popular are nude or semi-nude representations, which alluded to images of gods and heroes known from Greek art. While the style of women’s clothing remained virtually unchanged through the ages, it was in fact very diverse owing to a multitude of now-lost colours of the robes sculpted in marble.

Posąg Rzymianina w todze

Cesarstwo Rzymskie, tors – ok. poł. I w. n.e., głowa – 3. ćw. III w. n.e.

marmur

Statue of a Roman wearing a toga

Roman Empire, torso – ca. mid-1st c. AD, head – 3rd quarter of the 3rd c. AD

marble

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum

nr inw. / inv. no. MND 2207

Posąg Rzymianina w todze

Cesarstwo Rzymskie, tors – II w. n.e., głowa – kon. III w. n.e.

marmur

Statue of a Roman wearing a toga

Roman Empire, torso – 2nd c. AD, head – late 3rd c. AD

marble

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum

nr inw. / inv. no. MND 2211

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Portret księżniczki z dynastii julijsko-klaudyjskiej (Julia?)
Cesarstwo Rzymskie, kon. I w. p.n.e. – pocz. I w. n.e.
marmur
Portrait of a princess of the Julio-Claudian dynasty (Julia?)
Roman Empire, late 1st c. BC – early 1st c. AD
marble

z kolekcji Fritza von Farenheid w Klein Beynuhnen (Uljanowskoje) / from the Fritz von
Fahrenheid of Klein Beynuhnen (Uljanowskoje) collection
nr inw. / inv. no. 198717 MNW

Portret Druzusa Młodszego (?)
Castra Praetoria (?), Rzym, 23–37 n.e.
marmur
Portrait of Drusus the Younger (?)
Castra Praetoria (?), Rome, 23–37 AD
marble

nr inw. / inv. no. 198718 MNW

Portret księcia z dynastii julijsko-klaudyjskiej
Cesarstwo Rzymskie, 40–70 n.e.
marmur
Portrait of a prince of the Julio-Claudian dynasty
Roman Empire, 40–70 AD
marble

nr inw. / inv. no. 199600 MNW

Portret chłopca
Cesarstwo Rzymskie, poł. I w. n.e.
marmur
Portrait of a boy
Roman Empire, mid-1st c. AD
marble

nr inw. / inv. no. 139014 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Portret Agrypiny Młodszej (?)

Rzym, 50–54 n.e.

marmur

Portrait of Agrippina the Younger (?)

Rome, 50–54 AD

marble

z kolekcji Fritza von Farenheid w Klein Beynuhnen (Uljanowskoje) / from the Fritz von
Fahrenheid of Klein Beynuhnen (Uljanowskoje) collection

nr inw. / inv. no. 198719 MNW

Biust portretowy Rzymianki

Cesarstwo Rzymskie, 2. poł. I w. n.e.

marmur

Portrait bust of a Roman woman

Roman Empire, 2nd half of the 1st c. AD

marble

nr inw. / inv. no. 148814 MNW

Portret Rzymianki

Cesarstwo Rzymskie, 82–92 n.e.

marmur

Portrait of a Roman woman

Roman Empire, 82–92 AD

marble

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142717 MNW

Biust portretowy Rzymianki

Cesarstwo Rzymskie, 90–120 n.e.

marmur

Portrait bust of a Roman woman

Roman Empire, 90–120 AD

marble

nr inw. / inv. no. 147676 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Z komentarzem [MD37]: Ikona z numerem identyfikacyjnym [151] do audiodeskcrypcji

Biust portretowy Sabiny
Wenecja (?), 2. ćw. II w. n.e.
marmur

Portrait bust of Sabina
Venice (?), 2nd quarter of the 2nd c. AD
marble

z kolekcji Fritza von Farenheid w Klein Beynuhnen (Uljanowskoje) / from the Fritz von
Fahrenheid of Klein Beynuhnen (Uljanowskoje) collection
nr inw. / inv. no. 198721 MNW

Portret Antinousa
Cesarstwo Rzymskie, 130–138 n.e.
marmur
Portrait of Antinous
Roman Empire, 130–138 AD
marble

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 148819 MNW

Portret Luciusa Werusa
Cesarstwo Rzymskie, poł. II w. n.e.
marmur
Portrait of Lucius Verus
Roman Empire, mid-2nd c. AD
marble

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. MND 2214

Portret Rzymianki
Cesarstwo Rzymskie, kon. II – pocz. III w. n.e.
marmur
Portrait of a Roman woman
Roman Empire, late 2nd – early 3rd c. AD
marble

darczyńca / donated by Adolf Jełowicki

nr inw. / inv. no. 236748 MNW

Portret chłopca
Cesarstwo Rzymskie, 190–220 n.e.
marmur
Portrait of a boy
Roman Empire, 190–220 AD
marble

nr inw. / inv. no. 147674 MNW

Portret Septymiusza Sewera
Cesarstwo Rzymskie, 202–211 n.e. (?)
marmur
Portrait of Septimius Severus
Roman Empire, 202–211 AD (?)
marble

depozyt Muzeum Narodowego w Poznaniu / on loan from the National Museum in Poznań
nr inw. / inv. no. MNP A 596

Relief z przedstawieniem Karakalli i Julii Domny

Cesarstwo Rzymskie, 215–217 n.e.

marmur

Relief representation of Caracalla and Julia Domna
Roman Empire, 215–217 AD
marble

znaleziony w czasie prac ziemnych w parku Królikarnia w Warszawie / found during
earthworks in the Królikarnia park in Warsaw

nr inw. / inv. no. 139678 MNW

[GA_08_11]

Techniki wytwarzania naczyń szklanych

Pierwsze wyroby szklane pojawiły się w połowie III tys. p.n.e., ale dopiero tysiąc lat później w Egipcie i na Bliskim Wschodzie zaczęto wytwarzać naczynia szklane na szerszą skalę. Były to małe przedmioty wykonywane na glinianym rdzeniu, który zanurzano w tyglach z płynną masą szklaną, a następnie dekorowano kolorowymi nitkami szklanymi. Wyroby te – niewielkie naczynia i elementy biżuterii – spopularyzowali w I tys. p.n.e. Fenicjanie i to im właśnie

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Z komentarzem [MD38]: Ikona z numerem identyfikacyjnym [121] do aplikacji multimedialnej
Ikona z numerem identyfikacyjnym [150] do audiodeskcypcji

Pliniusz Starszy w swojej „Historii Naturalnej” przypisuje wynalezienie szkła. Istotna zmiana nastąpiła pod koniec I w. p.n.e. wraz z wprowadzeniem form dwu- i trójdzielnych, które pozwalały na wytwarzanie naczyń o skomplikowanych reliefach. W I w. n.e., dzięki wynalezieniu piszczele, udoskonalono technikę swobodnego wydmuchiwania szkła. Nowa technologia ułatwiła pracę szklarzom, umożliwiając produkcję szkła na skalę masową.

Oprócz różnego typu naczyń, ze szkła wykonywano okna, elementy mozaik, okładziny ścienne i okładziny mebli, a także lampki i biżuterię imitującą kamienie szlachetne.

Niewielu mistrzów szklarstwa znamy z imienia, ale kilku z nich umieściło je na swoich wyrobach. Należał do nich m.in. Enion, w którego warsztacie powstała czarka biesiadna z inskrypcją grecką prezentowana na wystawie. Takie drogocenne, delikatne i rzadkie wyroby były przeznaczone jedynie dla bogatych mieszkańców świata starożytnego, podobnie jak przedmioty wykonane ze złota czy kamieni szlachetnych.

Techniques of glassware production

The earliest glassware is known from the mid-3rd millennium BC, but the production of vessels on a wider scale began in Egypt and the Near East only in the mid-2nd millennium. These small objects were made on a clay core, which was immersed in liquid glass melted in a crucible and then decorated with colourful glass trails. These small vessels and jewellery items were made popular in the 1st millennium BC by Phoenicians, and it is to them that Pliny the Elder in his "Natural History" attributes the invention of glass. A significant change occurred at the end of the 1st century BC with the introduction of two- and three-part moulds, which allowed for the production of vessels with complex relief decoration. In the 1st century AD, thanks to the invention of the blowpipe, the technique of free-blown glass was perfected. This new technology facilitated the work of glass-makers, allowing a mass production of glass objects.

Apart from the various types of vessels, glass was also used for making windows, mosaic elements, wall- and furniture inlays, as well as lamps and jewellery imitating precious stones.

Not many masters of glassmaking are known to us by name, but a few of them signed their glassware. Among them was Enion, in whose workshop was created a symposium cup with a Greek inscription presented here. Like objects made of gold or precious stones, these precious, delicate and rare products were intended only for the wealthy residents of the ancient world.

Amforiskos

warsztat wschodni, miasta nadczarnomorskie lub Rodos, kon. VI–V w. p.n.e.

szkło, formowanie na rdzeniu

Amphoriskos

Eastern Mediterranean, cities of the Black Sea or Rodos, late 6th–5th c. BC

glass, core formed

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowe w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142589 MNW

Amforiskos
Cypr (?), V w. p.n.e.
szkło, formowanie na rdzeniu
Amophoriskos
Cyprus (?), 5th c. BC
glass, core formed

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142575 MNW

Amforiskos
warsztat wschodni, II–I w. p.n.e.
szkło, formowanie na rdzeniu
Amophoriskos
Eastern Mediterranean, 2nd–1st c. BC
glass, core formed

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142598 MNW

Alabastron
Egipt (?), VI–V w. p.n.e.
szkło, formowanie na rdzeniu
Alabastron
Egipt (?), 6th–5th c. BC
glass, core formed

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142590 MNW

Alabastron
warsztat wschodni, II–I w. p.n.e.
szkło, formowanie na rdzeniu
Alabastron
Eastern Mediterranean, 2nd–1st c. BC

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

glass, core formed

nr inw. / inv. no. 198654 MNW

Alabastron

warsztat wschodni lub Egipt, IV–III w. p.n.e.

szkło, formowanie na rdzeniu

Alabastron

Eastern Mediterranean or Egypt, 4th–3rd c. BC

glass, core formed

nr inw. / inv. no. 198651 MNW

Oinochoe

warsztat wschodni, III w. p.n.e.

szkło, formowanie na rdzeniu

Oinochoe

Eastern Mediterranean, 3rd c. BC

glass, core formed

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142572 MNW

Oinochoe

Egipt, IV–III w. p.n.e.

szkło, formowanie na rdzeniu

Oinochoe

Egipt, 4th–3rd c. BC

glass, core formed

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142566 MNW

Czarka żebrowana

Rzym, kon. I w. p.n.e. – poł. I w. n.e.

szkło, obwisanie

Ribbed bowl

Rome, late 1st c. BC–mid 1st c. AD

glass, slumped

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

darzyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 236222 MNW

Czarka millefiori
Egipt, I w. n.e.
szkło mozaikowe, obwisanie
Millefiori cup
Egipt, 1st c. AD
mosaic glass, slumped

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142619 MNW

Fragmenty sztabek mozaikowych
Apollonopolis Magna (obecnie Edfu, Egipt), I w. p.n.e. – II w. n.e.
szkło
Fragment of mosaic bars
Apollonopolis Magna (modern-day Edfu, Egipt), 1st c. BC–2nd c. AD
glass

z francusko-polskich wykopaliisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego /
from the Franco-Polish excavations at Edfu, on loan from the University of Warsaw
Museum
nr inw. / inv. nos. 142057 MNW, 142013/a-b MNW

Flaszeczka
Egipt lub Italia, 1. poł. I w. n.e.
szkło mozaikowe
Small flask
Egipt or Italy, 1st half of the 1st c. AD
mosaic glass

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142537 MNW

Unguentarium
warsztat wschodni lub italski, 1. poł. I w. n.e.
szkło, obwisanie

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Unguentarium
Eastern Mediterranean or Italia, 1st half of 1st c. AD
glass, slumped

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142568 MNW

Unguentarium
warsztat wschodni, kon. I w. p.n.e. – poł. I w. n.e.
szkło, obwisanie lub wydmuchiwanie swobodne
Unguentarium
Eastern Mediterranean, late 1st c. BC–mid 1st c. AD
glass, slumped or free-blown

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142538 MNW

Unguentarium
warsztat wschodni, I–II w. n.e.
szkło, wydmuchiwanie swobodne
Unguentarium
Eastern Mediterranean, 1st–2nd c. AD
glass, free-blown

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142516 MNW

Amforiskos
warsztat wschodni, 2. poł. I w. n.e.
szkło, brzusiec wydmuchiwany w formie, szyjka i wylew wydmuchane swobodnie
Amophoriskos
Eastern Mediterranean, 2nd half of 1st c. AD
glass, mold-blown body, free-blown neck and rim

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142543 MNW

Alabastron
Cesarstwo Rzymskie, I–II w. n.e.

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

szkło, wydmuchiwanie swobodne
Alabastron
Roman Empire, 1st–2nd c. AD
glass, free-blown

nr inw. / inv. no. 147553 MNW

Unguentarium w kształcie daktyla
warsztat wschodni, I – pocz. II w. n.e.
szkło, wydmuchiwanie w formie
Unguentarium in shape of a dactyl
Eastern Mediterranean, 1st– early 2nd c. AD
glass, mold-blown

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection nr inw.
/ inv. no. 142545 MNW

Szklanica
Syria, 2 ćw. I w. n.e.
szkło, wydmuchiwanie w formie
Beaker
Syria, 2nd quarter of the 1st c. AD
glass, mold-blown

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142556 MNW

Dzbanuszek z przedstawieniem naczyń
Syria, I w. n.e.
szkło, wydmuchiwanie w formie
Juglet with depictions of vessels
Syria, 1st c. AD
glass, mold-blown

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142541 MNW

Czarka biesiadna z inskrypcją grecką

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

EΥΦΡΑΙΝΟΥ ΕΦ Ο ΠΑΡΕΙ (ciesz się, że tu jesteś)
warsztat Eniona (?), Sydon, 1. poł. I w. n.e.
szkło, wydmuchiwanie w formie
Symposium cup with a Greek inscription
EΥΦΡΑΙΝΟΥ ΕΦ Ο ΠΑΡΕΙ (be happy that you are here)
Enion's workshop (?), Sidon, 1st half of 1st c. AD
glass, mold-blown

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142557 MNW

Szklanica dekorowana motywem liści i owoców
Syria (?), I-II w. n.e.
szkło, wydmuchiwanie w formie
Beaker decorated with leaf and fruit motifs
Syria (?), 1st-2nd c. AD
glass, mold-blown

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142482 MNW

Butelka
Egipt, kon. I-II w. n.e.
szkło, brzusiec wydmuchiwany w formie, szyjka i wylew wydmuchiwane swobodnie
Bottle
Egipt, late 1st-2nd c. AD
glass, mold-blown body, free-blown neck and rim

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 236088 MNW

Dzbanek
Cesarstwo Rzymskie, I-II w. n.e.
szkło, brzusiec wydmuchiwany w formie, szyjka i wylew wydmuchiwane swobodnie
Jug
Roman Empire, 1st-2nd c. AD
glass, mold-blown body, free-blown neck and rim

nr inw. / inv. no. 198862 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Szklanica

Cesarstwo Rzymskie, I–II w. n.e.
szkło, wydmuchiwanie swobodne
Beaker
Roman Empire, 1st–2nd c. AD
glass, free-blown

nr inw. / inv. no. 198877 MNW

Talerz

warsztat wschodni, kon. I–II w. n.e.
szkło, wydmuchiwanie swobodne
Plate
Eastern Mediterranean, late 1st–2nd c. AD
glass, free-blown

nr inw. / inv. no. 148835 MNW

Dzbanek

Cesarstwo Rzymskie, poł. I w. n.e.
szkło, wydmuchiwanie swobodne
Jug
Roman Empire, mid 1st c. AD
glass, free-blown

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 236094 MNW

Dzbanek z sygnaturą wytwórcy na spodzie FRON
warsztat Frontinusa, Galia, kon. III w. – pocz. IV w. n.e.
szkło, brzusiec wydmuchiwany w formie, szyjka i wylew wydmuchiwane swobodnie
Jug with a manufacturer's signature on the base: FRON
Frontinus workshop, Gaul, late 3rd–early 4th c. AD
glass, mold-blown body, free-blown neck and rim

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142510 MNW

Dzbanuszek

Cesarstwo Rzymskie, kon. III – pocz. IV w. n.e.
szkło, brzusiec wydmuchiwany w formie, szyjka i wylew wydmuchiwane swobodnie
Juglet

Roman Empire, late 3rd–early 4th c. AD
glass, mold-blown body, free-blown neck and rim

nr inw. / inv. no. 199379 MNW

Ampulla o brzuścu w kształcie hermy
warsztat wschodni, kon. II w. n.e. – III w. n.e.

szkło, wydmuchiwanie w formie
Herm-shaped ampoule
Eastern workshop, late 2nd–3rd c. AD
glass, mold-blown

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 236058 MNW

Buteleczka

warsztat wschodni, III w. n.e.
szkło, brzusiec wydmuchiwany w formie, szyjka i wylew wydmuchiwane swobodnie
Grape flask
Eastern Mediterranean, 3rd c. AD
glass, mold-blown body, free-blown neck and rim

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142544 MNW

Flasza

Syria, II–III w. n.e.
szkło, wydmuchiwanie swobodne
Flask
Syria, 2nd–3rd c. AD
glass, free-blown

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142476 MNW

Butelka

Egipt (?), IV w. n.e.

szkło, wydmuchiwanie swobodne

Bottle

Egypt (?), 4th c. AD

glass, free-blown

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142493 MNW

Butelka

warsztat wschodni, III w. n.e.

szkło, wydmuchiwanie swobodne

Bottle

Eastern Mediterranean, 3rd c. AD

glass, free-blown

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 148714 MNW

Krateriskos

warsztat wschodni, III–IV w. n.e.

szkło, wydmuchiwanie swobodne

Krateriskos

Eastern Mediterranean, 3rd–4th c. AD

glass, free-blown

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142503 MNW

Flasza

Cesarstwo Rzymskie, IV w. n.e.

szkło, wydmuchiwanie w formie

Flask

Roman Empire, 4th c. AD

glass, mold-blown

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski

nr inw. / inv. no. 236107 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Oinochoe
Cypr, IV w. n.e.
szkło, wydmuchiwanie swobodne
Oinochoe
Cyprus, 4th c. AD
glass, free-blown

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142528 MNW

Dzbanek
Cesarstwo Rzymskie, poł. III–IV w. n.e.
szkło, wydmuchiwanie swobodne
Jug
Roman Empire, mid 3rd–4th c. AD
glass, free-blown

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142591 MNW

Dzbanek
Syria, IV w. n.e.
szkło, wydmuchiwanie swobodne
Jug
Syria, 4th c. AD
glass, free-blown

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142564 MNW

Kielich
Galia, IV w. n.e.
szkło, wydmuchiwanie swobodne
Chalice
Gaul, 4th c. AD
glass, free-blown

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142477 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Czarka dekorowana guzkami
Syria, IV w. n.e.
szkło, wydmuchiwanie swobodne
Cup decorated with drops
Syria, 4th c. AD
glass, free-blown

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142554 MNW

Kielich
warsztat wschodni, IV–VI w. n.e.
szkło, wydmuchiwanie swobodne
Chalice
Eastern Mediterranean, 4th–6th c. AD
glass, free-blown

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 236016 MNW

[GA_08_12]

Kapliczki domowe

Ważne miejsce w domach rzymskich zajmowały kapliczki (*lararia*), w których ustawiano figurki bóstw opiekuńczych. Szczególnie czczone były te spośród bóstw rzymskiego panteonu, które wydawały się najbliższe sprawom dnia codziennego: Fortuna (pani losu ludzkiego i wszelkiej pomyślności), Hestia (opiekunka ogniska domowego i porodów), Wenus (bogini płodności), Eskulap (bóg medycyny, uzdrowiciel) i Sylwanus (opiekun zbiorów i trzód).

Prezentowanym tu statuetkom bóstw towarzyszą ich przedstawienia na monetach, na których zostały one ukazane wraz z atrybutami.

Household shrines

An important place in Roman houses was occupied by shrines (*lararia*), which held figurines of protective deities. The household cult focused particularly on ancestral spirits and the gods of the Roman pantheon who seemed closest to the matters of everyday life: Fortuna (fortune, success), Hestia (household hearth, childbirth), Venus (fertility), Asclepius (health), and Silvanus (crops, livestock).

The presented figurines are accompanied by representations of deities on coins, which show them together with their attributes.

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Lampka z przedstawieniem Ateny-Neith (?)

Egipt, I–III w. n.e.

glina

Lamp with a depiction of Athena-Neith (?)

Egypt, 1st–3rd c. AD

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142397 MNW

Figurka Afrodyty-Izydy w diademie z pękiem lotosu

Cesarstwo Rzymskie, I–II w. n.e.

brąz

Aphrodite-Isis figurine in a diadem with a lotus bud

Roman Empire, 1st–2nd c. AD

bronze

nr inw. / inv. no. 147870 MNW

Biuścik Serapisa z kalathosem na głowie

Egipt, okres hellenistyczny lub rzymski

glina

Small bust of Serapis with a calathus basket on the head

Egypt, Hellenistic or Roman period

clay

darczyńca Wiktor Daszewski z Rodziną / donated by Wiktor Daszewski and Family

nr inw. / inv. no. 239300 MNW

Posążek Eskulapa trzymającego laskę z owiniętym wokół niej wężem

Cesarstwo Rzymskie, kopia rzymska z okresu Hadriana (117–138 n.e.) wg oryginału greckiego z II w. p.n.e.

marmur

Asclepius figurine with a staff and a serpent coiled around it

Roman Empire, Roman copy from the Hadrianic period (117–138 AD) after a Greek original from the 2nd c. BC

marble

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

darczyńca / donated by Emanuel Bułhak
nr inw. / inv. no. 236770 MNW

Asklepios trzymający laskę z owiniętym wokół niej wężem
tetradrachma cystoforyczna, mennica wschodnia, na awersie Hadrian, 138 n.e.
srebro
Asclepius with a staff and a serpent coiled around it
cystophoric tetradrachm, eastern mint, on the obverse Hadrian, AD 138
silver

z kolekcji Rafała Protassowickiego / from the Rafał Protassowicki collection
nr inw. / inv. no. 219198 MNW

Figurka Priapa
Cesarstwo Rzymskie, I w. n.e.
brąz
Figurine of Priapus
Roman Empire, 1st c. AD
bronze

nr inw. / inv. no. 198346 MNW

Figurka Sylwanusa w kozłej skórze, wieńcu z pinii i gałązką pinii w ręku
Galia, II w. n.e.
brąz
Silvanus figurine in goat skin and pine wreath, pine branches in hand
Gaul, 2nd c. AD
bronze

darczyńca / donated by Stanisław Bojakowski
nr inw. / inv. no. 236927 MNW

Statuetka Sylwanusa w kozłej skórze, wieńcu z pinii i gałązką pinii w ręku; przy nodze pies,
na bazie inskrypcja łacińska
Cesarstwo Rzymskie, 2. poł. II w. n.e.
marmur
Silvanus figurine in goat skin and pine wreath, pine branches in hand; a dog by his feet, Latin
inscription on base
Roman Empire, 2nd half of the 2nd c. AD

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

marble

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142711 MNW

Silvano Sacrum
L(ucius) Paccius Bassus
d(onomum) d(edit)

Poświęcony Sylwanusowi.
Lucjusz Pakcjusz Bassus
ofiarował dar.

Dedicated to Silvanus.
Lucius Paccius Bassus
donated as an offering.

Posążek Fortuny z rogiem obfitości
Cesarstwo Rzymskie, I–II w. n.e.
marmur

Figurine of Fortune with a cornucopia in hand
Roman Empire, 1st–2nd c. AD
marble

nr inw. / inv. no. 148008 MNW

Figurka Fortuny z rogiem obfitości i modiušem na głowie
Cesarstwo Rzymskie, II w. n.e.

brąz
Figurine of Fortune with a cornucopia in hand and a modius on the head
Roman Empire, 2nd c. AD
bronze

nr inw. / inv. no. 147974 MNW

Fortuna ze sterem i rogiem obfitości, na tle tronu koło
antoninian, mennica Rzym, na awersie Gordiana III, 243–244 n.e.

srebro
Fortuna with a steering oar and cornucopia, a wheel in front of the throne

antoninianus, mint of Rome, on the obverse Gordian III, AD 243–244
silver

nr inw. / inv. no. 89067 MNW

Z komentarzem [WK39]: wspólna podstawka

Figurka Wenus trzymającej owoc
Cesarstwo Rzymskie, I–II w. n.e.
brąz
Venus figurine with a fruit in hand
Roman Empire, 1st–2nd c. AD
bronze

z kolekcji Antoniego Madeyskiego / from the Antoni Madeyski collection
nr inw. / inv. no. 228025 MNW

Wenus z jabłkiem i sterem, wokół steru delfin
sesterc, mennica Rzym, na awersie Faustyna II, 138–161 n.e.
mosiądz
Venus holding an apple and a dolphin-entwined rudder
sestertice, mint of Rome, on the obverse Faustina II, AD 138–161
brass

nr inw. / inv. no. NPO 46633 MNW

Z komentarzem [WK40]: wspólna podstawka

Figurka Minerwy
Italia, II–III w. n.e.
brąz
Minerva figurine
Italia, 2nd–3rd c. AD
bronze

z Muzeum Ordynacji Krasieńskich / from the Museum of the Krasieński Entail
nr inw. / inv. no. 139608 MNW

Minerwa z włócznią i tarczą
denar, mennica Rzym, na awersie Domicjan, 88 n.e.
srebro
Minerva with a spear and shield
denarius, mint of Rome, on the obverse Domitian, AD 88

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

silver

darczyńca / donated by Władysław Semerau-Siemianowski
nr inw. / inv. no. 104402 MNW

Z komentarzem [WK41]: wspólna podstawka

Figurka Neptuna z trójzębem
Cesarstwo Rzymskie, I–II w. n.e.
brąz
Neptune figurine with a trident
Roman Empire, 1st–2nd c. AD
bronze

z kolekcji Antoniego Madeyskiego / from the Antoni Madeyski collection
nr inw. / inv. no. 228024 MNW

Neptun z nogą wspartą na dziobie okrętu, w ręku delfin
sesterc, mennica Rzym, na awersie Hadrian, 125–128 n.e.
mosiądz
Neptune with foot resting on a prow of a ship, holding a dolphin
sesterc, mint of Rome, on the obverse Hadrian, 125–128 AD
brass

nr inw. / inv. no. 153030 MNW

Z komentarzem [WK42]: wspólna podstawka

Lampka dwupalnikowa dekorowana protomami byków; do uchwytów przymocowany
łańcuszek do zawieszania lampki
Cesarstwo Rzymskie, I–II w. n.e.
brąz
Two-nozzle lamp decorated with bull protomes; a chain attached to the handles was used for
suspending the lamp
Roman Empire, 1st–2nd c. AD
bronze

z kolekcji Radziwiłłów z Nieborowa / from the Radziwiłł of Nieborów collection
nr inw. / inv. no. NB 2111 MNW

[GA_08_13]

Ceramika stołowa i zastawa luksusowa

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII* oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Tylko najbogatsi Rzymianie pozwolić sobie mogli na używanie luksusowej zastawy stołowej, wykonywanej ze szlachetnych kruszców i zdobionej figuralnie. Nieco mniej kosztownymi jej odpowiednikami były produkowane masowo naczynia gliniane, m.in. tzw. *terra sigillata* o czerwonej barwie i błyszczącej polewie, powszechnie znajdowane w domach na obszarze całego Cesarstwa. Często mają one dekorację reliefową, uzyskiwaną przed wypałem przez odciskanie naczyń w matrycach z negatywem przedstawienia. Na wielu z nich występują także stemple warsztatów produkcyjnych. Wyrób ceramiki *terra sigillata* rozpoczęto w I wieku p.n.e. na terenie Italii i kontynuowano po schyłek antyku w wielu prowincjach Cesarstwa.

Tableware and luxury dinner services

Only the wealthiest Romans could afford to use luxury tableware made from precious metals and adorned with figural decoration. Somewhat less costly counterparts were mass-produced clay vessels, i.a. the so-called *terra sigillata*, red with a glossy surface slip, commonly found in households throughout the Empire. These vessels often carry relief decoration, executed before firing by pressing the vessels into matrices with negative images of the representations. Many of them also bear stamps of production workshops. The production of *terra sigillata* pottery began in the 1st century BC in Italy and continued until Late Antiquity in many provinces of the Empire.

Patera ze złotym medalionem Teodozjusza II

Galia, po 420 n.e.

srebro, złoto

Patera with a gold medallion of Theodosius II

Gaul, after AD 420

silver, gold

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 147079 MNW

Patera z przedstawieniem dzika

Cesarstwo Rzymskie, V w. n.e.

srebro, złoto

Patera with a depiction of a boar

Roman Empire, 5th c. AD

silver, gold

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 147080 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Obie srebrne patery zostały znalezione w 1852 roku w Tuluzie. Detale ich dekoracji oraz obramowania są złocone. Na szczególną uwagę zasługuje patera dekorowana złotym medalionem Teodozjusza II (408–450 n.e.) i opatrzona inskrypcją. Medalion ten został wybity po 430 r. n.e., zapewne w Konstantynopolu, a następnie w ramach rozdawnictwa cesarza (*largitio*) trafił do jego otoczenia. Zwyczaj obdarowywania był dosyć powszechny w kręgach arystokratycznych z okazji ślubów, obejmowania nowych urzędów i innych okolicznościowych uroczystości. Dlatego też medalion mógł znaleźć się w rękach kolejno kilku osób, zanim jedna z nich zdecydowała się oprawić go w talerz, wzorując się na analogicznych srebrnych naczyniach z wizerunkiem cesarza, popularnych w IV w. n.e. W tym kontekście warto zwrócić uwagę na napis, który podaje imię właściciela talerza Thaumastusa oraz określenie *Agr(o)ecio*, które można rozumieć jako dedykację dla Agroeciusa.

[Jerzy Żelazowski]

The two silver pateras were found in 1852, in Toulouse. Their decorative details and their edges are gilded. Particularly remarkable is the patera decorated with a gold medallion of Theodosius II (408–450), furnished with an inscription. This medallion was struck after AD 430, most likely in Constantinople, and subsequently it came in possession of a member of the emperor's circle who benefitted from imperial largess (*largitio*). Gift-giving was a fairly common practice in aristocratic milieus on the occasion of weddings, accessions or other festive celebrations. Thus, the medallion may have gone through the hands of several owners before one of them decided to set it in a plate, inspired by analogous silver vessels with imperial portraits popular in the 4th century AD. Worthy of note in this context is the inscription giving the name of the owner of the plate, Thaumastus, and the word *Agr(o)ecio*, which may be understood as a dedication to Agroecius.

Skyfos dekorowany reliefowym motywem roślinnym
Cesarstwo Rzymskie, 2. poł. I w. – pocz. II w. n.e.
glina
Skyphos with floral decoration in relief
Roman Empire, 2nd half of the 1st– early 2nd c. AD
clay

z kolekcji Minutoli / from the Minutoli collection
nr inw. / inv. no. 199575 MNW

Skyfos glazuruwany dekorowany rozetkami
warsztat małoazjatycki, 1. poł. I w. n.e.

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

glina

Glazed skyphos decorated with rosettes

Asia Minor workshop, 1st half of the 1st c. AD

clay

nr inw. / inv. no. 198562 MNW

Skyfos glazurowany dekorowany postaciami amorków

Cesarstwo Rzymskie, I w. n.e. (?)

glina

Glazed skyphos decorated with figures of putti

Roman Empire, 1st c. AD (?)

clay

nr inw. / inv. no. 198566 MNW

Tygielek

Cesarstwo Rzymskie, I–III w. n.e.

brąz

Crucible

Roman Empire, 1st–3rd c. AD

bronze

nr inw. / inv. no. 198292 MNW

Czerpak z rączką dekorowaną przedstawieniem Merkurego

Cesarstwo Rzymskie, I w. n.e.

brąz

Ladle with a handle decorated with a depiction of Mercury

Roman Empire, 1st c. AD

bronze

nr inw. / inv. no. 198291 MNW

Łyżka

okres rzymski (?)

brąz

Spoon

Roman period (?)

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

bronze

z kolekcji Antoniego Madeyskiego / from the Antoni Madeyski collection
nr inw. / inv. no. 228058 MNW

Łyżka
okres rzymski (?)
brąz
Spoon
Roman period (?)
bronze

z kolekcji Antoniego Madeyskiego / from the Antoni Madeyski collection
nr inw. / inv. no. 228060 MNW

Miseczka czerwonopokostowana (*terra sigillata*) ze stemplem M. Tulliusa
Galia, 15 p.n.e. – 20 n.e.
glina
Red-slipped bowl (*terra sigillata*) with a stamp of M. Tullius
Gaul, 15 BC – AD 20
clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142431 MNW

Fragment miseczki czerwonopokostowanej (*terra sigillata*) dekorowany motywem
roślinnym oraz przedstawieniami gęsi, lwa i jelenia
La Graufesenque (Galia), kon. I – pocz. II w. n.e.
glina
Fragment of a red-slipped bowl (*terra sigillata*) decorated with a floral motif and
representations of goose, lion and deer
La Graufesenque (Gaul), late 1st – early 2nd c. AD
clay

z kolekcji Minutoli / from the Minutoli collection
nr inw. / inv. no. 199412 MNW

Talerz czerwonopokostowany (*terra sigillata*) z dwiema aplikami przedstawiającymi ryby
oraz stemplem L. Geliusa Quadratusa w kształcie stopy

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Arretium (Italia), poł. I w. n.e.

glina

Red-slipped plate (*terra sigillata*) with two fish appliquéés and a stamp of L. Gelius Quadratus in the shape of a foot

Arretium (Italia), mid-1st c. AD

clay

nr inw. / inv. no. 236757 MNW

Dzbanek czerwonopokostowany (*terra sigillata*)

Cypr, 2. poł. I w. n.e.

glina

Red-slipped jug (*terra sigillata*)

Cyprus, 2nd half of the 1st c. AD

clay

nr inw. / inv. no. 200375 MNW

Miseczka czerwonopokostowana (*terra sigillata*) dekorowana motywem liści

La Graufesenque (Galia), kon. I – pocz. II w. n.e.

glina

Red-slipped bowl (*terra sigillata*) decorated with foliage motif

La Graufesenque (Gaul), late 1st – early 2nd c. AD

clay

z kolekcji Minutoli / from the Minutoli collection

nr inw. / inv. no. 199411 MNW

Amfora czerwonopokostowana (*terra sigillata*)

Galia, I–II w. n.e.

glina

Red-slipped small amphora (*terra sigillata*)

Gaul, 1st–2nd c. AD

clay

z kolekcji Józefa Choynowskiego, dar Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie /

from the Józef Choynowski collection, donated by the Society for the Encouragement of

Fine Arts in Warsaw

nr inw. / inv. no. 237009 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś* priorytetowa *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* Programu Operacyjnego *Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ)*.

Miseczka

Africa Proconsularis, 2. poł. V w. n.e.

glina

Bowl

Africa Proconsularis, 2nd half of the 5th c. AD

clay

nr inw. / inv. no. 198575 MNW

Oinochoe czerwopokostowana (*terra sigillata*)

Africa Proconsularis, 2. poł. IV w. – 1. poł. V w. n.e.

glina

Red-slipped oinochoe (*terra sigillata*)

Africa Proconsularis, 2nd half of the 4th– 1st half of the 5th c. AD

clay

nr inw. / inv. no. 200645 MNW

Talerz czerwopokostowany (*terra sigillata*) z dekoracją w postaci liści palmowych

Africa Proconsularis, 370–450 n.e.

glina

Red-slipped plate (*terra sigillata*) with palm leaf decoration

Africa Proconsularis, 370–450 AD

clay

nr inw. / inv. no. 237374 MNW

Talerz czerwopokostowany (*terra sigillata*) z dekoracją w postaci liści palmowych

Africa Proconsularis, 360–450 n.e.

glina

Red-slipped plate (*terra sigillata*) with palm leaf decoration

Africa Proconsularis, AD 360–450

clay

nr inw. / inv. no. 200653 MNW

[GA_08_14]

Folio kodeksu z monologiem Pazyfae z "Kreteńczyków" Eurypidesa

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Hermopolis (Egipt), II–III w. n.e.
pergamin
Folio from the codex with the Pasiphae's monologue from „Cretans” by Euripides
Hermopolis (Egipt), 2nd–3rd c. AD
parchment

nr inw. / inv. no. 200600 MNW

There is nothing to gain now by deceiving you;
what has happened is already too well known.
But consider:
If I had sold the gifts of Kypris,
given my body in secret to some man,
you would have every right to condemn me
as a whore. But this was no act of the will;
I am suffering from some madness brought on
by a god.
It's not plausible!
What could I have seen in a bull
to assault my heart with this shameful passion?
Did he look too handsome in his robe?
Did a sea of fire smoulder in his eyes?
Was it the red tint of his hair, his dark beard?
His body, so [different] from my husband's? [...]
Are these the things that drew me to lie
in his bed, in my cowskin [...]?
I did not imagine that my lover
could give me children [...]
What diseased my mind?
Minos' god afflicted me,
and Minos is more [guilty in this affair than I am]
He prayed to his god of the sea, and swore
to sacrifice that portentous bull
and then he spared it from the slaughter.
No wonder Poseidon sought you out:
to punish you through this sick passion
in my heart.
And you would testify before the gods,
when your misdeeds have led to my disgrace.

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Z komentarzem [WK43]: wersja polska w przygotowaniu

As the innocent mother of this monster,
I tried to conceal the god's assault;
but in your cruelty you put
your wife's humiliation on display,
as if you'd have no share in it.
It is your fault, and my sickness,
my destruction, the result of your sin.
If you intend me to be killed at sea,
kill me now: you are an expert
in human sacrifice and acts of blood.
Do you crave the taste of my flesh?
Then prepare the feast, you cannibal!
Though I am free from all wrongdoing,
let my death pay your penances.

There is nothing to gain now by deceiving you;
what has happened is already too well known.
But consider:
If I had sold the gifts of Kypris,
given my body in secret to some man,
you would have every right to condemn me
as a whore. But this was no act of the will;
I am suffering from some madness brought on
by a god.
It's not plausible!
What could I have seen in a bull
to assault my heart with this shameful passion?
Did he look too handsome in his robe?
Did a sea of fire smoulder in his eyes?
Was it the red tint of his hair, his dark beard?
His body, so [different] from my husband's? [...]
Are these the things that drew me to lie
in his bed, in my cowskin [...]?
I did not imagine that my lover
could give me children [...]
What diseased my mind?
Minos' god afflicted me,
and Minos is more [guilty in this affair than I am]

He prayed to his god of the sea, and swore
to sacrifice that portentous bull
and then he spared it from the slaughter.
No wonder Poseidon sought you out:
to punish you through this sick passion
in my heart.
And you would testify before the gods,
when your misdeeds have led to my disgrace.
As the innocent mother of this monster,
I tried to conceal the god's assault;
but in your cruelty you put
your wife's humiliation on display,
as if you'd have no share in it.
It is your fault, and my sickness,
my destruction, the result of your sin.
If you intend me to be killed at sea,
kill me now: you are an expert
in human sacrifice and acts of blood.
Do you crave the taste of my flesh?
Then prepare the feast, you cannibal!
Though I am free from all wrongdoing,
let my death pay your penances.

Tabliczka Rondanini z przedstawieniem Odyseusza u Kirke
Rzym, okres panowania Augusta (30 p.n.e. – 14 n.e.)
marmur

Rondanini tablet with a depiction of Odysseus visiting Circe
Rome, Augustan Period (30 BC–AD 14)
marble

z kolekcji Rondanini / from the Rondanini collection
nr inw. / inv. no. 147975 MNW

Od dołu / from bottom:

ΕΚ ΤΗΣ ΔΙΗΓΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΑΛΚΙΝΟΥΝ ΤΟΥ ΚΑΙΠΠΙΑ

Z opowiadania (wygłoszonego) Alkinoosowi w XX księdze

From the story (told) to Alcinous in book XX

ΟΔΥΣΣΕΙ ΤΟ ΜΩΛΥ ΕΡΜΗΣ

Odyseuszowi moly (roślinę czarodziejską) Hermes (dał)

To Odysseus moly (magical herb) Hermes (gave)

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Z komentarzem [MD44]: Ikona z numerem identyfikacyjnym [114] do aplikacji multimedialnej

ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΚΙΡΚΗ

Odyseusz – Kirke

Odyseus – Circe

ΕΤΑΙΡΟΙ ΤΕΘΗΡΙΩΜΕ(ΝΟΙ) ΚΙΡΚΗ ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Towarzysze przemienieni w dzikie zwierzęta – Kirke – Odyseusz

Crew changed into wild animals – Odyseus – Circe

Ten marmurowy relief należy do tajemniczej grupy bardzo rzadkich obiektów, określanych jako tabliczki iliadzkie. Do naszych czasów przetrwały zaledwie 22 podobne zabytki. Na większości z nich przedstawione zostały sceny z „Iliady” Homera lub innych eposów opowiadających historię wojny trojańskiej, a na kilku pozostałych wydarzenia związane z historią grecko-rzymską. Oprócz tematów przedstawień i materiału, z którego zostały wykonane, cechą łączącą te obiekty jest ich miniaturowy rozmiar oraz towarzyszące poszczególnym scenom krótkie objaśnienia w języku greckim. Odnalezione do tej pory tabliczki pochodzą z Rzymu lub okolic i niemal wszystkie powstały w początku I w. n.e. Choć nie znamy przeznaczenia tych luksusowych, zapewne efektownie polichromowanych przedmiotów, możemy przypuszczać, że doskonale odpowiadały gustom Rzymian z wyższych sfer, dla których język i literatura grecka stanowiły podstawę wykształcenia.

Na warszawskiej tabliczce widnieją trzy sceny z X księgi „Odysei”, ilustrujące odwiedzin u czarodziejki Kirke. W lewym dolnym narożniku płytki, przed bramą do pałacu Kirke, jak czytamy: „Hermes daje Odyseuszowi ziele moly”. Stojący z prawej strony Hermes, w szerokim kapeluszu (*petasos*) na głowie, wskazuje na wejście do domu Kirke, ku któremu zmierza Odyseusz z oszczepem. Z tyłu widoczny jest dziób okrętu. Kolejna scena przedstawia Odyseusza, który podaje zatruty napój klęczącej przed nim Kirke, grożąc jej zarazem mieczem. W górnej części płytki również ukazani są, jak informują podpisy, Odyseusz i Kirke, ku którym nadbiegają czterej „zamienieni w zwierzęta towarzysze”. Mają ludzkie sylwetki, ale głowy zwierząt: osła, świni i barana. Kirke, zwracając głowę ku Odyseuszowi, unosi różdżkę nad głową pierwszego z nadbiegających.

Tabliczka ta należała niegdyś do słynnego osiemnastowiecznego kolekcjonera, Giuseppe Rondaniniego, jednak jej późniejsze losy nie są znane; w 1951 roku odnalazła się w Muzeum Narodowym w Warszawie.

This marble relief is one of a mysterious group of extremely rare objects known as the *Tabulae Iliacae*. Only twenty-two artefacts of the kind have survived. Most of them depict scenes from Homer's *Illiad* or other epics telling the story of the Trojan War. A few of them show events connected with Graeco-Roman history.

In addition to the topics they depict and the materials used to create them, they are also linked by their miniature dimensions and the brief commentaries in Greek that accompany particular scenes.

The *Tabulae Iliacae* that have been found so far come from Rome or its environs and almost all of them date back to the first century AD. They were luxury items which undoubtedly featured striking polychromes and, although we don't know what their purpose was, we can assume that they were ideally suited to the tastes of the Roman of the upper classes, for whom education was grounded in the language and literature of Greece.

On the tablet in our collection, you can see three scenes from Book 10 of the *Odyssey*. They illustrate the visit paid to Circe, a witch. In the lower left corner of the tablet, in front of the gate to Circe's palace, we read: "Hermes gives Odysseus the moly weed". Hermes, who stands on the right wearing a wide-brimmed hat (*petasos*), points at the entrance to Circe's household, while Odysseus approaches it with a spear in hand. A ship's prow can be seen in the background. The next scene shows Odysseus giving the poisoned drink to Circe, who kneels before him; he threatens her with a sword. The upper part of the tablet also shows Odysseus and Circe, as the captions tell us. Running towards them are four "companions turned into animals". Their bodies are human, but they have animal heads: donkey, pig and ram. Circe turns her head toward Odysseus as she raises her wand above the head of the first runner.

In the eighteenth century, the tablet belonged to a famous art collector, Giovanni Rondanini, but what happened to it afterwards is unknown. After WWII it was rediscovered in the National Museum in Warsaw.

Podwójna herma Eurypidesa i nieznanego Greka

Kopia rzymska z II w. n.e. wg oryginału greckiego z IV w p.n.e.

marmur

Double herm of Euripides and an unknown Greek

Roman copy from the 2nd c. AD of a Greek sculpture from the 4th c. BC

marble

nr inw. / inv. no. 139019 MNW

[GA_08_15]

Typy lampek

W domach rzymskich głównym źródłem światła dziennego było atrium – ze względu na ścisłą zabudowę, okna w domach miejskich pojawiają się rzadko. Większość pomieszczeń musiała zatem być oświetlana sztucznie. Do tego celu wykorzystywane były małe lampki z wypalanej gliny (a także lampki brązowe, a nawet szklane), które stawiano na podstawkach i kandelabrach lub wieszano na łańcuszkach na hakach i specjalnych

świecznikach. Udoskonalona technologia produkcji – odcisk w formie – pozwalała na wyrób na masową skalę lampek o reliefowo dekorowanych dyskach (górną część lampki). Najczęściej stosowanym paliwem był olej roślinny, np. z oliwek, ale używano też tłuszczu zwierzęcych – wlewano je do zbiorniczka, zaś do palnika wsadzano lniany lub papirusowy knot.

Lamp types

In Roman houses, the main source of daylight was the atrium; spaces between buildings were narrow, so windows were rarely present in urban homes. Most rooms had to be supplied with artificial light. Used for this purpose were small lamps of baked clay (as well as bronze, or even glass), placed on stands and candelabra or suspended using chains and hooks or special chandeliers. An improved manufacturing technique – mould-forming – permitted mass production of lamps with relief decoration on the discus (the upper part) of the lamp. The most common lamp fuel was oil derived from plants, for instance olives, but animal fat was also used; it was poured into the reservoir, and a linen or papyrus wick was inserted into the nozzle.

Lampka (Firmalampe) dekorowana maską tragiczną, na spodzie sygnatura wytwórni
STROBILI

warsztat Strobilusa, Italia północna, 2. poł. I w. n.e.

glina

Lamp (Firmalampe) decorated with a tragedy mask, on the base, a manufacturer's signature:

STROBILI

Strobilus workshop, northern Italy, 2nd half of 1st c. AD

clay

z kolekcji Antoniego Madeyskiego / from the Antoni Madeyski collection

nr inw. / inv. no. 228001 MNW

Lampka dekorowana przedstawieniem Acheloosa

Italia, I w. n.e.

glina

Lamp with a depiction of Achelous

Italy, 1st c. AD

clay

z kolekcji Józefa Choynowskiego, dar Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie /

from the Józef Choynowski collection, donated by the Society for the Encouragement of

Fine Arts in Warsaw

nr inw. / inv. no. 237109 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Lampka dekorowana przedstawieniem psa, na spodzie znak wytwórcy w kształcie stopy
(*planta pedis*)

Cesarstwo Rzymskie, I w. n.e.

glina

Lamp with a depiction of a dog; on the base, a manufacturer's signature in the form of a foot

(*planta pedis*)

Roman Empire, 1st c. AD

clay

z kolekcji Józefa Choynowskiego, dar Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie /
from the Józef Choynowski collection, donated by the Society for the Encouragement of
Fine Arts in Warsaw

nr inw. / inv. no. 237011 MNW

Lampka dekorowana przedstawieniem jelenka

Tell Atrib (Egipt), II w. n.e.

glina

Lamp decorated with a depiction of a stag

Tell Atrib (Egypt), 2nd c. AD

clay

z polskich wykopaliisk w Tell Atrib / from Polish excavations in Tell Atrib

nr inw. / inv. no. 148971 MNW

Lampka dekorowana przedstawieniem Wiktorii w bidze, w ręku bogini wieniec

Italia, kon. I w. n.e.

glina

Lamp with a depiction of Victory in a biga, wreath in hand

Italy, late 1st c. AD

clay

nr inw. / inv. no. 198624 MNW

Lampka dekorowana przedstawieniem gladiatora (tzw. Samnita) w hełmie z grzebieniem,
skórzanym ochraniaczu ramienia i nagolennikach; na biodrach pas i przepaska, w rękach
miecz i tarcza

Azja Mniejsza, 2. poł. II w. n.e.

glina

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie”
współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII*
oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i
Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Lamp with a depiction of a gladiator (so-called Samnite) in a crested helmet, leather shoulder guard and shin guards; a belt and loincloth around the hips, sword and shield in hand
Asia Minor, 2nd half of 2nd c. AD
clay

nr inw. / inv. no. 148658 MNW

Lampka z przedstawieniem Ateny Promachos
warsztat nadczarnomorski, I w. n.e.
glina
Lamp with a depiction of Athena Promachos
Black Sea region workshop, I c. AD
clay

nr inw. / inv. no. 237010 MNW

Lampka dekorowana przedstawieniem bogini Romy z orłem i gałązką palmy, przy nodze bogini płonący ołtarz i krab
Kartagina, II w. n.e.
glina
Lamp with a depiction of the goddess Roma with an eagle and a palm branch; next to the leg of the goddess, a burning altar and a crab
Carthage, 2nd c. AD
clay

nr inw. / inv. no. 237447 MNW

Lampka z przedstawieniem erotycznym
Puteoli (Italia), II w. n.e.
glina
Lamp with an erotic scene
Puteoli (Italia), 2nd c. AD
clay

nr inw. / inv. no. 149998 MNW

Lampka dwupalnikowa dekorowana motywem rozety
Azja Mniejsza, kon. I w. n.e.
glina

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Two-nozzle lamp with a rosette motif
Asia Minor, late 1st c. AD
clay

nr inw. / inv. no. 199172 MNW

Lampka dekorowana motywem drobnolistnej rozety
Korynt, 250–300 n.e.
glina
Lamp with a small-leaf rosette motif
Corinth, 250–300 AD
clay

nr inw. / inv. no. 147489 MNW

Lampka siedmiopalnikowa z przedstawieniem Serapisa. Spód dekorowany dwiema gałązkami palmowymi
Egipt, okres rzymski
glina
Seven-nozzle lamp with a depiction of Serapis. Base decorated with two palm branches
Egypt, Roman Period
clay

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw Museum
nr inw. / inv. no. 236801 MNW

Lampka czteropalnikowa z przedstawieniem personifikacji Nilu z trzcina i rogiem obfitości, krokodyla oraz Izydy z *sistrum* (grzechotką) i kłosami; na spodzie greckie litery ΑΠ (AP)
Egipt, II–III w. n.e.
glina
Four-nozzle lamp with a depiction of the personified Nile with a reed and cornucopia, a crocodile, and Isis with a *sistrum* (rattle) and corn ears; on the base, Greek letters ΑΠ
Egypt, 2nd–3rd c. AD
clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142630 MNW

Lampka w formie głowy Harpokratesa (?)
Apollonopolis Magna (obecnie Edfu, Egipt), I–II w. n.e.
glina
Lamp in the form of the head of Harpocrates (?)
Apollonopolis Magna (modern-day Edfu, Egipt), 1st–2nd c. AD
clay

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego /
from the Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw
Museum
nr inw. / inv. no. 138825 MNW

Lampka z przedstawieniem żaby
Apollonopolis Magna (obecnie Edfu, Egipt), II w. n.e.
glina
Lamp with a depiction of a frog
Apollonopolis Magna (modern-day Edfu, Egipt), Vth c. AD
clay

z francusko-polskich wykopalisk w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego /
from the Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw
Museum
nr inw. / inv. no. 139510 MNW

Lampka otwarta
Kartagina, 400–350 p.n.e.
glina
Open lamp
Carthage, 400–350 BC
clay

nr inw. / inv. no. 138195 MNW

Lampka otwarta
Kartagina, 400–350 p.n.e.
glina
Open lamp
Carthage, 400–350 BC
clay

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

nr inw. / inv. no. 138202 MNW

Lampka firnisowana
Attyka, V w. p.n.e.
glina
Glazed lamp
Attica, 5th c. BC
clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142635 MNW

Lampka firnisowana
Attyka, kon. IV w. p.n.e.
glina
Glazed lamp
Attic, late 4th c. BC
clay

nr inw. / inv. no. 198899 MNW

Lampka dwupalnikowa
Apollonopolis Magna (obecnie Edfu, Egipt), kon. IV – pocz. III w. p.n.e.
glina
Two-nozzle lamp
Apollonopolis Magna (obecnie Edfu, Egipt), late 4th – early 3rd c. BC
clay

z francusko-polskich wykopaliś w Edfu, depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego /
from the Franco-Polish excavations in Edfu, on loan from the University of Warsaw
Museum
nr inw. / inv. no. 140398 MNW

Lampka dekorowana motywem żeberkowym, na spodzie sygnatura wytwórcy ΑΡΙΣΤΟΝΟΣ
(Aristonos)
warsztat Aristonosa, Attica, kon. II – pocz. I w. p.n.e.
glina
Lamp with ribbing and a manufacturer's signature on the base: ΑΡΙΣΤΟΝΟΣ (Aristonos)

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Aristonos workshop, Attica, late 2nd – early 1st c. BC
clay

nr inw. / inv. no. 198261 MNW

Lampka (Firmalampe), na spodzie sygnatura wytwórni FORTIS
warsztat Fortis, Mutina (Italia), I–III w. n.e.

glina

Lamp (Firmalampe) with a workshop signature on the base: FORTIS
Fortis workshop, Mutina (Italy), 1st–3rd c. AD

clay

nr inw. / inv. no. 198625 MNW

Lampka dekorowana motywem rozety

Galia, 2. poł. II w. n.e.

glina

Lamp decorated with a rosette motif

Gaul, 2nd half of the 2nd c. AD

clay

nr inw. / inv. no. 200825 MNW

Lampka z dwójdzielnym imadłem

Puteoli (Italia), I w. n.e.

brąz

Lamp with a bipartite handle

Puteoli (Italy), 1st c. AD

bronze

z kolekcji Antoniego Madeyskiego / from the Antoni Madeyski collection

nr inw. / inv. no. 228036 MNW

[NGA_09_01]

Urna z figurką oranta na pokrywie

Capua (Italia południowa), ok. 470 p.n.e.

brąz

Urn with an orant figurine on the lid

Capua (Southern Italy), ca. 470 BC

bronze

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 147074/a–b MNW

[Podpisy na postumencie]

Urna z przedstawieniem Odyseusza przywiązanego do masztu okrętu i trzech syren grających na instrumentach: lirze, syrindze i aulosie

Volterrae (Etruria), ok. 120 p.n.e.

alabaster

Urn with a depiction of Odysseus tied to the ship's mast and three sirens playing instruments:
a lyre, a syrinx, and an aulos

Volterrae (Etruria), ca. 120 BC

alabaster

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 143216 MNW

Cippus (typ nagrobka) o kształcie szyszki pinii

Etruria, IV–III w. p.n.e.

trawertyn

Cippus (type of tombstone) in the shape of a pine-cone

Etruria, 4th–3rd c. BC

travertine

nr inw. / inv. no. 198946 MNW

Urna z przedstawieniem walki Eteoklesa z Polinekesem i postacią zmarłego na pokrywie

Etruria, II w. p.n.e.

glina

Urn with a combat scene between Eteocles and Polynices; a figure of the deceased on the lid

Etruria, 2nd c. BC

clay

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum

nr inw. / inv. no. CA 3734

[GA_09_02]

Dary grobowe

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Z komentarzem [MD45]: Ikona z numerem identyfikacyjnym [154] do audiodeskcypcji

Wśród darów grobowych odkrywanych na nekropolach w Italii w I tysiącleciu p.n.e., obok biżuterii i brązowych przedmiotów użytku codziennego, do najczęstszych znalezisk należą z pewnością naczynia. Jest to zarówno ceramika produkowana lokalnie, jak i importowane naczynia pochodzące z warsztatów greckich.

Na szczególną uwagę zasługują naczynia z Sycylii, które ze względu na brak dna i łatwo zmywalną warstwę malarską w technice tempery nie mogły pełnić funkcji stołowych. Były one zapewne produkowane jako dary weselne lub grobowe w lokalnych warsztatach.

Grave goods

In Italian necropoleis of the 1st millennium BC, the most common grave goods besides jewellery and bronze objects of everyday use were certainly vessels. The finds include both locally made pottery and imported ceramics produced in Greek workshops.

Particularly worthy of attention are vessels from Sicily, which, lacking a bottom and painted in the water-soluble tempera technique, could not have been used as tableware. They must have been produced in local workshops to serve as wedding gifts or grave goods.

Askos z trzema wylewami, dekorowany przedstawieniem delfinów w dolnej części brzuśca
Daunia, III w. p.n.e.

glina

Askos with three spouts and a representation of dolphins in the lower part of the body

Daunia, 3rd c. BC

clay

nr inw. / inv. no. 138529 MNW

Askos w kształcie dzika

Etruria, 2. poł. IV w. p.n.e.

glina

Askos in the shape of a boar

Etruria, 2nd half of the 4th c. BC

clay

nr inw. / inv. no. 198020 MNW

Thymiaterion (kadzielnica)

Vulci (Etruria), kon. IV – pocz. III w.p.n.e.

brąz

Thymiaterion (censer)

Vulci (Etruria), late 4th – early 3rd c. BC
bronze

depozyt Muzeum Narodowego w Poznaniu / on loan from the National Museum in Poznań
nr inw. / inv. no. MNP A 219

Jajo dekorowane fryzem z delfinami
Italia południowa (?), 2. poł. IV w. p.n.e.
glina
Egg decorated with a dolphin frieze
Southern Italy (?), 2nd half of the 4th c. BC
clay

z kolekcji Ernsta von Falkenhausen / from the Ernst von Falkenhausen collection
nr inw. / inv. no. 199245 MNW

Olla impasto bucceroidalne
Etruria, 1. poł. VI w. p.n.e.
glina
Olla in bucceroid impasto
Etruria, 1st half of the 6th c. BC
clay

depozyt Zamku Królewskiego w Warszawie / on loan from the Royal Castle in Warsaw
nr inw. / inv. no. ZKW/734

Kielich bucchero nero
Etruria, VII–VI w. p.n.e.
glina
Chalice in bucchero nero
Etruria, 7th–6th c. BC
clay

depozyt Justyny Bednarek / on loan from Justyna Bednarek
nr inw. / inv. no. Dep.2313

Hydria czarnofirmisowana z pokrywką
Italia południowa, IV w. p.n.e.
glina

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Black-glaze hydria with a lid
Southern Italy, 4th c. BC
clay

dawniej Muzeum Ordynacji Krasińskich / formerly the Museum of the Krasiński Entail
nr inw. / inv. no. 138387/a–b MNW

Oinochoe
Ateny (miejsce powstania), Italia południowa (miejsce pochodzenia), 1. poł. V w. p.n.e.
glina
Oinochoe
Athens (created), south Italy (found), 1st half of the 5th c. BC
clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142391 MNW

Krater wolutowy czerwonofigurowy
Strona A: walka Peleusa z Tetydą; strona B: orszak – kobieta grająca na aulosie i trzech
młodzieńcy
Malarz Syzyfa, Apulia, 420–410 p.n.e.
glina
Red-figure volute krater
Side A: Peleus wrestling with Thetis; side B: procession – woman playing an aulos and three
youths
Sisyphus Painter, Apulia, 420–410 BC
clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 142296 MNW

Klamra od pasa dekorowana głowami koni
Etruria, VII w. p.n.e.
brąz
Belt buckle
Etruria, 7th c. BC
bronze

depozyt Muzeum Archeologicznego w Gdańsku / on loan from the Archaeological Museum
in Gdańsk

nr inw. / inv. no. MAG 2009:0536

Lusterko (ręczne) zdobione gałązkami bluszczu

Etruria, 1. poł. IV w. p.n.e.

brąz

Hand mirror decorated with ivy trellises

Etruria, 1st half of the 4th c. BC

bronze

z kolekcji Antoniego Madeyskiego / from the Antoni Madeyski collection

nr inw. / inv. no. 228047 MNW

Cista (pojemnik) dekorowana przedstawieniem Dioskurów i Ateny (?); na pokrywie figury
hippokamów

Praeneste (Lacjum), 2. poł. IV w. p.n.e.

brąz

Cista (container) decorated with representations of the Dioscuri and Athena (?); figures of
hippocampi on the lid

Praeneste (Lazio), 2nd half of the 4th c. BC

bronze

nr inw. / inv. no. 237601/a–b MNW

Lekanis dekorowana głową Meduzy i postaciami amorków

Centuripae (Sycylia), 1. poł. III w. p.n.e.

glina

Lekanis decorated with a head of Medusa and figures of putti

Centuripae (Sicily), 1st half of the 3rd c. BC

clay

nr inw. / inv. no. 142287/a–b MNW

Oinochoe o brzuścu w kształcie głowy kobiecej

Apulia, ok. 300 p.n.e.

glina

Oinochoe with body in the shape of a female head

Apulia, ca. 300 BC

clay

nr inw. / inv. no. 139605 MNW

Askos dekorowany plastycznie protomami koni i maską meduzy oraz figurką Nike Canosa (Apulia), kon. IV – III w. p.n.e.

glina

Askos decorated with horse protomes and a mask of Medusa, and figurine of Nike Canossa (Apulia), late 3rd c. BC

clay

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142264/1–2 MNW

Pokrywa sarkofagu z figurą zmarłego

Etruria, II w. p.n.e.

glina

Sarcophagus lid with a figure of the deceased

Etruria, 2nd c. BC

clay

depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum

nr inw. / inv. no. Cp 4332

[NGA_09_04]

Butelka z przedstawieniem siedzącej kobiety i widokiem miasta Baiae oraz z dedykacją i napisami odnoszącymi się do wyobrażonych zabudowań

katakumby rzymskie, kon. III w.n.e.

szkło, wydmuchiwanie swobodne, dekoracja drapana

Bottle with a depiction of a seated woman and a view of the city of Baiae, with a dedicatory inscription and legends to the represented structures

Roman catacombs, late 3rd c. AD

glass

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. 142547 MNW

Choć buteleczka ta znaleziona została w rzymskich katakumbach, jest ona zapewne pamiątką z wakacji w Bajach, starożytnym kurorcie nad Zatoką Neapolitańską. Do dziś w zbiorach muzeów na świecie zachowało się zaledwie czternaście podobnych zabytków. Wszystkie

Z komentarzem [MD46]: Ikona z numerem identyfikacyjnym [123] do aplikacji multimedialnej

Z komentarzem [MD47]: Ikona z numerem identyfikacyjnym [122] do aplikacji multimedialnej

flaszeczek dekorowane były schematycznie przedstawionymi widokami dwóch słynnych nadmorskich miejscowości: Bajów i Puteoli. Oprócz personifikacji miasta, nad którą widnieje napis BAI AE, przedstawiono tu także charakterystyczne budowle kurortu: latarnię morską (FAROS), termy i hodowlę ostryg (OSTRIARIA). W górnym rejestrze pojawiają się też nazwy innych atrakcji Bajów: jeziora Nerona (STAGNVM NERONIS) i lasu (SILVA).

Umieszczona nieco wyżej dedykacja MEMORIAE FELICISSIME FILIAE („pamięci najszczęśliwszej córki”) pozwala przypuszczać, że napis na szklanym naczyniu wykonany został na życzenie rodziców zmarłej.

Although found in the Roman catacombs, this bottle was a holiday souvenir from Baiae, an ancient resort on the Bay of Naples. To this day, only fourteen such objects are preserved in museum collections worldwide. All the bottles were schematically decorated with views from two well-known seaside spots: Baiae and Puteoli. Besides a personification of the city, above which an inscription reading BAI AE is visible, there are also depictions of the resort's landmarks: a lighthouse (FAROS), baths, and an oyster farm (OSTRIARIA). The upper register also features the names of some other attractions of Baiae: the Lake of Nero (STAGNVM NERONIS) and a forest (SILVA).

A dedication placed slightly higher, MEMORIAE FELICISSIME FILIAE – In memory of the happiest of daughters, allows us to conjecture that the inscription on the glass vessel was commissioned by the parents of the deceased.

[NGA_09_06]

Miniaturowe dary grobowe

Przeznaczenie miniaturowych, ołowianych przedmiotów użytku codziennego – stolików, łóż, krzeseł, różnego typu naczyń – jest nadal dyskutowane przez badaczy. Były one składane wraz z lalkami i innymi zabawkami dziecięcymi, terakotowymi figurkami i przyborami toaletowymi w grobach greckich i rzymskich. Wydaje się, że te rzadkie znaleziska należy wiązać z pochówkami dziewcząt, którym nie dane było zostać żonami i matkami.

Przypuszczać można, że unikalny, miniaturowy stolik do gry w *XII scripta* – gry planszowej o zasadach zbliżonych do backgammona – pochodzi z grobu chłopca. Jednak w tym wypadku nie można wykluczyć kontekstu wotywnego.

Miniature grave goods

The purpose of miniature objects of everyday use made of lead – tables, beds, chairs, and various vessels – is still a topic of scholarly debate. Such objects were deposited in Greek and Roman burials together with dolls and other children's toys, terracotta figurines, and

toiletries. It seems that these rare finds should be associated with burials of girls, who never got a chance to become wives and mothers.

The unique, miniature table for playing *XII scripta* – a board game with rules similar to backgammon – possibly came from a burial of a boy. However, in this case a votive context cannot be ruled out.

Miniaturowy stolik
Grecja, okres hellenistyczny (?)
ołów
Miniature table
Greece, Hellenistic Period (?)
lead

nr inw. / inv. no. 198341 MNW

Miniaturowy stolik
Grecja (?), okres hellenistyczny (?)
ołów
Miniature table
Greece (?), Hellenistic Period (?)
lead

nr inw. / inv. no. 199669 MNW

Miniaturowe łożo
Grecja, okres hellenistyczny (?)
ołów
Miniature bed
Greece, Hellenistic Period (?)
lead

nr inw. / inv. no. 199736 MNW

Miniaturowa patera
Grecja, okres hellenistyczny (?)
ołów
Miniature patera
Greece, Hellenistic Period (?)

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś* priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

lead

nr inw. / inv. no. 199665 MNW

Miniaturowa czarka
Grecja (?), okres hellenistyczny
ołów
Miniature cup
Greece (?), Hellenistic Period
lead

nr inw. / inv. no. 200553 MNW

Miniaturowy stolik do gry w *XII scripta*
Cesarstwo Rzymskie, okres rzymski
ołów
Miniature table for *XII scripta*
Roman Empire, Roman Period
lead

nr inw. / inv. no. 198340 MNW

[GA_09_03]

Rekonstrukcja łoża rzymskiego

Italia środkowa, I w. p.n.e.
kość, drewno
Reconstruction of a Roman funerary bed
Central Italy, 1st c. BC
bone, wood

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection

nr inw. / inv. no. XXXXXX MNW

Rekonstrukcja łoża rzymskiego

Luksusowo dekorowane kościanymi płytkami łoża wykorzystywano w Italii okresu późnej Republiki i wczesnego Cesarstwa do celów funeralnych. Po śmierci ciało zmarłego było myte i wystawiane na łożu w centralnym pomieszczeniu domu. Następnie, zgodnie z dominującym w tym czasie obrządkiem kremacji, zmarły niesiony był na miejsce spalenia w kondukcje żałobnym. Łoża funeralne, choć były to zapewne przedmioty

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś* priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Z komentarzem [MM48]: Opis obiektu zostanie uzupełniony po zakończeniu prac konserwatorskich nad jego rekonstrukcją.

bardzo cenne, zazwyczaj palono na stosie pogrzebowym razem ze zmarłym. Zachowało się jednak kilka przykładów tego rodzaju mebli, które nie zostały spalone, lecz zdeponowane wraz z ciałem w komorze grobowej.

Doskonale zachowana okładzina kościana łoża odkrytego w 1878 roku w umbryjskiej miejscowości S. Maria degli Angeli trafiła do Muzeum Narodowego w Warszawie z kolekcji gołuchowskiej – z elementów dekoracji, niezgodnie z ich pierwotną funkcją, zmontowana została para stołowych świeczników. Po raz pierwszy prezentujemy pełną rekonstrukcję obiektu, wykonaną w 2019 roku w wyniku prac przeprowadzonych przez międzynarodowy zespół archeologów i konserwatorów. Drewniana konstrukcja łoża, do której przymocowano kościane płytki, wykonana została z drzewa orzechowego.

Bogate zdobienia nóg łoża ukazują putta i menady towarzyszące zazwyczaj Dionizosowi w jego triumfalnym orszaku. Postaci wyobrażono z ich typowymi atrybutami – rogiem obfitości, tyrsosom, pedum, podwójnym fletem, naczyniem z owocami, czy maczugą Heraklesa. Z dekoracji zagłówek (*fulcrum*) zachowały się lwie głowy oraz dwa biusty Heraklesa.

Reconstruction of a Roman funerary bed

Luxurious beds richly decorated with bone relief plaques were used for funerary purposes in Italy of the late Republican and early Imperial periods. After death, the body of the deceased was washed and placed on a bed in a central room of the house. Then, in accordance with the rite of cremation prevalent in this period, the deceased was carried to the place of incineration in a funeral procession. Funeral beds, though certainly very costly, were usually burnt on the funeral pyre together with the deceased. However, a few surviving examples of this type of furniture were not burnt but deposited together with the body in the burial chamber.

Well preserved bone plaques pertaining to a funerary bed, together with a set of grave goods (including fragments of an iron strigilis and a dagger) were uncovered in 1878 in a grave in the Umbrian village of S. Maria degli Angeli near Assisi. The set of plaques was bought in Paris in 1888 by Princess Izabella Działyńska for her collection of antiquities in Gołuchów and transferred during WWII to the National Museum in Warsaw. Inconsistently with their original function, elements of this decoration were assembled into a pair of table candelabra. In 2019, a full reconstruction of the funeral bed was carried out by an international team of archaeologists and conservation experts. The wooden framework to which the bone plaques are attached was made of walnut wood.

The lavish relief decoration belonging to the legs of the bed shows putti and maenads, who usually accompany Dionysus in his triumphal procession. They carry objects like cornucopiae, thyrsos, a double flute, a plate of fruits. One putto is carrying the club of Hercules. Of the reliefs decorating the fulcrum (type of head board), only two busts of Hercules and two lion heads have survived. The eyes were originally made of coloured glass, but are now missing.

[Podpisy na postumentach, tekst wprowadzający na ścianie]

Pamięci zmarłych Rzymian

W okresie Republiki i początkach Cesarstwa ciała zmarłych zazwyczaj były poddawane kremacji. Kamienne urny z prochami umieszczano w podziemnych komorach grobowych zwanych kolumbariami lub w mniejszych grobowcach rodzinnych. W ogródkach cmentarnych stawiano małe ołtarze (zawierające prochy) wzorowane na ołtarzach ofiarnych, stele lub rzeźby nagrobne. Za panowania cesarza Hadriana (117–138) nastąpiła zasadnicza zmiana zwyczajów pogrzebowych – obywatele z wyższych warstw społeczeństwa zaczęli chować swoich zmarłych w marmurowych sarkofagach. Ich ściany rzeźbiono i malowano, najczęściej przedstawiając sceny o tematyce mitologicznej. Przedstawienia mogły w sposób alegoryczny nawiązywać do cech (cnót) zmarłego lub miały znaczenie symboliczne, związane ze śmiercią i przemijaniem. Mniej liczną grupę stanowią sarkofagi ukazujące ważne sceny z życia zmarłego.

Większość rzymskich nekropoli była usytuowana wzdłuż dróg wjazdowych do miast, jak ta najsłynniejsza przy Via Appia. Zwyczaj ten wynikał z zakazu palenia zwłok i grzebania zmarłych w obrębie miasta, co zapisane zostało w Prawie Dwunastu Tablic.

In memory of departed Romans

In the Republican and early Imperial Periods, bodies of the deceased were usually cremated.

Stone urns containing ashes were deposited in subterranean burial chambers called columbaria or in smaller family tombs. Cemetery gardens contained small altars modelled on offering tables but used for holding the incinerated remains, as well as stelae or funerary sculptures. The reign of Hadrian (117–138) brought a decisive change in funerary customs: citizens belonging to higher social strata began to bury their dead in marble sarcophagi. The walls of these stone coffins bore carved and painted decoration, most frequently in the form of mythological scenes. The representations were either allegorical, alluding to the virtues of the deceased, or symbolic, associated with death or passing. A less numerous group of sarcophagi show important scenes from the life of the deceased.

Most Roman burial grounds were situated along access roads leading to urban centres, like the most famous necropolis on Via Appia. This practice was due to a ban on burning corpses and burying the dead within city limits, as recorded in the Law of Twelve Tables.

Ołtarz nagrobny Bebii Primy z inskrypcją łacińską

Via Latina, Aquinum (Lacjum), 2. poł. I w. n.e.

trawertyn

Funerary altar of Baebia Prima with a Latin inscription

Via Latina, Aquinum (Lazio), 2nd half of the 1st c. AD

travertine

z kolekcji von Waldow z Lubniewic / from the von Waldow of Königswalde (Lubniewice)
collection
nr inw. / inv. no. 199370 MNW

Ossa
Baebiae Q(uinti) I(ibertae)
Primae

Kości
Bebii wyzwolenicy Kwintusa,
Primy.

The bones of
Baebia, freedwoman of Quintus,
Prima.

Urna Kwintusa Lutacjusza Inachusa i Lucjusza Mummiusza Dasusa z inskrypcją łacińską
Rzym, kolumbarium na rozwidleniu Via Appia i Via Latina, poł. I w. p.n.e. – pocz. I w. n.e.
marmur
Urn of Quintus Lutatius Inachus and Lucius Mummius Dasus with a Latin inscription
Rome, columbarium at the bifurcation of the Via Appia and Via Latina, mid-1st c. BC – early
1st c. AD
marble

z kolekcji von Waldow z Lubniewic / from the von Waldow of Königswalde (Lubniewice)
collection
nr inw. / inv. no. 198942 MNW

Q(uinti) Lutati Lutatae I(iberti) Inachi
L(ucii) Mummi Achaici I(iberti) Dasi

[Grób] Kwintusa Lutacjusza, wyzwoleńca Lutacji, Inachusa
[oraz] Lucjusza Mummiusza, wyzwoleńca Achaikusa, Dasusa.

[Tomb of] Quintus Lutatius, freedman of Lutatia, Inachus
[and] Lucius Mummius, freedman of Achaicus, Dasus.

Urna z przedstawieniem łabędzi
Cesarstwo Rzymskie, 2. poł. I w. n.e.
marmur
Urn with a depiction of swans
Roman Empire, 2nd half of the 1st c. AD
marble

darczyńca / donated by Eugenia Kierbedź
nr inw. / inv. no. 200701 MNW

Urna podwójna
Cesarstwo Rzymskie, I–II w. n.e.
marmur
Double urn
Roman Empire, 1st–2nd c. AD
marble

z kolekcji von Waldow z Lubniewic / from the von Waldow of Königswalde (Lubniewice)
collection
nr inw. / inv. no. 199349 MNW

Urna Vergilii Venerii i Kwintusa Wergiliusza Diadumenusa w kształcie grobowca z kolumnami w porządku kompozytowym, sfinksami i girlandą. Pokrywa w formie dachu, dekorowana wieńcem ze wstęgą
Grobowiec przy via Salaria, Rzym, kon. I – pocz. II w. n.e.
marmur
Urn of Vergilia Veneria and Quintus Vergilius Diadumenus, in the shape of a tomb with composite columns, sphinxes and a garland. The roof-shaped lid is decorated with a wreath and a ribbon
Tomb on the via Salaria, Rome, late 1st– early 2nd c. AD
marble

z kolekcji Ottona von Waldow und Reitzenstein / from the Otto von Waldow und Reitzenstein collection
nr inw. / inv. no. 199341/a–b MNW

Vergilia
Veneria sibi et
Q(uinto) Vergilio Diadumeno

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

conliberto
bene merenti

Vergilia
Veneria sōbie i
Kwintusowi Wergiliuszowi Diadumenusowi,
współwyzwoleńcowi
dobrze zasłużonemu.

Vergilia
Veneria for herself and
Quintus Vergilius Diadumenus,
fellow freedman,
well-deserved.

Urna Tyberiusza Klaudiusza Scapuli w kształcie czworoboku z kolumnami w porządku jońskim, girlandą, głową Meduzy i ptakami. Pokrywa w kształcie dachu, dekorowana sceną walki ptaków o owoc. Ufundowana przez jego wyzwoleńców
Cesarstwo Rzymskie, kon. I – pocz. II w. n.e.

marmur

Urn of Tiberius Claudius Scapula, quadrangular with Ionic columns, a garland, a head of a Medusa, and birds. The roof-shaped lid is decorated with a scene showing birds fighting over fruit. Offered by freedmen of the deceased

Roman Empire, late 1st– early 2nd c. AD

marble

depozyt Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego / on loan from the University of Warsaw
Museum

nr inw. / inv. no. 139679/a–b MNW

D(is) M(anibus)
Ti(berio) Claudio Aug(usti)
I(iberto) Scapulae ta
bul(ario) castr(ensi) Claudii:
Victor, Ianuaria
Scorpus, Incitat(us)
lib(erti) patrono b(ene) m(erenti) f(ecerunt)

Bogom Manom.

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Tyberiuszowi Klaudiuszowi, cesarskiemu
wyzwoleńcowi, Skapuli, ar-
chiwiście obozowemu, Klaudiusze:
Wiktor, Januaria,
Skorpus, Incitatus,
wyzwoleńcy, patronowi dobrze zasłużonemu wystawili.

To the Manes.
For Tiberius Claudius, imperial
freedman, Scapula,
camp archivist, Claudii:
Victor, Januaria,
Scorpus, Incitatus,
freedmen, offered (this) to the well-deserving patron.

Urna Wolusji Restituty i Kajusza Wolusjusza Marcjalisa z inskrypcją łacińską, dekorowana głowami Ammona, girlandą, orłami i innymi ptakami. Na pokrywie portret zmarłej prawdopodobnie kolumbarium Woluzjuszów Saturninusów przy Via Appia, Rzym, 90–110 n.e.

marmur

Urn of Volussia Restituta and Caius Volussius Martialis with a Latin inscription, decorated with heads of Ammon, a garland, eagles and other birds. A portrait of the deceased woman on the lid

probably the columbarium of the Volusii Saturnini on the Via Appia, Rome, 90–110 AD
marble

z kolekcji Potockich z Jabłonny / from the Potocki of Jabłonna collection
nr inw. / inv. no. 147452/a–b MNW

Dis Manibus
Volussiae Restitutae
C(aius) Volussius Martialis
lib(ertae) idem coniugi
et sibi

Bogom Manom.

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Wolusji Restitucie
Kajusz Wolusjusz Marcjalis,
wyzwolenicy zarazem i żonie,
oraz sobie.

To the Manes.
For Volussia Restituta
by Caius Volussius Martialis,
for his freedwoman as well as wife,
and for himself.

Stela nagrobna Rhode, Rhodope, Hermes i Myestesa z inskrypcją łacińską
Cesarstwo Rzymskie, 100–120 n.e.

marmur

Funerary stela of Rhode, Rhodope, Hermes, and Myestes with a Latin inscription

Roman Empire, 100–120 AD

marble

z kolekcji Radziwiłłów z Nieborowa / from the Counts Radziwiłł of Nieborów collection
nr inw. / inv. no. NB 2935 MNW

Duabus gemellis
Rhode et Rhodope
contubernalibus
carissimis fecerunt
Hermes et Mystes
Aegisthi Aug(usti) lib(erti) ser(vi)
et sibi posterisque suis
memoriae Flaviae Avitae feliciter

Dwóm bliźniaczkom,
Rhode i Rhodope,
towarzyszkom życia
najdroższym, uczynili
Hermes i Myestes,
niewolnicy Ajgisthosa, cesarskiego wyzwolenca,
oraz sobie i swoim potomnym.
Pamięci Flawii Awity. Na szczęście.

For two twins,
Rhode and Rhodope,
lifetime companions
most beloved, made by
Hermes and Myestes,
slaves of Aegisthus, imperial freedman,
and for themselves and their successors.
In memory of Flavia Avita. Be of good cheer.

Fragment sarkofagu ze sceną bitewną
Cesarstwo Rzymskie, poł. II w. n.e.
marmur
Fragment of a sarcophagus with a battle scene
Roman Empire, mid-2nd c. AD
marble

z kolekcji Ludwika Michała Paca / from the Ludwik Michał Pac collection
nr inw. / inv. no. 147659 MNW

Fragment sarkofagu z przedstawieniem córki Likomedesa
Cesarstwo Rzymskie, kon. II w. – III w. n.e.
marmur
Fragment of a sarcophagus with a depiction of a daughter of Lycomedes
Roman Empire, late 2nd–3rd c. AD
marble

z kolekcji Potockich z Jabłonny; pozostała część sarkofagu znajduje się w Woburn Abbey w
Wielkiej Brytanii / from the Counts Potocki of Jabłonna collection; the rest of the
sarcophagus is housed at Woburn Abbey, the United Kingdom
nr inw. / inv. no. 147560 MNW

Dwujęzyczna – grecko-łacińska – płyta nagrobna Marka Juliusza Sistusa
Italia, poł. III w. n.e.
marmur
Bilingual – Graeco-Latin – tombstone of Marcus Julius Sistus
Italy, mid-3rd c. AD
marble

z kolekcji Lyceum Hosianum w Braniewie / from the collection of Lyceum Hosianum in
Braunsberg (Braniewo)
nr inw. / inv. no. 198792 MNW

Iulia Syntyche M(arco) Iu-
lio Aug(usti) I(iberto) Sisto viro
suo

Ἰουλία Συντύχη Μάρκου
Ἰουλίῳ Σεβαστοῦ ἀπε-
λευθέρῳ Σείστῳ τῷ ἀνδρί

Julia Syntyche Markowi Ju-
liuszowi, cesarskiemu wyzwolęncowi, Sistusowi, mężowi
swojemu.

Julia Syntyche for Marcus Julius
freedman of Augustus, Sistus
her husband

Sarkofag dziecięcy z przedstawieniem gryfów
Cesarstwo Rzymskie, okres Hadriana (117–138 n.e.)
marmur
Child's sarcophagus with a depiction of griffins
Roman Empire, Hadrianic period (117–138 AD)
marble

z kolekcji Czartoryskich z Gołuchowa / from the Czartoryski of Gołuchów collection
nr inw. / inv. no. 143217 MNW

Sarkofag z przedstawieniem orszaku dionizyjskiego oraz sceną rozszarpania Penteusza przez
menady
Cesarstwo Rzymskie, kon. II w. n.e.
marmur
Sarcophagus with a depiction of the Dionysiac procession and the scene showing Pentheus
torn apart by Maenads
Roman Empire, late 2nd c. AD
marble

z kolekcji Radziwiłłów z Nieborowa / from the Counts Radziwiłł of Nieborów collection
nr inw. / inv. no. NB 2933 MNW

Sarkofag dziecięcy ze sceną wyścigu rydwanów w rzymskim Circus Maximus
Cesarstwo Rzymskie, 175–200 n.e.

marmur

Child's sarcophagus with a scene of a chariot-race in the Roman Circus Maximus
Roman Empire, 175–200 AD
marble

Z komentarzem [MD49]: Ikona z numerem identyfikacyjnym [124] do aplikacji multimedialnej
Ikona z numerem identyfikacyjnym [153] do audiodeskcypcji

z kolekcji Radziwiłłów z Nieborowa / from the Counts Radziwiłł of Nieborów collection
Pokrywa sarkofagu została odnaleziona w 2009 r., w czasie prowadzonych prac
rewitalizacyjnych terenu wokół Arkad Kubickiego
The lid of the sarcophagus was found in 2009 during renovation works conducted in the
vicinity of the Kubicki Arcades
nr inw. / inv. no. NB 2932 MNW

Fragment steli nagrobnej z inskrypcją łacińską zapisaną alfabetem greckim
Cesarstwo Rzymskie, III w. n.e.

marmur

Fragment of a funerary stela, Latin inscription written in the Greek alphabet
Roman Empire, 3rd c. AD
marble

z kolekcji Lyceum Hosianum w Braniewie / from the collection of Lyceum Hosianum in
Braunsberg (Braniewo)
nr inw. / inv. no. 198845 MNW

[Bogom] Manom, [Tossiuszowi Her]mesowi Hostilli [... małż]onkowi najukochańszemu,
wdzięcznej [pamięci] wystawił z Tossią [ ] córką sobie i swoim w[yzwolenicom] i
wyzwoleńcom oraz ich [potomnym r]odzinom wystawili

[To the] Manes, [for Tossius Her]mes Hostilli[... hus]band most beloved, in grateful
[memory] erected this with Tossia [ ] daughter, for himself and his f[reedwomen] and
freedmen and their [succeeding f]amilies

Fragment sarkofagu z przedstawieniem Erosa i Psyche
Cesarstwo Rzymskie, kon. II w. – pocz. III w. n.e.

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie”
współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII*
oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i
Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

marmur

Fragment of a sarcophagus with a depiction of Eros and Psyche

Roman Empire, late 2nd – early 3rd c. AD

marble

z kolekcji Ludwika Michała Paca / from the Ludwik Michał Pac collection

nr inw. / inv. no. 147605 MNW

Urna Gnejusza Pedaniasza Kallistusa dekorowana motywem strygilii z inskrypcją łacińską
Cesarstwo Rzymskie, pocz. III w. n.e.

marmur

Urn of Cnaeus Pedanius Callistus decorated with the strigil motif with a Latin inscription

Roman Empire, early 3rd c. AD

marble

z kolekcji von Waldow z Lubniewic / from the von Waldow of Königswalde (Lubniewice)
collection

nr inw. / inv. no. 199343 MNW

D(is) M(anibus)
Cn(aeo) <P>edanio Calli-
sto Cn(aeus) Pedanius
Callistus pa-
tri optimo

Bogom Manom.
Gnejużowi Pedaniuszowi Kalli-
stusowi Gnejuż Pedaniusz
Kallistus, oj-
cu najlepszemu.

To the Manes.
For Cnaeus Pedanius Calli-
stus by Cnaeus Pedanius
Callistus,
for the best father.

Fragment sarkofagu z przedstawieniem pary małżeńskiej
Cesarstwo Rzymskie, 200–220 n.e.

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

marmur

Fragment of a sarcophagus with a depiction of a married couple

Roman Empire, 200–220 AD

marble

z kolekcji Lyceum Hosianum w Braniewie (Braunsberg) / from the Lyceum Hosianum collection in Braniewo (Braunsberg)

nr inw. / inv. no. 198767 MNW

Sarkofąg z przedstawieniem pary małżeńskiej oraz postaci pasterza

Cesarstwo Rzymskie, ok. 270 n.e.

marmur

Sarcophagus with a depiction of a married couple and a figure of a shepherd

Roman Empire, ca. AD 270

marble

z kolekcji de Talleyrand-Périgord z Zatonia / from the de Talleyrand-Périgord of Zatonie collection

nr inw. / inv. no. 237636 MNW

Fragment sarkofagu z przedstawieniem pary małżeńskiej

Cesarstwo Rzymskie, 235–250 n.e.

marmur

Fragment of a sarcophagus with a depiction of a married couple

Roman Empire, 235–250 AD

marble

z kolekcji Ludwika Michała Paca / from the Ludwik Michał Pac collection

nr inw. / inv. no. 147623 MNW

Stela nagrobna z przedstawieniem zmarłej Hermiones z inskrypcją łacińską

Cesarstwo Rzymskie, 240–245 n.e.

marmur

Funerary stela with a depiction of the deceased Hermiones with a Latin inscription

Roman Empire, 240–245 AD

marble

z kolekcji Lyceum Hosianum w Braniewie (Braunsberg) / from the Lyceum Hosianum collection in Braniewo (Braunsberg)

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

nr inw. / inv. no. 199577 MNW

Aurelius	Aelia
Teres	Antonina
maritus	mater

D(is) M(anibus)

Nate sine fato. Premitur. A<d> su<p>eros <l>audem
mihi gloriae red<d>it. Hermioneti filiae carissime
annis vis<i>t XIII m(ensibus) IIII d(iebus) XVII oras XI iu{n}cundus
connu---

Aureliusz	Elia
Teres	Antonina
małżonek	matka

Bogom Manom.

Urodzonej bez losu. Jest uciśnięta. U bogów niebiańskich cześć
mojej chwale oddaje. Hermione, córce najdroższej.
Żyła lat 14, miesięcy 4, dni 17, godzin 11. Iucundus.
CONNU---

Aurelius	Aelia
Teres	Antonina
husband	mother

To the Manes.

To the one born without fate. She is oppressed. Among the celestial gods she pays homage
to
my glory. For Hermione, dearest daughter.
She lived 14 years, 4 months, 17 days, 11 hours. Iucundus.
CONNU---

Ołtarz nagrobny Kwintusa Mucjusza Celera ojca i Kwintusa Mucjusza Celera syna z
inskrypcją łacińską
Cesarstwo Rzymskie, I-II w. n.e.
marmur
Funerary altar of a father and son bearing the name Quintus Mucius Celer, with a Latin
inscription
Roman Empire, 1st-2nd c. AD
marble

z kolekcji Lyceum Hosianum w Braniewie (Braunsberg) / from the Lyceum Hosianum
collection in Braniewo (Braunsberg)
nr inw. / inv. no. 198852 MNW

Dis Manibus
Q(uinto) Mucio Celeri
filio et
Q(uinto) Mucio Celeri
coiugi
Flavia Saturnina

Bogom Manom
Kwintusowi Mucjuszowi Celerowi,
synowi, i
Kwintusowi Mucjuszowi Celerowi,
mężowi,
Flawia Saturnina.

To the Manes.
For Quintus Mucius Celer,
son, and
Quintus Mucius Celer,
husband,
Flavia Saturnina.

Sarkofag dziecięcy z przedstawieniami z cyklu dionizyjskiego: wytłaczaniem winogron i
odnalezieniem Ariadny
Cesarstwo Rzymskie, 2. poł. III w. n.e.
marmur
Child's sarcophagus with scenes from the Dionysiac cycle: pressing grapes and discovery of
Ariadne
Roman Empire, 2nd half of the 3rd c. AD
marble

z kolekcji Radziwiłłów z Nieborowa / from the Counts Radziwiłł of Nieborów collection
nr inw NB 2114 MNW

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie”
współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII*
oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i
Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

Blok z inskrypcją łacińską ku czci cesarza Hadriana, na odwrocie średniowieczna inskrypcja nagrobna Konrada Niemca

Ferentium (Lacjum), okres Hadriana / 1282 n.e.

marmur

A block with a Latin inscription in honour of the emperor Hadrian, on the reverse a medieval funerary inscription of Conrad the Teuton

Ferentium (Lazio), Hadrianic period / 1282 AD

marble

z kolekcji Lyceum Hosianum w Braniewie (Braunsberg) / from the Lyceum Hosianum collection in Braniewo (Braunsberg)

nr inw. / inv. no. 198847 MNW

Imp(eratori) Cae[sari divi]
Traian[i Parthici]
fil(io) divi [Nervae]
nepoti T[raiano]
Hadri[ano Augusto]
[p]ont(ifici) ma[x(imo) trib(unicia) pot(estate)]
[...] co(n)[s(uli) ...]

Imperatorowi Cezarowi, boskiego
Trajana Partyjskiego
synowi, boskiego Nerwy
wnukowi, Trajanowi
Hadrianowi Augustowi,
najwyższemu kapłanowi, [trybunowi
po raz ...], konsulowi [po raz ...].

To the Emperor Caesar, divine
Trajan Parthicus'
son, divine Nerva's
grandson, Trajan
Hadrian Augustus,
archpriest, [tribune
for the ... time], consul [for the ... time].

+ HIC IACET (con)RAD(us) TEUTONIC(us) XP(ist)I FIDEL(is) (et) DEUOT(us)

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

BEATI NICHOLAI Q(ui) P(ro) REDE(m)PTIONE ANIME SUE
HANC ECCL(es)IAM TOTAM FECIT D(e) SUO P(ro)PRIO RE-
P(ar)ARI (et) MEDIETATEM UINEE SUE RELI(n)Q(ui)D IN
ECCL(esi)A PREDICTA NEC N(on) MATHEUS CA(m)PSOR EX-
SECUTOR IP(s)I(us) PALLIUM Q(ui)DDAM DONAUIT EI-
DEM. CUI(us) A(n)I(m)A REQ(ui)ESCAT IN PACE. SUB AN-
[NI]S D(omi)NI MILL(e) CC LXXX II.

Tu leży Konrad, Niemiec (ew. Konrad Niemiec), chrześcijanin i gorliwy sługa [kościół?] św. Mikołaja, który dla odkupienia swej duszy cały ten kościół kazał własnym sumptem odnowić i połowę swojej winnicy pozostawia rzeczonemu kościołowi, a Mateusz, bankier (ew. Mateusz Bankier), wykonawca jego [testamentu], pewną tkaninę podarował temuż [kościółowi]. Jego dusza niech spoczywa w pokoju. W roku Pańskim 1282.

Here lies Conrad the Teuton (or Conrad Teuton), a Christian and devout servant [of the church?] of St Nicholas, who for the salvation of his soul had this whole church refurbished at his own expense and left half of his vineyard to the aforementioned church, and Matthew the banker (or Matthew Banker), executor of his [will], donated a certain textile to this [church]. May his soul rest in peace. In the year of the Lord 1282.

Ołtarz nagrobny Lucjusza Terencjusza Tarpiusza i Mucji Polli z inskrypcją łacińską. U góry kanał na płynną ofiarę. Boki dekorowane przedstawieniami naczyń ofiarnych – dzbanka i patery z głową Meduzy
Cesarstwo Rzymskie, kon. I w. n.e.
marmur
Funerary altar of Lucius Terentius Tarpus and Mucia Polla with a Latin inscription. Channel for liquid offerings on the top. Sides decorated with depictions of sacrifice vessels – jug and patera with head of a Medusa
Roman Empire, late 1st c. AD
marble

z kolekcji Lyceum Hosianum w Braniewie (Braunsberg) / from the Lyceum Hosianum collection in Braniewo (Braunsberg)

nr inw. / inv. no. 198853 MNW

Dis Manibus
L(ucio) Terentio Tarpio
bene merenti et
Muciae Pollae
matri eius
Flavia Saturnina

Bogom Manom.
Lucjuszowi Terencjuszowi Tarpiuszowi,
dobrze zasłużonemu, i
Mucji Polli,
jego matce,
Flawia Saturnina.

To the Manes.
For Lucius Terentius Tarpius,
well-deserving, and
Mucia Polla,
his mother,
Flavia Saturnina.

Stela nagrobna z przedstawieniem zmarłego Eliusza Getullusa składającego ofiarę oraz
inskrypcją łacińską

Aleksandria (?) (Egipt), 220–250 n.e.
marmur

Funerary stela with a Latin inscription and a depiction of the deceased Aelius Getullus
making an offering

Alexandria (?) (Egypt), 220–250 AD
marble

z kolekcji Lyceum Hosianum w Braniewie (Braunsberg) / from the Lyceum Hosianum
collection in Braniewo (Braunsberg)

nr inw. / inv. no. 198772 MNW

D(is) M(anibus) S(acrum)
Aur(elius) Bictor Ailio Getullo
o(ptimo) immuni parenti suo

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POLiŚ).*

fecit b(ene) m(erenti)

Poświęcone bogom Manom.
Aureliusz Wiktor Eliuszowi Getullusowi,
najlepszeemu swemu rodzicowi, podoficerowi,
dobrze zasłużonemu uczynił.

Sacred to the Manes.
Aurelius Victor for Aelius Getullus,
the best father, an *immunis*,
set this up for the well-deserved.

Stela nagrobna z przedstawieniem Izydy Karmiącej z inskrypcją grecką
Egipt, II w. n.e.
wapień

Funerary stela with a representation of *Isis Lactans* with a Greek inscription

Egypt, 2nd c. AD

limestone

z kolekcji Lyceum Hosianum w Braniewie / from the collection of Lyceum Hosianum in
Braunsberg (Braniewo)

nr inw. / inv. no. 198837 MNW

Wieczność powołała tę, co kocha matkę i brata.
Z dzieckiem moim spoczywam, jak los postanowił
Pomiędzy matką i bratem. A brata jestem najlepszą z chwał,
Których mądrość rozgłoszono po całym wszechświecie.
Serapous lat 21, Hieraks lat 1, miesiący 5

Eternity called upon her, who loved her mother and brother.
With my child I rest, as fate would have it,
Between my mother and brother. To my brother I am the greatest of merits,
of which wisdom was proclaimed across the entire universe.
Serapous, aged 21, Hierax aged 1 year, 5 months.

Biust Serapisa (na głowie widoczny ślad po kalathosie – koszu obfitości)
Cesarstwo Rzymskie, ok. poł. II w. n.e.
marmur
Bust of Serapis (the head bears a trace of the calathus basket, a symbol of abundance)

Roman Empire, ca. mid-2nd c. AD
marble

z kolekcji von Heyl z Darmstadt / from the von Heyl of Darmstadt collection
nr inw. / inv. no. 148821

Płyta nagrobna Hefajstammona ze sceną bankietową i inskrypcją grecką
Terenouthis (Egipt), II–III w. n.e.
wapień
Tombstone of Hefajstammon with a banquet scene and Greek inscription
Terenouthis (Egipt), 2nd–3rd c. AD
limestone
nr inw. / inv. no. 198820 MNW

Powodzenia
(Miał) 36 lat

Good luck

(He was) 36 years old

Z komentarzem [AP50]: Tłumaczenie do weryfikacji.

Płyta nagrobna Thermoutis z inskrypcją grecką
Terenouthis (?) (Egipt), III w. n.e.
wapień
Tombstone of Thermoutis with a Greek inscription
Terenouthis (?) (Egipt), 3rd c. AD
limestone
z kolekcji Lyceum Hosianum w Braniewie / from the collection of Lyceum Hosianum in
Braunsberg (Braniewo)
nr inw. / inv. no. 199595 MNW

[Therm]outis, lat 32, miłująca dzieci. (Zmarła) 3 roku, 3 (miesiąca) Hathyr

[Therm]outis, 32 years, loving children. (Died) in year 3, (day) 3 (of the month) Hathyr.

Posąg bogini Kybele na tronie
Azja Mniejsza, I w. p.n.e. – I w. n.e.
marmur
Statue of the goddess Cybele enthroned

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).*

Asia Minor, 1st c. BC–1st c. AD
marble

znaleziony w czasie prac ziemnych w parku Królikarnia w Warszawie / found during
earthworks in the Królikarnia park in Warsaw
nr inw. / inv. no. 149802 MNW

Posąg bogini Kybele na tronie
Cesarstwo Rzymskie, rzymska kopia z 2. poł. I w. n.e. wg oryginału z V w. p.n.e.
marmur
Statue of the enthroned goddess Cybele
Roman Empire, Roman copy from the 2nd half of the 1st c. AD after an original from the 5th
c. BC
marble

darczyńca / donated by Antoni Sapieha
nr inw. / inv. no. 236735 MNW

Relief z tauroktonią, czyli przedstawieniem Mitry zabijającego byka oraz inskrypcją
łacińską. Mitrze towarzyszy Kautes z uniesioną pochodnią, Kautopates z opuszczoną
pochodnią oraz zwierzęta: kruk, skorpion, wąż i pies
Picenum (?) (Italia), II–III w. n.e.
marmur
Relief of tauroctony, a depiction of Mithras slaying the bull and a Latin inscription. Mithras
is accompanied by Cautes, Cautopates and four animals – the crow, scorpio, snake and
dog
Picenum (?) (Italy), 2nd–3rd c. AD
marble

z kolekcji Lyceum Hosianum w Braniewie (Braunsberg) / from the Lyceum Hosianum
collection in Braniewo (Braunsberg)
nr inw. / inv. no. 198788 MNW

Invicto propitio
Sal(vius) Novanio
Lucianus
d(onum) p(osuit)

Niezwyciężonemu, łaskawemu
Salwiusz Nowanio

Lukianus
złożył dar.

To the invincible, the merciful
Salvius Novanio
Lucianus
offered a gift.

Tauroktonia, czyli przedstawienie Mitry zabijającego byka
Cesarstwo Rzymskie, II–III w. n.e.
marmur
Tauroctony, a depiction of Mithras slaying a bull
Roman Empire, 2nd–3rd c. AD
marble

z kolekcji Borghese / from the Borghese collection
depozyt Muzeum Luwru / on loan from the Louvre Museum
nr inw. / inv. no. MND 2200

Fragment chrześcijańskiej płyty nagrobnej Justy z przedstawieniem ptaka i inskrypcją
łacińską
Cesarstwo Rzymskie, IV–V w. n.e.
marmur
Fragment of the Christian tombstone of Justa with a depiction of a bird and a Latin inscription
Roman Empire, 4th–5th c. AD
marble

nr inw. / inv. no. 199356 MNW

A Ω
Iuste vene mer<e>nti
que vix<i>t anus V

A Ω
Juście, dobrze zasłużonej,
która żyła lat 5.

A Ω

For Justa, the well-deserving,
who lived 5 years.

Chrześcijańska płyta nagrobna Januarii z inskrypcją łacińską
Cesarstwo Rzymskie, IV w. n.e.

marmur

Christian tombstone of Januaria with a Latin inscription

Roman Empire, 4th c. AD

marble

z kolekcji Lyceum Hosianum w Braniewie (Braunsberg) / from the Lyceum Hosianum
collection in Braniewo (Braunsberg)

nr inw. / inv. no. 198778 MNW

Pascasius Ien-
uaris bircini
bene m(erenti) in pace
botis deposita

Paschazjusz Jan-
uarii, dziewicy,
dobrze zasłużonej, w pokoju.
Wedle życzeń złożona.

Pascasius for Jan-
uaria, a virgin,
well-deserving, in peace.
Buried according to her wishes.

[NGA_09_04]

Amulet chrześcijański z inskrypcją grecką

Milet (Azja Mniejsza), IV w. n.e. (?)

wapień

Early Christian amulet with a Greek inscription

Miletus (Asia Minor), 4th c. AD (?)

limestone

nr inw. / inv. no. 237916 MNW

glina
Lamp with a depiction of a menorah
Africa Proconsularis, late 4th – early 5th c. AD
clay

nr inw. / inv. no. 148037 MNW

Amulet ze znakiem krzyża
kamień
Amulet with a sign of a cross
stone

nr inw. / inv. no. 198678 MNW

[Podpis na postumencie]

Portret nagrobny palmyrenki z inskrypcją aramejską
Palmyra, 212–213 n.e.
wapień
Funerary portrait of a Palmyrene woman with an Aramaic inscription
Palmyra, 212–213 AD
limestone

z kolekcji Lyceum Hosianum w Braniewie (Braunsberg) / from the Lyceum Hosianum
collection in Braniewo (Braunsberg)

nr inw. / inv. no. 199576 MNW

HDY BRT
TYMW HBL
ŠNT
XXIV BYRH
KNWN

D

Hada córka
Taimu. Marność
Rok D
XXIV (524)* miesiąc
Kanun (listopad).

Hada, daughter

of Taimu. Vanity
Year D
XXIV (524)* the month of
Kanun (November).

*Rok wg ery Seleucydów, która rozpoczęła się w 312 p.n.e. / The year according to the Seleucid Era, which began in 312 BC

Kobieta została przedstawiona w typowym stroju palmyreńskim, składającym się z trzech elementów: szaty spodniej z rękawkami, płaszcz spiętego na lewym ramieniu ozdobną broszą oraz szala, zakrywającego całą postać. Czoło przesłania dekoracyjna opaska, na głowie upięto turban. Uwagę zwraca przedstawiona z pieczołowitością bogata biżuteria zmarłej: kolczyki, pierścionki, naszyjniki, bransoletka.

The woman was depicted in typical Palmyrene dress consisting of three elements: a sleeved undergarment, a cloak fastened with an ornate brooch on the left shoulder, and a shawl covering the entire body. The forehead is hidden behind a decorative headband, and a turban is wrapped around the head. One is struck by the lavish, carefully rendered jewellery of the deceased: earrings, rings, necklaces, and a bracelet.

Podstawa pod misę ofiarną – część przenośnego ołtarza rzymskiego dekorowanego przedstawieniami o tematyce bachicznej
Zakrzów, wyposażenie grobu, III–IV w. n.e.
brąz inkrustowany srebrem
Base of an offering bowl – part of a portable Roman altar decorated with Bacchic imagery
Zakrzów, funerary equipment, 3rd–4th c. AD
bronze inlaid with silver

nr inw. / inv. no. 199012 MNW

[GA_09_05]

Misa ofiarna z Zakrzowa

Pod koniec XIX wieku w Zakrzowie pod Wrocławiem przypadkowo natrafiono na kompleks trzech bogato wyposażonych tzw. grobów książęcych, w których pochowano członków elity miejscowych plemion germańskich. Jednym z najciekawszych odnalezionych tam obiektów jest prezentowana na wystawie rozkładana podstawa pod rytualną misę ofiarną (*foculus*). Nie można wykluczyć, że barbarzyńcy wykorzystywali ją jako stolik, a więc niezgodnie z jej pierwotnym przeznaczeniem. Przedmiot ten wykonany został w prowincjonalnym warsztacie

Dotyczy projektu pn. „Rearanżacja stałej ekspozycji Galerii Sztuki Starożytnej Muzeum Narodowego w Warszawie” współfinansowanego ze środków w ramach Działania 8.1. Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ).

rzymskim najprawdopodobniej pod koniec II wieku n.e., a złożony do grobu w Zakrzowie pod koniec III lub na początku IV wieku. Przypuszczać można, że został on zrabowany podczas jednego z najazdów na tereny Cesarstwa lub stanowił rodzaj dyplomatycznego daru dla germańskiego wodza.

Na jego funkcję wskazuje również inskrypcja NVM(ini) AVG(usti), która jest dedykacją związaną z kultem cesarskim. Ta dedykacja rzuca ponadto trochę światła na miejsce pochodzenia zabytku, gdyż z takim zwrotem najczęściej spotykamy się w prowincjach galijskich i w Brytanii. Wspaniałą misę wraz z podstawą wykonał niejaki AVITVS, który zostawił swój stempel po wewnętrznej stronie tylnego, lewego zaczepu.

Offering bowl from Zakrzów

In the late 19th century, a chance discovery in Zakrzów near Wrocław brought to light a complex of three rich so-called princely graves, which contained the burials of elite members of local Germanic tribes. One of the most remarkable objects found inside was the presented folding base for a ritual offering bowl (*foculus*). It cannot be ruled out that the barbarian tribesmen used it as a table rather than according to its original purpose. The object was made in a provincial Roman workshop, most likely at the end of the 2nd century AD, and it was deposited in the grave in Zakrzów at the end of the 3rd or in the early 4th century. One may suppose that it was looted during one of the raids on the territory of the Empire, or was perhaps a diplomatic gift for the Germanic chieftain.

The function of the object is indicated by the inscription NVM(ini) AVG(usti), which is a dedication associated with imperial cult. This dedication also sheds some light on the origin of the find, since the phrase in question is usually attested in the Gallic provinces and in Britain. The magnificent bowl and base were made by a certain AVITVS, who left his seal impression on the inside of the rear left attachment.